INDEX RHETORICUS ET ORATORIUS,

Scholis, & Institutioni tenerioris ætatis accommodatus.

Cui adjiciuntur

FORMULÆ ORATORIÆ, ET INDEX POETICUS.

Opera & Studio

THOMÆ FARNABII.

Editio Noviſſima prioribus emendatior.

SENEC. 64. Epiſt.

Et ſi omnia à veteribus inventa eſſent: hoc tamen ſemper novum erit, uſus & inventorum ab aliis ſcientia & diſpoſitio.

LONDONI,

Typis Excuduntur pro *Mat. Wotton*, ad inſigne *Trium Pugionum*, in vico vulgò dicto *Fleetſtreet*; & G. *Conyers*, ad inſigne *Annuli Aurei*, in vico vulgò dicto *Little-Britain*. 1704.

30.5.75
BL

Illuſtriſſimo Viro,

Dominico Molino,

Senatori Veneto.

MAturius ſolicitare Gratias, felicius ciere Muſas, jamdudum oportuiſſe me ſenſi; & debui certe, tam gratis invitamentorum, tam Muſæis literarum beneficiis, neque privatis tantum iis, ab Excellentia tua toties cohoneſtatus: Sed & has invitas funeſtaſſe, & illas præcipites traduiſſe me vereor, qui virum in excelſiſſima virtutum & honorum arce extra omnem ingenii aleam poſitum, à ſummo prudentiſſimæ Eloquentiæ faſtigio in ludi hujus Rhetorici pulverem, nec eruditum ſatis, devocare auſus ſim. Cujus ex præceptis, ſi, ut fabricæ hujus veſtibula honeſta eſſent, adituſque illuſtris, iniquam Nominis tui rationem habuiſſe viſus fuero; Tu pro ſingulari tua humanitate veniam indulge, ut ſi gratiam, quam indipiſci volueram, aſſequi neutiquam liceat, offenſam tamen eluctari detur. Quod ſi inter lemniſcatas illas tibi à tot claris ingeniis, Italis, Gallis, Belgis, delatas lauros, & noſtras haſce Helicone procul ſub Arctoo ſidere natas hederas non dedignatus ſerpere patiaris; ad uberioris gratiæ ſpem ales tenuem utcunque muſam illius, qui eſt, erit uſque.

Excell. Tuæ ſervus humil.

THO. FARNABIUS.

AD LECTORES.

Vernuiam è famulitio Rhetorico Tropoſchematologum ante annos viginti manu emiſeram. Rudi quidem illum verſu conditum; inconcinnum, fateor, & incomptum. Sed in quem, poſtquam publicum indeptus obtinuerat, jamque in precio eſſe, & lucelli aliquantulum ſpondere ceperat, Involavit plagiarius quidam; eumque, ſub nullius nomine aut patrocinio errantem, in ſeruitutem aſſeruit, ſuaque adſcripſit familia, non ceſſurus ipſi patrono, peculium ſuum in libertatem ſecundum vindicias poſtulanti. Cujus editionem ut anteverterem, & fruſtratui haberem, videbam mihi properandum. Conſilium itaque tanquam gladiator in arena cepi, & temere vel ſic non pauca immutavi, alia quadem ejuſdem generis adjeci, qua olim à me congeſta recenſui, ex patribus majorum minorumque in hac arte gentium: Ariſtotele, Hermogene, Sapatro, Dionyſio Halicarnaſſenſi, Demetrio, Phalerio, Menandro, Ariſtide, Apſino, Longino, Theone, Apthonio, aliiſque Rhetoribus & Sophiſtis Græcis, tum Cicerone inprimis & Fabio Quintiliano, nec non Martiano Capella, Curio Fortunatiano, Mario Victorino, Sulp. Victore, Emporio, Aur. Auguſtino, Ruffino, G. Trapezuntio, P. Ramo, L. Vive, Cypriano, Soarez, Jul. Caſ. Scaligero, Sturmio, Strabeo, Keckermanno, Alſtedio, N. Cauſſino, J. Ger. Voſſio, Andræa Valladerio, aliiſque innumeris. A quorum inſtitutionibus ſicubi receſſerit hoc compendium; ſi in genere Judiciali, Inventione, Diſpoſitione parcior uſus fuero, preſſiorque; ſcient juxta mecum eruditi non ſine cauſa & ratione id factum: immutari quippe Oratoria ſcenam, in alio nos foro litigare, exolevisſe cauſas forenſes, quibus olim ſtudebant & præparabantur juvenes; Demonſtrativas & Suaſorias delegari pueris, quibus inſtituendis hæc qualidcunque præcepta ſunt accommodata. Proinde iis elaborandum diligentius in Elocutione & ejus partibus, propterea, quod invenire & collocare ſententias, proprium ſit ingenii magis & prudentiæ quam artis. Si ergo in præceptis de verborum delectu habendo, compoſitione, periodo, ornatu, ſtyle formando, acuendo, exercendo, fuſior, prolixiorque fuerim, agneſcent, conſilium meum viri diſerti, cui expediendo ſi haud quaquam par ceſſerit facultas, ignoſcent candidi. Nam quod ogganniunt Lucumones inepti inquientes. Quid loqueris nobis de præceptis artis & ſtylo? Nos non curamus ut puer conſumat tam multum laborem & tempus, diſcere Linguam beſtiæ, neque legere profanos autores & poe-

tas

tas qui fuerunt destructio multorum hominum. Erit sufficienter aptus ire ad Universitatem, si potest mediocriter intelligere Latine, & loqui congrue: *Securus unice nil moror quid dicant, quid sentiant (dicunt tamen ut plurimum contra quam sentiunt, ultra quam intelligunt) malevoli isti ignarures, buccones maledici, qui inertiæ suæ velum sanctimoniæ obtendentes, autoritatis suæ, si Diis placet, facibus scientiarum turbam summovent; artes omnes, tanquam profanas, atque simplici, quam profitentur, sinceritati Officientes, à sacris suis arcent. Et quia vulpibus hisce caudam, fugæ clavum, corporis ornamentum decurtaverit propria stupiditatis, inopia, aut pravitatis laqueus; cæteris etiam persuasum eunt, oneri hanc esse iis & impedimento. Verum enim vero ita demum rem suam sartam tectam volunt, si quod ex pelle Theologica desit, è cauda Pædagogica assuant. Memini, me puero multis adeo per transitorium hoc docendi forum patuisse iter ad sacra illa penetralia. Jam vero, Inverso rerum ordine & in Mandrabuli, quod dicitur, morem, prapostèri & retrogradi cedunt. Namque ubi jam in Academia plus satis morati fuerint, ibique annorum potius progressu, quam animorum profectu stadia & spatia confecerint Milones isti, fidemque fecerint proverbio*; Posse eum ferre bovem qui vitulum tulerit: *Inde jam vel furcillis ejecti, vel nauseantis quasi Matris vomitu exputi, mox etiam & Ecclesiæ futuri propudia & rejiciula, Sacris se sacramento obligant; quibus tamen se postmodo indignos, impares & ineptos fatentur. Sive enim infirmitatis suæ deterriti conscientia; sive exhausta quam alicunde utendum sumpserant supellectile; sive quod iis ex animi sui sententia non cedat promotio, aut amplioris alibi fulgeat lucelli spes: stivæ sacræ, cui manum admoverant, renunciant, & post terga respiciunt. Quorum alii tanquam ἀμφίβια terra & aqua alternis victitant, culeo sane digni puericidæ, qui dividunt operas, quarum alterutra totum poscit hominem: alii prorsus deficiunt ab equis, ut aiunt,-- Dionysii, qui se impares regendis viris experti transferunt ad imperium puerorum. Sed & justum videri laborat defectum, causasque irreligiosæ religioni invenit eorum* ὑποκρισις. *Dii melius, quam ut illa sit hac Rhetorica Actio! Non est. Imò nec Contemplatio quidem; sed Factio & mera Dissimulatio: qua se insinuant mulierculis, quibus se viros approbant; & cerdonibus, quibus cæperunt esse in precio & verendi: deinde libidine quadam nativa, & sua, calumniandi, facto hoc fundamento artis pessimæ, quam solam callent optime, Ne cujus famæ parcant; fore enim ut quamvis consolidetur vulnus, maneat cicatrix; nullius sibi meriti aut virtutis conscii, ex censura quam sibi assumunt, homines moribus improbi, studiorum rudes, literarum profani, expertes artium nisi sordidarum, audent de rerum summa, & in qua ipse felicitatis articulus, & recte vivendi cardo vertitur, juventutis nimirum educatione decernere & præscribere. Jamque in viros literatos, qui, dum publicum in privato agunt, de republica & literaria merentur optime, scholarum moderatores, clandestina calumnia tragulam adornant, eorumque famam depeculatum eunt. Hunc tumidum nuncupant Padan-*

dantium, proterva insolentem adolescentia, neque eum cujus gravitas ferociores à licentia deterreat; illum annis provectiorem & locupletiorem, quam qui laborem hunc ferre possit, aut etiam velit: Hunc supercilio tristi severum causantur, vultu tetrico austerum, esse suis terrori & odio; illum dissoluta comitate futurum discentibus contemptui & exemplo malo: hunc insimulant eruditionis parum probata; illum religionis suspecta. Deinde ubi vident graphici isti Sycophanta se clanculariis susurris detraxisse aliquid de alicrum fama, veneno huic aliquid de suo latice admiscent: operam pollicentur suam festivi & meraco scientia juxta atque sanctitatis incocti succo, artem venditant suam. Heu docentium impia, discentium misera conditio! ubi dum foventur custodes isti à doctrina simul & pietate alieni, Et succus pecori, & lac subducitur agnis.

Sed modus sit. Neque enim è dignitate Artis aut Eloquentiæ est, iram utcunque justam distringere in pecudes inertes, animalia spurca, sacerrima capita: quorum nequitia tamen nihil iniquius, quorum imperitia nihil impudentius, quorum ignorantia nihil arrogantius. Neque si falsarios istos duces, hæreseos sua convictos, in gyrum doctrina ducere posset recta Ratio, velit tamen rude vulgus supra se sapere & injuriæ suæ litare: quin malit sibi os oblini & naso suspensos instar ursorum trahi, quam auribus duci ad saniorem mentem ab Herculis Ogmii catena. Desipiant ergo illi, desipiant hi cum venia. Vos autem si sapitis, Mercurialem admittite Indicem, qui vobis primum quidem una Synopsi & quasi per compendii transennam copias & opes Oratorias commonstret, deinde Partitione Oratorias elucidet, mox digitum ad ipsos fontes intendat. E quibus plenos sumite haustus; ut seu Jurisprudentia foro, seu Theologia choro præparamini, Suadelæ virtute ac viribus instincti, relinquatis in audientium animis aculeum: Hermetis instructi, caduceo pectora mulceatis, animos regatis, doceatis, servetis. Quod ut fiat, transibunt præcepta in vota, ut benigno vobis dextroq; numine adsit Deus; Suadam, Gratiamque inspiret suam; vosque quos esse jussit Oratores, faciat.

THO. FARNABY.

INDEX

INDEX RHETORICUS.

RHetorica est facultas de unaquaque re dicendi bene, & ad persuadendum accommodata:

1. Officium est
   - Delectare, Docere, Concitare
   - ad
     - conciliationem, fidem, movendos affectus.
     - gratia
       - suavitatis, necessitatis, victoriæ.
       - Ubi requiritur orationis
         - lenitas, acumen, vis.

2. Materia est, quæcunq; res sub disceptationem cadit, potestque persuaderi, Quæ & *Quæstio* dicitur; estque

   vel
   - Simplex, unius scilicet thematis; ut, de *Virtute, conjugio, bello, pace.*
   - Conjuncta; Pronunciati alicujus quod argumentis probatur: eaque
     - Infinita, Thesis: quæ universaliter quærit; ut, *An ducenda sit uxor.*
     - Finita, Hypothesis: quæ universalem restringit ad circumstantias; ut, *Sitne Philosopho, seni, indotata, extera, uxor ducenda.*

Atque Finita hæc quæstio est materia oratoris maxime propria: Verum examinandi, explicandi, ornandiq; causa, hanc orator subinde revocat à Finita, circumstantiis suis exuta, ad Infinitam: Ut in Practica & Civili quæstione excurrit aliquando ad Theoreticam.

Cujus Hypotheseôn ceu Finitarum Quæstionum tria sunt genera:
- Demonstrativum, quod in laude aut vituperio versatur.
- Deliberativum, quod in futuri temporis provisione suadet aut dissuadet.
- Judiciale, quod in præteriti disceptatione accusat vel defendit

quorum proposita sunt
- Honestas, Turpitudo,
- Utilitas, Inutilitas,
- Æquitas,

finis
- Delectatio, aut Detestatio.
- Spes aut Metus.
- Clementia vel Sævitia.

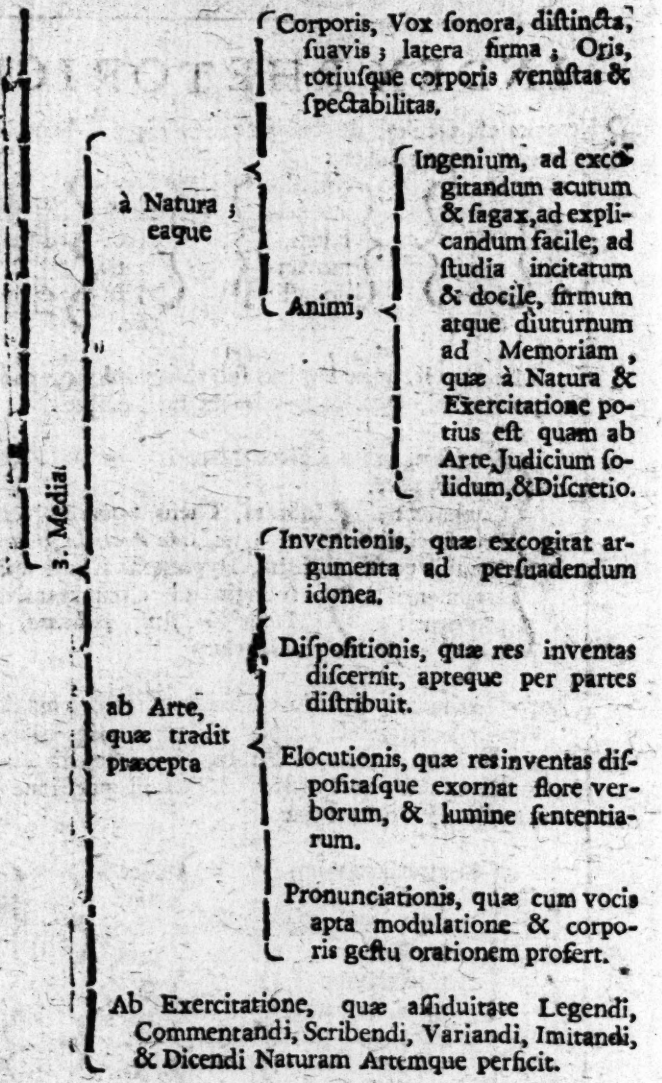

Inventio.

Inventio eſt excogitatio argumentorum, quæ ad perſuadendum ſunt idonea. Argumentum eſt probabile Inventum ad fidem faciendam.

Argumenta

Argumenta sunt Ἔντεχνα Artificialia.

Ad Fidem, ex locis docentibus λόγοις.
- Certis, unde fiunt Demonstrationes.
- Ratiocinantibus à Causis, efficiente, materiali, formali, & finali; ab Effectis, Subjectis, Adjunctis, Definitione, Divisione, Genere, Specie, Toto, Partibus, Comparatis, Paribus & Similibus, Oppositis, relatis, contrariis, privantibus & contradicentibus, &c. quorum disciplina petenda à Dialecticis.
- Probabilibus, & verisimilibus.

Ad Motum, ex locis Patheticis, quæ versantur in
- Excitandis vel sedandis affectibus; Amore, odio, ira, contemptu, lenitate, metu, pudore, gratia, misericordia, indignatione, invidia, æmulatione.
- Summi erit artificis, nosse; Qui & erga quos, & quibus de causis, hoc vel illo affectu soleant homines commoveri.

Ad Conciliationem, ex Moribus
- Oratoris: In quo requiruntur, Prudentia, Probitas, Benevolentia, Modestia.
- Nationis, aut Civitatis in qua degit. Respiciat ergo in
  - Republica, libertatem.
  - Democratia, legum disciplinam.
  - Aristocratia, divitias.
  - Monarchia, custodiam Principis.

Auditorum, qui differunt
- Affectibus; ira, lenitate, misericordia, lætitia, spe, dolore, metu, odio, æmulatione, &c.
- Habitibus; virtutibus & vitiis.
- Ætate; juventute, senectute.
- Fortuna; qua nobiles, Potentes, divites, fortunati, &c.

Ἄτεχνα, *Inartificialia.* Quæ non parit ars Oratoris, ſed aliunde ad ſe delata tractat; cujuſmodi ſunt Teſtimonia Divina, Oracula ſc. & vaticinia, vel Humana: atque hæc vetera, ex Autoribus recepta proverbia, ſententiæ, apophthegmata; aut nova, ore tenus, juſjuranda, aliaque Inſtrumenta forenſia, Leges, Pacta, Teſtes, Tabulæ, ut & Signa, Circumſtantiæ, exempla; quorum copia inſtructus debet eſſe Orator.

Trium generum communes loci ſunt
- Poſſibile & Impoſſibile, ut doceatur potuiſſe aut non potuiſſe fieri.
- Magnum & parvum, ut oſtendatur Comparative, aliud alio eſſe utilius, honeſtius, &c.

Fidem tantum facere, præ ſe ferendum eſt: Conciliatio & Motus in exordio quidem & Peroratione proprium habent locum; ſed in perpetua oratione, ſicut ſanguis in corpore, fuſa eſſe debent.

De Genere Demonſtrativo.

Perſonæ
- à Perſonæ locis & circumſtantiis.
- à Tribus generibus bonorum.

Animi: ſunto; bona
1. Admirabilibus, quæ divinitus miſſa prodigiis, auguriis ſeu oraculis, ſignificata præceſſerunt. 2. Patria. 3. Genere ſeu natalibus. 4. Sexu. 5. Singularium ætatis partium inſtitutione, educatione, diſciplina, ſtudiis, conſiliis, rebus geſtis. 6. Morte & eventis poſt mortem, jactura & luctu.

Fortunæ: ut ſunt, opes, honores, amici, affines, liberi.

Corporis: qualia ſunt, forma, robur, valetudo, agilitas, corporis habitus.

Animi: ſunto; bona
- Inſita; indoles, ingenium, judicium, induſtria, docilitas, memoria.
- Acquiſita; virtutes.
  - Moris; Juſtitia, Temperantia.
  - Mentis; Prudentia, Fortitudo.

Laudantur

Laudantur: aut à contrariis vituperantur.

Atque in his explicandis ſequendum aut ætatis atque rerum geſtarum ordinem; aut virtutum diſtributionem & certa rerum capita: Hic *Artificialis*, ille *Naturalis ordo* dicitur.

Virtus ſola per ſe ipſa laudabilis eſt, ſine quæ nihil recte laudari poteſt: Auditu vero jucundiora ſunt, quæ aliis fructuoſa, ſibi laborioſa; aut certe gratuita. Naturæ & Fortunæ bona tractantur, quod in eorum uſu ac moderatione virtus maxime cernitur, prout quis iis recte vel male uſus ſit: ſi non habuerit, ſapienter caruiſſe; ſi amiſerit, moderate tuliſſe.

Cautio eſt, ne mentitas laudes adſciſcamus, neque iis quæ multis competunt, aut rerum leviorum laudationibus immoremur.

Facta { Ab honeſto; qui proprius eſt Demonſtrativi generis locus; continetque Decorum, Legitimum, *i. e.* æquum in homines, pium in Deos, Juſtum & Glorioſum; ab utili, Difficili, & cæteris Deliberativi generis locis, quos vide ſuo loco.

A Circumſtantiis; Perſona, Re, Cauſa, Tempore, Loco, Modo: unde Amplificationi præbeatur anſa: quod quis primus fecerit, aut ſolus, aut cum paucis aut præcipue, aut tempore maxime neceſſario, aut ſæpe, &c.

Res, ut loca, regiones, urbes: & animi habitus, virtutes. { A cauſa efficiente, & Definitione: ab antiquitate, origine, honeſtate, à ſingularibus cujuſque rei aut loci virtutibus, ſitu, amœnitate, utilitate, voluptate. Subjectis item, adjunctis, effectis.

Et Comparative inter ſe tractantur Perſonæ, Facta, Res, idque vel { Collatione ſimilium. Contentione diſſimilium.

Hæc

Hæc oratio ad populum habita, ad animi motus non ad fidem faciendam accommodata, expoſitionem factorum, non argumentationem requirit: Eſtque illuſtranda verbis inſignibus, tranſlatis, floridioribus: nec non luculentis per διατύπωσιν expreſſionibus, digreſſionibus, amplificationibus.

Amplificantur Res & Facta, 1. Aſcendendo ab Hypotheſi ad Theſin: vel contra. 2. Individuorum exemplis illuſtrando, quod generatim dictum eſt. 3. Circumloquendo, per definitiones, aut deſcriptiones, eaſque conglobando. 4. Uſurpando ſpecies aut partes pro toto. 5. Adjiciendo cauſas, effecta & accidentia. 6. Comparando à ſimili aut diſſimili, pari aut impari. 7. Ab oppoſitarum & inter ſe pugnantium rerum conflictione. 8. A teſtimoniis ſtipatis condenſatiſque. Vide Amplificationem infra in Confirmatione.

Ariſt. Rh. l. 1. c. 9. Aut. ad Heren. 2. l. Cic. de Invent. II. Cic. Partitiones. Quint. 3. l. 9. c. Menand. Rh. γνωρίμων διαιρέσεις τῶν ἐπιδεικτικῶν. M. Capella, 5. l. Theon. Apthonius, R. Hiperius. 2. Soar. l. c. 42. Voſſ. l. 2. c. 15. Alſt. Or. l. 4. c. 6. Cauſſin. l. 10. qui & exempla adjicit, ut & Dreſſerus & Voſſius.

a *Ariſt. Rh. l. 1. c. 4. Author. ad Heren. 2. l. Cic. de Invent. 2. l. de Oratore. 2. l. Quint. l, c. 10. Emporius. Rh. M. Capell. 5. l. Soarez. l. 1. c. 10. Dreſſer. l. 1. p. 216. Hier. c. 3. p. 333. Voſſ. 1. l. 5. c. Alſt. Or. l. 4. §. 6. Cauſſin. l. 12. c. 1.*

a *De genere Deliberativo.*

Deliberantur, id eſt, ſuadentur aut diſſuadentur res quælibet contingentes, & poſitæ in noſtra poteſtate: Publice vero, Pecuniæ ceu vectigalia, Pax & Bellum, regionum Præſidia. Quæ exportantur aut importantur, Leges in deliberationem veniebant.

Loci ſunt

- Honeſtum: de quo, in Genere Demonſtrativo.
- Utile: ex laude natum, ſemperque cum dignitate conjunctum, conſiſtit in conſervatione præſentium & comparatione ſequentium commodorum: atque in eorum, quæ his contraria ſunt, evitatione. Atque hic locus Deliberativi proprius eſt.
- Neceſſarium; quod aliter fieri non poteſt: vel ſine quo ſalvi eſſe non poſſumus.
- Jucundum: quod delectationem voluptatemque animi aut corporis, aut utriuſque adfert.
- Eventus: cujus profectio & conſideratio teſtatur Dilemmate.

Facile:

Facile: quod comprehenditur sub Possibili, generali omnium causarum Loco.

Dialectici: à proprio, adjuncto, ab effectis, ab antecedentibus, connexis, consequentibus, comparatione, à majori, minori, contrario; à testimonio: Maximè autem hic dominantur, quasi familiam ducunt, atque utramq; faciunt paginam Exempla, si apposita sint, neque ex iis solis constet oratio.

a *De Genere Judiciali.*

a *Arist. Rh. l. 1. c. 3. Aut. ad Heren. 2. lib. Cic. de Invent. 2. l. de Orat. Quintil. l. 3. c. 11. Capella. l. 5. Grot. l. 4. c. 1. Kecker. lib. 1. Sp. Rhet. c. 9. Voss. l. 1. c. 6. Causs. 12. l. 13.*

Accusator reum arguat facti quod in controversia positum est.

Depellat defensor, oppo- natque aut
- 1. Non esse factum.
- 2. Si factum fateatur, non eam vim, non id nomen habere, non id esse quod crimenetur.
- 3. Jure id esse factum.

Ex accusatoris autem intentione & defensoris depulsione nascitur Status
- 1. Conjecturalis.
- 2. Finitivus.
- 3. Qualitatis. seu Judicialis.

Reperto Statu subjiciet Reus rationem, quam depellandi causa adfert.

Accusator contra adferat firmamentum, quo Rationem illam infirmet.

Ex rationis autem & firmamenti confectione Judicatio constituitur, in Finitivo, & Qualitatis statu.

b 1. Status Conjecturalis, in quo quæstio est: An res facta sit, necne?

b *Cursus περὶ στάσεως. Hermogenes περὶ τῶν στάσεων. Auth. ad Heren. Quint. 3. l. c. 6. M. Capell. 5. l. Fortunatianus. l. 1. Sulpic. Vict. Alcuinus, Cassiodorus, Soarez, l. 2. c. 11. Alst. Or. 4. l. 7. c. Voss. l. 1. c. 6. Causs. lib. 2. c. 30. Valladerius, l. 7. disp. 2.*

Arguat

Arguat Accusator à
- Causa
  - Impulsiva: ira, odio, avaritia, invidia, inimicitiis, aliisq; affectionibus. Atque hîc persona cum suis circumstantiis diligenter excutiatur.
- Ratiocinante à
  - Spe bonorum, præmii, voluptatis, honoris, &c. Cui bono fuisset.
  - Evitatione malorum, incommodi, infamiæ, &c.

Facultate; in occasionibus, spe perficiendi, celandi, impunitatis: circumstantiis rei, loco, tempore, nec non circumstantiis personæ, de quibus supra in demonstrativo genere.

Signis; quæ sunt dicta aut facta antecedentia, consequentia, vel cum ipsa re cohærentia: quæ nocentes comitari fere solent, quasi indicia & impressa facti vestigia. Fuga, trepidatio, verba tertiata, vultus dejectus.

Defensor
- Infirmet Causas & Facultates.
- Diluat & refellat Signa & Consequentia, Absolutione vel Inversione.

2. Status Finitivus, in quo quæstio est de nomine rei, & quid sit.

Definiat uterque, quam maxime potest, ad communem sensum, ac vim verbi; deinde adductis similibus exemplisq; aliorum qui ita locuti sunt, suam definitionem, sententiamque confirmet, & contrariam infirmet.

Accusatori locus est: Minime concedendum ut is, qui de re confitetur, verbi se interpretatione tueatur.

Defensor æquitate nitatur: & ea cum secum faciat, non re sed verbi depravatione se urgeri queratur. Quo in genere utetur Similibus, Contrariis, Consequentibus.

3. Status Qualitatis seu Juridicialis, est vel
- Rationalis, de jure facti. (b)
- Legalis, de sententia legis aut scripti. (c).

(b) Defen-

(b) Defendat Reus.

- Absolute: cum simpliciter quod factum est, recte factum esse defendimus: jure scilicet naturæ, legis, consuetudinis, judicati, æqui, pacti.
- Assumptive
  - Comparatione: cum alterutrum necesse fuerit fieri; hoc satius.
  - Relatione: cum culpa transfertur in ipsum qui malum accepit.
  - Relatione: cum culpa rejicitur in rem aliam, legem, vel personam.
- Concessione: cum non defendit factum sed ignosci sibi postulat.
  - Purgatione: qua excusat factum esse non voluntate, sed Necessitate, Fortuna, vel Imprudentia.
  - Deprecatione: à meritis & spe futura.

(b) Legitimi species sunt.

- Leges contrariæ: cum lex eadem secum vel duæ legis inter se videntur pugnare.
- Scriptum & sententia: cum scriptoris voluntas, à scripto videtur dissidere.
- Ratiocinatio: cum quod nulla propria lege cautum est, ex aliis conjicitur.
- Ambiguum: cum scriptum plures accipit sententias, dubii accentus, aut vocis divisæ junctæve ratione.
- Translatio: cum res accusatorem, judicem, tempus, locum mutandos dicit.

Atque hactenus quidem de tribus generibus universè & in genere: habent tamen sibi subjectas aliquas species, quæ particularem considerationem & disciplinam desiderant.

Vide Dionys. Halicarnassensis τέχνων τῶν ῥητορικῶν. Menandri Rhetoris γενέθλιος ἢ περὶ ἐπιδεικτικῶν. Scalig. 3. l. poet. Voss. l. 2. Instit. orat. c. 13. & l. 17. Vernul. c. 5. l. 2.

Panegyrica vetus. In qua laudatur quiludo præest. 2. Gens vel urbs. 3. Certamina & ludi, cum ortu eorum, comparatione cum aliis, loci & temporis ratione. 4. Præmia. 5. Princeps certaminum præses. 6. Voto denique clauditur, Panegyrica nova, exorsa ab occasione quæ nos ad dicendum movit, progreditur ad Principis laudationem ex locis Demonstr. ad publicæ felicitatis prædicationem, clauditur voto & exhortatione ad lætitiam, obsequium, & concordiam.

Nuptialem,

Nuptialem, ut & Epithalamium, auſpicamur à Diis Genialibus, naturæ & legum inſtituto; conjugii mox enumerantur commoda, privata, publica: laudatio ſequitur ſponſi, & ſponſæ: concipiuntur vota utriuſque nomine, ut fœliciter cedant nuptiæ mutuo amore conſtantique junctis, ut videant liberos, nepotes, & qui naſcentur ab illis; ſuper quibus etiam omen, præſagium, & votum.

In Natalitia, ſive quis ſit prole recens auctus, ſive provectus ætate mactetur oratione anniverſaria, reſpicitur tempus nativitatis, annus, menſis, dies, hora, locus; virtus parentum; familia. Subſequitur ſpes, gratulatio, precatio, & votum.

Funebris orditur à querimonia, exclamatione, aut interrogatione ratio deinde perſonæ ad quam dolor pervenit, habetur; laus defuncti ex locis Demonſt. generis; mortis genus; deſiderium, cujus reſtes dolor & luctus, his ſubjicitur conſolatio.

Gratiarum actio, beneficium acceptum læta agnoſcit; amplitudinem & commoditatem ejus prædicat atque amplificat: ſpondet vicem referendi parem gratiam: aut, id ſi minus ſuppetat, animi grati memoriſque officium adeoque ad vota confugit.

Propemptica, Apopemptica, Hodœporica, Monitoria, Suaſoria, Adhortatoria, Conſolatoria, Conſultatoria, Petitoria, &c. carmine frequentius & epiſtolis quam orationibus celebrantur. Eorum itaque præcepta cum exemplis expreſſis aut citatis videbit qui volet apud Menandrum Rhet. Dionyſium Halicarnaſſ. Eraſmum, libello utiliſſimo de conſcribendis Epiſtolis: Julium Cæſ. Scaligerum 3. lib. Poetices cap. 303. & 304. J. Lipſium de re Epiſtolica. Par. Keckerman lib. 1. Rhet. Special. cap. 14. &c. J. Ger. Voſſium lib. 2. Inſtitut. Orat. cap. 13. & Partition. l. 2. cap. 12.

(a) *Ariſt. Rh. l. 13. c. Hermogenes περὶ ἐυρέσεως τόμ. 1. Cic. de Inventione, l. 1. & ad eum, Marius Victorinus.*

(a) *Diſpoſitio.*

Invenire præclare, enunciare magnifice, interdum etiam barbari ſolent: diſponere apte, commode, varie, niſi eruditis negatum eſt. Pulſatis itaque omni-

Cic. de Oratore l. 2. Partitiones Cic. Quintil. l. 7. Fortunatianus, l. 2. Sulp. Victor. p. 4. 7. Martianus Capella. 5. l. p. 179. ex ed. H. Grotii, Soarez. 2. l. 1. c. 2. Dreſſerus l. 1. 52. Hiperius 4. 405. Kecker. Syſt. Rh. lib. 1. p. cap. 9. Cauſſinus 6. lib. Voſſius 2. lib. 1. cap. Vallad. l. 4. diſp.

bus

bus omnium locorum, tam qui circumſtantiarum & cauſarum ſingularum proprii ſunt, quam dialecticorum & communium, foribus; luſtrataq; omni materiæ ſylva; ubi ſupellectilem congeſſeris variam, eamque vel memoriæ firmiter impreſſam, vel una chartæ facie, quaſi, ſynopſi, delineatam tibi ſubjeceris; acre adhibendum eſt judicium, conſilium ſolidum, & electio accurata. Rejiciantur omnino quæ levia ſunt, utpote vitioſa, aperte falſa, contraria, communia, futilia. In iis etiam quæ adhibenda videntur vel ad probandum vel ad movendum, delectus eſt habendus, proprius cuique locus aſſignandus: ut firmiſſima quæq; ſint prima ad conciliationem, ubi auditor maxime attendit expectatque: æque valida reſerventur in exitum ad victoriam; quia quæ poſtremo dicuntur maxime inhærent: mediocria in medium agmen conjiciantur, ſpecie & numero pugnatura. *b* Diſcernendum itidem, ut quod boni habet cauſa, id exornes, ibi tabernaculum conſtituas, ibi commoreris: Si quid habet cauſa vitii, id vel diſſimules; vel, ſi quid cauſæ fauces premat, totum illud bono tuo exaggerando obruere labores; caveaſq; ne tanquam prævaricator in hoſtium caſtris verſeris, neq; veluti deſertor terga vertas; ſed vel locum ſtrenue tuearis, vel cum ſpecie quadam & pompa dicendi recedas, teque eo conferas, quo vel argumentanti, vel concilianti, vel permoventi patet confugium.

b *De diſponendis argumentis Julius Severianus. Antonius apud Ciceronem 2. de Oratore.*

c Diſponat autem Orator rem ſuam, vel ex
- Arte, quæ, præſcribente ipſa Natura, docet præfari, exponere, noſtra probare, contraria refutare, concludere.
- Judicio; quod, dictante Prudentia, artis ſuperſtitionem & partes, prout poſtulant circumſtantiæ, tranſponit vel etiam omittit.

c *De judicio & conſilio Quintil. 6. l. 6. Fortunatianus 3. l. p. 69. Sulp. Victor. p. 246. Alſt. Orator l. 1. cap. 15. Vallader. 4. l. diſp. c.*

Orationis partes traduntur *d* ſex: Exordium, Narratio, Propoſitio, Confirmatio, Confutatio, Peroratio.

d *Sunt qui ſtatuunt quinque partes, ſunt qui quatuor, & in contentione includunt propoſitionem, confirmationem, & confutationem.*

Exordium,

Exordium.

Cic. 2. de Or. præcipit post omnia de Exordio cogitandum, contra Fab. 3. l. 12. c. & Vall. l. 4. dis. 3. q. 3. δεῖ πάντως πρῶτον μὲν ἐν πόσῳ μέρει σωίςηκε ἐν μὲν τάξεως κατασκευῆς, ἐν δὲ στάσεως, βάσεως, *&c. Hermogen.* περὶ διηρέσεων τομ. *d.*

Causa diligenter perspecta, lociſque inventis, considerandum ultimo loco quod in primo ponendum est, quo sit utendum Exordio. Nimirum, ut non sit alienum à causa & quæstione, non commune quo adversarius uti potest; non grande & inflatum, non vulgare, non affectatum, non longum: neque vulgi sententiam, neq; tamen artificii oleat myrotheca: verum & ex re nata, & ipsis causæ visceribus sumptum, sit accuratum, acutum, instructum sententiis, floridum verbis, causæ proprium, verecundum, conciliationi natum, circumstantiis accommodatum, sequentibus connexum. Vestibula, honesta sint, adituſque illustres.

De ratione conficiendi Exordii & cæt. partium Orationis in omni genere, vide Valladetum, l. 8.

Essque
- Principium; quo in causa Honesta statim & aperte Benevolentia, Attentio, & Docilitas parantur.
- Insinuatio; qua, in causa Turpi, Dubia, Humili vel obscura, turpitudinis partem diluimus, professique nos dicturos de rebus magnis, necessariis, novis, utilibus, jucundis, præparamus Auditores, reddimusq; benevolos, attentos, dociles.

Ducitque in genere
- Judiciali, à Persona *(a)* Oratoris, *(b)* Rei, *(c)* Judicum, Auditorum, *(d)* Adversarii, a Prolepsi, cum ea quæ obstare possunt orationi, præoccupantur, amoventur, & solvuntur; vel etiam ipsa Re.
- Deliberativo, à Criminatione, Depulsione, Amplificatione, Diminutione, vel Ornatu.
- Demonstrativo, à Laude, Vituperatione, speciosa aliqua historia, naturali observatione, Fabula, Similitudine, Contrario, Apophthegmate, Sententia, Exemplo, Allusione, vel generali pronunciato; unde ad propositam Quæstionem commode transeatur.

(a) *Qui si vir bonus credatur, non studium Advocati videtur offerre, sed pene testis fidem. Existimetur venisse ad agendum ductus officio aliquo, vel necessitate, &c. Quintil. 4. l. 1. c.* (b) *In Reo commendatur dignitas, infirmitas, merita. Multum agit sexus, ætas, conditio.* (c) *Mores judicum velim noſci. Nam prout asperi, lenes, jucundi, graves, duri, remissi erunt, aut assumere in causam naturas eorum, qua competent, aut mitigare, qua repugnabunt, oportebit.* (d) *Adversarii persona prope eisdem omnibus, sed contrario ductis, impugnari solet. Nam & potentes sequitur invida, & humiles abiectosq; contemtus, & turpes ac nocentes odium.*

Narratio

Narratio.

Narratio est rerum gestarum utilis ad persuadendum id quod intenderis commemoratio; sedes & fundamentum fidei, atq; argumentorum seminarium.

In deliberativo, ubi de futuris consultatur, supervacua est Narratio, nisi quæ extrinsecus incidat: ut & in Demonstrativo, quæ continua quasi Narratio est. In judiciali etiam omittitur, sicubi parum pro nobis faciat, aut ante innotescat (a).

Narrationis virtutes; vitia, typos expressos, atque exempla vide apud Caussinum, lib. 6. Eloq. Humanæ.

(a) *Si adversarius, prior narraverit, non itaut quæ acta sunt, nude, sed rem exasperavit, adjecitq; invidiam: nos eadem, sed non eodem modo exponemus, alias causas, alias circumstantias referemus. Verbis elevare quadam licebit.*

Sitque
- Perspicua; verbis propriis & usitatis, ordine temporum, prout res gestæ sunt, servato: non interrupta.
- Verisimilis; circumstantiis naturæ, legi & moribus consentanea, ad rumorem & opinionem accommodata.
- Suavis; quæ contineat nova, inexpectata, magna, gravia, exitus jucundos.
- Brevis; re non altius petita, non extra causam: ita tamen ut nihil desit.

(a) Narratione expositâ licebit excurrere in lætum aliquem & plausibilem locum, quæstioni prævium, aut rei amplificandæ animisque excitandis idoneum, sed caute & modeste, ne materiæ modum excedamus, aut tædio auditores satiemus.

(a) Δεῖναι ἢ μὴ ἔκφυλος αἱ παρεκβάσεις, &c. *Longinus, c.* περὶ φαυλοτήτος. *De egressione Fabius 4. l. 3. c. & Val. l. 4. dif. 3. quæst. 13. & eundem de Transitionum varietate, l. 4. disput. 2. quæst. 1.* παρέκβασις *est alienæ rei, sed ad utilitatem causæ pertinentis, extra ordinem excurrens tractatio, Quintil. l. 4. c. 3.*

Propositio

Est vel
- Simplex; qua status & summa totius causæ breviter comprehenditur.
- Sejunctio; quæ tantum in genere Judiciali adhibetur per quam statuimus quid nobis cum adversario conveniat, & quid in controversia relinquatur.
- Partitio; qua in omnibus causarum generibus uti licebit: qua enumeramus, quot & quibus de rebus simus dicturi, atque is ut plurimum in dicendo servabitur ordo, qui hic exponitur.

Facillime auditor discit, & quid agatur intelligit, si neque prudentiam ejus impedias confusione partium, neq; memoriam multitudine. Cic. Partit.

Partitio

Partitio, commendatur brevitate, abſolutione & paucitate partium, trium ſcilicet, aut ad ſummum, quatuor.

Confirmatio.

Etſi fidem tántum facere præ ſe ferendum ſit oratori: quoniam tamen duæ ſunt animi auditoris partes in quibus tractandis verſatur flexanima & Ψυχαγώγος Πειθω. *Intellectus*, qui, quaſi animæ oculus, reficiendus eſt colore, illuſtrandus eſt lumine rationis & veri, quod proprium eſt Intellectus pabulum; & *Voluntas*, quæ tactus more, mollium rerum aut durarum oblatione flectitur trahiturque: uſu venit ut cauſa quandoq; cadat orator nihilq; conſequatur, ſi voluntas, quæ libera eſt, neq; ſtatim oborto collo in jus rapitur, cervice quaſi obfirmata non obſequatur. Quocirca caduceus iſte geminis armandus eſt anguibus, qui inter veſtes lapſi & levia pectora, volvantur attactu nullo, fallant ſenſus, ſe in mentis intima præcordia inſinuent, & quem volunt affectum oſſibus ac medullis implicent. Neque enim Oratori ſatis erit Dialecticis lacertis, utcunq; validis, mittere ferro præfixas haſtas; niſi & eas artificii nitore exornet, (a) Motus amento inſtruat. Arida illa argumentorum oſſa, corpus firmamentorum exangue, horridum quaſi nudarum rationum ſceleton, ne tædio ſint & terrori, Argumentationum carne inveſtiat Orator, Motuum nervis firmet, Delectationum muſculis ſolidet, Artis ſucco & ſanguine diſtendat. Confirmandi itaque ſibi comparet cum Materiam tum Formam. Materia, ſunt (b) Argumenta, hoc eſt, probabilia inventa ad faciendam fidem, quæ non ſecus atque metalla è fodinis, aut pharmaca ex Apothecis ſuis ſingula, petuntur è Locis Inſitis & aſſumptis, Artificioſis & artis expertibus, Dialecticis & Rhetoricis certis, probabilibus, atq; verſimilibus (c) Circumſtantiis, de quibus ſupra in præceptis Inventionis & generum ſingulorum dictum. Neque ſolum ex armamentariis Dialecticorum promat argumenta quæ Doceant; ſed & ex Ethicorum fontibus atque

(a) *Ut faveat Oratori is qui audit, movendiſunt Affectus, Latitia, Dolor, Spes, Timor, Amor, Odium, Ira, Manſuetudo, Gratia, Contemptus, Invidia, Commiſeratio, Indignatio, Æmulatio.*

(b) *Quid Argumentum diſtet ab Argumentatione, & de ſpeciebus Argumentationis, vide Jul. Scalig. l. 3. poetic. 70. De inven. arg. & Locis, Cic. de Invent. l. 1. & 2. Atque ad eum Marius Victorinus 2. de Orat. Topica ad Trebatium. Auth. ad Heren. 1. & 2. Quintill. 5. l. 10. c. & 13. Mart. Capel. 5. l. p. 154. Soarez. l. 1. c. 12. & 6. Dreſſerus l. 1. pag. 46. Hiper. c. 2. Voſſ. Inſt. l. 1 c. 2. Cauſſinus l. 4. c. 2. Vall. 3. diſp. 4.* (c) *Hermogenes, περὶ διαιρέσεων τομ. γ. c. περὶ ἐγχειρημάτων. Theon. περὶ ἐπιχειρήματος, Val. l. 3. diſp. 3. qu. 3. & Rhetores omnes.*

Rhe-

Rhetorum hauriat quæ concilient, quæ moveant: Ne ſit Hoſpes in Humanitate neque peregrinus domi, ſed norit omnino (*a*) mores, qui dicentem deceant, qui Reip. in quâ degit, iis apud quos dicit, inſideant, vel à natura inſiti, vel ab ætate aut fortunis quaſi acquiſiti. Norit Affectuum maria, quibus quæq; ventis concitentur, ſedentur: diſcernat, qui affectus, in quantum, quibus, & erga quos, ſint movendi; quibus de cauſis, & qua ratione incitantur animi facultates Concupiſcens & Iraſcens, ad appetendum ea quæ videntur bona, ad averſandum ea quæ apparent noxia; quomodo diſponatur ad ea vel præſentia vel abſentia, Amore, Gaudio, Odio, Dolore, Spe, Ira, Metu; dominari ſciat in affectuum regno atque *fœdere certo, Et premere & laxas dare habenas*, ut ait poeta: hoc eſt, in lætitia dilatare corda audientium, in mœrore contrahere.

(*b*) Argumentationis ergo, quæ tractandi argumenti eſt forma, varia ſunt genera: perfectiſſima tamen atque uſitatiſſima ex iis ſunt, Epichirema ſive Syllogiſmus Rhetoricus, Enthymema, Inductio, & Exemplum, atq; hæc quidem verſantur circa Fidem, docent probantque: circa Affectus vero commovendos, illa quæ Amplificatio dicitur.

(*c*) Epichirema ſive Syllogiſmus Rhetoricus conſtat ex 1. Propoſitione Majori, cui ſubjicitur ipſius 2. Ratio, una pluribuſque inſtantiis probata: Deinde 3. Propoſitione Minori ſeu Aſſumptione, quæ & 4. Rationem ſuam habet adjunctam; 5. Complexione denique ſeu Concluſione; ut,

(a) *De Mor.* Ἔθη, *Affectibus mitibus lenibus & gravibus, & de iis movendis, Ariſt. 2. l. Rhet. totus. Hermog.* μιθοδεῖν. *Apſini* τέχνη ῥητ. *Aut. ad Her. 2. & 3. l. Cic. de Orat. l. 2. Quint. 6. l. 3. c. & 12. l. 2. c. Mart. Capel. 5. l. 162. P. Keck, ſp. Rh. l. 1. c. 9. &c. Rh. Eccl. l. 1. c. 3. Jul. Sev. Dreſſer. l. 1. p. 109. Hiper. c. 10. p. 422. Voſſ. Inſt. l. 2. totus. Cauſ. El. l. 8. Val. 1. 3. diſp. 4.*

(b) *Jul. Sc. l. 3. Poet. c. 70.*

(c) *Hermogenes* περὶ διαίρεσεων τομ. γ'. περὶ ὅπ χειρημάτων ἐν τάξεως ἀυξήσ, *& Minuc. l.* περὶ ὅπ χειρημάτων, *Auter ad Her. en. l. 2. Quint. 5. l. 14. c. Soarez. l. 2. 17. c. Dreſſ. l. 1. Hiper. c. 8. Val. tab. Rh. p. 21. Sanderſoni dial. 3. c. 7. Eraſ. de conſcrib. epiſt. Voſſ. Inſt. lib. 3. c. 5. Cauſſ. El. 6. l. 25. c. Val. 4. l. 2. diſp. 3. quæſt.*

1. *Melius accurantur, quæ conſilio geruntur, quam quæ ſine conſilio adminiſtrantur. 2. Domus ea quæ ratione regitur, omnibus rebus eſt inſtructior, quam quæ temere & nullo conſilio adminiſtratur. Rurſum, Navis optime curſum conficit, quæ ſcientiſſimo gubernatore utitur: eadem eſt Exercitus & cæterorum ratio. 3. Nihil autem omnium rerum melius quam Mundus adminiſtratur. 4. Nam & ſignorum ortus obituſq; definitum quendam ſervant ordinem: & diuturnæ nocturnæq; vicisſitudines immutatæ perſtant. 5. Conſilio igitur regitur mundus.*

(a) Vari-

(a) *Val. ad 4. l. diſp. 2. q. 9. & 12.*

(a) Varietatis gratia, ne cognoſcat artem qui audit, adeoque defatigetur ſimilitudinis ſatietate, invertantur ſubinde argumentationum partes: quandoque etiam vel alterius Propoſitionis Ratio, vel ipſarum Præmiſſarum altera tanquam pro manifeſta ac conceſſa omittatur: Adjiciatur aliquando Exornatio aut Amplificatio. Interrogatoriè proponatur pars una aut altera: argumentorum puncta occulantur. Artis eſt celare artem.

(b) *Ariſt. Rhet. l. 2. c. 23, 24, 25, 26. Hermogenes, περὶ διαιρέσεων τομ. γ'. Apſini τέχνη ῥητορικὴ. Soarez. c. 19. Cauſſi. l. c. 28. Voſſ. l. 3. c. 5. Vall. l. 4. diſp. 2. quæſt. 5.*

(b) Enthymema, eſt imperfectus Syllogiſmus; in quo nimirum Major Minorve deſideratur, *Pius fuit, fortis, ſapiens. Deum quippe coluit, hoſtes contudit, fortunam utramque moderate tulit, imo ſuperavit.* Optimum eſt illud Enthymema, quod ex contrariis conflatur; quodque, ut acutius ſit, per interrogationem non raro effertur; ut, *Quem alienum fidum invenies ſi tuis hoſtis fueris?*

(c) *Quint. 5. l. 11. c. Soarez. 2. l. 20. c. Voſ. l. 3. c. Cauſſ. 4. l. 56. c. Vall. 4. l. 2. 7. quæſt.*

(c) Inductio eſt Illatio ex enumeratione præcipuarum partium: vel collatione illuſtrium aliquot individuorum; ita ut ex multis ſingularibus probetur univerſale; ut, *Plebs Romana optimè de Milone ſentit, Equeſter ordo optimè ſentit, ſenatus optimè ſentit. Totus ergo populus Romanus optimè de Milone ſentit.* Clarior tamen eſt illa Inductio Socratica, quæ, per Interrogationem vel Subjectionem, adverſarium premit: ut, *Quodnam pomum eſt generoſiſſimum? Nonne quod optimum? Et quis equus generoſiſſimus? nonne qui velociſſimus? Quis autem ager? certe qui fertiliſſimus. Ita & hominum, non qui natalium ſplendore, ſed qui virtutis gloria præſtant, habendi ſunt generoſiſſimi.*

(d) *Ar. Rh. l. 2. c. 21. & περὶ γνωμῶν. c. 22 Apſini τέχνη ῥητορικὴ. Quint. 5. l. c. 11. Eraſ. cop. ver. Soarez. 2. l. c. 21. Cauſſin. l. 4. c. 55. Exempla illuſtrant, potius quam probant.*

(d) Exemplum eſt Inductio imperfecta, ſeu probatio & menſura à ſimili quod utrique convenire arguitur, quando ſcilicet ex uno ſingulari aliud ſingulare probatur; ut, *Jure occiſus eſt Saturninus res novas moliens; ſicut Gracchi.*

In Judiciali genere præcipuum inſtrumentum eſt Enthymema; in demonſtrativo dominatur Amplificatio; in Deliberativo familiam ducunt & utramque paginam faciunt Exempla.

Cautio eſt, ne tota oratio ſit conflata ex condenſatis Exemplis aut Teſtimoniis. Neq; ipſa argumenta conferto agmine ſtipentur. Magiſq; ex uſu & re noſtra fuerit, dum affectus movemus, ſententiis quam argumentis uti. Segnius enim moventur affectus in caſtris cordis ad volendum; quamdiu in arce capitis Intellectus occupatur in excutiendo vero.

(a) *Ampli*

(a) *Amplificatio eſt gravior quædam affirmatio ad ciendos affectus potens.* (a) Περὶ αὐξήσεως καὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς. Longinus περὶ ὕψους. Hermog. περὶ μεθόδου δεινότητος. Cic. de Orat. comprehendit Amplificationem ſub Elocutione. Quint. 8. l. c. 24. Soar. l. 1. 2. c. 34. ad 41. Streb. l. 2. c. 2. Cauſſ. l. 3. c. 2. Chytræus addit Hypotheſin reductam ad Theſin. Sturm. de rat. El. c. 30. & 25. Keck. Syſt. Rh. l. 1. c. 7. Voſ. Inſt. 3. l. c. 5. Cauſſ. l. 5. totus: ubi octo modi ponuntur, quos etiam habuit Eraſ. lib. de copia rerum.

Amplificatur Rebus
- Verbis, illuſtribus, ſuperlatis, aſyndetis, iteratis, relatis, ad ſuperiora gradatim aſcendentibus, ſynonymis.
- Incremento: gradibus ad ſummum, ac etiam ſupra, inſurgendo; ut *Facinus eſt vincire civem Romanum, ſcelus verberare, prope parricidium necare: quid dicam in crucem tollere.*
- Comparatione à minoribus, ad majora argumentando; ut, *An vero vir ampliſſimus P. Scipio Pontifex Max. Tib. Gracchum mediocriter labefactantem ſtatum Reipub. privatus interfecit: Catilinam orbem terrarum cade atque incendio vaſtare cupientem, nos Conſules perferemus?*
- Ratiocinatione: ex iis quæ dicta ſunt, quidpiam reipſa majus innuendo; ut, *Tu iſtis faucibus, iſtis lateribus, iſta gladiatoria totius* (a) *corporis firmitate, tantum vini exhauſeras, ut tibi opus eſſet vomere*, &c.
- Congerie: aliis atque aliis modis eandem rem efferendo; ut, *Quid enim tuus ille, Tubero, diſtrictus in acie Pharſalica gladius agebat? cujus latus mucro ille petebat? quis ſenſus erat armorum tuorum? quæ tua mens? oculi? manus? ardor animi? quid cupiebas? quid optabas?*

(a) Amplificationis præcipui loci ſunt, Cauſa, Effectum, Subjectum, Adjunctum, Partes, Comparata.

Extenuatur à præceptis contrariis.

Vide & quæ ſupra in calce generis Demonſtrativi ſuper hac ipſo re dicta ſunt.

Confutatio.

Confutatio, eſt diſſolutio argumentorum quæ *Huc & Hypotypoſin* objecta ſunt vel objici poſſunt, iis quæ cauſæ no- *referunt nonnulli.*
ſtræ fauces premere videntur, ad primam impreſ-
ſionem occurrens, vel etiam arte deludens, aut
tuniculis rem agens.

Huic

Huic fere cum Confirmatione communia ſunt Natura, Utilitas, & Tractatio.

Reprehenditur, ſc. Adverſarii argumentatio ſi oſtendatur, vel Materia, vel Forma eſſe vitioſa. Argumenta adverſarii refutantur,

- Si, ex iis quæ ſumpta ſunt, non concedatur unum aliquod aut plura.
- Si oſtendimus falſa eſſe pro veris aſſumpta.
- Si ex his conceſſis id conſequi negetur.
- Si contra firmam argumentationem, alia æque firma aut firmiora adducantur.
- Si, quibus ſeriò reſpondere haud in promptu eſt, elevemus (*a*) jòco, atque ipſos contemptu aut increpatione deluſos, falſe faceteque derideamus.

(a) *De facetiis, ridiculis, leporum aſpergine, & quaſi jocandi arte, Ariſt. Rh. 3. l. c. 10. 11. & 18. Cic. 2. de Orat. Quint. 6. l. 4. c. Caſtilionis Aulicus 2. l. Voſſ. Inſtit. 3. l. 5. c. Val. 3. l. diſp. 4. qu. 5. & diſ. 5. qu. 4.*

Accedendo ad ſingula argumenta, & primum validiora diſcutiendo, univerſa infringentur melius.

Confutatio præmittitur confirmationi, quando arx cauſæ requirit ut via muniatur ad veram ſententiam.

Peroratio.

Eſtque vel Affectuum conciatio, ad quam valent in

- Enumeratio, quæ potiſſima argumenta rerumque capita (*b*) recenſet: idque vel ſimpliciter vel per Interrogationem, Ironiam, aut Collationem. Atque hac in Judiciali uti licet; in Demonſtrativo & Deliberativo rariſſime.
- Demonſtrativo; quæ in laudatione expectationem, amorem, admirationem, voluptatem, æmulationem moveant: in vituperatione, odium invidiam, contemptum.
- Deliberativo, bonorum, ac malorum enumerationes & exempla.
- Judiciali; accuſatori, quæ (*c*) ad indignationem; defenſori, quæ ad miſericordiam.

(b) *Ordine ſc. quo tractata erant, in confirmatione & confutatione idq; breviter.*

(c) *Exaggeratur crimen a circumſtantiis, exemplo malo, indignitate rei per Apoſtrophen, & Hypotypoſin. Defenſor contra Reum, non ex voluntate ſed infirmitate, neceſſitate, aut fortuna errare arguens, miſericordiam implorabit.*

L

In affectibus movendis adhibenda sunt quæ magna habentur. { Natura. / Usu. { Charitate. / Honestate. / Utilitate.

Atque hic omnes eloquentiæ fontes sunt aperiendi.

Huc facit amplificatio, de qua supra in genere demonstrativo & Confirmatione.

Sit Peroratio brevis, acris & aculeata: ne tædium pariat aut indignationem.

(a) *Elocutio consistit in* 1. *Elegantia*, 2. *Compositione*, & 3. *Dignitate.*

(a) Arist. Rh. 3. & Dem. Phalereus περὶ ἑρμηνείας.

Cic. de Orat. 3. l. & Partition. Quintilian. 8. lib. Mart. Capella 5. l. 165. p. Fortunatianus l. 3. Soarez. l. 3. c. 1. Sturm. de rat. Elocutionis. Keck. Rh. Syst. l. 2. c. 1. Alst. Or. l. 4. c. 16. Caussin. 7. l. Voss. 4. l. 1. c. Vall. l. 5. Strab. l. 1. de delectu & collocatione verborum Vincent. specul. Doct. l. 4. c. 108.

1. *Elegantiæ munus est ut* dicatur *Pure & Perspicue.*

Pure, verbis sive illa simplicia sint, sive conjuncta, puris lectisq; urbis alumnis, aut civitate certe donatis; non obsoletis, intermortuis & conclamatis; non obscœnis, peregrinis aut barbaris: antiquata vero & multis annis desita tanquam scopulos declinet: nec Grammatice tantum, servata casuum, temporum, generum & numeri structura, adhibito spiritus & accentus justi temperamento; sed *b* Latine, quoad phrasim & locutionem; ex authoritate & more probatissimorum autorum, atq; eorum præcipui qui in virili Romanæ eloquentiæ ætate, floruerunt, Ciceronis imprimis, deinde qui eum proxime accedunt, Cæsaris, Livii Velleii, Curtii, Fabii, mox etiam Terentii, Plauti, Salustii, Agellii, Taciti.

(b) *Cicero de Or. 3. l. Dress. l. 2. Hiper. 13. c. p. 430. Alst. Orat. 4. l. 7. c. Caus. 7. l. 2. c. Voss. l. 1. c. Vallad. l. 5. d. 1. quæst. 3.*

Plane &c. *perspicue*, verbis usitatis ac proprie significantibus, citra verbi aut sermonis ambiguitatem; quam maxime oratoris, non nimis longa verborum serie continuatis, nec tamen concise nimis: non dubius translatis, non discerptis sententiis, non præposteris temporibus, non confusis personis, non perturbato ordine.

(c) *Quint. l. 8. 2. c. Alst. Orat. l. 4. c. 8. Voss. 4. l. 2. Vall. l. 5. disp. 1. qu.*

a *Dionyſ. Halicarnaſſ. & Dem. Phal.* περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. *Autor ad Heren. 4. l. Cicero de Orat. 3. l. Fabius 9. l. 5. cap. Ac neſcio negligentia in hoc an ſolicitudo ſit pejor. Ruffinus verſus Srium. l. 3. Elocution. Rhetoric. c. 4. Jul Scal. 4. l. poetic. 2. c. Soarez. 3. l. c. 31. & 33. Strebæus. 2. l. de electione & collocatione verborum c. 3, 4, & 5. Voſſ. l. 5. c. 2. Cauſſin 7. l. 3. c. Valla der. l. 5. diſp. 2. queſt. 13. & 15.*

2. *a* Compoſitio reſpicit *Junctarum, Ordinem, Periodum & Numerum. Junctura* ex molli elementorum, ſyllabarum & vocum coagmentatione reddit orationem cohærentem, lenem, æquabiliter fluentem, ſuavem, plenam, ſonoram. Cavet ſcilicet, ne in verborum commiſſione hiulca ſit oratio propter colliſionem vocalium; ut, *Rem anxie quærere, atque adepta egere, avari animi eſt:* Ne ſit horrida & aſpera propter concurſum diverſi inſtrumenti conſonantium; ut, *Conſulum dignitas gravem tumultum civium repreſſit*; ſed ut priorem à vocali terminatam inſequens dictio à conſonanti inchoans excipiat, aut contra à conſonanti clauſam aperiat dictio incipiens à vocali vel conſonanti ejuſdem organi, labiorum ſcilicet, dentium, aut palati. Mollitiem quippe fluoremq; præſtat concatenata vocalium & conſonantium alternatim in claudendis aperiendiſque vocibus miſtura; ut, *E cujus ore mille dulcior effluebat oratio.*

Nec ultima præcedentis dictionis ſyllaba ſit eadem cum prima ſequentis; ut, *Æquora tuta tacent, Spuma maris riſit.* Quamvis hæc compoſitio quibuſdam è veteribus placuiſſe in tantum videtur, ut etiam in deliciis fuerit, atq; obtinuerit inter Schemata locum & nomen, Parecheſis nuncupata. Vocabula denique mediocria præferantur longis continuatis, aut monoſyllabis condenſatis.

b *Soarez. l. 3. c. 32. Voſſ. l. 5. c. 1. Vall. 5. diſ. 2. queſt. 14. & 15. 3.*

b Ordo cavit, 1. ne decreſcat oratori in amplificando, ſed inſurgit: *Non enim furem, ſed direptorem; non adulterum, ſed expugnatorem pudicitiæ; non ſacrilegum, ſed, &c.* in extenuando, contra ſubmittatur. 2. Ut præcedant minus neceſſaria, quæ item natura vel dignitate priora & præſtantiora ſunt: *Dies noctu, vir fœmina, oriens occidenti.* 3. Ut claudatur ſenſus verbo, quod tanquam ſententiæ clavis expectatur, niſi lex numeri vetet. 4. Ut Genitivus plerumque præcedat Nomen unde regitur, & eleganter interjiciatur Genitivus aut aliud aliquid inter Subſtantivum & Adjectivum: *Cujus vita turpitudinis conſcientia vacat ejus nomen ab invidioſa, quantum in nobis eſt, malevolentia vindicetur.* 5. Ut vocum inſuaviter ὁμοιοτελευτῶν κακοφωνία deceinetur, vel aliarum interpoſitione, vel ipſarum immutatione; dicaturque potius, *Clarorum conſilia virorum*; aut, *illuſtrium virorum*; vel *clariſſimorum hominum*, quam *clarorum virorum.*

è *Periodus* ſententiam Commatis & Colis juſte perficit.

Comma, ſeu Inciſum, eſt ſenſus non expleto numero concluſis, à duabus ſyllabis ad ſeptem uſque aut circiter extenſus, è quibus Periodus non raro conſtat: ut, *Stetit ſoleatus Prator P. R. cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus in littore.*

Colon ſeu Membrum, ſenſum numeris concluſum abſolvit, ſed à Periodo avulſum ſuſpendit auditoris expectationem, ut non perficiens ſententiam, progrediturque à duodecima ſyllaba ad decimam octavam, quandoque ad viceſimam quartam.

Periodus conſtat duobus Colis (quandoq; & Commatis) quorum prius vocatur θέσις, poſterius ἀπόδοσις, ſeu redditio: vel tribus, vel etiam quatuor conſtat membris, quæ aut æqualia ſunt, aut in acri oratione poſtrema ſunt breviora, in ornata productiora. Pulcherrima tamen eſt illa Periodus, quæ membris quatuor abſolvitur, ut quæ animum ſuſpendat & aures impleat: *Si quantum in agro locisque deſertis audacia poteſt, tantum in foro atque judiciis impudentia valeret: non minus in cauſa cederet A. Cecinna Sexti Ebutii impudentia, quam tum in vi facienda ceſſit audacia.* d Quid quod hic concinnitatem advertis & gratiam Periodo conciliatam ab ὅμοια ex ὁμοιοπτώτοις & ὁμοιοτελεύτοις? Quam & præſtant ἀντίθετα, Oppoſita ſeu Contrapoſita; *Conferte hanc pacem cum illo bello, hujus prætoris adventum cum illius imperatoris victoria, hujus cohortem impuram cum illius exercitu invicto, hujus libidines cum illius continentia: ab illo qui cepit conditas, ab hoc qui conſtitutas accepit, captas dicetis Syracuſas.* Ut & ἰσόκωλα, ſeu paria paribus relata; *Bellum extremâ hyeme apparavit, ineunte vere ſuſcepit, media æſtate confecit.* Eſt ubi omnes hæ in una periodo conſpirant virtutes; ut, *Eſt enim hæc non ſcripta, ſed nata lex, quam non didicimus, accepimus, legimus; verum ex natura ipſa arripuimus, hauſimus, expreſſimus: ad quam non docti, ſed facti, non inſtituti, ſed imbuti ſumus.* Neque interim gratia ſua laudeq; carent quæ intertexta repetuntur: *Tenuerunt illum locum ſervi, fugitivi, barbari, hoſtes; ſed neque tam ſervi illi dominorum, quam tu libidinum; neque tam fugitivi illi à dominis, quam tu à jure & legibus; neque tam barbari lingua & natione illi, quam tu natura & moribus; neq; illi, tam hoſtes hominibus, quam tu diis immortalibus.*

c. Ariſt. Rh. l. 3. c. 9. Hermogenes περὶ διῃρημένων περιόδων. & ſequenti c. περὶ πυκνότητος. Sturm. 3. l. c. 2. de ratione elocutionis. Dem. Phal. περὶ ἑρμηνείας. Cic. 3. ne Or. Fab. l. 9. c. ult. Jul. Scal. l. 4. poetic. c. 25. Keck. Rh. l. 2. c. 22. Soar. l. 3. c. 37. Dreſſ. 3. l. Streb. l. 2. c. 16. Voſſ. l. 5. c. 2. Cauſ. 7. l. 5. c. & de Period. imdat & aures impleat: plendæ artificio. 7. l. 13. c. Vall. 5. l. diſp. 2. quæſt. 17.

d De Concinnitate; videndi, Demetr. Phal. περὶ ἑρμηνείας, Streb. de electione & collocatione verborum l. 2. c. 7, 8, 9, 10. Val. l. 5. diſp. 2. quæſt. 16. de Homoioteleutis, Homoioptotis, Paribus, Antithetis. Idem l. 5. diſp. 1 quæſt. 11.

Quæ deprecatio igitur est ei reliqua qui indignitate servos, temeritate fugitivos, scelere barbaros, crudelitate hostes vicerit. Atq; hic *buccæ Noscenda est mensura tuæ*, ne brevior sit periodus quam aures expectent, neque longior quam vires & anima ferant, sed rotunda comprehensione & justa orbem suum conficiat.

(a) *Arist. Rh. 3. l. c. 8. Cic. de Orat. 3. l. Cic. Or. perfect. Dionys. Halicarn. Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Fabius l. 9. c. 4. M. Capell. l. 5. Rufini vers. Caulerus 5. l. 14. c. Strebeus l. 3. c. 12. & 13. Soarez. 3. l. c. 35. & 39. Jovita Rapicii libri quinque super hoc argument. Kech. Rh. spec. 2. l. c. 21. Causs. 7. l. 4. c. Voss. 5. l. c. 9.*

(a) *Numerus* rationem habet quantitatis syllabarum quas in membrorum initiis & accuratius aliquanto in periodorum clausulis ad tres aut minimum duos pedes restringit, neque enim poterit illud placere quod statim quasi in vestibulo offendit, neq; laudem demereri quod non feliciter exeat: media quia latent, minus observantur: ubi tamen oratio concitata fluit brevibus syllabis, gravis retardatur longis, moderata temperatur utrisque.

In principiis laudatur Molossus, Sĭ quĭs jūdices. Creticus. Quŏd prĕcātŭs à Dĭis immortalibus sum. Pæan primus, Pāucă sŭpĕr hac re. Dochimus Novæ criminationes. Dichôræus, Si quĭs antĕa P.C. Quandoque Anapæstus, ănĭmādverti judices.

Ne claudatur Periodus termino versus notioris; Heroici, Pentametri, aut Asclepiadei. Optime cadunt, clauduntque sententiam hi pedes: Creticus præpositus Dichoreo. Glŏrĭam cŏmpărāvit. Choreus ante Molossum, Mĕmbră firmantur. Docŭimus, rĕipublĭcæ. Dispondæus Iambo postpositus, Rĕum cŏndĕmnārunt. Pæan primus insequenti Spondæo, ĕssĕ vĭdĕātŭr.

Atque in his tamen alii pedes aliis præferendi, pro Characteris & Materiæ subjectæ majestate, acumine, vehementia, gravitate, aut alia ratione.

Ad cavendam satietatem & tædium, dissimulandum est artificium; & præ se ferendum numeros sponte fluxisse. Videndumque ne pes idem sæpius ducat, claudatve sententiam; ut absit odium similitudinis, qua nihil est in hac arte vitiosius.

Neque monosyllaba sæpius, neque productiora verba claudant sententiam,

3. *Dignitas*

3. *Dignitas præstat ut dicatur.*

Ornatè
- Tropis, qui vocem à propria & genuina significatione deflectunt ad alienam.
- Schematibus, quæ habitu & forma elegantiori figurant
  - Verba, ex apta eorum inter se collocatione jucunde sonantia.
  - Sententias, rātione & pondere firmatas, aut animi motu affectas.

Aptè, ut deceat; ex orationis facie, pro varia materia, formatæ propria Idea & Charactere. ¶.

Volebam certe, quæ de Tropis & Figuris versu qualicunque compacta sequuntur oratione soluta, uti par fuerat, cæteris continuasse. Sed religio est aversari judicium vulgi, qui ista olim publicum indepta faventer excepit, excepta jam desiderat, (mira sane quæ populo placeant!) Feras igitur, lector benevole, quod corrigere est nefas, versus per tesqua & salebras, quod in technico doctrinali necesse est, quandoq; cæspitantes: atq; adlubescat cum eruditis sentire, cum vulgo loqui. Ausa tamen est hæc Editio Rhetoricas Figuras Oratoriis exemplis illustrare.

Tropi 4.

DAt propriæ similem translata (a) Metaphora vocem:

Cœptis aspirant. Irarum fluctuat æstu. Lata seges. Gemmant vites. Duo fulmina belli. Ingenii flumen. Mens ferrea. Classis habenas.

(a) Non est alius Tropus frequentior quam Metaphora, non florentior: quippe quæ lumen & stella sit orationis, brevis & contracta in unam vocem Similitudo; faciatque ad copiam, majestatem, evidentiam & festivitatem.

Atque Metonymia imponit nova nomina rebus:
I. Efficientis, ut Inventoris; *Marte, Lyæo.*
Autoris: *legitur Juvenalis. Livius ingens.*

Materiæ: *Pinus*, *Ferrum*, *aris aecervus*, *arundo*.
Aut instrumenti: *gladius*, *lingua*, *arma*, *manusque*.
2. Effecti: *clades Libyæ*, *mors frigida pallet*.
3. Subjecti: a *Curii*, b *patera*, c *Germania*, d *Rostra*. e *Vcalegon*, f *cor*, *os*, g *patronus*, h *nox*, i *Amaryllis*.
4. Adjuncti: k *fasces*, l *scelus*, m *atas nulla*, n *libelli*.

a Subjectum pro accidente. b Continens pro contento. c Locus pro incolis. d Locus pro gestis in loco. e Possessor pro re possessa. f Sedes pro qualitate inhærente. g Patronus assumit personam clientis. h Tempus pro re in illo gesta, vel habitu ejus. i Signatum pro signo. k Signum pro signato. l Qualitas pro persona subjecta. m Tempus pro subjectis illius. n Locatum pro loco.

Confundit totum cum parte Synecdoche Partis:
Myrtoum, *Auster*, p *hyems*, *tectum*, *mucro*, q *Annibal*, r *Anglus*.
2. Totius: s *orator*, *color*, t *annus*, u *vixit*, x *Atrides*.

o Species aut individuum pro genere. p Pars pro toto. q Dux pro exercitu, velut pars primaria. r Numerus pro numero. Singularis pro Plurali, & contra. Finitus pro infinito: & contra. s Genus pro specie aut individuo. t Totum pro parte. u Antecedens pro consequente: hoc tamen alii Meronymiæ, alii Metalepsi adjudicant. x Patronymicum commune pro certo & determinato.

Contra quam sentit solet Ironia jocari.
Scilicet; *egregiam laudem*; *pulchre*; *bone custos*.

4. *Troporum Affectiones.*

Durior impropriæ est Catechresis abusio vocis:
Vir gregis, *ultorem promisi*: *pulchra minatus*.
Transcendit mediis gradibus Metalepsis ad altum.
Hinc movet Euphrates bellum. *Mirabar aristas*.

y Quæ dicitur Meiosis, diminutio. z Quæ dicitur Auxesis, sublatio, amplificatio.

y Extenuans, z augensve excedit Hyperbole verum.
Astra ferit, *pluma levior*, *volat ocyor Euro*.

Continuare tropos Allegoria adsolet: *Absque Et Cerere & Bacche Venus alget*. *Claudite rivos*.

Tropi falsò habiti.

a Species Synecdoches & Metonymiæ. b Species Synecdoches.

a Antonomasia imponit cognomen; ut, *Irus*: *Impius*: *Æacides*: *Pœnus*: *Cytherea*: *Poeta*.
Non equidem laudo, est b Litotes: *nec munera sperno*.

A ſonitu voces *c* Onomatopœia fingit:
Bombalio; Clangor; ſtridor; taratantara; murmur.

c Metonymiæ ſpecies.

d Antiphraſis vocis tibi per contraria ſignat:
Lucus; ſacra fames; Euxinus; Symphora; Parca.

d Ironiæ ſpecies. Verum quam futile ſit hoc Grammaticorum ſcitum quam intutum Etymologiſtarum aſylum. vide J. Cæſ. Scaliger. Poetic. l. 3. c. 90. G. Finkium l. 1. Schediaſm. 42. C. Becmanum de originibus Ling. Lat. & 9. Ger. Voſſ. l. 4. Inſtitut. orat. c. 13.

Dat *e* Charientiſmus pro duris mollia verba:
At bona verba precor; ne ſævi magne ſacerdos.

d Aſtiſmus jocus urbanus, ſeu ſcomma facetum eſt:
Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Mævi;
Atque idem jungat vulpes, & mulgeat hircos.

Inſultans hoſti illudit *d* Sacarſmus amarè:
En agros metire jacens. Hinc nuncius ibis
Pelidæ referens. Satia te ſanguine, Cyre.

Æthiopem, lateremve lavare: *e* Paroemia dicta eſt.

e Ænigma obſcuris tecta eſt ſententia verbis.
Filiolas Cadmi profert Nilotis arundo.
Quas ſerit è Cnidio diſtillans ſepia nodo.

e Allegoriæ ſpecies.

Schemata Rhetoricæ dictionis.

Ejuſdem ſit *f* Epizeuxis repetitio vocis:
Ah Corydon, Corydon, me, me, bella, horrida bella.
Talis amor Daphnim (qualis cum feſſa juvencam
Per nemora atque altos quærendo bucula lucos, &c.)
Talis amor teneat, nec ſit mihi cura mederi.
Adeſte, adeſte, ſceleris ultrices Deæ. Sen. Med.
Excitate, excitate eum, ſi poteſtis, ab inferis. Cic. pro Mil.
Crux, crux, inquam, infelici & arumnoſo comparabatur. 7. in Ver.
Totum hoc quantumcunque eſt (quod certe maximum eſt) totum eſt, inquam, tuum. Cic. pro Marcello.

f Ad Emphaſin & affectum expreſſa. fit autem vel eadem voce repetita immediate vel una interjecta, aut pluribus per Parentheſin.

Eſt *g* Anadiploſis quoties ex fine prioris
Membri, principium fit dictio prima ſequentis:
Pierides, vos hæc facietis maxima Gallo:
Gallo, cujus amor tantum mihi creſcit in horas,
Hic tamen vivit. Vivit? imo vero in ſenatum venit. 1. Catilin.
Sed pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras;
Pallentes umbras Erebi, noctemque profundam. Virg. 4. Æn.

g In vehementiori animi motu adhibita emphaſin habet.

Principum dignitas erat pene par: non par fortasse eorum qui sequebantur. Pro Ligario.

b Concinnat connectitq; venuste multas causas à se dependentes.

Continua scire est repetita gradatio b Climax. Cujus in Sorite usus est.

Quod libet, id licet his; & quod licet, id satis audent: Quodque audent faciunt; faciunt quodcunque molestum est.

In urbe luxuries creatur: ex luxuria existat avaritia necesse est, ex avaritia erumpat audacia: inde omnia scelera ac maleficia nascuntur. Cic. pro Roscio Amer.

Si stas, ingredere: si ingrederis, curre: si curris, advola. Epist. 23. l. 2. ad Attic.

Quid enim, per Deos immortales, potest Reip. prodesse nostra legatio? prodesse dico? quid si etiam obfutura est? obfutura, dico? quid si etiam nocuit? Philippic. 12.

Mars videt hanc, visamque cupit, potiturque cupita. Ovid. 3. Fast.

Torva leana lupum sequitur, lupus ipse capellam;
Florentem cytisum sequitur lasciva capella. 2. Eclog. Virg.

c Florida figura, quæ varias enumerationes dictat, asseverat, exaggerat.

Diversis membris frontem dat c Anaphora eandem.

Ter conatus ibi collo dare brachia circum;
Ter frustra comprensa manus effugit imago.

d Elegantissime geminatur eum res oppositæ inter se penduntur

d *Tu pugnare potes, mihi sacri est consilii vis:*
Tu vires sine mente geris, mihi cura futuri est.

Nihil te nocturnum præsidium palatii? nihil urbis vigiliæ; nihil timor populi? nihil consensio bonorum omnium? nihil hic munitissimus habendi Senatus locus? nihil horum ora vultusque moverunt? Catilinaria, 1.

Accusant ii, qui in fortunas invaserunt: Causam dicit is, cui nihil præter calamitatem reliquerunt. Accusant ii, quibus occidi patrem Sexti Roscii bono fuit: Causam dicit is, cui non modo luctum mors patris attulit, verum etiam egestatem. Pro Roscio Amer.

Sic oculos, sic ille manus, sic ora movebat.
3. Æn. Virg.

Flebile

Flebile nescio quid queritur lyra; flebile lingua
Murmurat exanimis; respondent flebile ripæ. Met. Ovid. 11.

Complures clausus concludit *k* Epistrophe eodem Dicto: *Crede mihi, si te quoque pontus haberet;*
Te sequerer, conjux, & me quoque pontus haberet.

k Festive & eleganter periodum concinnat.

Doletis tres exercitus Pop. Romani interfectos? interfecit Antonius. Desideratis clarissimos cives? eos quoque eripuit vobis Antonius. Auctoritas hujus ordinis afflicta est? afflixit Antonius. 2. Philippica.

Surgumus; solet esse gravis cantantibus umbra:
Juniperi gravis umbra: nocent & frugibus umbræ. Virg. 10. Eclog.

Symploce eas jungit, complexa utramque figuram.

Quam bene, Caune, tuo poteram nurus esse parenti!
Quam bene, Cauno, meo poteras gener esse parenti!

Quis legem tulit? Rullus. Quis majorum populi partem suffragiis privavit? Rullus. Quis comitiis præfuit? idem Rullus. Cic. pro lege Agraria.

Quis postulavit? Appius. Quis produxit? Appius. Pro Milone.

Incipit & voce exit Epanalepsis eadem:

l Res graves cum majestate inculcat.

Pauper amet caute, timeat maledicere pauperi;
Vidimus tuam victoriam præliorum exitu terminatam: gladium vagina vacuum in urbe non vidimus. pro Marcello.

Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa. Virg. Æn.

Victus amore tui, cognato sanguine victus. Æn. 12.

Una dies Fabios ad bellum miserat omnes,
Ad bellum missos perdidit una dies. Ov. 2. Fast.

Phosphore, redde diem; quid gaudia nostra moraris?
Cæsare venturo, Phosphore, redde diem. Mart. 21. ep. l. 8. vide ep. 99. l. 9. *Rumpitur invidia.* & l. 4. ep. 91. & alia ejusdem ep. ut & Catulli in eodem desinunt versu à quo ordiuntur.

Una dies aperit, conficit una dies. Ausonii rosæ.

Prima velut mediis, mediis ita *m* Epanodos ima Consona dat reperens: *Crudelis tu quoque mater,*
Crudelis mater, magis an puer improbus ille?
Improbus ille puer, crudelis tu quoque mater.

m Distinctiones & Argumentationes concinnat.

Grâtiam qui refert, habet: & qui habet, in eo, quod habet, refert. Pro Plancio.

Ecquam putatis civitatem pacatam fuiſſe, quæ locupleſ ſit? ecquam locupletem, quæ tibi pacata eſſe videatur? pro lege Manilia.

Demophoon, ventis & verba, & vela dediſti:
Vela queror reditu, verba, carere fide. Ovid. Epiſt. 2.

Voce parum mutata alludit ſignificatum

» Eleganter in converſionibus jocatur, pungitque ſimul.

» Paranomaſia: *tu prædo, non prætor; amari*
Me juvat. Antanaclaſis erit, *ſi nil ſit amari.*
Eſtque ploce, *Corydon, Corydon eſt tempore ab illo.*
Inceptio eſt amentium, haud amantium. Terent. Andr.

Tibi paratæ erunt verba, huic verbera. Terent. Heaut.

Qui de hujus urbis, atq; adeo orbis terrarum exitio cogitent, Catilinaria 1. *Itaque plebiſcitum, quo magis oneratus quam honoratus ſum, primus antiquo abrogoque,* Liv. 22. *In quo motu, in quo metu; tam cito, tam ſcite. Sero, ſed ſerio; quam tibi habe & have, In ſtadio & ſtudio virtutis. Ab Exordio, ad Exordium. Petiiſti & ſimul periiſti. Confiſis & confuſis. Vero affectu, felici affectu. Mirari, non rimari. Ita Marſyas in pœnam cecinit & cecidit. Floruit, & corruit. Non κλῆσις ſed χρῆσις mutant. τρόπον ἀ τρόπον. μωμεῖσθαι ῥᾴδιον ἢ μιμεῖσθαι. Non fluere ſed ruere videtur. Niſi quis aut cænum aut cælum dividere vellet.* Flor. 3. 17. *Amor & melle & felle eſt fœcundiſſimus.* Plaut. Ciſtel.

Nata ſalo, ſuſcepta ſolo, patre edita Cœlo. Auſon. Epigr. 30.

» Pulchre exponit, contraponit, repetit.

Eſto » Polyptoton, vario ſi dictio caſu
Conſonet: *arma armis, pede pes, denſuſque vire vir.*
Jam clypeus clypeis, umbone repellitur umbo.
Enſe minax enſis, pede pes, & cuſpide cuſpis. Stat. 8. Th.

Res cum re, cauſa cum cauſa, ratio cum ratione pugnabit. pro Cœlio. *Cedere juſſit aquam, juſſa receſſit aqua.* Ovid. 3. art.

Certus locus, certa lex, certum tribunal, quo hoc reſervetur. Verrin. 7. *Sed pleni omnes ſunt libri, plena ſapientum voces, plena exemplorum vetuſtas.* pro Archia.

Huc & παρηγμένον referunt, ubi ſc. voces variantur à derivatis vel conjugatis. *Is demum miſer eſt, cujus nobilitas miſerias nobilitat.* Actius. *Candidas alas modo mutavit alas.* Senec. Hippol.

Schema-

Schemata ſententiæ ad Explicationem.

Species Hypotheſeos ſunt.

p Res, q loca, r perſonas, ſ affectus, t tempora, geſta Exprimit, atque oculis quaſi ſubjicit u Hypotypoſis,

p *Pragmatographia.*
q *Topographia & Topotheſia,* r. *Proſopographia,* ſ *Pathopœia,* t *Chronographia,* u *Diatypoſis, energia, Charakterismus.*

Deſcriptionum exempla, quia paſſim obvia, & longiora ſunt quam quæ admittat inſtituta & profeſſa hæc brevitas, nulla adjicio. Scias obiter pleriſque tranſitoria hæc eſſe fora, ad digreſſiones. Operæ itaque pretium erit, hæc adnotare, & in uſum reponere.

Explicat, oppoſitum addens x Paradiaſtole: *Obumbrat*
Virtutem fortuna; tamen non obruit illam.

x *Paralogiſmum conſequentis arguit.*

Fit magna mutatio loci, non ingenii, Cic. pro Quintio.

Non enim furem ſed direptorem: non adulterum, ſed expugnatorem pudicitiæ: non ſacrilegum, ſed, &c. 3. Verrin.

Oppoſita Antimetabole mutat dicta: *Poema*
Eſt picture loquens; matum picture poema.

In dominatu ſervitus: in ſervitute dominatus: pro Deiotaro.

Vere dici poteſt, magiſtratum eſſe legem loquentem, legem autem mutum magiſtratum, Cic. 3. de legibus.

Ut qui pacem belli amore turbaverunt, bellum pacis caritate deponerent. Tacit. 2. hiſt.

Ut navorum optima erunt maxime vetera; ita veterum maxime nova. Quint. Lib. 10.

Inter viros fœmina, inter fœminas vir.

Librat in Antithetis contraria, y Enantioſis:
Alba liguſtra cadunt, vaccinia nigra leguntur.

y *Comparando illuſtrat delecta quæ.*

Obſequium amicos, veritas odium parit. Terent. Andria.

Neque me pœnitet mortales inimicitias, amicitias ſempiternas habere, pro Poſthumo.

Ubi uxores homines martes incurſant boves. Plaut. Aſinaria.

Sed quæ urbs ipſa opportuna oppugnantibus erat, tam inexpugnabiles hoſtium animi. Liv. 3. 3.

Quis

Odit populus Rom. privatam luxuriam: publicam magnificentiam diligit. Cicero pro Murena. vide in eadem oratione Antitheſin ſatis longam, *Vigilas tu de nocte, ut tuis conſultoribus reſpondeas: ille, ut*, &c. & ſupra in Periodo, pag. 33, 34.

2. Aſſeverat & exaggerat.

2. Synæceioſis duo dat contraria eidem:
Tam quod adeſt, deſit, quam quod non adſit, avaro.

Cum eo nimirum hoſte res eſt, qui nec bonam nec malam fortunam ferre poteſt: ſeu vicit, ferociter inflat victis: ſeu victus eſt, cum victoribus inſtaurat certamen. Annibal. de Marcello. Liv. 3. 7.

† Ludendo elevat, pungit tamen.

† Oxymoron *ineptus erit ars, concordia diſcors.*
Stremma nos exercet inertia. Hor. Ep. 11. l. 1.
γλωσσικόν. Ἐχθρῶν ἄθλιον ἄθλον. Soph. Ajax.
Χάριτες ἄχαριτες.
Inſanientis dum ſapientia conſultus erro. Hor. 1. l. 34. ode.
Id aliquid nihil eſt. Ter. Andr. *Tu pol ſi ſapis, quod ſcis, neſcias.* Eun. *Ut cum ratione inſanias.* Ibid.
Arte opus eſt, ut tibi parma cadat. i. ut erret. Martial. 9. 39. *Innumeri numeri. Cum tacent, clamant.* Catilinaria 1. *Concordia diſcors.* Met. 1. *Injuſtaque juſta peregit* 11. Met. Ovid.
His, ut quaque pia eſt, hortatibus impia prima eſt,
Et, ne ſit ſcelerata, facit ſcelus. Ovid. 7. Met.
Tu non inventa, reperta es. Ovid. 1. Met. Sperabam me reperturum filiam meam virginem; reperi vaccam, quem locum & ipſe Ov. interpretatur. 5. l. 6. Fab. de Proſerpina.
En quæſita diu tandem mihi nata reperta eſt:
Si reperire vocas amittere certius; aut ſi
Scire ubi ſit reperire vocas: contra quam diſputant magiſtelli apud Alex. ab Alexan. l. 1. c. 21. & quam *L.* Valla diſtinguit inter *invenire* & *reperire*, l. 5. el. c. 2.

Ad Probationem.

a Refellenti congruit atque redarguenti.

Propoſiti reddit cauſas a Ætiologia.
Sperne voluptates: nocet empta dolore voluptas.
Intelligo quam difficili ſcopulo ſoq; verſer loco: Nam cum omnis arrogantia ſit moleſta; tum illa ingenii atque eloquentiæ moleſtiſſima. Divin. in Verr.
Arguit allatam rem contra Inverſio pro ſe:
Imo equidem; neque enim ſi occidiſſem, ſepeliſſem.
Romulo

Romulo in cœna parcius bibenti: dixit quidam, Romule, si istuc omnes faciant, vinum vilius sit; is respondit. Imo vero carum, si quantum quisque volet, bibat: Nam ego bibi quantum volui. A. Gel. l. 11. c. 14.

Anticipans, quæ quis valet objecisse, *b* Prolepsis Diluit: *Hic aliquis mihi dicat, Cur ego amicum Offendam in nugis? Hæ nugæ seria ducent In mala, derisum semel exceptumque sinistre.*

Dicet aliquis; Hæc igitur est tua disciplina? sic tu instituis adolescentulos? &c. Prosapodosis seu Responsio. *Ego, si quis, Judices, hoc robore animi atque hac indole virtutis,* &c. Cic. pro Cælio.

Occupationis formulæ sunt: *Si quis adsit legum ignarus, qui—Si quis miretur—Ne cui vestrum mirum videatur — Hic forte mihi objiciat aliquis — Quod si quis me roget — Quid ergo? audacissimus ego ex omnibus — Quærat quispiam,* &c.

b Et Procatalepsis à priore parte dicitur Præsumptio, Objectio, Anteoccupatio: à posteriore, Subjectio, Anthypophora: Estque Prœmiis & confirmationib. accommodatissima.

Plane aut dissimulans permittit *c* Epitrope factum. *Credo equidem: neque te teneo, neque dicta refello. Sequere. Italiam ventis, pete regna per undas. Sit fur, sit sacrilegus, sit flagitiorum omnium vitiorumque princeps: at est bonus Imperator & felix,* &c. dissimulanter in Verrem. *Tribuo Græcis literas: do cultarum artium disciplinam: non adimo sermonis orem,* &c. *testimoniorum religionem & fidem nunquam ista natio coluit,* pro Flacco. *Habes Tubero, quod accusatori est maxime optandum, confitentem um: sed tamen ita confitentem,* &c. pro Ligario. *Imo habeat, valeat, vivat cum illa: profundat, pereat, perdat, nihil ad me attinet.* Ter. Adelph.

c Causæ fiduciam præ se ferens, consilio acquiescit suo: huic affinis est Synchoresis.

Ad Exaggerationem & Amplificationem.

A summum ex imo gradibus venit *d* Incrementum. *Quis plebs prava jubens: solida nec mente tyranni Sera dimoveat justum; non turbidus Auster; Nec minei non dextra Jovis; non, si ruat orbis.*

Ego proruptura esse audaciam, ut non clare, verum etiam hic in foro, ante tribunal tuum, M. Fauni, ante pedes vestros, Judices, inter ipsa subsellia, cædes futura pro Rosc. Amer. *Miserum est exturbari fortunis omnibus, miserius,* &c. pro Quintio, vide supra Amplificatione, p. 29.

d Supra in Confirmatione, vide Amplificationem.

Ad Affectuum concitationem.

e Vim vitamq; orationi addit, premitque adversarium, & cujus in Enthymemate atque Inductione usus frequens.

Quærit *e* Erotesis, poterat quod dicere recte.
Et procul, O miseri, quæ tanta insania cives?
Creditis avectos hostes? aut ulla putatis
Dona carere dolis Danaum? sic notus Ulysses?
Quousque tandem, Catilina, abutere patientia nostra? & quæ seq. Exempla passim occurrunt.

f Post res magnas graviter expositas fiet Affectus.

Concitat *f* Ecphonesis & Exclamatio mentem.
Heu pietas! O spes falsa! proh vana voluptas!
O tempora! O mores, Catil. 1. *O frustra mei susceptí labores?* pro Mil. *O miserum me! consumptis enim lacrymis, infixus tamen pectori hæret dolor.* Phil. 2.
O cœlum! O terra! O maria Neptuni! Ter. Adelph.
O stultos Camillos, Curios, &c. in Pisonem.

g Rei probatæ apponitur quasi sigillum, aut tanquam coronis imponitur operis fastigio.

Narratæ subit & rei *g* Epiphonema probatæ:
Tantæ molis erat Romanam condere gentem.
Quam ut adipiscantur, omnes optant: eandem accusant adepti. Tanta est stultitia & perversitas. Cic. de Senect.
Tantum religio potuit suadere malorum. Lucret. 1.

h Prævaricatur, & joco jugulat.

Est *h* Epanorthosis positi correctio sensus:
O clementia, seu potius patientia mira!
Filium unicum adolescentulum habeo: ah quid dixi habere me? imo habui, Chreme. Nunc habeam, necne incertum est. Terent. Heaut.
Quod quidem facerem vehementius, nisi inimicitiæ mihi intercederent cum ipsius mulieris viro: fratrem volui dicere: semper hic erro. Cic. pro Cœlio.

i Res tristes, turpes, notas, suspectas tacet, irato minantique conveniens.

i Aposiopesis sensa imperfecta relinquit:
Quos ego —— sed motos præstat componere fluctus.
Quem quidem ego si sensero —— sed quid opus verbis? Terent. Andr.
Si quis me quæret rufus—præsto est, desine. Phorm.
De nostrum enim omnium—non audeo totum dicere. Cic.

k Addubitatio, Exordiis, Confirmationibus & Amplificationibus utilis expectationem atq; attentionem facit.

Eja, Benedicite, Plaut. Asinaria.
Consulit addubitans quid agat, dicatve *k* Apo
Quid faciam? rogor anne rogem? quid deinde rogat
Equidem, quod ad me attinet, quo me vertam nesci
negem fuisse illam infamiam corrupti judicii? neg
illam rem agitatam in concionibus, jactatam in ju
ciis, &c. Respons.

Non eſt noſtri ingenii, veſtri auxilii eſt, Judices, &c. pro Cluent.

Quid primum querar? aut unde potiſſimum, Jud. credar? aut quod, aut à quibus auxilium petam? Deorumne immortalium? populine Romani? pro Roſcio Am. Et apud poetas paſſim deliberant, Dido, Medea, Althæa, Narciſſus.

Conſultat cum aliis *a* Anacœnoſis: *Si ita haberet Se tua res, quid conſilii aut rationis inires?*

Quæro à te C. Aquili, L. Luculle, P. Quintili, M. Marcelle, vadimonium mihi non obiit quidam ſocius, &c. pro Quintio.

Quem virum aut heroa lyra vel acri tibia ſumes celebrare, Clio.

Quem Deum? Hor. 1. 12 od. Sequitur reſponſio interrogative etiam. *Quid prius dicam ſolitis parentis laudibus?* ut appareat hæc cum præcedente figura ſpecies eſſe Dialogiſmi ſeu ſermocinationis.

a Quaſi freta ſimplici & recta cauſa ſe inſinuat & urget; tacitamque alterius confeſſionem extorquet.

Perſonam inducit *b* Proſopopœia loquentem: *Hoſne mihi fructus, hunc fertilitatis honorem Officiique refers? quod adunci vulnera aratri Raſtrorumque fero, totoque exerceor anno.*

Elegantiſſimæ habentur Proſopopœiæ in oratione pro Cœlio, App. Clodii Cæci, & Sext. Clodii, *Patriæ*, 1. Catilinaria, ubivis.

b Invidiam à ſe amolitur, in perſonam quam induxit monentem, objurgantem, &c. cujus ſpecies ſunt Mimeſis & Dialogiſmus.

Sermonem à præſenti avertit *c* Apoſtrophe: *Et auro Vi potitur. - Quid non mortalia pectora cogis Auri ſacra fames?*

Tum tu, O Jupiter, qui iiſdem quibus hæc urbs auſpiciis à Romulo es conſtitutus, quem Statorem hujus urbis, &c. 1. Catilinar.

Vos vos appello, fortiſſimi viri, qui multum pro patria ſanguinem effudiſtis. pro Milone. Omnibus vero numeris perfectiſſima Proſop. videatur. 5. Tuſc. quæſt. Homoioptotis, Homoioteleutis, Polyptotis exculta. *O uita Philoſophia dux, &c.* Sed & exemplorum apud poetas opimam metere eſt meſſem, vel invocantium, *Vos O clariſſima mundi Lumina*, vel ἀναπεισθέντων τὸ πιθανὸν τῆ μίτρᾳ, *ut Munera Bacche, tua; & Unguibus, accipiter, ſaucia facta tuis.*

c Invocationibus inſervit atque excitat attentionem.

At

Ad Copiam.

a Dignitatem, gravitatem, & acrimoniam orationi conciliat, affectusque vehementiam arguit.

Verba *a* Synonymia addit rem signantia eandem: *Enses & gladii. Superatne & vescitur aura Ætherea, nec adhuc crudelibus occubat umbris?*

Diversas specie res multas congerit Hirmos. *Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes, Augur, schenobates, medicus, magus; omnia novit.*

Quod denique belli genus esse potest, in quo illum non exercuerit fortuna Reipublicæ? Civile, Africanum, Transalpinum, Hispaniense, mistum ex civitatibus, atq; ex bellicosissimis nationibus, servile, navale bellum, varia & diversa genera bellorum, & hostium, non solum gesta ab hoc uno, sed confecta, pro lege Manilia. *Omnia norat, omnium aditus tenebat, &c.* 3. Catalin.

Non dico, Apophasis: *Taceo, Mitto,* est Paralepsis: *Omnia illa quæ sæpe audivistis & memoria tenetis, prætermitto, &c. Nec ea dicam, quæ si dicam, infirmare non possis.* 1. Verrin. *Itaque non sum prædicaturus, Quirites, quantas ille res domi militiaque, terra mariq; & quanta felicitate gesserit, &c.* pro lege Manilia.

Rem circumloquitur per plura Periphrasis unam: *Trojani belli scriptor. Chironis alumnus.*

b Schemata Grammaticæ Orthographiæ.

b Contra forte quam lex καθ' αὐτὸ requirit facio, qui figuris Rhetoricis heterogeneas Grammaticales admisceam; adjicere tamen allubuit; ne desiderentur quæ in prioribus editionibus usui esse adverteram. *c* Quod & descendere potest à nominativo *Thymbrus*; frequentior autem est apud Græcos, Transpositio; ut, κραδία, ἦπαρ, δέμας.

Prosthesis apponit capiti, quod Aphæresis aufert: Ut; *gnatus, tetuli, ruit, & non temnere divos.* Syncope de medio tollit quod Epenthesis infert: *Relligio, Mavors, jussi, surrexe, repostum,* Aufert Apocope finem, quem dat Paragoge: *Ingeni Hymen, curru. Tyrio vestirier ostro.* Literulam Antithesis mutat quod & Antistœchon: *Olli subridens, vestrum servom, faciundo.* Transponitque elementa Metathesis; ut, *tibi* c *Thymbre.*

Metri

Metri ſeu Proſodiæ.

d Ecthlipſis M. vocales anfert Synalœpha.
Tu in me ita es, hem! in te ut ego ſum: ac tu me ibi ama; ut ego amo hic jam.

d Quæ & Ectaſis.

e Syſtole ducta rapit; correpta Diaſtole ducit:
Recidimus. ſteterunt naufragia. ſemiſopita.

e Vel Synecphoneſis.

Syllaba de binis confecta Synæreſis eſto:
f *Æripides. alveo. cui. tenuis. parietis aurea.*

f Ab ære tamen χαλκοπόδων, dici cervum illum, non ab aere propter celeritatem διέζυσται, contendit Jo Scal. ad Auſonium, l. 1. c. 16.

Dividit in binas partita Diæreſis unam:
Evolniſſet. ahæneus. evohe. materiai.

Syntaxeos, ex Defectu.

Dicitur Ellipſis, ſi ad ſenſum dictio deſit?
Non eſt ſolvendo. dicunt. quid plura? quid iſtis?

Suppoſitis multis ſi verbum inſerviat unum,
Aut Adjectivum, ſit Zeugma: *hic illius arma,*
Hic currus fuit. hircus erit tibi ſalvus & hœdi.

Perſonam, genus & numerum conceptio triplex
Accipit indignum Syllepſis ſub mage digno:
Tuque puerque eritis. Rex & Regina beati.

Poſt totum partes capiet generale Prolepſis:
Procedunt caſtris hinc Acron, inde Quirinus.
Alterum in alterius mactatos ſanguine cernam.

Dialyton tollit junctúram & Aſyndeton, idque
Articulus faciet: *Rex, miles, plebs negat illud.*
Frange toros, pete vina, roſas cape, tingere nardo.

In Exceſſu.

Conjunctura frequens vocum g Polyſyndeton eſto:
Fataque fortunaſque virum moreſque manuſque.
Vocibus exſuperat h Pleonaſmus, & emphaſin auget.
Auribus his audivi, oculis vidi, ore locutus.
Syllabicum adjectum ſit vocis fine Parelcon.
Quipote, nunnam, etiamnum, ehodum tu Soſia, deſdum.

g Trepidanti convenit & multa per celeritatem atq; animi impetum congerenti.

h Graviter rem producit, facitq; ut major quam Membrum ſit appareat.

Membrum interjecto ſermone Parentheſis auget:
Credo equidem (nec vana fides) genus eſſe deorum.

In contextu.

c Evocatio. Perſonam ad primam c Revocatur, ſive ſecundam, Tertia. *Qui legis hæc. Populus ſuperamur ad imo.*

d Appoſitio. Et caſu ſubſtantiva d apponuntur eodem:
Turba moleſta proci, mons Taurus, fons Aganippe.
Pro toto poſitæ partis, quam paſſio ſignat,
Quartum vel ſextum caſum Synecdoche tradit
Paſſivis, neutris, adjectis, participiiſque:
Dentibus albo, caput dolco, ſpoliata lacertos.
Antipoſis amat pro caſu ponere caſum:
Urbem quam ſtatuo veſtra eſt, trabeate ſalutas.

a Sive Græciſmus. a Helleniſmus erit phraſis aut Conſtructio Græca.
Deſine clamorum, fallunt, ardebat Alexin.
Compoſitæ in partes eſt Tmeſis ſectio vocis:
Quæ mihi cunque placent, ſeptem ſubjecta trioni.
Hemlyades unum in duo ſolvit, mobile fixum
Dans: *auro & pateris, chalybem franoſque momordit.*

b Heteroſis etiam dicitu, & Allœotheta. Perſonam, numerum, commutat, b Enallage tempus,
Cumque modo genus; ut, *Perev quod charius eſt mi.*
Ni faciat, vici, præſtat eſt, hinc ſpargere voces.
Syntheſis eſt ſenſu tantum, non congrua voce:
Turba ruunt, aperite aliquis, pars maxima caſu.
Digna præire ſolet poſtponere Anaſtrophe verba:
Tranſtra per, Italiam contra, maria omnia circum.
Eſt vocum inter ſe turbatus Hyperbaton ordo:
Vina, bonus quæ deinde cadis onerarat Aceſtes,
Littore trinacrio, dederatque abeuntibus heros, dividit.
Caſu tranſpoſito ſubmutat Hypallage verba:
Impia trabs, videt hos ortus, date claſſibus Auſtros.
Hyſteron & Proteron ſive Hyſterologia, ſecundo
c Prolepſin hanc & proanaphoneſin appellat A. Gellius l. 10. c. 6. Prima loco ponit: c *Lavinaque littora venit,*
d *Detrudunt naves ſcopulo,* e *nutrit peperitque.*

d Præpoſitionis in compoſitione regimen nuncupant hoc Grammaticorum filii. e Hoc merum Hyſteron Proteron eſſe volunt

Qui orationem illuſtrare volet, lumen petit à Tropis: Metaphora imprimis, & Allegoria: qui jucundam reddere, ad Rhet. dictionis figuras ſe conferet, verborum iterationes, & contentiones paria paribus relata, ſimiliter cadentia, immutata literæ venuſtates: qui graven efficere: ſententiarum ornamentis cum pondere utetur: qui affectus ciere vult, Amplificationum atroci vehementia inſurget.

¶ Ap

¶ *Apte, ut pro varietate materiæ ſubjectæ, aut motus animi, varietur dicendi genus, formeturque orationis Character.*

CAput artis eſt, decere quod facias: Sic igitur eloquentiam prudentiamq; miſcebit orator, ſic decoro ſcenæq; inſerviet, ne quando velit infanti cothurnos Herculis induere, in re ſobria bacchari, in tenui turgeſcere atq; intonare; ut neque è contra in argumento ſublimi humi ſerpere, atq; humi affigere ut aiò ille, divinæ particulam auræ. Mutantur ſubinde circumſtantiæ: ad earum momenta convertatur & Eloquentiæ facies, diſpiciat orator non minus quid deceat, quam quid expediat. Ut vero deceat; auditori, perſonæ, tempori, cauſæ, quandoq; variis cauſæ partibus, ornamenta propria, figuram & habitum accommodabit, ita demum nativo ſucco, ſuoq; colore nitebit oratio. Sciat in docendo requiri acumen, in conciliando lenitatem, in movendo gravitatem, eum denique omne eloquentiæ tuliſſe punctum, qui humilia ſubtiliter, grandia elate, mediocria temperate poteſt dicere. Uti alius ornatus Principi, alius privato convenit; aliud ſchema militem, aliud agricolam, mercatorem, aut philoſophum aliud decet: ita & diverſa materia diverſos habitus, diverſos exigit Characteres. Pro re itaque nata & materia ſubjecta vertet ſtylum, ut unum formet ex iis quæ dicendi genera Characteres, Ideas nuncupant, numerantq; tres: *Humilem, Medium, Sublimem.* Quæ omnes à ſe invicem diſcernuntur, cum Verbis & Sententiis, tum Luminibus eorum & Ornamentis; nec Periodis minus, Compoſitione & Numero.

Ariſt. l. 3. Rhet. 7. cap. τὸ πρέπον. *Dem. Phal.* περὶ ἑρμηνείας. Εἰσὶ δὲ τέσσαρες οἱ ἁπλοῖ χαρακτῆρες, *&c. Ariſtides* περὶ πολιτικῆς λόγου καὶ περὶ ἀφελοῦς λόγου. *Cic. Or. Perfectus Fab. 11. lib. cap. 1. & 12. l. c. 10. Agel. 7. l. 14. c. Her.* περὶ ἰδέων *ad quam Sturmius quem & vid. l. 1. c. 4. de ratione Elocut. Rhet. & l. 3. c. 6. ut & l. 2. de Imitatione c. 4. Soar. l. 3. c. 51. Str. l. 2. c. 17. &c. Jul. Caſ. Scal. 4. lib. poet. 1. c. Keck, lib. 1. Spec. Rh. 26. cap. Alſt. Orat. 5. l. c. 6. & 11. Caulerius l. 5. Dreſſ. l. 3. pag. 909. Hiper. cap. 13. p. 430. D. Thorn. Tul. Str. Val. l. 5. d. 2. q. 1. Sect. Cauſ. 2. l. c. 27. & 40. Voſſ. 5. l. 4. c. 20. De Aſiano, Laconico, Attico, Rhodio, antiquo genere. Streb. l. 2. c. 22. Keck, 1. l. ſpec. Rh. c. 28. N. Cauſ. 2. l.*

Humilis itaque Idea, erit elegans, preſſa, verecunda, leniter fluens, ſimplex munitis: non tamen inculta aut ſicca, non enervis aut arida. *Æquabilis huius & temperatæ virtutis oratores Cicero vocat* Statarios. *De clar. Orat. Quin & ipſum Ciceronem Seneca epiſt. 40. appellat.* Gradarium.

Media-

Media insurgat aliquanto altior, Translationibus crebrior, sed modestis; figuris florida, egressionibus amœna, sententiis fluens, lenius tamen ad modum lucidi amnis crepante pede per calculos defluentis, pictas utrinque floribus & inumbratas sylvis ripas lambentis.

(a) *Sublimis*, verborum cum singulari delectu, tum audaci pondere, atroci figurarum dignitate, gravi sententiarum majestate periodorum respiratione crebra; validioribus vibrata numeris, rapido affectuum æstu, conglobatarum amplificationum acta impete, non fulgure tantum coruscet, aut tonitru terreat, sed & fulmine feriat: aculeum post se relinquat ὁρμὴ διὰ πυρὸς neque in sensus irrepat, sed irruat: Instar rapidi torrentis hybernis nivibus aut montano flumine aucti, pontemque aggeremque indignati, sternat agros, saxa devolvat, viam ubi non invenit, faciat; secum auditorem vel contra nitentem, ferat, cogatque ire quò rapit.

a Ἀκρότης ἡ ἐξοχή τις λόγων ὑψηλοῦ ψυχους. *Long.* πάντα τύποι τοῦ ὕψους, *idem. Exempla singulorum characterum habes apud Cornificium.*

(b) *Pronunciatio.*

Hæc tandem est illa virtus, cui Oratorum Græcorum facile princeps, primas, secundas, tertias dedit. Idque jure optimo. Est enim Pronunciatio, sermo & eloquentia corporis, imo ipsa totius eloquentiæ Vultus, anima & vita. Quid enim? Amon languent Affectus, intermortua jacet delectatio, omnis Fidei perit fides, nisi vivæ vocis face animentur, nisi significi Gestus facie figurentur? Hic quippe ad animum per oculos, illa per aures penetrans, intellectum expugnat, affectus in vincula abducit. Huic itaq; tanto futuro bono, etiam à balbutiente infantia, summa adhibeatur cura, parcaturq; in lubrico à pueritia in adolescentiam transitu; ut vox formetur, firmeturque clara, facilis, distincta, flexibilis, quæ prout erit dicendi, asseverandi, monendi usus; prout suggerunt ira, vis, voluptas; dictabunt metus, miseratio, modestia, aliusve quispiam affectus; varie & per gradus intendere se ac remittere, sonoque inflexo reddere lene, asperum, vehemens, tenerum, grave, acutum valeat, Camœnarum hæc princeps Calliope chorum ducat; pro rerum, affectuum, ipsarumq; Orationis partium ratione omnes sonorum gradus variet. In Exordio non protinus vasta erumpat, sed à subtimida & tremula voce paulatim exsurgat. In Epilogo vocem de industria infringet, dabitq; operam ne dissimili

(b) *Cic. 3. de Orat. Aut. ad Her. 3. l. Fab. 11. l. 3. c. Mart. Capel. 5. l. Fortunatianus 3. l. Suarez. 3. l. 56, 57. & 58. c. Dres. 3. l. p. 931 Vox Gestus Melch. Jun. Meth. El. c. 21. Hip. c. 16. Keck. Syst. Rh. 2. l. c. 2, 3, 4. Alst. Or. 4. l. 17. c. Cauf. l. 9. c. 1, 7, 8. Vossius 5. l. c. 8, 9. Vall. l. 6. disp. 1.*

milis sit Orationi Orator. Atque huic suffragentur vultus, animi speculum; & Oculi, quos Demosthenes lucernas animi appellat, in ira & odio concitandis, non minus quam in gratia & amore conciliandis dices; qui indignationem flamma scintillantes, qui lætitiam juxta ac dolorem lacrymis manantes testentur; modesti sibiq; constantes, ne rigeant aperti nimis, neq; trepuli nictent. c Manus multiplicis habitus artifices, utcunq; mutæ, faciles tamen animi indices & per omnes gentes atq; nationes linguis diversas, communis sermonis interpretes. In agendo dextra principatum obtineat, subserviat sinistra. Tanto autem acriores in animis audientium exardescent faces, quanto vehementiori vocis gestusq; intentione affectuum flammas suo ipsius conceptas & quasi accensas pectore significarit expresseritque Orator.

——— *Si vis me flere, dolendum est primum ipsi tibi: tunc tua me infortunia ladent.*

ata & qua forum deceant. Dextra præcipue agat; rviat.

In lætitia & voluptate leniter se effundat. In Iracundia insurgat acuta, & incitata Semper vero norit mensuram buscæ suæ, nec modum excedat Vultus, Oculi.

c *Manus, sine quibus trunca esset ratio & debilis oratio ne sint otiosæ & quiescentes, non tamen gesticulosæ aut vastæ inimicum aut scenicum referentes: sed temperate huic sinistra subserviat.*

Exercitatio.

EXposita sunt Naturæ primordia & Artis adminicula, supersunt Exercitationis subsidia; sine quibus, corruunt illa & jacent. Agricolæ peritissimi solum veloptimum squallet situ, sentibus amisq; horret, nisi colatur, nisi exerceatur. Subacto, quiet ille, mihi ingenio opus est, ut agro non semel ato, sed novato atq; iterato; quo meliores fœtus ssit & grandiores edere. Subactio autem est Usus, uditio, Lectio, Literæ. Quibus enim donis cumulaquibus exculti artibus ipsam Eloquentiæ arcem nscenderunt veteres illi Oratores; An utiq; credius eorum nascentium labris insedisse flexanimam adam, cujus quasi Gratiis afflati evaderent alando in Deos mortales, suoque arbitrio moderatur animorum habenas? An utique opinamur eos igris enchiridiòn, formularum, observationum rilis, hausisse, quod suspensa aure biberent audien: An putamus eos ex insulsis Rhetorum placiinsipidis, scitis, inertibus officinis prompsisse a, quibus humanas mentes percellerent; artes, altius infixos aculeos post se relinquerent? rat, longe errat, quisquis virtutem diam in putidis latere

Cic. 1. de Or. Soar. l. 1. c. 10. Keck. Rhz sp. 2. l. c. 2. Sapatri Rhetoris Graci. διαιρεσις ζητημάτων, de componendis declamationibus causis positis, & controversiis utrinque delineatis liber utilissimus Nigronii Or. 8. & 9. de exercitatione dicendi.

latere puteis. Eloquentiam anguſtis clauſam fiſtulis tam male habitare arbitratur. Ditioris venæ eſt purum hoc aurum, ab altiore fonte pura hæc aqua. Semina quidem in commune ſparſit natura, fovet ea gremio ars præparatque: verum fructus omnis, perfectio, conſummatio, eſt à lectione, ſtudio, cura. Ex tripode penitiſſimæ ſapientiæ eſt illud (a) Apollonii: Ἀνάγνωσις τροφὴ λέξεως ἐστι. Lectione velut lætiore pabulo alitur atque enitescit facundia, quippe hinc multijuga exundat eruditio, rerum omnium exuberat ſcientia, unde parantur ampliſſimæ dicendi opes. Lectionis vero cum duplex ſit uſus: unus in orationis corpore formando, alter in anima ejus & mente firmanda; ibi verba & compoſitio requiruntur ad ſtyli imitationem, hic ſenſus & diſpoſitio ad rerum cognitionem; utrumque autem proſpiciat, ut, qui minus ingenio valent, aliorum ſubſidio ſibi facultates comparent: maxime erit è re præſenti, quantum fieri poteſt, utrique conſulere. Quamprimum igitur puer è Grammaticis exceſſerit, & emendatæ jam ſanæque ſtructuræ ſtipendiis emeritus certo pede figit terram, exerceatur probe vertendo è vernaculo in Latina, necnon transferendo è lingua Latina in vulgarem, atque eadem viciſſim, interjecto modico tempore, Latine reddendo. Atque hic ſolicite & accurate verſabitur in *b* verborum electione atque phraſeos accommodatione. Deinde tingatur mihi leviter *c* Compoſitionis præceptis, mox etiam Variationis, ita demum inſtructo expeditior ad Imitationem ſternetur via, ad e Imitationem, ſtatuam illam Mercurialem, quæ quaſi digito viam rectam & compendiariam ad Eloquentiæ arcem commonſtrat. Quicquid enim manu ſuſcipitur dextre, quicquid mente concipitur feliciter; omne illud ex

a *Apollonii Rhodii. Theon. gymnaſmat. 1. c. Senec. 85. epiſt.*

b *Vide Longinum περὶ ὕψους.*

c *περὶ ὀνομάτων ἐκλογῆς. & I. L. Strebæum de electione & oratoria collocatione verborum: & Phraſes Schori.*

c *Supr.*

d *Ex præceptis Eraſ. l. de copia Verborum & Rerum. B. Keck. 2. l. Rh. c. 23. Rud. Agricola. 3. l. de invent. c. 5.* e Imitatio. *Cic. de Or. 2. l. & in Bruto ad Her. Fab. 10. l. 2. c. πῶς κοινὰ διανοήματα ἰδιώτατα μιμοῦ Herm. περὶ μιμήσεως δεινότητος. L. Vives 4. l. de cauſ. corr. art. & 4. l. de tradendis diſciplinis, ubi adjicit exempla Sturm. tribus l. de in nobilitate literata. p. 332. Paſchal. de opt. genere Elocut. Treuillo meth. Ecl. c. 14. Dreſſ. l. 3. Keck. 2. l. ſp. Rh. 2. c. Alſt. Or. 2. Conſ. l. 3. c. 9. & 15. Vel. 2. l. 10. c.*

emplari huic virtuti accepta referat initia & incrementa; pene dixeram, exitus & perfectionem. Quid enim aliud ſunt opera ſummorum artificum? quid aliud Ideæ mente conceptæ, quam exempla quædam prototypa, originales quidam moduli; quæ imiteur ſolertia, quos ars exprimat. Imo quid aliud ſunt Artes ipſæ quam Naturæ ſummæ illius opificis pediſſequæ & diſcipulæ, cujus veſtigia quo preſſius ſequuntur, eo propius à perfectione abſunt: Quoniam igitur in hujus efficaciſſimæ virtutis cardine vertitur Eloquentiæ janua, prono ſtudio, affectu, conſilio feratur Oratoriæ candidatus, ut alicujus in dicendo ſit ſimilis, quem tota mente atq; omni animo deſixus intueatur, ut quæ domi non naſcuntur, aliunde petantur commoda. Ille autem ſit Unus, quo æquab lior componatur ſtylus; atq; idem in ſuo genere Optimus & Perfectiſſimus, in quo & optima quæque ſibi proponat imitanda: namque minus errabit qui recte collimabit ad ſcopum. Jam vero, quem Ciceroni præferendum aut parem invenias? Conclamatiſſimo omnium conſenſu, Latinæ linguæ parenti, genio, Demoni, Deo; cujus ingenium ſuo par Imperio nacti ſunt Romani rerum Domini. Qui vel hoc nomine ſe imitatione dignum præſtitit, quod & ipſe, cum ſe totum (elogium eſt Fabii, maximi in hac arte magiſtri) ad imitationem Græcorum contuliſſet, videtur effinxiſſe vim Demoſthenis, copiam Platonis, jucunditatem Iſocratis. Nec vero quod in quoque optimum fuit, ſtudio conſecutus eſt tantum, ſed plurimas vel potius omnes ex ſeipſo virtutes extulit immortalis ingenii beatiſſima ubertate. Non enim pluvias (ut ait Pindarus) aquas colligit, ſed vivo gurgite exundat, dono quodam providentiæ genitus, in quo totas vires ſuas eloquentia experiretur. Sciat ergo ſe multum profeciſſe cui placebit Cicero. Perpetuus itaque ille orationis Dictator, diſertiſſimus ille Romuli nepotum. Ex illius felici facilitate proponat alumno ſuo Rhetor, propinetque periodum unam aut alteram primo, quæ facile admittat imitationem, deſitque intelligi, characteris humilis aut mediocris. Subminiſtret illi argumentum aliquod materiæ ſequacis, & quæ eandem cum exemplo propoſito formam undequaque poſſit induere. Oſtendat deinde Imitandi artem & rationis; ut vel eidem corpori aliam veſtem induat, vel eidem veſti aliud quærat corpus. Hoc eſt, 1. ut manentem

a 10. *l. Inſt.* 1. *c. contra & pro Cic. vide Cauſ. l.* 2. *L. Viv.* 4. *l. de cauſ. cor. art. Eraſm. Ciceronianum & Rami Ciceronianum. Aliſt. Or. Præcognita. Nigronii Or.* 15. *&* 16. *De laudibus & imitatione Ciceronis. Alios.*

b ſenten-

b *Sententiam veteres quod animo sensissent, vocaverunt. Sed consuetudo jam tenuit, ut mente concepta, sensus vocaremus.*

b sententiam alia investiat oratione; 2. aut sententiæ suæ ac novæ habitum illum orationis modice immutarum conformet atque adaptet. Doceat; 3. quæ ab alio breviter dicta fuerunt, fusius prosequi & Dilatare; 4. Quæ fuse ab aliis explicata sunt, Contrahere; 5. Addere ex proprio; 6. Subtrahere ornamenta, & res vel nude exponere, vel ornate variare; 7. Ex Græca aliave lingua sumptum sua Latinitate donare; 8. Orationem numeris strictam asserere in libertatem, solutique juris facere; 9. Locutionis figuram, membra, ordinem, exornationem mutare atque Invertere: ita par & simile adferre, ut sit tamen diversum, & aliud quidpiam esse videatur: ut ars appareat, lateat artificium. Deducat ita instructum in Imitationis arenam, componat cum exemplo, exigatque artis specimen, quod diligenter conferet cum exemplari; monebit, ubi ab exemplo & arte recessum; ipse emendabit, supplebit quæ deerunt, circumcidet si quid redundet. Hinc progrediatur licebit ad longiora, difficiliora, altiora: ad periodos artificiose concinnatas, ad narrationes, confirmationes, argumentationum ac amplificationum formulas, ad paradoxa ejus & orationes denique integras, easque tractandas vel æmulatione parili, vel contrariis causarum partibus susceptis. Monebit interea, compilatoris esse non Imitatoris, ex alienis centonibus consarcinatis sibi trabeam aut virgatum sagulum consuere servi pecoris esse, unam aliquam prætextam purpuream repræsentare, non posse corpus universum effingere: tradi hominis esse in furto deprehendi. Videat itaque ne fiat repetundarum reus, ne peculatu aut plagii postuletur, ne de vi aut dolo malo arcessatur. Proinde, neque curet verbum verbo reddere tanquam fidus interpres aut religiosus explicator neque in venustatis ornatusque cuticula curanda sit solicitus, sed & rei naturam laboret penitus scire, characterem advertat, circumstantias observet, atque illius, quem sibi imitandum susceperit; consilium, acumen, animi indolem, variæ eruditionis carnem, ossa & medullam, argumentorum lacertos & tractationem validam exprimat potius quam verba & stylum. Et cum pigri sit ingenii, maleque de judicantis, acquiescere inventis, c impressis ut vestigiis insistere, & dum in re tenui solicitam curam adhibet, fateri se rebus magnis imparem; hortetur eum jam æmulari, jam se cum duce suo conferre, quid supra fieri possit, aggredi, præscripta transce-

c *Annicetis apud Ælianum Var. hist. lib. 2. c. 27.*

de-

dere, nare ſine cortice, in altum vehi, ſeque jam ventis permittere. Ad quem palum jam probe exercitatus tyro noſter, ubi viſus eſt firmaſſe pedem habitu certo & æquabili Ciceronianæ orationis filo, deducatur per progymnaſmata, chreias, locos communes, Ethologias, (b) &c. in lætiorem campum orationum Demonſtrativarum, latiorem Suaſoriarum. Neque enim hujus ætatis, neque ſane noſtri fori ſunt Judiciales, quarum ſcientia & arte jam non indigemus, ultra quam requirit eorum quæ ſcripta ſunt Analyſis, & artificii obſervatio; poſtquam, ſublata dicendi ſcena, deſcivit ab orationum ſplendore forenſis illa pompa, formularum quarundam anguſtiis terminata. Ut ergo, ab ipſis Eloquentiæ cunabulis, legitimè ſtudeat, & per omnes numeros progrediatur candidatus noſter; petenda illi cognitionis rerum facultas, atque opes ex ipſis ſapientiæ penetralibus; 1. Auditione attenta, multa. 2. Lectione preſſa. 3. Commentatione ſeria. 4. Præceptis artis. 5. Diligenti Stylo. 6. Dicendi denique uſu. Utilis apprime eſt *Auditio*; tum quia auris eſt ſcientiæ organum; & quæ ab aliis multo diutinoque ſtudio fuerunt inventa, nobis transfundit horula una: tum quia dicentis viva voce ac ſpiritu movemur magis, excipimuſque nova illa velut naſcentia cum favore & ſolicitudine; trahimuſque inſuper in exemplum ſi quid in pronunciatione, eò quod decuit placeat. Auditione tamen ut uberior, ita certior & liberior eſt *Lectio*; audita enim volucri quadam delectatione abeunt irrevocabilia: tecta repetere licet, ſive artem, prudentiam & conſilium, quæ celavit diſertus artifex, propius advertere; ſive res ipſas memoriæ penitus affigere velimus. Hoc orationis adeoque eruditionis atque ſcientiæ pabulum voremus, &, ut ita dicam, helluemur: Hoc veluti quotidiano cibo alatur pingueſcatque oratio. Exhauſta enim eloquentiæ fontis vena ſtatim inareſcit, niſi quotidiana lectione refarcias. Niſi oleum continenter inſtilles, extinguitur lucerna. Studiorum navem regat fixa hæc ſapientiæ polo Cynoſura ſomni inertiæque Oceanum nunquam ſubitura Helice. Firma, ſit lectio, certa, aſſidua & conſtans, non deſultoria levitate intermittens aut vaga. Quocirca teneram hanc & mulcream ætatem, ut neque depulſam in totum lactea illa Ciceronis ubertate, ita neque uno utut pulcherrimo prato coercitam velim; at creſcentem per

(b) *De primis apud Rhetorem exercitationibus, Pabius, l. 1. c. 15. & l. 2. c. 1. & 4. Priſcianus ex Her. p. 322. Theon. Aphthon. Emporius de Ethopœea ac loco Communi. L. Viv. 4. l. 1. Alſt. Orat. l. 3. 2. ſect. 4. 2. 1. Auditio.*

2. *Lectio.*

floreos autorum agros liberius vagari; adultram, aperto gaudere cœlo. Idque Zeuxidis exemplo; qui Crotoniatis Helenam pictutus, non putavit omnia quæ ad venuſtatem quæreret, uno in corpore reperiri poſſe: plures itaque præberi ſibi virgines poposcit, ut mutum in ſimulachrum ex animali exemplo veritas transferretur. Vorandæ plane ſunt (b) orationes non Ciceronis modo ſed quæ habentur apud Cæſarem, Livium, Salluſtium, Curtium, Tacitum. Concoquendæ hiſtoriæ eorundem, nec non Suetonii, Flori, Velleii, & quorum eſt hiſtoria quæ dicitur Auguſta; naturalis hiſtoria Plinii ſuperioris, junioris epiſtolæ, Valerii collectanea. Hiſtoria quippe oratorem alit, narrandi facultatem ſuppeditat, inſtruit exemplis, quæ quaſi præjudicia ſunt & experimenta quæ de futuris concludant. Depaſcendæ Fabii inſtitutiones, & quæ illi adſcribuntur declamationes, panegyricæ Plinii & aliorum, Pacati imprimis. Comœdiæ Plauti & Terentii. Libandi adultioribus, Agellius, Capella, Apuleius cæterique Africi nuperi; denique Petrarcha, Politianus, Lipſius, Strada, & quo nunc calet tantum non juventus omnis, Barclaius. Ante omnia humanioris eruditionis ſtudioſos immorari decet atque innutriri ſummis illis ingeniis & Moralis ſcientiæ oraculis Platoni, Senecæ, Plutarcho. Quam ſalutaris autem vel neceſſarius potius ſit futuro oratori poetarum hauſtus, Oratorum princeps, Oratoriæque primores conſentiunt; Legendi, (a) inquiunt, ſunt Poetæ, quorum lectio plurimum confert oratori; namque ab his & in rebus ſpiritus, & in verbis ſublimitas, & in affectibus motus omnis, & in perſonis decor petitur. Quippe divino quodam numinis afflatu concitati, immortale quiddam ac cœleſte ſpirant; ſententiarum concinnitate mirabiles, lumine verborum conſpicui, numerorum modulatione ſuaviſſimi. Meminerimus tamen non per omnia poetas eſſe oratori ſequendos, nec libertate verborum, nec licentia ſententiarum: neque (a) totos

(b) *Imprimis Orationes pro Archia poeta, pro Milone, M. Marcello, Ligario, Roſcio Amerino, Deiotaro, Murena, Sylla, Cœlio, Philippic. 2. In Catilinam 1. 2. & 3. In Verrem 6. & 7. Vide & Kec. l. 1 ſpe. Rh. cap. 1. & Val. 2. l. 11. q.*

(a) *Cic. 1. Or. Dicunt, 10 l. 1. cap. Tragici imprimis cum verborum delectu, numerorum ſuavitate, ſententiarum pondere admirabiles; tum decori obſervantiſſimi.*

(a) ἀλλὰ χρήσιμος ἐπὶν ἐν πεζῷ λόγῳ, Hermogenes, ἀλλὰ μελίσσης δίκην. *Nos apes deberemus imitari, & quæcunque ex diverſa lectione congeſſimus ſeparare: melius enim diſtincta, &c.* Sen. 84. epiſt. & 33. *Ad rerum excerpta, habentur ſub hujus libri calce communium locorum capita, ſi quis cura habeat hanc curam.*

verſus

versus aut hemistichia solutæ orationi infarcienda. Verum, ne memoria tot tantarumque rerum multifaria & confusa lectione obruatur; ne quid ex iis quæ legimus, audivimus, cogitando ipsi invenimus, desideretur: utile imprimis erit, quæ illustria sunt & notanda videntur, librorum custodiis concredere, tanquam cellæ penuariæ & succenturiato memoriæ subsidio. Quorum altero, notentur verba rara, nova aut novo sensu usurpata; phrases insigniores suis quæque distinctæ titulis; formulæ elegantiores, ad Contextum, & Materiam, quarum exhibetur tabella infra, & in sequentibus specimen. Altero adnotabuntur Ornamenta & Argumenta, Similitudines, & Translationes; quæ sunt in unam vocem contractæ Similitudines, allegoriæ, imagines, exempla, acutiora dicta, sententiæ, allusiones, aut quæ alludi vel inverti possunt; eaque digesta omnia, & per ordinem Alphabeticum suis titulis atque capitibus tanquam favis cellisque subjecta. Quoniam vero, ut ait (*b*) ille, nemo percipere tot reconditas aut tam varias res potest, nisi ut scientiæ meditatio, meditationi facultas, facultati vis eloquentiæ accedat; per quæ colligitur eandem esse rationem & percipiendi quæ proferas, & proferendi quæ perceperis: ne condi magis alienorum effatorum quam nostrorum conceptuum promisimus; intingendus tandem in nostram animi mentem erit calamus, Senatus convocandus in corde consiliarius, stylusque inde acuendus. Nec quæ legeris, in codicum, aut etiam memoriæ adversaria tam referenda erunt, quam mentis; curandumque ut eant in ingenium, quippe cujus in vasculo liberius, ac frequentius tingatur stylus quam memoriæ. Tot tamque variarum undecunque congestarum opum, quo propriæ fiant nostrique juris, immutanda est qualitas & proprietas, ut vulgo loquuntur. Ne patiamur itaque illa quæ hausimus manere integra & quasi solida innatare stomacho, quem ægrum atque infirmum arguunt quoties eadem specie redduntur cibi qua sumpti sunt: sed ea naturæ beneficio concoquamus in chylum ut hinc in sanguinem & alimentum transeant. Non tam memori vomitu cruda regeramus, quam ingenii fermento tot granorum miscellanea in panem convertamus. Tot roris gemmas, tot florum succos ita spiritus nostri proprietate mutemus, ut diversa libamina & sapores in unum mel coalescant.

(*b*) Messala in dialogo quem alii Tacito, alii Quintiliano adjudicant. 3. *Meditatio & Commentatio.*

Ita in unum conſpirent voces variæ & inſtrumenta diverſa, ut ſingulorum lateant voces, omnium appareant, ut ex tot diſſonis fiat chorus unus, concentus unus. Eruditum itaque hunc pulverem prorſus intenti ſtudii radio exaremus, acrem ingenii totam quaſi figulinam verſemus, ad judicii ſtateram omnia perpendamus, ex ingenii pixide per inventionem propriam, vel ex ærario mentis per recordationem promamus, quæ ad rem noſtram faciunt: Quod fiet, ſi mentis dexteritate, elicito ſtudii atque animi conflictu & quaſi obſtetricia meditationis opera, res variè miſtas ita temperemus atque in unum corpus redigamus, ut, etiamſi appareat unde ſumptum ſit, aliud tamen, quam unde ſumptum ſit, appareat. Lecta hæc ſemnia; novali ſubacto credita; prement aliquando terram ſegete, rumpent meſſe horrea: ſi accedat æque diſerta periti cultoris ſolertia. Præceptor igitur, & ipſe minime rudis & maxime exercitatus, ex hoc noſtro aut alio Rhetorices compendio artis præcepta enarrabit, locos inventionis, definitiones eorum, Maximas, tractationes, adjunctis exemplis illuſtrabit. Non tamen omnia accurate & ad tenue: Vel ob hoc, quod magiſtrum fere artis reperias neminem, teſte Cicerone, qui ipſe eloquens fuerit: Nudæ enim illæ artes nimia plerumque ſubtilitatis affectatione frangunt atque concidunt quicquid eſt in oratione ipſoque ſpiritu generoſius, omnem ſuccum ebibunt & oſſa detegunt. Noviſſime docebit proprios Affectuum motus & concitationes. Et jam tandem proponet rhetorculo ſuo argumenta, è fabulis poeticis, tragicis ut plurimum, hiſtoricis, Ethicis, declamanda, atque ea quandoque in partes contrarias, verum hæc veritati quam maxime conſona, & quorum ſit uſus aliquis in vita deinceps futurus; licebitque aliquando experiendi exercendique ingenii gratia proponere paradoxa & abſurda. Præformabit illi primum declamandi materiam & ſupellectilem, delineabit veſtigia, digitum ad fontes lectionis intendet, commonſtrabit argumenta, ſuppeditabit colores; mox eum ſibi permittet, ſuis ut viribus abſque adminiculo poſſit progredi. Progreſſus autem faciet non ſine ſumma ſpe ad laudes ampliſſimas, ſi ſe totum & rite tradiderit *Stylo*, optimo & præſtantiſſimo dicendi magiſtro, autori, auctori: Hic enim vires ingenii experitur, mentem exacuit, memoriam excitat, judicium format, artis

4 *Præcepta Artis.*

5. *Stylus.*

tis præcepta illuſtrat, lectionis fructum exigit: ſtudii practica, cogitationum Hermes, mandatorum nuncius, ſcientiarum monimentum; quem cum multi per ignaviam fugiunt, quia magni eſt laboris, tum plurimi per inſcitiam averſantur, eo quod rationem ejus neſciant; profani, & illotis pedibus, aut manibus potius, tantæ artis penetralia aggreſſi. His autem myſteriis initiatus *hoc agat*, rem curæ tam ſeriæ, conſilii tam ſacri, etiam atque etiam recta reputet via. Prius igitur quam calamum in manum ſumat, operam det penitus intelligere quæſtionis & rei, de qua dicendum ſit, naturam, genus, ſtatum. Deinde ſibi aurem pervellet exigetque à memoria ſua, ſi quid uſpiam audiverit ſuper ea re legeritve, centuriata habebit autorum capita, ſententiaſque eorum quaſi per ſatyram anquiret; ſuæ meditationis advocabit obſtetriciam manum, ſolertis ingenii aciem intendet, omnia diligenter verſabit, quæſtionem ſi finita ſit, ad infinitam avocabit, circumſtantias perpendet: hinc latibula argumentorum luſtrabit, eruet quæcunque ad conciliationem, fidem, motum faciunt. Delectum habebit copiarum; levia quæ ſunt & futilia rejiciet plane, exautorabit, caſſabitque, ut iſti loquuntur: quæ virtute valent & pondere, diſtinguet etiam; ut Velites expediantur, in acie ſtant Haſtati, Principes collocentur medii, ſubſidenat in poſtremis Triarii. Quas omnes argumentorum, exemplorum, ſimilitudinum, ſententiarum copias ubi explicuerit in una tabellæ facie, ut ibi in procinctu & ſtatione appareant, evocandæ prout fuerit opus: cogitandum erit non tantum quo ordine, ſed & quo apparatu, quam valido, quam ſplendido inſtructæ procedant: ut oratio verborum ſtellis, ſideribus phraſium, ſententiarum luminibus diſtincta, niteat Elegantia, Compoſitione fluat. Ornatu ſplendeat. Et tum denique ab indagationis induſtria, & ſolertia commentationis, ſe ad ſcribendum conferet. Ad commodiorem autem meditandi curam ſcribendique laborem conducet plurimum, ſi in quietum aliquem locum, ſecretum, atque arbitris liberum ſe recipiat, eundemque obſcurum; ſeceſſu quippe, ſilentio, tenebriſq; alitur mens; ſibi vacua altiuſque operi intenta, quoties extrinſecis avocamentis diſtracta non impeditur. Hic tandem ſtringat calamum, acuat ſtylum; in exercitationis hujus incunabulis tardum, in progreſſu temporis & facultatis, velociorem; ſemper diligentem: *Orationes 6. & 7. Nigronii de.*

ita tamen diligentem, ut videat, ne quando penna ad ingenium ſuum redeat, præcipiti acta feſtinatione; neq; enim verendum eſt, ne manum de tabula neſciat tollere. At, ne quando à propoſito extra oleas, quod aiunt vagetur; ſuſpiciendum erit ſubinde thema; ne maccriæ extruantur & arena ſine calce, repetenda ſæpius erunt proximè ſcripta: tum ad ſtyli commiſſuram, quo melius connectantur præcedentibus ſequentia; tum ad cogitationis calorem, qui, ſi ſcribendi intercapedine refrixerit, ex integro recipiet vires, &, quod in certamine ſaltus fieri ſolet, velut repetito ſpatio ſumet impetum. Sequitur, ut examinet præceptor & emendet quæ ille ſcripſerit; improba & otioſa expungat, proba & gravia ponat, in locum fortuitorum ſufficiat lecta, pro infuavibus dulcia, pro confuſis compoſita ſuggerat, antiquitatis horrorem excolat; floridæ novitatis ambitionem coerceat. Aliquantulum veniæ tamen indulgebit ubertati & elegantiæ, quinimo alet potius indolem lætam; generoſos conatus & vel plura juſto concipientem ſpiritum fovebit, & ſatiari veluti quodam jucundioris diſciplinæ cibo lacteq; patietur. Volo, inquit Orator, ſe efferat in adoleſcente fœcunditas. Nam facilius ſicut in vitibus revocantur ea quæ ſeſe nimium profuderunt, quam ſi, nihil valente materia nova ſarmenta cultura excitentur: ita, volo eſſe in adoleſcente unde aliquid amputem. Luxuriem quippe depaſcet increſcens cum ætate ſtylus, multum, inde anni decoquent, multum ratio limabit, aliquid ipſo uſu deteretur. Non autem poteſt in eo eſſe ſuccus diuturnus, quod nimis celeriter eſt maturitatem aſſecutum. Nec placet muſtum quod in lacu ſtatim eſt auſterum: id fiat annis, ſic & annos feret, & cum ætate proficiet. Deniq; ne pereat gratia Muſicæ occultæ ne virtuti celatæ inuratur nota ſepultæ inertiæ; ſupereſt, ut materiæ ita formatæ habitus producatur in actum; ut arte ſtudioque decurtata & domi elaborata oratio in ſolem & pulverem prodeat, in caſtra & aciem procedat, cui rei à Memoria maximum eſt ſubſidium. Quam ut fixam, firmam, fidamq; habeas, devorandum eſt tædium illud ſcripta aliena & tua ad verbum ediſcendi, quæ penitus cognita atque intellecta, rite arq; ex artis methodo diſpoſita diligenter leges, adverteſq; res primo, deinde verba: eaq; per intervalla & certas partes diviſa, ediſces ex iiſdem tabellis quibus ſcripſeris; tenacius quippe Memoria (quæ non eſt quid ab intellectu, niſi ratione diſtinctum)

Cic. 1. de Oratore.

Actio ſive Pronunciatio.

Nigron. Or. 15. de Memoria.

distinctum) apprehendit eorum vestigia, quæ sibi familiari non incuriosi tradiderunt oculi. Quæ itaque imprimenda animo curaveris, apud te tacitè sub somni tempus, quo plus firmitatis adferat noctis interpositæ quies & silentium, repoſces, exigesque à memoria postero mane, defæcato, à cibi decoctione & curarum æstu, animo. Deinceps probe meditata & comprehensa in solitario aliquo loco recitabis, Voce clara, distincta, non stridula aut intenta (in Exordio minime) non unius toni, sed modulata pro varia materiæ, argumentorum, sententiarum, affectuum ratione, cui vultus consentiat, subserviatq; Gestus rebus quæ aguntur congruus; non vastus, neque histrionicus tamen, sed decorus & temperatus. Quæ omnia ut cum gratia, venustate & judicio præstare, valeas, operæ pretium, imo necessarium erit, ut ipse audias alios, te alii, iique artifices, qui exemplo feliciter præeant, consilio fideliter moneant quæ sequaris, quæ fugias; atque ii certe disertius quam vel eburnea Gracchi fistula, vel Demosthenis speculum, tibi vocem modulentur, gestum figurent. Tum demum bona cum tui fiducia prodire in publicum licebit. Actio autem usu repetita relegabit metum, solicitudinem, iram, rusticum pudorem, cæteroſque affectus qui memoriæ ac liberiori gestui præjudicant & officiunt.

Artis præcepta levidensi quodam filo & soloci pertexui: quæ compendii studio omiserim, ex iis ipsis quos judicavi fontibus, facile licebit petere. Præceptis his si felicis ingenii vestri (Opt. Juvenes) facultatem excolere, si habitum & disertam dicendi facilitatem usu acquirere non pigebit; ibunt indolis vestræ flores (quos Naturæ produxit tellus, Artis firmat sol, Exercitationis educat imber) in Eloquentiæ & Prudentiæ fructus Summus ille Naturæ parens fructus hosce, quorum ipse sparsit semina, ita benigno foveat numine; ita radiis suis illustret animetque æternus Justitiæ & sapientiæ Sol; ita gratiæ suæ aura mulceat, imbre riget Sacrosanctus Favonius, ut canescentes illi indies ad maturitatem in animis vestris, vos ipsos ad consummatissimæ virtutis arcem evehant, ad fastigatissimi Honoris apicem promoveant, in Reip. emolumentum, Divini nominis gloriam, vestram salutem æternam.

FINIS.

Et quia illorum mentio facta est suprà, pag. 51. adjicienda curavimus concenturiata Communium Locorum capita; in eorum gratiam, quibus cura erit studiumq; conficiendi memoralia volumina.

A.

Abstinentia, Abusus, Academia, Actio, Accusatio, Adolescentia, Adversaries, Adulatio, Adulterium, Ædificia, Æmulatio, Æquabilitas animi, Æqualitas, Ætas, Affectus, Affinitas, Agricultura, Aliena, Ambitio, Amicitia, Amor, Amor sui, Angeli, Anima, Animantia, Animus, Arrogantia, Ars, Artes liberales, Artes, Asperitas, Avaritia, Audacia, Auditus, Aula, Aurum, Auspicia, Autoritas, Auxilium.

B.

Bellum, Beneficentia, Bona naturæ, fortunæ, animi, Boni, Bonitas, Bonum, Brevitas.

C.

Cædes, Calumnia, Castitas, Causa, Ceremonia, Cibus, Civis, Civilium rerum usus, Clementia, Cœlibatus, Cœlum, Comitas, Communio, rerum Concordia, Confessio, Conjugium, Conjugalis fides, Conscientia bona, Conscientia mala, Consilium, Consolatio, Constantia, Consuetudo, Contentus animus, Contractus, Conversatio, Convivium, Corpus, Correctio, Corruptio, Credulitas, Crudelitas, Cura, Cura prapostera, Curiositas.

D.

Damnum, Decorum, Debitum, Deformitas, Degeneratio, Delicia, Desperatio, Detractores, Deus, Dies, Discipulus, Disciplina, Discordia, Dissimulatio, Dives, Divitiæ, Divinatio, Doctrina, Dolor, Dolus, Dos, Dux.

E.

Ebrietas, Educatio, Elementa, Eloquentia, Error, Eventus, Exemplum, Exercitatio, Exilium, Experientia.

F.

Facilitas, Fama, Fames, Familia, Fatum, Favor, Felicitas, Fides, Finis, Forma, Fortitudo, Fortuna, Forum, Fratres, Fraus, Frugalitas, Fruges, Fuga, Furor, Furtum.

G.

Garrulitas, Gaudium, Gestus corporis, Gloria, Gratitudo, Gula.

H.

Hæredes, Historia, Histriones, Homo, Honestas, Honor, Horti, Hospites, Humanitas, Humilitas.

Jactantia,

I.

Jactantia, Ignavia, Ignorantia, Imitatio, Imperium, Impietas, Impudentia, Indoles, Industria, Infamia, Infantia, Inferi, Infirmitas, Ingenium, Ingratitudo, Inhumanitas, Inimicitia, Injuria, Injustitia, Innocentia, Institutio, Insania, Interitus, Inventa, Invidia, ipse, Ira, Irrisio, Judicium, Juris scientia, Jus, Jusjurandum, Justitia.

L.

Labor, Lacryma, Latitia, Leges, Jura, consuetudines gentium, Legatus, Levitas, Liberalitas, Liberi, Libertas, Libido, Licentia, Licita, Lingua, Lis, Locus, Lucrum, Ludus, Luxus.

M.

Magistratus, Magnificentia, Majestas, Mala, Maledicentia, Mali, Malitia, Medicina, Mediocritas, Meditatio, Memoria, Mendacium, Mens, Mercatura, Meretrix, Metalla, Meteora, Metus, Militia, Miracula, Miseria, Misericordia, Modestia, Mora, Morbi, Mores, Morum gravitas, Mores gentium varii, Mors & sepultura, Mulier, Mundus, Munera, Mutationes, Mutuum.

N.

Natura, Naturales res, Navigatio, Necessitas, Nobilitas, Nosce te ipsum, Noverca, Novitas, Nox, Numerus, Numina, Nuptiæ, & ritus.

O.

Obedientia, Obsequium, Oblivio, Occasio, Otium, Oculus, Odium, Officium, Omina, Opinio, Opus, Oracula, Oratio, Ordo, Ornatus.

P.

Parentes, Parricidium, Passio, Patientia, Patria, Paupertas, Pax, Peccatum, Peregrinatio, Perfidia, Perjuria, Perseverantia, Petitio, Pestis, Philosophia, Pietas, Pictura, Pœna, Pœnitentia, Poeta & Poesis, Politia, Potentia, Potentioribus non adversandum, Præceptores, Præsentibus fruendum, Principes, Principium, Prodigalitas, Prodigia, Proditio, Promissa, Prospera res, Providentia, Prudentia, Principiis obsta, Pudor, Pudicitia, Pueritia, Pulchritudo.

Q.

Quæstiones curiosæ, Querela.

R.

Rapina, Ratio, Recreatio, Regnum, Religio, Reprehensio, Repugnantia, Repulsa, Respublica, Rhetores, Risus, Robur, Rus.

S.

Sacerdotes, Sacrificium, Sacrilegium, Sapientia, Scelus, Scientia, Scriptum, Securitas, Seditio, Secta, Senſus, Senectus, Servus, & Servitus, Severitas, Silentium, Similitudo, Simultas, Simulatio, Simulachra, Sitis, Sobrietas. Societas humana, Societas honeſta, Societas prava, Solitudo, Solertia, Somnos, Somnia, Species recti, Spectrum, Spes, Studium, Stultitia, Subditi, Sublimis vitæ conditio, Superbia, Superſtitio, Suſpitio.

T.

Taciturnitas, Tædium, Teneritas, Temperantia, Templa, Temporum res geſtæ, Tempus, Terra regionesque, Teſtis, Teſtamenta, Timor, Tormenta, Tranquillitas, Tueri parta, Turpitudo, Tyrannis.

V.

Valetudo, Varietas, Venatio, Venia, Veneficia, Ver, Verbum, Verecundia, Veritas, Veſtitus, Vetitum, Vicini, Viciſſitudo rerum, Victoria, Vigilantia, Vindicta, Vinum, Virtus, Virginitas, Vis, Vita, Vita privata, Vitia, Vitiorum fuga, Ultio, Ultio divina, Unitas, Voluntas, Voluptas, Vota, Urbs, Uſura, Uſus, Utilitas, Vulgus, Vultus, Uxor.

FINIS.

DE FORMULARUM *Uſu & Imitatione.*

FOrmulæ aliquot Oratoriæ à me olim, quaſi parectato, rudi quadam farragine congeſtæ, non ita pridem ſub alienis auſpiciis vexilliſque in aciem proceſſerant. Has, quia ſemel, ipſius, qui ediderat, rogatu, publici juris feci, nec dum mihi ſatis apparuit cauſæ, cur prolem illam, quæ vel adeo implumis ad fidem ſolis educta (niſi infidus ſit amicorum portus; affectu quam judicio fallacior) exploratores ignes irretorto contueri lumine ſuſtinuit, unguibus ſævis laniatam nido præcipitem darem: agnitam & vindicatam fovere hic labet, ſuſcipere, & proferre: ſi pauca prius de conſilio in iis meo, ipſarumq; uſu dixero. Atque in his quia Imitatio utramque paginam facit, utrumque munus & feminis & ſubteminis ſubit; non pigebit ab illius exemplo telam ordiri. *Ab Ariſtotele etiam laudatum, Eth. ad Nichomachum. l. 1.*

Inter Georgica Heſiodi præcepta decantatiſſimum eſt illud δὲ πολυθρύλλητον.

Οὔτ' ἐρι νηὸς ἐοῦσης, οὔτ' ἀμφὶ πρήξιος ἀρχὸν,
Φεῦγε σὺ μὴ δὲ νέον ποιεῖσθαι· ἐν ἐλαχίστῃ γὰρ ἔοντι κακὸν
μενεῖνον.
Ἐν δὲ σὺ σῇ αὐλῇ χαίρειν ὡς εὖ εἰπεῖν πρήξιος.
Ὡς ἥ κε μετ' ἀμφὶς νοίῃ, μετ' ἄλλον ἀκούειν.
Ἐν δυσμῇ βάλλεσθαι, ὅτε δὴ τ' ἀχρὶς ἐρύθῃ.

Quo reſpiciens T. Livius, (a) orationem, quam Minutio, cujus temeritatem fortuna deprehenderat, maleque mulctarat, niſi nubes ei, quæ in montium jugis ſedebat, ſolicitata imbrem dediſſet, h. e. niſi legionibus Minutianis in extremo jam diſcrimine laborantibus Fabiana ſe acies repente, velut è cœlo demiſſa ad auxilium, oſtendiſſet: Orationi, inquam, illi quam Minutio affingit T. Livius, milites ſuos hortaturo, ſupplices ſe, gratoſq; Fabio præſtarent, hoc præfigit exordium: *Sæpe ego audivi, Milites, eum primum eſſe virum, qui ſibi ipſa conſulat, quia in rem ſuam ſit: ſecundum eum, qui bene monenti obediat: qui nec ipſe ſibi conſulere, nec alteri parere ſcit, eum extremi ingenii eſſe, &c.* Quod item ante oculos habuit dubio procul Seneca, (b) *Nemo*, inquit, *per ſe ſatis valet, ut emergat: oportet manum aliquis porrigat, aliquis educat. Quoſdam ait Epicurus ad veritatem ſine ullius adjutorio* (a) Dec. 3. l. 2.

(b) Epiſt. 52.

rio contendere; hos maxime laudat, quibus ex se impetus fuit, qui seipsos protulerunt: Quosdam indigere ope aliena, non ituros, si nemo præcesserit, sed bene secuturos; egregium hoc quoque, sed secunda sortis ingenium. Nos ex illa prima nota non sumus, bene nobiscum agitur si in hanc secundam recipimur. Neque hunc quidem contempseris, qui alieno beneficio salvus esse potest & hoc multum est, velle salvari. Præter hæc adhuc invenies aliud genus hominum, ne ipsum quidem fastidiendum, eorum qui cogi ad rectum compelliq; possunt, quibus non duce tantum opus sit, sed adjutore, & ut ita dicam coactore; hic tertius color est. Itaque alteri magis gratulatur, alterum magis suspicit. Quamvis enim ad eundem finem uterque pervenerit, tamen major est laus idem effecisse in difficiliore materia, &c. Mox, *Quadam ingenia facilia, & expedita quadam manu quod aiunt, jacienda sunt, & in fundamentis suis occupanda. Itaque ego illum feliciorem dixerim, qui nihil negotii secum habuit: hunc quidem de se melius meruisse qui malignitatem naturæ suæ vicit, & ad sapientiam se non perduxit sed extraxit. Hoc durum & laboriosum ingenium nobis datum, scias licet imus per obstantia. Itaque pugnemus, aliorum invocemus auxilium. Quem, inquies, invocabo, hunc, aut illum? Tu vero etiam ad priores revertere, qui vacant. Adjuvare nos possunt, non tantum qui sunt; sed & qui fuerunt, &c.* Nec veritas tantum, O Philosophe, in Democriti puteo latet, indigetque Delio urinatore; sed & doctrinæ Moly, flore nitens lacteo, nigra squallet radice, χαλεπὸν ὃ τ' ὀρύσσειν Ἀνθρώποισι γε θνητοῖσι. sed & aureum scientiæ ramum *tegit omnis Lucus, & obscuris claudunt convallibus umbræ.* Quem, quia *pauci, quos æquus amavit Jupiter, aut ardens evexit ad æthera virtus, Diis geniti* potuere ingenii sui Marte eruere, liceat modo Mercurii indiciis oblatum capere, aut Veneris auspiciis ritè repertum carpere. (a)

(a) Synes. tit. Deus. Ἃ δὲ ἐκ χειλήμασι, Μίμνοις ἂν ταῦτα συνδρόμοις. In magnis illis animi ad artes & virtutes formandi Georgicis, ἀδαμαντας illos & θεοφιλεις pronunciat Plutarchus, quibus divinitus contigere ad consummatam perfectionem tria illa absolutè necessaria; *viz.* 1. ingenii solum fertile, 2. institutionum bona semina, 3. diligens institutoris cultura, & exercitatio. Natura quippe ab arte promovetur, utraque ab exercitatione firmatur atque perficitur. Quis itaque Eloquentiæ, quo non præstantius aliud munus homini à Deo datum est, fructum?

fructum? quis, non dico, Suadæ medullam, ſed vel illibatum orationis florem, à pueris expetat, aut etiam expectet, quibus nondum per ætatem aut ſtudium datur ſapere, quibus inventionis facilitas, ingenii felicitas, ipſius rationis vixdum illuxit lumen? *Stratus humi palmes viduas deſiderat ulmos.* Pedamenta itaque admoveantur ab Arte, & Imitatione, ut quæ ex ſe non habent, mutuo aliunde ſumant; atque ita ſumant, ut lecte, libere, prudenter inſtituta imitatione, ex ſuo ipſius cerebro progenata hæc Pallas parentis referat imaginem; non aperte, ſerviliter, inepte ſuſcepta, opus Muſivum aut cento eruditis bilem conciter, aut furtivis nudata coloribus cornicula riſum moveat. Imitandi rationem, methodum, modos, χρύψιν, gradus, ſupra attigimus Indicis Rhetorici pag. 42. & ſeq. Hic θεωρίαν exercitationemque cur referre pigeat, cum ſummi ingenii viros in hac arena deſudaſſe non-puduerit? Quot loca ex Platone & Ariſtotele Dialogis ſuis & Rhetoricis inſeruit Eloquentiæ Romanæ parens Cicero, hæc vertendo, illa explicando, alia imitando? ad Demoſthenis vim ubiq; affectat viam, non ſemper aſſequitur, Philippicæ certe Ciceronis in totum olent Demoſthenis lucernam. Nec non *a* ipſe Demoſthenes quatuor annos impendit orationibus Iſæi imitandis. Ut cæteros Poetas taceam; (quos *b* Galaton pinxit catillantes quæ vomuerat Homerus) quid Virgilius? annon Homeri, Heſiodi, Theocriti, Pindari etiam, Apollonii, atq; aliorum preſſe & quaſi religioſe inſiſtit veſtigiis? Plinius *c* vero honori ſibi duxit Ciceronem æmulari, nec fateri erubuit, *Eſt mihi*, inquit, *cum Cicerone amulatio, nec ſum contentus eloquentia noſtri ſæculi.* Quod & alios factitaſſe ut liqueat, adducam ſpecum illum *d* Iſocratis: Τῆς ἀρετῆς μὲν οὐδὲν κλῆμα ἐμπόδιον, οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστι κεῖσθαι μὴ ἢ χεῖμα καὶ ἀνάλωσιν, νόσου καὶ ἐμφορὴν πλοῦτου ἢ κακίας ἕλκος, ἢ κακοηθείας ἀκαιρίστης ὄντος, ἐξουσίαν μὲν ἢ ῥᾳθυμία παραφθείρουσα, ὀλίγῳ ἧττον τῶν ἡδονῶν τοὺς παραχρῆμα· ῥᾴμων μὲν μετ' εὐτυχίας εἰφίσιον, ἀνόνητον δὲ ταύτης, πλείω τοῦ ἔτους ἔλαφε, τὰ μὲν σώματα τῇ ἀσκήσει εὐκόσμους, τὰς δὲ ψυχὰς ὀπωμελείας ὀλισθοτέρους. ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς ἕξις, οἷς δὲ καὶ δόλαις ἐν τῇ διανοίᾳ συμπλέξηται μόνη μὲν ἐ γηράσκει πλείστῳ ἧττον χρησιμωτέρα δὲ ἀγωνίας ὄζει. Quem criſpo & rotundo ſane carmine complexus eſt Salluſtius in Catilinaria præfatione,

a *Plutarch. vita Dem.*

b *Ælan. Var. hiſt. 13. l. 22. c.*

c *2. l. 5. epiſt.*

d *Or. ad Demonicum.*

tione. *Divitiarum & forma gloria fluxa atque fragilis est: virtus clara aternaque habetur.* In Jugurthina prolixior. *Præclara facies, magna divitiæ, ad hoc, vis corporis & alia hujuscemodi brevi dilabuntur: at ingenii egregia facinora, sicut anima immortalia sunt. Postremo corporis, & fortuna bonorum, ut initium, sic finis est: Omniaque orta occidunt, & aucta senescunt: animus incorruptus, aternus, rector humani generis, agit atque habet cuncta, nec ipse habetur.* Hunc fusius expressit Plutarchus, (a) Τὰ μὲν ἄλλα τῆς ἀγαθῶν ἀνθρωπίνης μικρὰ, καὶ οὐκ ἀξιοσπούδαστα κατιδεῖν. Εὐγένεια κόδων μὲν, ἀλλ' οὐκ ἀγαθόν. Πλοῦτος δὲ, τίμιον μὲν, ἀλλὰ τὸ χρῆσθαι κίνησιν, ἐπιδὴ τῶν μὲν ἐκτὸς ὄντων πολλάκις ἀφαιρεῖται, τοῖς δὲ ἔνδον ἐπίσασιν φέρουσα φορτίον κεῖται. καὶ ὁ πολὺς πλοῦτος σκῆπτρον ἐκείνοις τοῖς βαλανείοις βαλανῖτις τοξεύειν, κακοῦργοις, οἰκέταις, καὶ συκοφάνταις, καὶ τὸ μέγιστον ὅτι καὶ τοῖς πυρετοῖς τοῖς μάτην. Δόξα γε μὴν σμικρὸν, ἀλλ' ἀβέβαιον. Καίτοι καὶ τὸ σωφρονεῖν μὲν, ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον. ὑγίεια δὲ τίμιον μὲν, ἀλλ' ἀμετάστατον. ἰσχὺς δὲ ζηλωτὸν μὲν, ἀλλὰ νόσῳ ἀνάλωτον καὶ γήρᾳ. τὸ δὲ ὅλον, εἰ τὶς ὅλῃ τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ φρονεῖ, μεθύειν γνώτω ἀκαμαρτήτων, πόσον δὲ ὄζειν ἰσχὺς ἀνθρώπινε (πῶλον) τῆς γὰρ ἄλλων ζώων δωμάμεως; λέγω δὲ ὄϊς ἐκφορήτων, καὶ ταύρου, καὶ λεόντων. Περιδεὲς δὲ τὸ ἐν ἡμῖν μόνον ὄζειν θανάτου καὶ θεῖον. (b) Apuleius ægre illum ambulare judicans, qui pedem semper ponit in alieno vestigio, nec sibi metas præstituit, nec se intra alieni ingenii pomœria terminavit; sed liberius, pro more suo & patrio vagatus, ita luxit: *Aliena vero quæ parentes reperterunt, & quæ fortuna largita est, &c. Generosus es? parentes laudas. Dives es? non credo fortunæ. Magis ista diminuere. Validus es? Ægritudine fatigabitur, Pernix es? ad lectum in senectutem. Formosus es? expecta paulisper, & non erit. At enim bonis artibus doctus, & adprime es eruditus, & quantum licet homini, sapiens & boni consultus es? tandem aliquando ipsum virum laudas. Hæc enim nec à patre hereditarium est, nec casu pendulum, nec à suffragio annuculum, nec à corpore caducum, nec ab ætate mutabile.* Quamvis hic, ut & alibi, Senecam, (c) ob oculos, & in mente habuisse, mihi ex Proleptico artificio videtur. *Ratio ergo perfectæ proprium hominis bonum est, cætera illi cum animalibus satisque communia sunt. Valet? & leones: formosus est? & pavones: velox est? & equi;*

(a) περὶ παίδων ἀγωγῆς.

(b) De Deo Socratis.

(c) Epist. 76.

non

non dico, in his omnibus vincitur, Non quæro quid in se maximum habeat, sed quid suum. Corpus habet? & arbores: habet impetum & motum voluntarium? & bestia, & vermes: habet vocem? sed quanto clariorem canes, acutiorem aquila, graviorem tauri, dulciorem mobiliorem q; Luscinia? Quid in homine proprium? Ratio, hac recta & consummata felicitatem hominis implevit. A quo exemplari non admodum discedit Boethius. (b) *Quid enim? pecuniamne congerere conaberis? sed eripies habenti: Dignitatibus fulgere velis? danti supplicabis: & qui præire cæteros honore cupis poscendi humilitate vilesces. Potentiamne desideras? subjectorum insidiis obnoxius, periculis subjacebis. Gloriam petis? sed per aspera quaq; distractus securus esse desistis. Voluptariam vitam degas? sed quis non spernat atq; abjiciat vilissima fragilissimaq; rei corporis servitium? jam vero qui bona præ se corporis ferunt, quam exigua, quam fragili possessione nituntur? Num enim elephantos mole, tauros robore superare poteritis? Num tigres velocitate præibitis? Forma vero nitor; ut rapidus est, ut velox & vernalium florum mutabilitate fugacior! Respicite cœli spatium, firmitudinem, celeritatem: & desinito aliquando vilia mirari.* Videte denique hos subsecutum Minucium Felicem. *Rex es: tam times quam timeris, & quamlibet sis multo comitatu stipatus, ad periculum tamen solus es. Dives es: sed fortuna male creditur, & magno viatico breve iter non instruitur sed oneratur. Fascibus & purpuris gloriaris; vanus error hominis, & inanis cultus dignitatis, fulgere purpura, mente sordescere. Nobilitate generosus es: parentes tuos laudas: omnes tamen pari sorte nascimur, sola virtute distinguimur.* Quorsum hæc omnia? certe ut intelligatur etiam gravibus viris, & in altum eloquentiæ provectis Imitationem præluxisse cursus sui Heliconi & Cynosuræ. Non itaq; pudori, nec tædio esse debet teneræ ætati, cui instituendæ hæc qualiacunque invigilant, *τοῖς νεαροῖς σὺν χρηστηρίοις* majorum virtutes intueri, animisq; ad virtutem hac accendi, præclara illa vox est, & viro summo digna, si cui datur eam vere de se protulisse, *Libera per vacuum posui vestigia princeps, Non aliena meo pressi pede.*

(b) De consol. Philosophiæ, l. 3. prof. 8.

Verum enimvero in secundis, aut etiam tertiis tamen aliquid est. Si negatur Jovis non imitabile fulmen vibrare; proximos tamen illi honores, etsi proximos longo post intervallo, & manubias secundas jactare Palladi liceat, juvetq; sequi patrem, licet non passibus æquis.

Prima

Prima itaq; & præcipua probi atq; legitimi imitatoris cura ſit, Rerum, ac Senſûs: proxima, Verborum & Coloris, ut ejus quem imitandum ſuſcepimus, primo animi conſilia, & altam vegetæ mentis vim intelligamus, hæc probe concocta acri meditatione in animi noſtri venas trajiciamus, ut corpus ipſum orationis, quæ ſpeculum animi eſt, ſolidum, & ſucci plenum efformetur, argumentorum oſſibus firmum, ſententiarum medullâ diſtentum, motuum nervis validum. Deinde, ut circa carnis cutiſque colores verſemur, vocum, figurarum, phraſium, formularum. Ejuſmodi oratio non intra labra natans, ſed in penitiſſimi cordis penetralibus nata, vivet, ſpirabit, movebit, aget, rapietq; auditores qua volet. Atque hæc omnia, quamvis intimis animi præcordiis adamantino ſtylo inſculpi neceſſe fuerit, quoniam tamen labilis res eſt memoria, & fluxa, quæ onerata fatiſcit, referta confunditur, ex uſu erit illam ſublevare; & ea, quæ nobis legentibus, audientibus, aut meditantibus placuerunt, dignaque adnotatu viſa ſunt, Librorum fidei concredere, uti ſupra monuimus, pag. 45. &c. Indices Rhetorici.

Adventitiis tamen his ſubſidiis ita uti, ne ſenſus ipſos, ne formulas eodem habitu, quo admiſſæ ſunt, quaſi per vomitum, quod infirmi ſtomachi indicium eſt, regeramus: verum, tum adjiciendo, tum detrahendo, qua varie concinnando, qua artificioſe invertendo, ita immutare, ut ex ingenii noſtri fonte, fornace, officina, non ex memoriæ lacu, ærario, taberna, videantur deprompta: Mentis agitatione, Commentationis igne ea omnia quantumvis varia, & diſſimilia, ita conflare, miſcere, aſſimilare, ut & ipſis Artificibus fœtum hunc noſtræ mentis ingenuum potius approbemus, quam accerſitas bracteas, aut emendicata analecta prodamus. Formulas itaq; ſubjeci ipſis autorum unde ſumptæ ſunt verbis dimenſas, ut aliud relinquerem Oratoriæ candidato, in quo exerceret ſe ſtyli acies, laboraret ingenii acumen; tandem ſi placeat exemplum iſtud apud A. Gel. (a) nec non Æliani (b) invenio: *Quod Theophraſtus verba in Areopago facturus deturbatus verecundia obticuerit quodque idem hoc Demoſtheni apud Philippum Regem verba facienti evenerit.* Quod hunc in modum dilatari poterit. *Quod Theophraſto oratori parum vehementi cujus tamen ex ore melle dulcior effluebat oratio; quod Demoſtheni torrentis in modum fluminis, aut ſæpe potius fulminis auditorum animos percellenti, configiſſe*

(a) *A. Gel. arg. c. 8. l. G.*
(b) *Ælian. Var. hiſt. l. 8. c. 12.*

contigisse fertur; ut hic Philippi regis majestate exanimatus, ille verecundia (ut creditur) deturbatus, in ipso orationis limine repente obticuerit: idem ne mihi novo Rhetori atque in hac dicendi arena minime versato accideret prorsus extimescerem, nisi me animaret rei ipsius, de qua dicturus sum, dignitas; nisi me confirmaret gratiosorum juvenum, qua cinctus sum, corona notissima benignitas. Jubet me res, ut inter vitiosi pudoris Scyllam, & impudentia Charybdin, ingenuam & pratextatæ hujus ætatis florem verecundiam per medium fretum, quæ virtutis via est, plenis pro virium mearum & artis modulo gloriæ velis feram. Vos itaque orandi sitis (tyrocinii hujus literarii commilitones mei) cum in ipsius argumenti vestra hac ætate dignissimi gratiam, tum pro candore quem in pectoribus vestris inclusum, huc affertis, ut fragili hujus Oratienis mea naviculæ sine scientiæ saburra, sine judicii clavo, sine artis velis timide fluitanti, levis faventia vestra aura aspirans, eam decurso feliciter spatio in optatum portum deducat. Quas vero formulas ex lectione in adversaria & commentarios referre placet, id, si ita videtur, facere ex mente & methodo subsequentis tabellæ licebit.

Supra Naturæ fundamina Artisque structuram, inter Exercitationis subsidia, ad eloquentiæ fastigium erigendum, validissimi adminiculi vim & viam occupat imitatio. Ad cujus perfectionem, studiose & cum fructu legenti, audienti, commentanti observanda veniunt.

(a) nec
verba
ticuerit
Regem
m dila-
n vehe-
oratio;
nis, aut
nti, con-
figisse

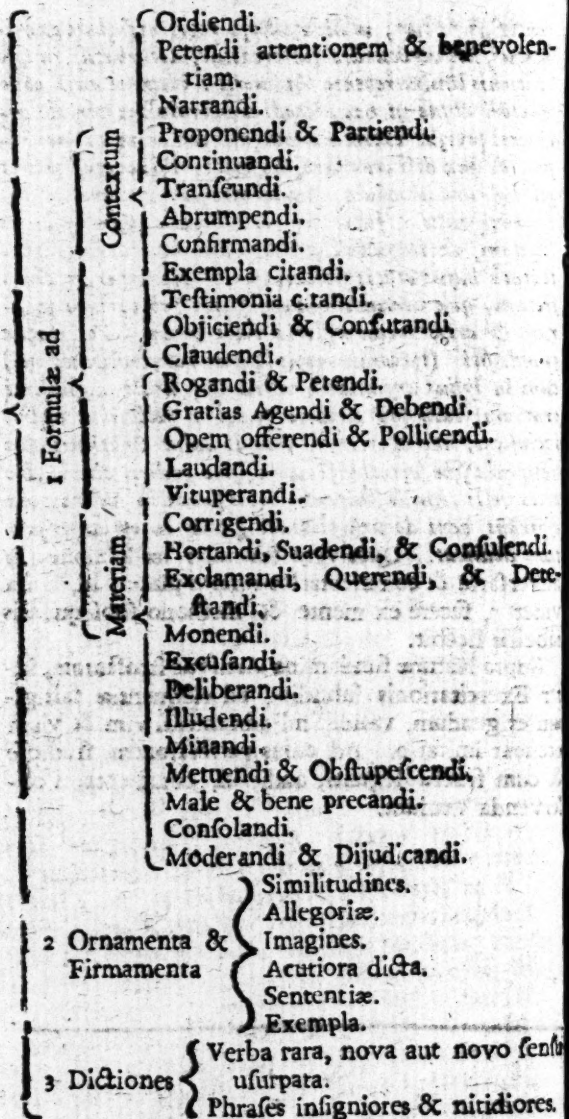

Ordiendi formulæ.

Lib. 2. de Or.

REbus omnibus probe *consideratis, tum denique,* inquit M. Antonius apud Ciceronem, *id quod primum est dicendum postremo soleo cogitare, quo ut a exordio*

exordio. Nam ſi quando id primum invenire volui, nullum mihi occurrit, niſi aut exile, aut nugatorium, aut vulgare atque commune. Principia autem dicendi ſemper cum accurata, & acuta, & inſtructa ſententiis, atque verbis; tum vero cauſarum propria eſſe debent. Prima eſt enim quaſi cognitio & commendatio orationis in principio: quæ continuo eum qui audit permulcere atque allicere debet, &c. mox. *Appareat, eas non eſſe communes nec in alias cauſas poſſe transferri; ſed penitus ex ea cauſa, quæ tum agatur, efflorueriſſe. Omne autem principium, aut rei totius, quæ agitur, ſignificationem habere debebit; aut aditum ad cauſam, & commonitionem, aut quoddam ornamentum & dignitatem. Sed oportet ut adibus ac templis veſtibula & aditus; ſic cauſis principia pro rebus & rerum portione præponere.* Diſputat Quintilianus, contra quam cenſuit Ciceronis Antonius, præcipiens. *Nec ideo tamen eas probaverim,* inquit, *qui ſcribendum quoque proœmium noviſſime putant. Nam ut conferri materiam omnem oportet, & quid quoque loco ſit opus, conſtare debet, antequam dicere aut ſcribere ordiamur; ita incipiendum ab iis quæ prima ſunt, &c.* Sed poſt veteres dicendi magiſtros in utraque lingua, & præter ea quæ nos ſupra diximus, p. 17. &c. de virtutibus, vitiis & legibus Exordii, videatur Cauſſinus, l. 6. Eloq. c. 7. Valladerus l. 8. Voſſius l. 3. inſtit. Orat. c. 8. &, ſi tædium ferre poſſis, Exordiorum formulæ variis ex locis deſumptæ à Melchiore de Cirda in Campis Eloquentiæ. Nec non aliæ per omnia genera & partes orationis à Vernulæo allatæ, ut & ab Eraſmo, lib. de copia, & conſcribendis epiſtolis. Neque tamen iſtæ quæ ſequuntur rejiciendæ protinus ſunt, ut quæ, ex præceptis & exemplo in Præfatione modo præmiſſis, in hanc vel illam ſententiam facile transferri poſſint.

L. 3. orat. inſtit. c. 12.

Roſcius, hiſtrio nobiliſſimus, qui propter artis ſuæ præſtantiam & venuſtatem affecutus erat, ut in quo quiſque artificio excelleret, is in ſuo genere Roſcius diceretur; quo ſpectante, geſtum agere in ſcena videbatur eſſe hominis impudentis: ille, inquam, diſcipulus Hortenſii, magiſter Ciceronis; ille propter probitatem indignus, propter artem ſolus ſcena adeque immortalitate dignus judicatus; ille utcunque exercitatiſſimus, nunquam tamen niſi geſtus & actionem accurate meditatus, ſe dabit in publicum——

Cic. 1. de Or. & Val. Max. l. 8. c. 7.

Sen. præf. ad l. 4. controv. Quint. l. 10. c. 5. Nigron.

Si Porcius Latro, Declamatoriæ virtutis unicum exemplum, cum pro reo in Hiſpania Ruſtico

1. Orat.

Porcio

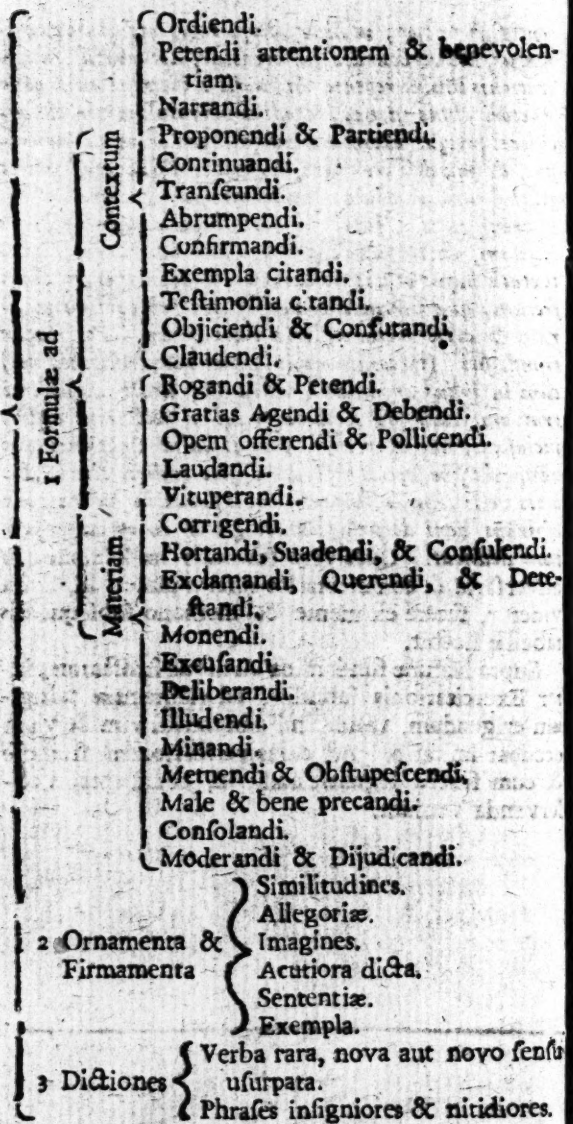

Ordiendi formulæ.

Lib. 2. de Or.

R*Ebus omnibus probe consideratis, tum denique,* inquit M. Antonius apud Ciceronem, *id quod primum est dicendum postremo soleo cogitare, quo utar exordio*

exordio. Nam ſi quando id primum invenire volui, nullum mihi occurrit, niſi aut exile, aut nugatorium, aut vulgare atque communè. Principia autem dicendi ſemper cum accurata, & acuta, & inſtructa ſententiis, atque verbis; tum vero cauſarum propria eſſe debent. Prima eſt enim quaſi cognitio & commendatio orationis in principio: quæ continuò eum qui audit permulcere atque allicere debet, &c. mox. *Appareat, eas non eſſe communes nec in alias cauſas poſſe transferri; ſed penitus ex ea cauſa, quæ tum agatur, efflorueſſe. Omne autem principium, aut rei totius, quæ agitur, ſignificationem habere debebit; aut aditum ad cauſam, & commonitionem, aut quoddam ornamentum & dignitatem. Sed oportet ut adibus ac templis veſtibula & aditus; ſic cauſis principia pro rebus & rerum portione præponere.* Diſputat Quintilianus, contra quam cenſuit Ciceronis Antonius, præcipiens. *Nec ideo tamen eos probaverim, inquit, qui ſcribendum quoque proœmium noviſſime putant. Nam ut conferri materiam omnem oportet, & quid quoque loco ſit opus, conſtare debet, antequam dicere aut ſcribere ordiamur; ita incipiendum ab iis quæ prima ſunt, &c.* Sed poſt veteres dicendi magiſtros in utraque lingua, & præter ea quæ nos ſupra diximus, p. 17. &c. de virtutibus, vitiis & legibus Exordii, videatur Cauſſinus, l. 6. Eloq. c. 7. Valladerus l. 8. Voſſius l. 3. inſtit. Orat. c. 8. &, ſi tædium ferre poſſis, Exordiorum formulæ variis ex locis deſumptæ à Melchiore de Cirda in Campis Eloquentiæ. Nec non aliæ per omnia genera & partes orationis à Vernulæo allatæ, ut & ab Eraſmo, lib. de copia, & conſcribendis epiſtolis. Neque tamen iſtæ quæ ſequuntur rejiciendæ protinus ſunt, ut quæ, ex præceptis & exemplo in Præfatione modo præmiſſis, in hanc vel illam ſententiam facile transferri poſſint. L. 3. orat. inſtit. c. 12.

Roſcius, hiſtrio nobiliſſimus, qui propter artis ſuæ præſtantiam & venuſtatem affecutus erat, ut in quo quiſque artificio excelleret, is in ſuo genere Roſcius diceretur; quo ſpectante, geſtum agere in ſcena videbatur eſſe hominis impudentis: ille, inquam, diſcipulus Hortenſii, magiſter Ciceronis; ille propter probitatem indignus, propter artem ſolus ſcena adeoque immortalitate dignus judicatus; ille utcunque exercitatiſſimus, nunquam tamen niſi geſtus & actionem accurate meditatus, ſe dabit in publicum——— Cic. 1. de Or. & Val. Max. l. 8. c. 7. Sen. præf. ad l. 4. controv. Quint. l. 10. c. 5. Nigron.

Si Porcius Latro, Declamatoriæ virtutis unicum exemplum, cum pro reo in Hiſpania Ruſtico 1. Orat.

Porcio

Porcio propinquo ſuo diceret, uſq; eo fuerit confuſus, ut à ſolœciſmo inciperet; nec antea potuerit confirmari, tectum ac parietes deſiderans, quam impetravit ut judicium ex foro in baſilicam transferretur: quàm toto me animo conſternari putatis? qui, &c.

Craſſus apud Cic. 1. de Or. Equidem in me ipſo experior ſæpiſſime, ut exalbeſcam in Principiis dicendi, & tota mente atque omnibus artubus contremiſcam. Adoleſcentulus vero ſic in initio accuſationes exanimatus ſum, ut hoc ſummum beneficium Q. Maximo debuerim, quod continuo concilium dimiſerit, ſimul ac me fractum ac debilitatum metu viderit.

Cicero manumiſit Erotem ſervum; quod judicium quoddam graviſſimum in diem poſterum fuiſſe dilatum nunciaſſet.

Plut. Apoph. Atheneſius cum cogeretur de gloria diſſerere coram Philone (cujus jam aures cognoverat & Demoſthenicæ Eloquentiæ inuſtus calamiſtris, & Atticæ dictionis puritate delicate politas) illum ſomniavit abſentem, ne tanti viri cogitatio medium ſibi dictionis filum intercideret. Sic ego hodie divina Endymionis virgula, &c.

Cic. 1. de Natura Deor. Cum à Simonide quæſiviſſet Hiero tyrannus, quid aut qualis eſſet Deus, Deliberandi cauſa ſibi unum diem poſtulavit. Cum idem ex eo poſtridie quæreret, biduum petivit. Cum ſæpius duplicaret numerum dierum, admiranſque Hiero quæreret cur ita faceret? Quia quanto, inquit, diutius conſidero, tanto mihi res videtur obſcurior.

Cic. de Orat. 2. l. Cum Annibal Carthagine expulſus Epheſum ad Antiochum veniſſet exul, proque eo, quod ejus nomen erat apud omnes in gloria, invitatus eſt ab hoſpitibus ſuis, ut Phormionem Peripateticum, ſi vellet, audiret: cumq; is ſe non nolle dixiſſet, locutus eſſe dicitur homo copioſus aliquot horas de Imperatoris officio, & de omni re militari. Tum cum cæteri qui illum audierunt, vehementer eſſent delectati, quærebant ab Annibale quidnam ille ipſe de illo philoſopho judicaret: hic Pœnus, non optime Græce, ſed tamen libere, reſpondiſſe fertur, Multos ſe deliros ſenes ſæpe vidiſſe, ſed qui magis quam Phormio deliraret, vidiſſe neminem. Neque mehercule injuria. Quid enim aut arrogantius, aut loquacius fieri potuit quam Annibali, qui tot annos de imperio cum populo Romano omnium gentium victore certâſſet. Græcum hominem, qui nunquam hoſtem, nunquam caſtra vidiſſet, nunquam deniq; minimam partem

partem ullius publici muneris attigiſſet, præcepta de re militari dare?

Sophiſtæ, Herculis laudes recitaturo, Quis vero, inquit Antalcidas, eum vituperat? Plutarch. Apoph.

Si aut collegam (id quod mallem) Æmili, tui ſimilem haberet, aut tu collegæ tuo ſimilis eſſes, ſupervacanea eſſet oratio mea: nam & duo boni Conſſ. etiam me tacente omnia è rep. fide veſtra faceretis: & mali nec mea verba auribus veſtris, nec concilia animo reciperetis. Liv. 3. d. 2. l. Fabius.

Tacuiſſem hodie (P. C.) nequid, in omnium gaudio, minus lætum quod eſſet, vobis loquerer: Nunc interroganti ſenatori, ſi reticeam, aut ſuperbus aut obnoxius eſſe videar: quorum alterum eſt hominis alienæ libertatis obliti, alterum ſuæ. Liv. 3. d. 2. l. Hanno.

Qui me voluiſtis dicere extempore, accipite rudimentum poſt experimentum. Quippe prout mea opinio eſt, bono periculo periculum faciam, poſtquam reprobata, meditata ſum dicturus incogitata, &c. Ap. de Deo Socratis.

In rebus ſubitariis vena prolixior. Scripta enim penſiculatis & examinatis; repentina autem noſcitis ſimul & ignoſcitis. Idid.

Pericles, quotieſcunque verba facturus in concionem prodiret, optabat ut ſibi nullum ejuſmodi verbum excideret quod populum exaſperare atque irritare poſſit; aut quod illi contrarium eſſet & cum ipſius voluntate pugnare videretur. Ælian. hiſt. l. 1. c. 10.

Si quantum in agro lociſque deſertis audacia poteſt, tantum in foro atque judiciis impudentia valeret; non minus nunc cauſa cederet A. Cæcina Sex. Æbutii impudentia, quam tum in vi facienda ceſſit audaciæ. Verum &, &c. Cic. pro. Cæcin.

Nunquam mihi defuturam orationem, qua exercitum meum alloquerer, credidi: non quod verba unquam potius quam res exercuerim, ſed quia prope à puericiis in caſtris habitus aſſueveram militaribus ingeniis: apud vos quemadmodum loquar nec conſilium nec oratio ſuppeditat: quos nec quo nomine quidem appellare debeam; ſcio, cives? qui à patria veſtra deſciviſtis; an milites? qui imperium auſpiciumque abnuiſtis, ſacramenti religionem rupiſtis; hoſtes? corpora, ora, veſtitum, habitum civium agnoſco: facta, dicta, conſilia, animos hoſtium video. Quid enim vos, &c. Liv. 3. d. l. 8. Scipio.

Quam conſuetudinem illi ex ſchola politi oratores tanquam legem ſervaverunt, ut in magnis cauſis ſibi Diis precarentur concedi orationem, vel, Cic. conſperſam Turn. Or. 12.

ſperſam floribus, ad aures audientium ſuavitate deliniendas; vel Demoſthenis vinctam nervis, ad animos eorum pondere perſtringendos: eandem ego coram vobis hoc ipſo ex loco hodie perſecutus fuiſſem, ſi id quod ago, putaſſem potius orationis eſſe ex infimo artificio promptæ, quam mentis cujuſdam divinitus afflatu concitatæ. Verum cum eos mihi motus ſive inſſerit ratio, tanquam ex terra homini; ſive inſculpſerit Deus, tanquam ex cœlis Chriſtiano ut putem hanc rem quam conor, non tam orationis eſſe quam rationis, imo vero non tam rationis quam ſpiritus cujuſdam, &c. tantum abeſt ut illa optem, &c. ut potius, &c.

Oratio rebus dubiis inventa eſt; itaq; nec ego accuſando eum apud vos tempus teram, à cujus crudelitate voſmet ipſi armis vindicaſtis, nec iſtum ad cætera ſcelera impudentiam in defendendo ſe adjicere patiar.

Val. Max. præf. ad Tiberium. Nam ſi priſci oratores ab Jove Opt. Max. bene orſi ſunt; ſi excellentiſſimi vates à numine aliquo principia traxerunt; mea parvitas eo juſtius ad tuum favorem accurrerit, quod cætera divinitas opinione colligitur; tua, præſenti fide, paterno, avitoque fideri par videtur.

Quintil. 10. l. c. 1. Ut Aratus à Jove incipiendum putat (ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα) ita nos rite cœpturi ab Homero videmur.

Tacit. hiſt. 1. Vocul. Nunquam apud vos verba feci, aut pro vobis ſollicitor, aut pro me ſecurior. Nam mihi exitium parari, libens, audio, mortemque in tot malis hoſtium ut finem miſeriarum expecto. Veſtri me pudet miſeretque, adverſus quos, &c.

Turn. 3. or. Aſt (Auditores) eſt in magnorum virorum non ſolum judiciis, ſed etiam oculis vis quædam divina latenter implicita, quam cum antiquis oratoribus timerem, totiſq; artubus exhorrerem, ſi, ut illi, ex hi ſubſelliis quærerem meæ aut ignorantiæ tegendæ velum, aut ambitioni fovendæ ſegetem. Verum cum hoc quicquid in iſto circulo ſudo, ſive algeo referatur eo, non ut orner, ſed ut ornem; non ut mihi libem eloquentiæ laudem, ſed ut virtuti laudem derivem in alium: tantum abeſt ut Brutos & Camillos timeam, ut potius in ſinu geſtiam Brutos mihi & Camillos hodie obtigiſſe auditores.

Solon. apud Diog. Laert. Viri Athenienſes, aliis quidem ſapientior, aliis fortior ſum. Sapientior, iis qui Piſiſtrati conatus non animadvo-

animadverterunt; fortior, iis qui sciunt quidem, sed metu silent.

Musonius Rufus equestris ordinis miscuerat se legatis Vitellii ad Flavianos de pace missis, studia Philosophiæ & Stoicorum placita æmulatus. Cœptabatq; permixtus manipulis, bona pacis, & belli discrimina differens, armatos monere. Id plerisque ludibrio erat, plerisque tædio. Nec deerant qui proculcarent hominem propellerentque, ni admonitu modestissimi cujusque & aliis minitantibus omissiset intempestivam sapientiam. Tacit. hist.

Petendi attentionem formulæ.

QUod si res trita sit, tritæ rei novam præmitto nec pervulgatam orationem; ut per humanitatem, quam inclusam in pectoribus domo huc attulistis semper, rogandi mihi sitis vehementer, ne potius contemnatis illam quia trita fuit, quam hanc attendatis, quia nova erit. Turn. Or.

Si quis mihi Deus vestram ad me audiendum benevolentiam conciliarit, efficiam profecto ut intelligatis nihil esse homini tam timendum quam invidiam, nihil innocenti suscepta invidia tam optandum quam æquum judicium — — Cic. pro A. Cluentio.

Quæso à vobis ut in hac causa mihi detis hanc veniam accommodatam huic reo; vobis, quemadmodum spero, non molestam; ut me pro summo poeta atq; eruditissimo homine dicentem, hoc concursu hominum literatissimorum, &c. Pro Archia poeta.

Verum, ne quis forte arbitretur me pervulgato Rhetorum more, debere rogare, ut patientiam huc, & attentionem afferatis, is velim intelligat, me nolle rogare: quin potius Circea potione ita hodie ex Oratore factum Philosophum, ut tam possum esse generose contemptor, si difficiles contemnatis frugosa docentem, quam velim esse gratus, si patienter audietis breviter dicentem. Quorum utrumque contendam, ut commode possitis, si attendatis: ut vero attendatis, rogat vos beata —— 3. Or. Turn.

Quapropter vos oro atque obsecro, Jud. ut attente quæq; cum venia verba mea audiatis, fide sapientiaque vestra fretus plus oneris sustuli quam ferre me posse intelligo. Hoc onus si vos aliqua ex parte adjuvatis, feram, ut potero, studio & industria, Jud. Cic. pro Rosc. Amer.

fin

sin à vobis (id quod non spero) deserar, tamen animo non deficiam, & id quod suscepi, quoad potero, perferam.

Turn. 9. Or. Ineptus sane ipse siem (Aud.) si pervulgatas Rhetorum præceptiones ad excitandam attentionem consectarer; cum videatur jam T. ipse & quod Martyr fuit, expressisse vobis audiendi cupiditatem; & quod noster fuit, impressisse imitandi studium.

81. 10. Attendite ergo, vestræque benevolentiæ quadam quasi aura favete audenti.

Date paulisper aures animumque in ditionem meam, à me certe stabitis & sentietis.

Quod ut plenius cognoscatis, quæso vos ut dum breviter vitæ meæ rationem adumbratam explico, dicentem me, id quod vultus vestri tacite pollicentur, benigne attenteque audiatis.

8. Agrar. Quare à vobis, qui nihil de me credidistis, ut eam voluntatem, quam semper habuistis, erga me retineatis, pero: à Vobis autem, &c.

Plutarch. de Auditione. Quin & Mercurium veteres in dedicandis fanis, adjunxerunt Gratiis, significaturi, orationem maxime flagitare benignas & amicas aures.

Suidas, Aristoph. interpres. Itane, inquit, de Asini umbra audire vultis? de rebus gravibus & seriis non vultis?

Nigr. 1. Or. Qua de re quia multa dici possuna digna vestris auribus atq; hac nobilissima, qua cingor, corona----

Reficite, quæso, vos Auditores, ad ea quæ sequuntur, graviora, subtiliora, admirabiliora; flagitant attentionem non minorem quam præstitistis. Ex qua etiam factus certior benevolentiæ vestræ adeo ut de vobis omnia sperem, mihi omnia de vestra humanitate pollicear.

Idem. 2. Or. Cujus dignitas ac venustas quia sine adventitiis illecebris rapere ad se & detinere auditores valet, negligam hodierno die, quas in principiis dicendi quidam solicito animo atq; anxio quærunt, insinuationes aucupandæ benevolentiæ auditorum; quam apud vos de integro captare minime necessarium mihi esse intelligo, tum ex attentione quam superius præstitistis, tum ex hodierna frequentia.

Idid. 2. Or. Alacritas vestra & Ardor, me nonnihil hærentem facilè adduxerunt, ut citius quam statueram, sublatis anchoris rursus in altum è statione, benevolentiæ magis vestræ Favonio datis velis, quam mearum virium remigio fretus, orationem impellerem.

Quare vos illud unum oro atq; obtestor, per vestram præclaram indolem ingenii, morum, virtutis perq

perque illam cupiditatem gloriæ, qua vos liberalis ambitio titillat, ut oculos mentis in eloquentiam intendatis acerrimè, dum ejus vim ac poteſtatem, in qua ſuccum, ſanguinem, nervos, robur, gratiam ejus ac pulchritudinem arbitror collocatum, in orationis mea quaſi tabula vel ſpeculo, &c.

Quam dum explico atque expedio, vos oro atque 5. Or.
obteſtor, ut oratoris, ſi minus boni, at omnium veſtrum amantis, verba benevolis auribus ac mentibus excipiatis: Qui hac ſpe humanitatis veſtræ fretus, plus aliquanto complexus eſt animo, ſine temeritatis ſuſpicione, quam ætas & ingenium poſtulare aut ferre videatur.

Sed quod vobis ſum pollicitus, quod vos avidiſſi- Ibid. 15. Or.
me exoptatis, ut tam inſignis exemplaris virtutes non decantatis & tritis, ſed novis, reconditis, inauditis, laudibus celebrem, oculis vultuq; repoſcitis. Habenis igitur ingenii mei qualiſcunque laxatis ac remiſſis; cupiditatis veſtræ calcaribus admotis, per patentiſſimum hunc campum oratio mea effuſo curſu ſpatietur.

Narrandi formulæ.

ATque ut inde oratio mea proficiſcatur, unde hæc omnis cauſa ducitur. Cic. pro Leg. Manil.

De quo neque quomodo dicam, neque quomodo taceam, reperire poſſum. Si enim taceo, &c. Cic. pro Ro. Am.

Atque ut facilius intelligere poſſitis, judices, ea quæ facta ſunt, indigniora eſſe, quam hæc ſunt, quæ diximus; ab initio res quemadmodum geſta ſit, vobis exponam, &c. Ibid.

Quid primum querar, aut unde potiſſimum exordiar, exponam, &c.

Reliquum eſt Judices, ut nihil aliud jam quærere debeatis, niſi ut uter utri inſidias fecerit: quod quo facilius argumentis perſpicere poſſitis, rem geſtam vobis dum breviter expono, quæſo diligenter attendite. Cic. pro Mil.

Id quo facilius facere poſſitis, dabo operam ut à principio res quemadmodum geſta ac contracta ſit, cognoſcatis —— Cic. pro Quintio.

Hujus difficultatis fontem ut aperire, & ipſa adyta penetrare poſſimus, paulo altius res repetenda eſt. Morin. exer.

Primum ego officium ſcriptoris exiſtimo, titulum ſuum legat, atque identidem interroget ſe, quod cœ-

petit ſcribere, ſciatque ſi materiæ immoratur, non eſſe longum: longiſſimum, ſi aliquid accerſit atque attrahit.

Proponendi & Partiendi.

Nigr. UT videam potius quæ dicam, quam quomodo dicam. Quare cum hujus difficultatis expediundæ una videatur & ſimplex via, ut pauca dicam; orationi meæ eam hodie ſtatuam legem, ut unius tantum aut alterius coercita cancellis, &c.

Cic. pro lege Manilia. Primum mihi videtur de genere belli, deinde de magnitudine, tum de imperatore deligendo, dicendum.

Pro Sextio. Sed quoniam ſingulis criminibus cæteri reſponderunt, dicam ego omni ſtatu P. Sextii, de genere vitæ, de natura, de moribus, de incredibili amore in bonos de ſtudio conſervandæ ſalutis communis, atq; otii contendamq; ſi modo id conſequi potero, ut in hac confuſa atque univerſa defenſione nihil à me quod ad veſtram quæſtionem, nihil quod ad reum, nihil quod ad Rempub. pertineat, prætermiſſum eſſe videatur.

Philippic. 7. Cur igitur pacem nolo? quia turpis eſt, quia periculoſa, quia eſſe non poteſt: quæ tria dum expono, peto à vobis P. C. ut eadem benignitate qua ſoletis, verba mea audiatis.

Cic. pro Quintio. Et me facile veſtra exiſtimatione revocabitis, ſi extra hos cancellos egredi conabor, quos mihi ipſe circundedi.

Continuandi formulæ.

IN ſingulis rebus materies eſt ejuſmodi, ut dies ſingulos poſſis conſumere.

Cic. pro Ro. Amer. Hæc ſi haberet in cauſa, tempus hercule citius quam oratio deficeret.

De quo ſi paulò altius ordiri ac repetere memoriam religionis videbor, ignoſcite: rei magnitudo me breviter perſtringere atrocitatem criminis non ſinit.

Turn. 11. Profecto (Auditores) quod homini per loca dumetis ac ſpinetis undique horreſcentia facienti iter accidit, ut dum ſinuoſiori ſe dumo explicat, aſperiori ſpina implicetur: id mihi hodie in I. ornando, uſu venit:

venit: in cujus singulis laudibus ita miracula nectuntur ex miraculis, ut, dum hinc miraculum fugio minus, inde in miraculum impingam majus.

Quod utinam mihi pro amplitudine auditorii prolixa suppeteret oratio, ac non hic maxime claudicaret, ubi me facundissimum cuperem.

Sed quid faciam? novam quandam patior ex copia difficultatem. Quid, inquam, faciam?

Quid in verba & rationes stylum torqueo? ipsam rem audi—— Put. diatr. 2.

Sed quid? jamne seorsim sentientium copiæ in ditionem meam veniunt? an sumpta Ægide in pugnam eo, acrius præliaturus: &c. Ibid.

Quas ego omnes ausus contexere, prope mihi infinitum laborem prospicio, & ipsa cogitatione susceptæ muneris fatigor; sed durandum est, quia cœpimus; & si viribus deficiamus, animo tamen perseverandum.

Sed par est, quæ paucis breviter ac strictim dicta sunt, pluribus copiosius ac planius explicare, ne in tanta rerum ubertate ac profluentia, disputantes de flumine eloquentiæ, sicci atque aridi videamur. Nigron. 4. or.

Quorum de crudelissima morte, &c. dicam, cum cum locum tractare cœpero, & ita dicam, ut si me in ea querimonia quam sum habiturus de istius crudelitate & de civium R. indignissima morte non modo viris, verum etiam vita deficeret, id mihi præclarum & jucundum putem. Cic. 6. Ver.

Lineam hanc sequar, & necessaria magis quam curiosa subtilitate, pauca etiam quæ antiquitus tradita comperi, aut quæ inventione nova concepi, non per guttas ductim stillabo, sed impetu quodam effundam. Put. diatr. 2.

Quemadmodum ii, quos casus aliquis in gurgitem detulit, arbitrium amittunt sui, & aguntur violento raptu: ita ego vix pedem in divinis illis æternisque corporibus posui, & velocissimo illo motu transferor, nec intra sermonis mei fines queo consistere. Num invitus? Si cum dispendio id fiat vestro, lubens desisto; si cum voluptate aliqua aut fructu, pergo. Nec tamen longius me adduci patiar, sed vim mihi ipse inferens, hic vela complicabo. Ibid.

Quid nunc agam, cum jam tot horas de uno genere, ac de istius nefaria crudelitate dicam? cum prope omnem vim verborum, ejusmodi quæ scelere istius sunt digna, aliis in rebus contempserim, neque hoc providerim ut varietate criminum vos attentus tene- Cic. 6. Ver.

rem; quem ad modum de tantâ re dicam? opinor unus modus atque ratio est. Rem in medio ponam, quæ tantum habet ipsa gravitatis, ut neq; mea, quæ nulla est, neque cujusquam ad inflammandos vestros animos eloquentia requiratur.

Plin. paneg. ad Trajanum. Sed quid singula consector & colligo? quasi vero aut oratione complecti, aut memoria consequi possim, quæ vos, P. C. ne qua interciperet oblivio, & in publica acta mittenda, & in ære incidenda censuistis.

Put. 5. diatr. An respiro & quiesco? imo vero lorum capio & instructam hanc incendo trigam, ut pauxillulum hoc, quod supereſt, pulveris emensus curriculo ad metam pervehar.

Verum cum versor in illo stadio, quod peranguſtis inclusum regionibus non finit orationem, veluti equum, excurrere libere & ad metam præfinito redire, contineor, quasi contractis habenis intra circum, ut in his & studii & temporis anguſtiis plurimum videar dixisse, si id quod dicit C. addam, &c.

Quod siqua caligo meis verbis offusa impediat, quò minùs clarè intelligar, illa oppositu quasi quodam solis facile dejicietur, si mecum cogitaveritis.

Put. 2. diatr. Hoc etiam addo, & velut auctarium huic capiti constituo.

Transeundi Formulæ.

Cic. pro Cœlio. NOn me hæc movent, quæ perspicuè falsa sunt, &c. Sed hæc omittam: ad illa quæ me magis moverunt, respondebo.

Cic. 3. de or. Verum, si placet, quoniam hæc satis, spero vobis quidem, certe majoribus molesta & putida videri, ad reliqua aliquanto odiosiora pergamus.

Ibid. Nunc ad reliqua progrediar, neque ad meum munus pensumque revocabo.

Pro Rosc. Amer. Etenim quoniam fidem magistri cognôstis; cognoscite nunc discipuli æquitatem.

Pro Cœlio. Sed quoniam emersisse jam è vadis, & scopulos prætervecta videtur oratio mea, perfacilis mihi reliquus cursus ostenditur.

Turn. 15. Sed texo ut nimis brevem pro rebus, sic pro tempore nimis longam orationem.

Quare ut res sequantur tempus, in alteram veri bonique Episcopi notam, orationis meæ rivulus est derivandus — —

Sed in hanc sententiam cum multa habeam dicere, non

non abutar hac patientia veſtra, qua me attentiſſimis animis, ſumma benevolentia attendiſtis: veniam itaque ad ———

Accipe nunc aliud ejus facinus nobile, & multis locis ſæpe commemoratum, & ejuſmodi, ut in uno omnia maleficia ineſſe videantur; invenietis id facinus natum à cupiditate, auctum per ſtuprum, crudelitate perfectum & concluſum. 3. Verrin.

Plura de illo Archipirata dixi quam volui, & tamen ea quæ certiſſima ſunt hujus criminis argumenta prætermiſi. Cic. Verrin.

Nihil addi jam videatur [Judices] ad hanc improbitatem, amentiam, crudelitatemque poſſe; & recte videtur: Nam ſi cum aliorum improbitate certat, longe omnes multumque ſuperabit: ſed ſi ſecum ipſe certat; id agit ut ſemper ſuperius ſuum facinus novo ſcelere vincat.

Nimium diu nos in procinctu: quin coronas ſumimus. & Muſæum hoc auſpicamur certamen. Put. Diar.

Vos P. & T. memoria ac religione complector, qui animadverto fore, ut pondere laudis quam meruiſtis, obrutus, magis imbecillitatem ingenii mei detegam, quam veſtram virtutem, ſicut par eſt, repræſentem. Nolo commovere dolorem vulnera retractando; & quæ viſu triſtia, ſenſu moleſta, perpeſſu difficilia fuerunt, ea duriora & acerbiora facere commemorando. Nigr. 50. or.

Hactenus de principe, quæ ſequuntur de monſtro dicenda. Suetonius Cal.

Nam ut reliqua, quæ multa ſunt, quæ magna ſunt, &c.

Bene egiſſent Athenienſes cum Miltiade, ſi eum poſt 300 millia Perſarum Marathone devicta in exilium miſiſſent, ac non, &c. Valer. Max. lib. 3. c.

Sed ut omiſſo principio, rem ipſam aggrediar, &c. Sen. 9. ep. 5.

Hactenus in te prædicata ſunt dona fatorum: nunc ad ea proferamus gradum quæ tibi debes. Pacat. pan. ad Theod.

Sed quod facere, magnas urbes ingreſſi, ſolemus, ut primum ſacras ſedes, & dicata ſummo numini delubra viſamus, tum fora atque gymnaſia, & pro ſuis extenta porticibus ambulacra & clauſtra nitemur: ita in laudibus tuis ſanctos palatii ritus, & priſcis æquanda ceremoniis inſtituta venerati, gradum ad illa proferimus quæ in medio conſtituta ad publicos uſus facientia, non partim, ſed in commune conducunt, nec parietibus, ſed orbe clauduntur, nec tecto, ſed cœlo operiuntur. Idem.

Sed jam tempus eſt in Latium de Græcia demigrare. Apul. de D. Soc.

Ibid. Missum igitur hunc locum faciam, in quo non mihi quidem tantum, sed ne Platoni quidem meo quiverunt ulla verba pro rei amplitudine suppetere. Quid igitur faciam in rebus mediocritatem meam superantibus? receptui canam, tandemque orationem de cœlo in terram devocabo.

Apul. Apol. Ne is qui sedulo laboro, ut nequid maculæ, aut inhonestamenti in me admittam, videar cuipiam, si quid ex frivolis præteriero, id agnoviſſe potius quam contempſiſſe.

Sed jam tandem in gradum redeamus, extra lineas oleasque aliquantulum exspatiari.

Sed quid opus pluribus? Sit jam hujus loci finis.

Exposui breviter: ac de his jam satis.

Audiviſtis hactenus magna, sed audietis majora.

Sed hæc, de re; nunc de te reliquum est ut dicamus.

Verum de his plus satis.

Sed mittamus hæc.

De his jam satis disputatum, vel dictum.

Quid his immoror?

Sequitur ut paucis agamus.

Restat pars altera.

Ad alteram jam partem accedamus.

Sed de his diximus multa, & alibi dicemus.

Hactenus mihi tractasse videor.

Abrumpendi Formulæ.

SEd vereor ne ingeniis vestris videar diffidere, si de tam perspicuis rebus diutius differam.

Me vero temporis angustiis excluſum perspicio.

Quorum non est nunc narrandi locus.

Nimium multa de re minime dubia loquor; hoc tamen dico, non modo si, &c. sed nisi, &c.

Dies me jam deficiet, si quæ dici in eam sententiam possunt, coner exprimere.

Ac ne plura, quæ sunt pæne innumerabilia, consecter, comprehendam brevi; sic enim statuo.

Immensa oratio est: nam me dies, vox, latera deficiant, si hoc nunc vociferari velim, quam miserum indignumque sit, &c.

Neque ego nunc istius facta omnia numerare conor, neque opus est, nec fieri ullo modo potest.

Cic. 5. Ver. Non obtundam diutius aures vestras, Jamdudum vereor ne oratio mea aliena à judiciorum ratione & quotidiana

quotidiana dicendi consuetudine esse videatur; hoc dico, &c. si vero — —

Invitus in hac parte orationis, Quirites, moror. Sic enim agere debent, qui, &c.

Itaque succumbam oneri, neque aggrediar narrare quæ differendo minora vero facio.

Videtis quam multas laudes in quam brevem complicationem conjecerim.

In singulis enim si hæreret oratio mea, ita multa sunt & magna, ut me vox potius quam verbum, latus quam res dicentem deficeret.

Sed intelligo, Auditores, me in hoc crimine pro re pauca, pro vestra prudentia satis, pro tempore nimis etiam multa dixisse.

De qua quia brevius mihi dicendum est, quam tanta res dici possit, peto à vobis, ne rerum pulcherrimarum magnitudinem ex mea oratione potius quam ex rerum pondere æstimetis.

Argumentum suadet, Auditorium urget; obsequar, & quam quisque in omni materia poscit, dabo brevitatem. Putean. Laconism.

Verum his de rebus non necesse habeo dicere ea quæ me P. Q. cupit commemorare: tametsi causa postulat, tamen quia postulat, non flagitat, præteribo. Cic. pro Quintio.

Verum ista lubens tacitus prætereo, neque intra tuta silentii præmia tenebo: accepi enim non minus interdum oratorium esse, tacere quam dicere. Plin. 7. el. 6. ep.

In stupris vero & flagitiis nefaria ejus libidines commemorare, pudore deterreor. Divinatio in Verrem. Val. Max. l. 8. cap. 11.

Sed ista malui silentio obducere quam eloquio qualicunque proferre, Timanthem imitatus, qui luctuosum immolatæ Iphigeniæ sacrificium in tabula repræsentaturus, cum Calchanta tristem, mæstum Ulyssem, clamantem Ajacem, lamentantem Menelaum circa aram statuisset, caput Agamemnonis velo involvit, summi mœroris acerbitatem arte exprimi non posse confessus.

Omnia præteribo quæ mihi turpia dictu videbuntur: neque solum quid istum audire, verum etiam quid me deceat dicere, considerabo. Verrin.

Hic nolite expectare dum ego hoc crimen agam ostiatim. 5. Ver.

Ex his viris quorum exempla persequi nec omnes volumus, nec omnes debemus. Turn. 10.

Melius vobis, levius mihi, satis rei, virum purum aut sacerdotem levi quasi brachio transilire. 15. Or.

Non sequor hoc filum, Iter illud varium & non Ibid.

Mius temporis, quod circumſcripſi orationi meæ.

Ibid. Rem late patentem ut ſubſtringam, ſuader tempus, ratio, patientia veſtra.

Lipſ. 2. ep. 2. cent. Sed diffundor, peccatum meum ſolenne cum ad te ſcribo: nunc emendo, & fileo, & te valere jubeo.

Put. Diatr. Amplius fuſiuſq; qui laudare velit, violet, qui defendere, traducat. Verborum lacinias & ſyrmata abeſſe ab hac veſte fas ſit, undas ab hoc rivo. De re tali optimus ſanè ſermo qui breviſſimus.

Lipſ. ep. 2. c. Sed amor ponit me extra circum, quem hujus materiæ curro; verè curro, nam res quæ, &c. non ſinunt calamum in ſingulis hærere.

Sen. 30. ep. Sed vereri debeo, ne tam longas epiſtolas pejus quam mortem oderis, itaque finem faciam.

Put. 1. Dia. Ne incautus ſermonem hunc lente ducentem & abducentem ſequar; ſubſiſto & conquieſco.

Sen. 54. ep. Sed ne Epiſtolæ modum excedam, quæ non debet ſiniſtram manum legentis implere, in aliam diem hanc litem cum dialecticis differam.

Nunc quia diligentiæ meæ auguſtia temporis obſtat, cogimurque more Athenienſium ad Clepſydram dicere, moderabor ego.

Ne vaga aut libera nimis ſit oratio mea, ſed adductis habenis moveam in hoc gyro; quæ poſitæ ſunt in ſuſpicionibus, de quibus, ſi cœpero dicere, pluribus verbis ſit differendum, ea veſtris ingeniis conjecturæque committo.

Sed ne longior faciat ſermo faſtidium; unum ex omnibus ejus officium, perſequemur.

Macrob. 1. Ita ſibi certos ſententiæ fines, & velut quædam pomœria effata poſuerunt; ultra quæ egredi nefas, &c.

Sat. 24. c.

Put. Diatr. Verum ne mihi tandem vox; Vobis aures pari laſſitudine fatiſcant.

Pl. 1. ep. 3. 1. Igitur, eundem mihi curſum, eundem terminum ſtatuo. idq; jam hunc apud te ſubſigno, ut, ſi me longius avehi videris, in jus voces ad hanc epiſtolam meam, & quieſcere jubeas, cum inertiæ crimen effugero.

Put. Diatr. Nunc igitur manum de tabula: quia, Pindari calculo, Juſtam ad cauſam tria verba ſufficient.

3. l. Pl. epiſt. Magnitudo rei longam orationem fortaſſe deſiderat; conjunctio vero noſtrorum animorum brevitate contenta eſt.

Apul. de Deo Socrat. Proinde in veſtra manu ſitum eſt noſtra vela finuare, & mittere; ne pendula, neve flaccida, neve reſtricta, neve caperata ſint.

Florus in prologo. Tamen quia ipſa obſtat magnitudo, rerumque diverſitas faciem intentionis abrumpit; faciam quod ſolent

ſolent qui terrarum ſitus pingunt; in brevi quaſi tabella totam ejus imaginem amplectar.

Sed parco nominibus viventium, veniet eorum laudi ſuum tempus; ad poſteros enim virtus durabit, non perveniet invidia.

Ne longum loquar. aut obvia referam, &c.

His, atrocioribuſque [credo] aliis quæ præſens rerum indignitas haudquaquam relatu ſcriptoribus facilia ſubjicit, memoratis.

Confirmandi.

QUod ne affirmem potius, quam probem, &c. *Macrob. 5. Sat. 2.*
Sed ne videar uno aut levi tibicine hoc mu- *cap. Suar. Annal.*
nimentum fulcire velle, argumenta inſuper dabi- *Plaut. Menechm.*
mus, rations, teſtes non ſemodio aut modio, ſed toto horreo.

Quam ego rem argumentis, non multis ſed probis validiſque probatum eo.

Verbis tam diſertis, rationibus tam claris confirmata, ut non atramento, ſed Solis radio exarata videantur.

Ne tamen maceriam congeſſiſſe dicar, aut etiam arenam ſine calce; primum ponam Naturæ fundamina, deinde, Rationis Statuam, columnas, tabulata inſuper extendam Legum, contignationes denique inſternam Teſtium fide digniſſimorum.

Non pectincs Solis ſuſpendo; neque enim Lamiæ turres extruo: ſed arcem munitiſſimam fortiſſimis inſtruo propugnatoribus.

Neque enim Velites emittam Opinionum, ſed in aciem & juſtum prælium educam validiſſimarum Rationum Haſtatos, rerum certiſſimarum Principes, locupletiſſimæ fidei Triarios.

Non fumum vendo, nec fucum facio: verum ipſam rem Naturæ voce promulgatam, jure gentium ſancitam, uſu denique & conſuetudine firmatam adfero.

Citandi Exempla.

PLurima ſunt & obvia exempla.

Exempla ſi quærantur illuſtria virorum —— *Tractantur autem*
Exemplorum pleni libri, plenæ memoriæ —— *plerumque à ſimili, diſſimili, contrario, majori, minori, pare; nec non per optationem, præteritionem, Apoſtrophen, citationis formam, comparationem, &c.*

Exemplorum nullum illustrius, quam illud Thaletis.

Inter multa præclara facinora alia, nihil clarius quam quod———

Atque ne hæc obscura & nuda videantur sine exemplorum appositione, videte quæso———

Quoniam vero jure id fieri videtur, quod exemplo sit———

Quam quidem rem probe intellexisse & recta reputasse via mihi videntur, qui———

Pristinam veritatis faciem Historia prisca retegit: huc provoco.

Lubetne à familiari exemplo diffusum præcepti usum discere?

Strictum & rotundo agmine.

Apul. apol. Eadem enim est paupertas apud Græcos in Aristide justa, in Phocione benigna, in Epaminonda strenua, in Socrate sapiens, in Homero diserta. Eadem Paupertas etiam populo Romano imperium à primordio

Apul. apol. fundavit: proq; eo in hodiernum Diis immortalibus simpuvio & catino fictile sacrificat. Quod si modo judices de causa ista sederent C. Fabricius. Cn. Scipio, Manlius Curius, quorum si Poplicola regum exactor, & Agrippa populi reconciliator, quorum——

Quid? dolemus viros nobiles, in itinere tardatos? Echeneis hæc remorata est. Dolemus duces in acie desertos? surdus ille coluber prodidit: Dolemus summos imperatores è medio sublatos? vipera vi & dolo sustulit.

Pur. diatr. Non ego obsoletam & intermortuam jam olim consuetudinem è ruderibus atque tumulo ad lucem & vitam revoco: Sed viventem etiam nunc & vigentem exemplo meliorum cito.

Non referam tibi Socratem, Chrysippum, Zenonem & cæteros, magnos quidem viros; majores tamen, quia in laudem vetustorum invidia non obstat.

Niger. 14. Pythagoras mihi primus è memoria in linguam venit, Italiæ splendor clarissimus.

Pur. ditar. 7. Cato, virtutum ille viva imago.

Pur. ditar. 6. Quod ad mores indolemque, quid justius? quid sanctius, in omni antiquitate? Virtus ipsa domicilium Lacedæmone habuit: & consensu quodam in laudes masculi populi conspirasse Scriptores fere omnes videntur.

Severus Imperator gravis, & vir nominis sui.

Senec. ep. Paulo ante Demetrium retuli: quem mihi videtur rerum natura nostris retulisse temporibus, ut ostende-

rer

rec nec illum à nobis corrumpi, nec nos ab illo corripi poſſe. Virum exactæ, &c.

Hæreo in exemplo: ac neſcio profecto, Indumne potius an Macedonem admirer? ille bello victus, hic ſermone: ille mora, hic momento, &c. Put. diatr. 7.

Prodeat Pericles ille, cujus fulgura, tonitrua, fulmina in concione viſa & audita metuerunt Athenæ; cujus leporem in ore ſeſſitantem admirabuntur; cujus aculeos in animis auditorum relictos ſentiebant. Nigr.

Teſtimonia citandi.

NEque mihi difficile erit, neq; vobis, uti ſpero moleſtum, ſi auxiliares Elogiorum copias conſcripſero, eduxeroque.

Hæc ita clara, ita explorata ſunt, ut fruſtra ſit, qui teſtium nubem in fidem vocaverit.

Ne forte vana iſta aut viſa videantur autoritate & fide deſtituta, prodite huc legiſlator Solon, divine Plato, naturæ rimator Stagirita, tuque eloquentiæ pater Cicero, *Merito cui doctior orbis Submiſſis defert faſcibus imperium.*

Cujus verba in præſidium advoco.

Habete teſtem non paſſis ſoluiſque verbis, ſed numerorum vinculis ſenſa ſtringentem gravia.

Nec diſſentiunt à me prudentes: Plato mihi præit, ſequitur Ariſt. ——

Ad veteres provoco, & Antiquitatis magnum illud & venerabile tribunal.

Quod poeta his verſibus depinxit.

Aureum, facetum, & verum Bionis illud ——

Exoſcular illam vatis non vani ſententiam.

Digniſſima eſt aureis inſcribi literis, menti commendanda penitus, & ſæpe memoria retractanda illa M. C. ſententia.

Quod effatum Ammonio, Dodonæo, Delphico, & alio quovis oraculo verius, protulit C.

Ad rem, & appoſite Tullius.

Nec vates ille vanus qui cecinit.

Decumanus eſt ille Philoſophi locus.

Præclare illa vox & præclaro viro digniſſima.

Plinius à me ſtat & fidem facit.

Oraculi pondus & inſtar habet illud Socratis.

Idque ampliſſima Taciti cenſura,

Cum Catone & dico & ſentio,

Seneca paucis verbis & vere.

A Xenophontis ore aureo purum putum illud aurum accipite.

Hoc vero reſpexiſſe videtur Homerus———

Hic vero audiendus Cicero.

Solonis quidem ſapientis grave eſt illud elogium.

Non injuria exclamat ille.

Livius breviter & cogitatè ſcripſit.

Doctiſſimum rerum vatem L. ſi aſtricta aure audiamus, ecce vobis certum ſolidumque ſententiæ noſtræ firmamentum: verſus ejus eſt———

Judicio meo ſuffragatur Philoſophus: Hujus rei locupletiſſimus teſtis eſt———

Atque huic opinioni adſtipulatur Seneca.

Quocunque me oculis & cogitatione convertero, ſive judicium vetuſtatis, ſive lumen rationis, ſive honeſtatis decus, noſtræ ſententiæ ſerviunt & ſuffragantur omnia.

Ad Patres ſi quando licebit, accedere, confectum eſt prælium; tam ſunt noſtri, quam———

Theatrum univerſitatis rerum ponamus ob oculos, quicquid eſt uſpiam peragremus, omnia nobis argumentum ſuppeditant.

Egregii ſunt Euripidis verſus, quibus apud A. Gel. Chryſippus deteſtatur cupediarum indagines.

Audiatur antiquitas, & quod nos alteri ſuſpecti non poſſumus, illud omnium ſeculorum veneranda canities decidat arbitrio.

Prodeant Duumviri raræ elegantiæ, priſcæ doctrinæ, veræ virtutis.

Non temere igitur dictum, ſi Heſiodo credimus.

Ideo Plato prudenter monet.

Diſerte & appoſite canit ille vates.

Hoc verum eſſe teſtatur Catonis illa præclara ſententia.

Exſurge præco, fac populo audientiam, citato teſtimonium illius naturæ à ſecretis, magni illius ſcribæ Naturæ, Plinii.

Audite illud Virgilii. Aureum eſt illud Ariſtotelis dictum.

Leges 05, 5. Prohibent hoc ſubſidia literarum, quæ ſunt altrices laudum, educatrices gloriæ, famæ nutrices, antiquitatis teſtes, memoriæ cuſtodes & immortalitatis conſervatrices, quarum beneficio pleni ſunt libri poetarum, plenæ laudationes oratorum, plena hiſtoricorum monumenta, laudibus eloquentium, &c.

Quare bene ſciteque præcipit Philoſophus ille haud Vanus.

Illud

Illud ſapientiæ ſine luminibus venerandum lumen, Democritus.

Herodotus, Lac Muſarum.

Thucydides Oculus verecundiæ.

Homerus, Poetarum antiquiſſimus; quem ſeptem urbes ſibi vendicarunt. Phœbus ille Poetarum, cujus tempora incerta, verba certiſſima. Qui Multa animo vidit, lumine cæcus erat.

Ἄειστος καὶ θειότατος τῶν ποιητῶν. Sic enim Homerum appellat Socrates in Ione Platonis.

Homerum quidem oſtentaſſe iter: ipſum autem aberraſſe ſine fræno.

Homeri muſam appellabat Mulierem aulicam, nullius enim pudere eam nutricem inſanæ ſapientiæ.

Virgilius: qui cantu Muſas, Phœbumque æquavit honore.

Latinus Homerus: Mantuanus ille vates: Poetarum Plato.

Cujus terga omnes poetas ſpectare notum eſt, ipſum eſſe extra metas

Poetarum princeps, Conatus ultimus Muſarum, Virgilii Muſa, Matrona.

Heſiodus: Divino afflatu Poeta verus: Aſcræus ille ſenex.

Horatius: Numeroſus ille Horatius: Latinus Pindarus, Lyricorum princeps, Venuſinus ille vates: λόγων καὶ φδῶν κρείττων. Romanæ fidicen lyræ.

Plato: Princeps ingenii & doctrinæ: Ille Philoſophiam de cœlo devocavit: Non ſolum intelligendi, ſed etiam dicendi graviſſimus author. Divinus ille philoſophus.

At Plato, Ciceroni Deus in philoſophia, palmam tulit. Is orationem ſpeculum mentis nuncupavit. Quis tibi Plato pulcherrimam hanc cogitationem immiſit? Quam ſublime contemplans vim orationis, animus tuus aſcenderat, cum hanc palmarem protuliſti ſententiam? Tetigiſti rem non acu, quod dici ſolet, ſed acie, ſed acumine mentis. Nigr. or. 2.

Seneca: Latinorum philoſophus: Præſtantiſſimus animorum medicus: Optimus magiſter peſſimi illius Neronis.

De ſuo ævo loquatur Seneca, noſtrumq; ſugillet. Quid Romanæ porticus Zeno præcipiat, audi. Iuvabit ipſius verbis Senecæ proferre ſententiam.

Livius: Mare tranquillum.

Quid

Quid *Lucretius*, verſu poeta, re philoſophus?

Demoſthenes: Frequens & magnus auditor Platonis: quo nec Athenæ magis Atticæ fuerant:

——— *quem mirabuntur Athenæ*
Torrentem, & pleni moderantem frena Theatri.

Græcorum oratorum lex, & norma bene dicendi.

Qui unus inter omnes emicuit omni dicendi genere.

Cicero: exundans ille eloquentiæ fons. Perpetuus orationis Dictator.

Quaſi Deus Oratorum: ποταμὸς χρυσοῦς ῥέων.

Ἄνθος λόγου καὶ φιλοπάτρις. Flos illibatus populi, Suadæque medulla.

In quem natura omnes vires effudit: Anima eloquentiæ. Parens eloquentiæ.

Longe omnium qui ſcripſerunt aut locuti ſunt, copia dicendi & gravitate princeps.

Diſertiſſimus omnium Romuli nepotum.

Iſocrates: Eloquentiſſimus juxta & ſapientiſſimus ſcriptor.

Ex cujus ludo tanquam ex equo Trojano innumeri principes exierunt.

Qui verbis ſolutis numeros primus adjunxit.

Ariſtoteles: Venator Philoſophiæ maximus. Naturæ interpres.

Atlas ille Philoſophiæ. Philoſophorum oculus.

Peripateticorum princeps. Inambulantis ſcholæ Dictator.

Humanæ ſapientiæ promicondus ille, Ὁ τῆς φύσεως θησαυρός.

Cato: qui cum vitiis ——— Romanorum bella geſſit.

Viva & expreſſa virtutis Imago.

De Longino Eunapius. Ἐμψυχος ille βιβλιοθήκη καὶ περιπατητὸν μουσεῖον.

Plutarchus: Qui ſummam Philoſophiæ ſcientiam cum hiſtoriarum eloquentia conjunxit.

Plautus: Decima illa Muſa Plautus.

Qui inter comicos familiam ducit.

Cujus verbis Muſæ uterentur, ſi Latinè loquerentur.

Audite noveno choro fratrem additum, jocorum patrem, riſuum, facetiarum.

Objiciendi & Confutandi.

FAta mihi opponis? futilis hic aries, Langi, & qui Stoicorum nervis dirigitur parum firmis: libere dico, & illa ego sperno & Parcas; & cum Plautino milite, totum hoc anile agmen, uno spiritu diffiaverim, ut folia ventus. Lipſ. conſt.

Quæ objicis, Sibyllæ quasi folia sunt, flatuq; rationis cito dispelluntur.

Scire prius aveo quid ingeniosa hic ubertas potuerit, quos aggeres, pureos, vineas in mœnia nostra egerit. Put. diatr. 7.

Quod vero objicis instar Achilleæ Panopliæ, nec hilum habet nec micam bonæ frugis.

Reclamat hic & tumultuatur adversarius, argumentum hoc non secus ac Ajacis septemplicem clypeum objiciens, aut Gorgonis caput intentans. Morin. exer.

His te literis, Homo audaciſſime atque amentiſſime, quasi Bellerophonteis jugulatum non sentis?

Annon vides, quam miserabiliter teipsum per caput & pedes in præceps dederis? Salmaſ. in Cerenetium.

Calumniæ, strophæ, convicia, maledicta, circulatricis linguæ probra, tota denique proluvies oris impuri, &c. Idem.

Quod vero in extrema oratione, quasi tuo jure sumpsisti, Oratorem in omnis sermonis disputatione copiosissime posse versari, id, nisi hic in tuo regno essemus, non tulissem, multisque præessent, qui aut interdicto tecum contenderent, aut te ex jure manu consertum vocarent, quod in alienas possessiones tam temere irruisses. Agerent enim tecum lege, primum Pythagorei omnes atque Democritici, cæterique in suo genere Physici, vindicarentque. Cic. de Or.

Pectines sunt isti Solis, turres Laminæ, funes ex arena. E. Suar.

In quibus omnibus ne una gutta est sensus veri aut cordatæ sententiæ.

Nam ut arietem, cujus vi, & impetu maxime contendunt hoc nobile Morum ædificium diruere, verbo repellam.

Oberras usque eadem chorda, quod de luscinia Lacon, Vox es, & præterea nihil.

Impetus & malleolos hujus objectionis retundere in promptu est, in proclivi, facile. Lipſ. adverſ. Dialogiſt.

Om-

Tilen. Omnia conquisivisti lenocinia, omnia seplasiariorum myrothecia profudisti, ut putida rancidi dogmatis salsamenta tanquam papavere ac sesamo sparsa nauseanti stomacho commendes: sed frustra: nam——

ibid. Aheneo bonæ tam conscientiæ quam causæ muto fretum, bruta Ætneorum fulmina & Claudiana tonitrua non tangunt, certè non frangunt.

Virg. 6. Æn. *Demens, qui nimbos & non imitabile fulmen*
Ære, & cornipedum cursus simularat equorum:
At pater omnipotens densa inter nubila telum
Contorsit [non ille faces, nec fumea tædis
Lumina] præcipitemque immani turbine adegit.

Quod argumentum quia non ex Tripode, sed ex aniculariam Trivio [quod in proverbio dicitur] acceptum est——

Morin. exer. Hoc effugium unicum est, quod cum aliqua veritatis specie hujus argumenti aciem possit obtundere; quam tamen elumbe sit & plumbeum telum, cernite——

Ibid. Vires argumenti non eludere modo, sed elidere aggredior.

Macrob. Sat. 7. 14. Sed quid laboramus opinionem sic inanem verbis verberare, cum ipsa rei vanitas se refellat?

Niger. 7. Or. Bona verba, quæso. Sedatis agamus animis; viam sapientum consignatam vestigiis teramus; non affectu aut opinione de curriculo majorum devii.

Tertul. Apol. c. 8. En cor Zenodoti, en jecur Cratetis!

Qui ista credis de homine, potes & facere: qui non potes facere, non debes credere.

Put. 9. diatr. Difficultas nimirum obstat, remoramq; facit. Ego tollam; cursumq; universum facilem & expeditum reddam, levi quodam diverticulo sive flexu; nec in transversum abire penitus est animus.

Sed erroris cubile deprehendi; novi locum in quo se jactent; adverto diverticulum, quo se recipiant.

Plut. apoph. Cum in picta tabula quidam videret Lacones ab Athenienſibus interfici, & O fortes, exclamaret, Athenienses! superveniens forte Lacon, In tabula, inquit, ita tabula hæc te fortem ostentat, sed picta; colores tandem tollamus aut velum, videamusque quis pinxerit leonem.

Arist. 1. Top. 8. & Eth. 1. ad Eudem. Duplices sunt opiniones, quædam habent aliquid stabilitatis, nec sunt examinandæ; quædam adeo sunt absurdæ & ridiculæ ut sua sponte evanescant; tales itaque non opus habent refutatione, sed potius castigatione & reprehensione.

Cic. 5. Tusc. Justin. 11. de Scythis. Memor itaque cum servis præliandum, verbera in aciem

aciem, non arma adferenda duxi; omisso itaque ferro, virgas ac flagella paro. Respice ad hæc.

Sit ingeniosus, sit eloquens, sit exercitatus, sit omnium librorum helluo; tamen aridus appareat & balbus necesse est, cum hæc tam ἀδύνατα sustinebit. Campian. 5. Rat.

Scitum est inter cæcos luscum regnare posse. Apud rudes sæpe valet fucata disputatio, quam schola Philosophorum exsibilat. Rat. 9.

Eccum quos gyros, quas rotas fabricat nugator hic verborum, atque sophismatum architectus? nescio cui formidolosus esse queat, molestus erit fortasse; molestiam prudentia vestra sublevabit, formidinem res eripuit.

Qui sic agunt, nonne se produnt? nonne facilè refutantur? Nonne in confessu talium virorum tenentur, ac minimo negotio constringuntur? Ibid.

Videbitis fore, ut milites istos qui post principia latent, in solem, pulverem, & aciem è suis umbraculis evocatos, non meis viribus, sed valentissima causa & certissima veritate debilitem. Rat. 2.

Famulos hosce, ad veritatis lucem ubi ventum erit, minime laborioſum erit dispellere.

Origines cyclicorum fundamenta una oratione tanquam machina (ariete) ita commovit, altera tanquam fulmine ita labefactavit, &c.

Punctim ferit sæpius quam cæsim, &c. quoties repetit ictum (repetit autem sæpe) toties adversarium de gradu deturbat: non terret tantum cum fulgurat sed munimenta hostis disjicit. Nigr.

Hi motus animorum atque hæc certamina tanta Virg. 4.
Pulveris exigui jactu compressa quiescunt. Georg.

Prosiliat nunc aliquis factionis adversæ magistellus, attollat supercilia, suspendat nasum, frontem perfricet, quos ille ludos, quos jocos dabit? Camp. 4. Rat.

Cur non prodeunt adversarii, ut eos palam rebellant, in quos ranunculi coaxant è cavernulis? Ibid.

Sed fremas & sævias quantum libet; manebit in unitate Ecclesia, &c. Turn. Or.

In anginam ego nunc me velim verti ut venefica illi fauces prehendam, atq; enecem sceleſtam simulatricem. Plaut. Mustell.

Grunniant gulones, gumiæ nostri, quique æta- Put. 1. diatr.
em inter fercula contefunt; non audio.

Levia & infima, quibus ludas magis quam lædas; Ibid.
uæ rumpantur & recidant ad primum statim conctum contritumque strictæ frameæ orationis: uare sic repugno.

Quid

Ibid. Quid ais? Satisne firmum hoc tibi, quisquis es, in rem nostram videtur? an à teipso patrocinium, adversarie, petam?

Diatr. 7. Eloquii tui machinas dejicere repentino nimbo propositum mihi non est; inspicere potius & examinare an validæ per se & expugnando sint, &c.

Ibid. Quid tu vero? veteres nobis, an novos libros revolvis? Si novos; nulla authoritate convellimur: si veteres; loca & verba profer, uti moveamur in hac ipsa oratione tua, Platonem, Isocratem, Hesiodum, video, & tamen quæro prodeant ipsi, & voci suffragia coram ponderentur; tuis verbis Plato probat, Isocrates negat, Hesiodus refert: quid si neque probet, neque neget, neque referat? *Semper oculati sunt manus nostræ, credunt quod vident, &c.*

12. Diatr. Quæ in singulos effundis, inspiciam obiter, & verborum acrimoniam in os autoris retorquebo.

Ibid. Quid igitur? nodum stringam; obelischo lychnum inferam, veru & lucerna utar. Nam detegenda hæc malitia est, & simul confodienda.

Ibid. Hæc linea premenda erat. Tu omissa hypera pe dem sectaris, & laciniam nescio quam apprehendis fallaci stylo oppugnas quod concessum est, & ext causam esse potest.

Ibid. Enim vero, ut aliquid ageres, agere hic nihil de buisti, vel, ne otiosus esses in tuo choro occupa Nunc ingenii tui septa transilire voluisti, & curru delapsus es.

Ibid. Quia nullo ingenio extorquere à pertinaciæ fon te ignem potes, verborum fumo & fuligine m lestus es, & rerum lucem involvis.

Diatr. 7. Caput tollet pressum inani quadam argumen rum mole, non oppressum: molem enim mag sentio quam pondus; & verborum insidias pot quam vires. Quid mirum? Sic munita rationib stetit causa nostra, ut nisi dolo ingenioque tent non potuerit.

Claudendi.

Diogenes ad Mindios; Claudite portas, O M dii, ne per amplas portas excurrat oppidul

Sin. citat. 7. l. Benef. 1. c. Bonum, mi Liberalis, habeas animum: In n nibus terræ; non hic te carmine longo, Atq; ambages & longa exorsa tenebo.

Turn. l. or. Quare eloquentiæ amorem, quasi quendam igni lum, in vestris hodie animis excitarem, nisi è dig

tate eloquentiæ putarem non esse, vel tam pulchræ Virgini ambire procos, vel tam potenti dominæ aspectatores conciliare.

Habetis sermonem bene longum hominis utinam non impudentis, illud quidem certe, non nimis verecundi, qui quidem cum te, Catule, tum etiam L. Crasso audiente, de dicendi ratione tam multa dixerim. Cic. 2. de Or.

His autem rebus Sol me ille admonuit, ut brevior essem; qui ipse jam præcipitans, me quoque hæc præcipitem pene evolvere cogit. 3. de Or.

Nec cum, Plauto, Jovis magni causa, plausum emendicare statui. Plaut. amph.

Reliqua quæ, &c. si persequerer, non deesset oratio, deessent latera, quibus exclamarem, adeo, &c. O Deam Philosophiam! Turn. Or.

Sed finis sit: neque enim præ lacrymis jam loqui possum, & hic se lacrymis defendi vetat. Cic. pro Mil.

Sed ut unde orsa est in eodem terminetur oratio mea. Cic. pro Marcello.

Non possum, Auditores, pergere, altitudo mysterii superat meæ dictionis tenuitatem, quare non est cur pergam. Orationis igitur vela contraho; vos videritis, &c. utrum, &c. Turn. Or.

Sed dum unitatis rationem ardore probo, &c. non satis vestræ patientiæ consuluisse videar. Idem.

Sed videor non tam vestræ humanitatis quam meæ felicitatis rationem habuisse, qui dum, &c. im persecutus, in meo gaudio explicando nimis ne effuderim: orationi igitur meæ modum statuo, Deo immortali precatus, ut, &c. Idem.

Quanta ergo? Non queo (Aud.) statuere nec vo- dicere: reliquam utriusq; laudem malo venerari endo, quam dicendo imminuere. Id. 10. Or.

Quod utinam cum bono aliquo publico sit, voveo omnia tibi fausta. Put. 62. Epist. l. 2.

De qua non plura dicam, ne vestræ benignitatis ures quæ longius quam statueram provexit oratio- em meam, diutius obtundam ingratus. Nigron. 1. Or.

Jam vero, ne in vestram humanitatem injuriosa ngitudine peccet hæc oratio mea; demittam & mplicabo vocis meæ flacceſcentis velum, non interisso benevolentiæ vestræ flatu, sed virium meaum tanquam spiritu deficiente, jaciam anchoram in edia navigatione, ut nova paucis post diebus vecatione subeam portum disputationis inchoatæ, que fidem oppignoratam liberem. Id. 2. Or. 4.

Sed

Turn. Or. Sed ut aliquando extremum habeat oratio me finem jam faciam, eo quidem libentius quod mi vultus veſtri, & iſti in me oculorum intuitus, ſpe faciunt vobis cauſam eſſe probatam.

Idem. Videtis eò ſpectare orationem meam quò debe referri cogitationes, actiones, conatus omnes. Qu non ad epulas, non ad honores, non ad Zelu Quam rem expreſſi notam ſacerdotis; hanc exp mite notam, ſacerdotes. Quam rem explicavi p fectionem Chriſtiani hominis, hanc explicate Chi ſtiani homines. Quam rem oſtendi Confeſſoris ſu mam, lauream Martyris; hanc oſtendite ſumma confeſſores, ut lauream conſequamini Marty quam intuebitur terra, quod fuit confeſſoris, & ſi pebit cœlum quod eſt Martyris.

Quod ſi ego in his orationis tenebris aggredi non ſolum videar velle veſtra abuti humanit ſed meæ etiam tenuitatis penitus oblitus eſſe.

Quam ego vobis, Nobiliſſ. Fratres, gratulor æternum voveo.

Auſon. Panæg. Concludam orationem meam, piiſſime Augu ſermonis magis fine quam gratiæ. Namq; illa p petua eſt & ſpatio non tranſmeabit? termin callis ignorat.

Nigr. 3. Or. Igitur finem dicendi faciam: præſertim, cum affectuum valle, in Capitolium Rationis ac Me aſcendere parantem currum orationis meæ, quo p triumphans invehitur eloquentia, temporis ad cendum præſcripti definitio, timorque ſatietatis ſtræ ſufflaminat ac detineat.

Rogandi & Petendi.

Senec. 2. Benef. 1. MOleſtum verbum, oneroſum, & dem vultu dicendum, *Rogo, &c.*

Nulla res carius conſtat quam quæ cibus empta eſt.

Liv. Nam quod ad theſauros Gallicos attinet, ſuapte natura facilem, difficilem veſtra interrog facit: cur enim quæritis quod ſcitis, cum quod ſinu veſtro eſt, excuti jubetis potius quam pona

Idem. Mihi quoque [quoniam reſpondi Himilconi, terrogare jus faſque eſt] velim ſeu Himilco, ſeu go reſpondeat.

Sidon. ep. 5. l. b. 3. Tribuere dignare votis ſuis, precibus meis, m bus tuis, ut ad ſoliditatem, *&c.* te patrocin proveniat.

Et gratiam tuam tuique ſimilium malo, quam ſto; magiſque ſum tantæ amicitiæ cupitor, quam oriator: quoniam cupere nemo niſi qui verè putat, eſt; poteſt vero quivis falſo gloriari. — Apol. 3. flor.

Itaq; C. Cæſar, ſic tibi gratias ago, ut omnibus rebus à te non conſervato ſolum, ſed etiam nato, tamen ad tua innumerabilia in me merita, od fieri jam poſſe non arbitrabar, maximus hoc facto cumulus acceſſerit. *Refertur & ad formam Gratias agendi.* — Cic. pro Marcello.

Precatus deinde, ſi divus, ſi diva eſſet, qui ſibi petem miſiſſet, volens propitius adeſſet. Alterum reſponſum, ſalutem, victoriam, lucem ibertatem: alterum ominari horreo quæ ferat. — Livius.

Extenderem preces, niſi & tu rogari diu nolles, go tota hac epiſtola feciſſem. Rogat enim & lem efficaciſſime, qui reddit cauſas rogandi. — Plin. ep. 13. lib. 2.

ed, amabo te, ita perpetuum fama te amet & us, ignoſce. — Lipſ. 2. cent.

enigne ad amicitiam provocas, & laudes adjun- è quibus has vix agnoſco, illam appeto pari m voto. — cent 3. ep. Idem 5. ep. 2. cent.

quouſque & tibi & nobis invidebis, tibi maximam m, nobis voluptatem? Sine, per ora, &c. — Plin. ep. 10. l. 2.

ſumma, noſtri facetias hominis, quas velim at- as, ne in bilem & amaritudinem vertat injuria, Quanquam quid denunciationibus & quaſi mi- ago? quin potius, ut cœperam, rogo, oro des m, ne ille ſe, quod validiſſime vereor, à me, me neglectum à te putem; dabis autem, ſi hoc de curæ eſt tibi, quam illud mihi. — Plin. 6. l. 8. ep.

fine orationis, præſides cuſtodeſque imperii ego conſul pro rebus humanis, ac te præci- Capitoline Jupiter, precor ut beneficiis tuis fa- antiſque muneribus addas perpetuitatem. Au- uæ malo principi precabamur, exaudi quæ pro illimo optamus. Non te diſtringimus votis, nim pacem, non concordiam, non ſecuritatem, pes oramus, non honores: ſimplex, cunctaque mplexum, unum omnium votum eſt, Salus is. — Plin. paneg. ad Trajanum.

rium quippe eſt magnopere flagitare, quod ne quod eſt voluntarium videatur extortum. tias tibi agam propediem, Cic. id eſt, non quin præſtiturus ſis quod peto. — Symmach. 36. ep. 1. l. Voſſ. interp. Cic. 4. l. c. 9.

Gra-

Gratias Agendi & Debendi.

TIbi & ſummæ obſervantiæ & gratiſſimi animi officioſa ſtudia debere me ingenue fateor, & præſtiturum ſanctiſſime recipio.

Qui ſi vitam pro dignitate tua profundam, nullam partem videar tuorum erga me meritorum aſſecutus.

Cui nihil amplius in votis, quam ut ſummæ obſervantiæ, officii, ſtudii, & grati animi argumentum aliquod apud te relinquam teſtatum.

Plurimis me tibi officiis devinctum habes; habeo (ita me Deus amet) & ad quævis pro virili alacrem.

Dignum præſtabo me etiam pro laude merentis.

Horat. ep. Cic. Vid. Angl. l. 4. Maximas tibi omnes gratias agimus, C. Cæſar, majores etiam habemus.

Næ ego nequiter ingratus ſim, ſupraq; modum indignus, qui apud tantum Regem in ulla aut laude ſim aut gratia, ſi non cum ſummo obſequio atq; obſervantia primam quamque occaſionem captavero teſtificandi, gratias animus meus quam multas habeat, quam plures debeat.

Apul. 3. flor. Qua digna oratione tam honorificam benignitatem tuam celebrem, qua remuneratione dicendi pariam tui facti æquiparem, nondum hercle reperio. Sed quæram ſedulo & connitar.

Ibid. *Dum memor ipſe mei, dum ſpiritus hos regit artus.*

Nam nunc impræſentiarum (neque enim dissimulabor) lætitia facundiæ obſtreper, & cogitatio voluptate impeditur, ac mens occupata delectatione mavult gaudere quam prædicare. Quid faciam? cupio gratus videri, ſed præ gaudio nondum mihi vacat gratias agere.

Ibid. Quinetiam univerſo ordini veſtro pro amplitudine erga me meritis quantas maximas poſſum gratias ago atque habeo.

Cic. pro Mar. Tantum apud me grati animi fidelis memoria valuit, ut nulla non modo cupiditate, ſed ne quidem prudens & ſciens tanquam ad interitum voluntarium.

Plin. ep. 12. lib. 20. Cui referre gratiam parem nec audeo quamvis maxime debeam.

Itaque ad vota confugio; Deoſque precor, ut quæ in me aſſidue conferis, non indignus exi

Solvere ſe quod debebat; & adhuc debere quod ſolverit, Gratianus Imperator. Paneg. ad Gratianum.

O mentis aureæ dictum bracteatum! O de pectore candidiſſimo lacteï ſermonis alimoniam!

Accipe igitur & hos labores noſtros C. C. animi grati erga liberalitatem tuam ſpecimen. Majora & me debere & majeſtatem tuam decere, certo ſcio: ſed in eo faſtigio Deus Opt. Max. te collocavit ut animum benevolum ac gratum non minus velis, quam relatam gratiam.

Cui animum gratum quia in materia læta exhibere non contigerat, in ea quam iniquam fortuna eſſe voluit, magna cum laude, majore cum fide præſtitit. Val. Max. 4. l. 7. cap.

Si quis hoc præſtiterit, næille munus, aurum contra non charum, obtulerit: tantum ab eò beneficium accepiſſe me profitebor, quantum homini ab homine ſibi poteſt maximum: neque vero ſibi detraxerit, quod mihi contulerit; tam gaudebit ille dato, quam ego accepto: gratias agam, uſquequaq; referem quoque, ſi potero, & vicem rependam poſcenti: ὡς ἐγὼ debebo etiam non poſcenti. Tilen.

— *Tibi ſe ſemper debebit Iaſon.* Ov. Met. 7.

Lætus, lubens, laudo ago; & grates gratiaſque habeo. Plaut. Trinum.

Ago tibi gratias, Imp. Auguſte, ſi poſſem etiam referrem. Sed nec tua fortuna deſiderat remunerandi vicem, nec noſtra ſuggerit reſtituendi facultatem. Auſon. pan. ad Gratian.

Quorum nomine, quia non queo tantum perſolvere gratiarum, quantum debeo; ſaltem tibi ago gratias quam poſſum maximas debendo magis quam loquendo. Nigr. 1. or.

Tibi vota ſolvam gratias (ut Diis ſolet) ſed ſenſu magis, quam loquendo plenius. Et gratiarum non minima pars hæc erit, Differre grates; ut cito juſta ſequar. Alab. Rox.

Annon properandum mihi erat, ut pro eo honore quo tibi multas gratias dicerem, pro quo nullas prædixeram? Non quin magnitudo Carthaginis meæ petatur etiam precem à philoſopho pro honore, ſed ut integrum & intemeratum veſtrum eſſet beneficium, ſi nihil ex gratia ejus mea petitio defregiſſet: poteſt, ut uſquequaque eſſet gratuitum: Neque enim petit, &c. Apul. 3. flor.

Hanc unam Cæſar habeo injuriam tuam; eſſe quod ut viverem & morerer ingratus. Furnius Sen. 2. l. de Benef. 25. c.

impetrata venia patri ſito Antonianas partes ſecuto ab Auguſto, *&c.*

Lipſ. Cent. ep. 14. Quid ſcribam? gratias agere me? ne concipio quidem: & affeciſti me, in ſummo hoc beneficio, unâ hac injuria, ut vivendum & moriendum ſit ingrato.

Plin. 13. ep. 7. l. Hunc hominem adpetentiſſimum tui (mihi crede) complectere, apprehende, imo, & invita, ac ſic ama, tanquam gratiam referas: neque enim obligandus, ſed remunerandus eſt in amoris officio qui prior cœpit.

Plin. 13. ep. 2. l. Et tu occaſiones obligandi mea avidiſſimè amplecteris & ego nemini lubentius debeo.

Ibid. Amatur à me plurimum, nec tamen vincitur.

Ibid. Beneficia tam grate interpretatur, ut dum priora accipit, poſteriora mereatur.

Plin. 4. l. 1. ep. In hoc ego ut referrem gratiam (nam vinci in amore turpiſſimum eſt,) *&c.*

Lipſ. ep. 1. cent. Enimvero tu rem & verba ſimul ad me mittis; ego quid niſi verba? Pudet gratias agere, tam expoſitæ, tam obviæ beneficentiæ; quæ, ut fontes ſponte irrigat & dimanat.

Quod ſpiro & placeo, (ſi placeo) tuum eſt.

Horat. 1. od. 4. l. Irremunerabili quippe beneficio oppignoratus.

App. 11. Equidem, in quantum fieri præter jactantiam

Mer. Sidon. 8. l. 6. epiſt. poteſt, gaudeo præſtantiſſimi viri authoritate, ſi certus eſt; amore, ſi fallitur.

Nero apud Tacit. 14. Et tui quidem erga me munera, dum vita ſuppetet, æterna erunt.

Annal. Ælian. v. hiſt. 4. l. 7. c. Diogenes acceptis paucis nummis à Diotymo Carriſio, dixit, Dii tibi dent animo quantum cupis ipſe, virumque, Atque domum.

Plaut. Capt. Dii tibi omnes omnia optata afferant, cum me tanto honore honeſtas, cumque à vinclis eximis.

Ap. 12. Met. At ego referendis tuis laudibus exiguus ingenio & adhibendis ſacrificiis tenuis patrimonio: nec mihi vocis ubertas ad dicenda quæ de tua Majeſtate ſentio ſufficit, nec ora mille, linguæque totidem vel indefeſſi ſermonis æterna ſeries: ergo, quod ſolum poteſt religioſus quidem ſed pauper, efficere curabo, divinos tuos vultus, numenque ſanctiſſimum intra pectoris mei ſecreta conditum, perpetuâ cuſtodiens imaginabor.

Plin. paneg. Ut intelligam etiam atque etiam enitendum mihi, ut hunc conſenſum veſtrum complectar, & tenecam, & indies augeam.

Ora

Opem Offerendi & Pollicendi.

Ac me certum quid tibi sit, juvabo te aut re, aut opere, aut consilio bono. Plaut. Ps.

Omnia tibi, ut pro aliis etiam loquar quod de me sentio, quoniam subesse aliquid putas quod cavendum sit, non modo excubias & custodias, sed etiam laterum nostrorum oppositus, & corporum, pollicemur. Cic. pro Ma.

Si quid erit quod mea tibi possit ars efficere, & impera, & factum puta. Teren.

Nam de me illud vobis habeo polliceri, me beneficiis vinci posse, amore & egregia voluntate non posse; quod hoc sit in mea voluntate, illud in fortunæ arbitrio situm: nam bene merendi semper voluntas adest, facultas non semper.

Itaque si quid laboris, vigiliarumque adjici possit, certantem secum ipsum annisurum, ut tanto de se consensu civitatis opinionem, quæ maxima sit, etiam constantem efficiat.

Respondit, & milites ex formula paratos esse, & si pluribus opus esset, plures daturos; & quicquid aliud imperasset vellétque Pop. Rom. enixe facturos: ad id sibi neque opes deesse, animum etiam superesse. Livius.

Ἔστιν οὗ χρὴ, πλέον ἢ ἐξὸν. Græcus quidam Augusto. Macr. Sat.

Dices; Oportet me tuis rebus ut meis uti: etiam, sed perinde illis ac meis parco. Plin. ep. 28. l. 6.

Proin studii certius est indicium, supra vires niti, quam viribus ex facili uti, alter enim quod potest præstat, alter etiam plus quam potest. Val. Max. 4. l. 8. c.

Reliquum est, ut ad omnia quæ tui velint ita sim præsto, ut me non solum omnia debere una causa quæ possum, sed ea quoque quæ non possum, putent. Cic. Epist. ad Marcel. 8. l. 4.

Reddam vicem si reposcent reddam, sin non reposcent. Plin. 9. ep. l. 2.

Interea temporis, me vestræ Celsitudini obsequiis omnibus, sincerè pro eo ac debeo, & totum, dedo.

Nunc meis laboribus quà meliorem quà illustriorem redditum. Auguste nomini tuo inscripsi; & quæ antiqua formula votorum est, Libens merito donavi, dedicavi.

Ut ad constituendum ejus imperium contendisse virtus & fortuna viderentur. Flor. prol.

Ut jure sacerdotii precari deos pro te publice possim, quos nunc precor pietate privata. Plin. 13. epist. l. 10.

Caulam meam nescius agit, qui à me ad vos literas portat. Nam dum votivi mihi sit gerulus opportunus officii, beneficium præstat quod se arbitratur accipere. Sidon. 3. ep. 6. l.

Laudandi.

ITa eloquens ut nemo sapientior, ita sapiens ut nemo eloquentior: perfectus utrobique magister, & tam prudentiæ fructu abundans, quam dictionis flore gratiosus.

Nigr. de Cic. Ille omnium generum, causarum, & locorum orator, mens curiæ, vox fori, lingua judiciorum, omnium gentium defensor, cunctorum miserorum & calamitosorum patronus.

Non rhetor aut philosophus ex vulgo, sed vel orator natus in philosophiæ spatiis, vel philosophus florens ex eloquentiæ myrotheciis.

Juli litteratorum optime, & optimorum literatissime. Omne tulit punctum.

Vir inter optimos nobilissimus, inter nobilissimos optimus; inter utrosque doctissimus.

Vir ut omnibus virtutibus, ita humanitatis quoq; laudibus instructissimus.

Omnibus virtutis numeris dives.

Inter bonos optimus, inter doctos doctissimus.

Magis suo merito quam fortunæ beneficio magnus.

Avi tui (quanti viri, Deus bone!) hæres es.

Credite, optimi, & in quantum opus est, disertissimi viri.

Hæc tantis animi doribus reliquis omnibus præstitit, ut in dubio esset, majorémne corporis voluptate, an mentis virtute esset; in ea tamen nihil admirabilius, quam quòd virtutum incredibili amore prosequeretur.

Val. Max. Demosthenes, cujus commentatio hominem maximæ eloquentiæ consummatio audientis animo roboratur.

Cic. pro Cœlio. Quæcunque in Equite Rom. dignitas esse possit, quæ certe possit esse maxima, ea semper in M. Cœl. habita est summa, hodieque habetur.

Quorum ipsa nomina sunt instar æterni triumphi.

Nec vox hominem sonat, O Dea certe!

Qui simulat pedem limine extulerat, omnes prope cives virtute, gloria, dignitate superabat.

Per totum vitæ spatium optimus esse habebatur, sed melior tamen fuit quàm habitus est.

Ita ut quantum operibus tuis detraxerat natura, tantum afferat laudibus.

Cic. pro Rosc. Com. Qui, medius fidius (audacter dico) plus fidei quam artis, plus veritatis quam disciplinæ possidet: in se quem Pop. Rom. meliorem virum quàm histrio

nem esse arbitratur: qui ita dignissimus est scena propter artificium, ut dignissimus sit curia propter abstinentiam.

Magis mea adolescentia indiget illorum bona existimatione, quam illorum severissima senectus desiderat meam laudem. Ibid.

At in quem virum? qui tanta virtute & integritate fuit, ut etiam illis temporibus optimis, cum hominem invenire nequam neminem posses, solus tamen frugi nominaretur, &c. Gracchus, cogis me, inquit, dicere inimicum meum frugi. Cic. pro Fronteio.

O perpulchram formam! Angeli videtur, non hominis, & tamen sacerdotis est, non Angeli; seu potius & Sacerdotis, & Angeli. Turn 8. or.

Laudes illius numerandi potius quam poliendi (illud enim possunt aggredi, hoc assequi nullus.) Idem or. 11.

Non ferret tamen artis præscriptio, minutiora illa recensere, cum laudum maximarum torrens quidem me transversim abripiat. Ibid.

Non cecidit nobis pupula hominis insignis ostro, &c. sed non invenio vocem qua meam notionem exprimam. Princeps fortasse hominum, Grammaticè satis; Gemma Sacerdotum, Rhetoricè; Aristoteles quadratus, Philosophicè; cecidit miraculum hominis. Ut putem me nativæ principis germanæque virtuti situram inspersurum aut labem, si ei ex gente laudem viliter emendicavero. Or. 14. Ibid.

Quanquam male pono momentum in una ejus voce, qui tota vita ita dixit, ita fecit ut & vita verbo, & verbum vitæ, & utrumque fidei fecerit fidem.

Laudare hic memoriam, ille doctrinam, cuncti religionem. Macrob. 1. Sat. 24. c.

Vir meo judicio magnus, etiamsi maximis comparetur. Sen. 7. benef. 3.

Quem mihi videtur rerum natura nostris tulisse temporibus, ut ostenderet nec illum à nobis corrumpi, nec nos ab illo corripi posse. Sen. 7. benef. 8.

Qua puella nihil unquam festivius, amabilius, nec modo longiore vita sed prope immortalitate dignius vidi. Plin. 16. Epist. 7. l.

Quis ita affecter singula, ut tu imples omnia? Quid enim aliud es quam ex omni bonarum artium ingenio collecta perfectio. Sidon.

Facilitate læpius quam industria commendatur. Quint. 10. l. 1. c.

Magna Isæum fama præcesserat, major inventus est, &c. Plin. 3. ep. 2. l.

Quare cum vir bonus ab omnibus censeatur, Sidon. 4. ep. 4. l.

Laudandi.

ITa eloquens ut nemo sapientior, ita sapiens ut nemo eloquentior: perfectus utrobique magister, & tam prudentiæ fructu abundans, quam dictionis flore gratiosus.

Nigr. de Cic. Ille omnium generum, causarum, & locorum orator, mens curiæ, vox fori, lingua judiciorum, omnium gentium defensor, cunctorum miserorum & calamitosorum patronus.

Non rhetor aliò philosophus ex vulgo, sed vel orator natus in philosophiæ spatiis, vel philosophus florens, ex eloquentiæ myrotheciis.

Juli literatorum optime, & optimorum literatissime. Omne tulit punctum.

Vir inter optimos nobilissimus, inter nobilissimos optimus, inter utrosque doctissimus.

Vir ut omnibus virtutibus, ita humanitatis quoq; laudibus instructissimus.

Omnibus virtutis numeris dives.

Inter bonos optimus, inter doctos doctissimus.

Magis suo merito quam fortunæ beneficio magnus.

Avi tui (quanti viri, Deus bone!) hæres es.

Credite, optimi, & in quantum opus est, disertissimi viri.

Hæc tantis animi doribus reliquis omnibus præstitit, ut in dubio esset, majóréne corporis voluptate, an mentis virtute esset; in ea tamen nihil admirabilius, quam quòd virtutem incredibili amore prosequeretur.

Val. Max. Demosthenes, cujus commemoratio hominem in maximæ eloquentiæ consummatione audientis animo soboritur.

Cic. pro Cœlio. Quæcunque in Equite Rom. dignitas esse possit, quæ certè possit esse maxima, ea semper in M. Cœl. habita est summa, hodieque habetur.

Quorum ipsa nomina sunt instar æterni triumphi.

Nec vox hominem sonat, O Dea certè!

Qui simulatè pedem limine extulerat, omnes prope cives virtute, gloria, dignitate superabat.

Per totum vitæ spatium optimus habitus, sed melior tamen fuit quàm habitus æstimatus.

Ita ut quantum operibus tuis diuturnitas detraxerit, tantum afferat laudibus.

Cic. pro Rosc. Com. Qui, medius fidius (audacter dico) plus fidei quam artis, plus veritatis quam disciplinæ possidet, in se quem Pop. Rom. meliorem virum quàm histrio

nem

nem esse arbitratur: qui ita dignissimus est scena propter artificium, ut dignissimus sit curia propter abstinentiam.

Magis mea adolescentia indiget illorum bona existimatione, quam illorum severissima senectus desiderat meam laudem. Ibid.

At in quem virum? qui tanta virtute & integritate fuit, ut etiam illis temporibus optimis, cum hominem invenire nequam neminem posses, solus tamen frugi nominaretur, &c. Gracchus, cogis me, inquit, dicere inimicum meum frugi. Cic. pro Fronteio.

O perpulchram formam! Angeli videtur, non hominis, & tamen sacerdotis est, non Angeli; seu potius & Sacerdotis, & Angeli. Turn 8. or.

Laudes illius numerandi potius quam poliendi (illud enim possunt aggredi, hoc assequi nullus.) Idem or. 11.

Non ferret tamen artis præscriptio, minutiora illa recensere, cum laudum maximarum torrens quidem me transversum abripiat. Ibid.

Non cecidit nobis pupula hominis insignis ostro, &c. sed non invenio vocem qua meam notionem exprimam. Princeps fortasse hominum, Grammaticè satis; Gemma Sacerdotum, Rhetoricè; Aristoteles quadratus, Philosophicè; cecidit miraculum hominis. Ut putem me nativæ principis germanæque virtuti lituram inspersurum aut labem, si ei ex gente laudem viliter emendicavero. Or. 14. Ibid.

Quanquam male pono momentum in una ejus voce, qui tota vita ita dixit, ita fecit ut & vita verbo, & verbum vitæ, & utrumque fidei fecerit fidem.

Laudare hic memoriam, ille doctrinam, cuncti religionem. Macrob. 1. Sat. 24. c.

Vir meo judicio magnus, etiamsi maximis comparetur. Sen. 7. benef. 3.

Quem mihi videtur rerum natura nostris tulisse temporibus, ut ostenderet nec illum à nobis corrumpi, nec nos ab illo corripi posse. Sen. 7. benef. 8.

Qua puella nihil unquam festivius, amabilius, nec modo longiore vita sed prope immortalitate dignius vidi. Plin. 16. Epist. 5. l.

Quis ita affectet singula, ut tu imples omnia? Quid enim aliud es quam ex omni bonarum artium ingenio collecta perfectio. Sidon.

Facilitate læpius quam industria commendatur. Quint. 10. l. 1. c.

Magna Isæum fama præcesserat, major inventus est, &c. Plin. 3. ep. 2. l.

Quare cum vir bonus ab omnibus censeatur, Sidon. 4. ep. 4. l.

non eſt homo pejor, ſi non eſt optimus.

Sidon. 17. epiſt. l. 4. Conſummatiſſimum virum, cunctarumq; virtutum conſcientia, & fama juxta beatum.

Put. diatr. 7. Cujus ut facta, exempla; ſic verba, dogmata ſunt: in hiſtoriam utraque referenda ut æterna ſint.

Plaut. Capt. Quantum eſt hominum optumorum optume.

Val. Max. 2. l. 4. 2. Delapſa cœlo ſydera hominibus ſi ſe offerant, venerationis amplius non recipient.

Put. 4. diatr. Priſci candoris & humanitatis exemplum, gentis urbiſque ſuæ gemma reſplendens.

Plin. 26. ep. l. 6. Quo melior fingi ne voto quidem poterat.

Plin. ep. 9. l. 2. Quo nihil verius, nihil ſimplicius, nihil candidius, nihil fidelius novi.

Sidon. 13. ep. 8. l. Camp. Rat. De laudibus tuis cum canat multa, plus retinet.

Dictorum ſanctitatem factorum conſtantia commendabat. Unum hoc difficile judicium, utra in eo virtus major, morum an ſcientiæ.

Idem. Cui vivo & mortuo innocentiæ fama conſtitit.

Solin. c. 8. Multa præterea pollentiſſimis ingeniis ediſſerta, quæ præterire, quam inferius exequi, tutius duximus.

Ov. 7. Met. de Theſeo. *Si titulos annoſque tuos numerare velimus,*
Facta prement annos ——

Put. 1. l. 1. ep. Tu unus inſtar omnium es, qui tot unus virtutibus abundas, ut unus omnium laudes exhaurias.

Apul. 3. Flor. Quibuſnam verbis tibi, Æmiliane Strabo, vir omnium qui unquam Numantiæ fuerunt, aut ſunt, aut etiam erunt, inter optimos clariſſime, & inter clariſſimos optime, inter utroſque doctiſſime.

Apul. 4. Flor. Viri inter ſe mutuo, & vobis & utilitatibus publicis merito amiciſſimi, doctrina & eloquentia & benevolentia paribus: incertum modeſtiane quietiores, an induſtria promptiores ac honoribus clariores. Quibus cum ſit ſumma concordia, tamen hæc ſola æmulatio, & in hoc unum certamen eſt, uter eorum magis Carthaginem diligat, atque ſummis medullitus viribus contendent ambo: vincitur neuter.

Paneg. ad Max. & Conſtant. Nec tamen miranda iſta in te eſt, Maximiane, animi magnitudo, in quem dii immortales tanta congeſſerunt, & naturæ bona & ornamenta fortunæ, ut quamvis maxima largiaris, ita penes te ſitit omnia, quaſi ea ſolus obtineas.

Sen. de Cic. præf. ad 1 cl. controv. Illud ingenium quod ſolum Pop. Rom. par imperio ſuo habuit.

Ibid. Nemo plus ingenio ſuo imperavit, nemo plus indulſit.

Put. 7. Diatr. Euphanti ſodales ſunt elegantiæ & deliciæ meræ, quibus an quid ſuavius amœniuſq; Natura produxe-

rit.

rit, jure dubites: habet uterque quicquid mereri invidiam poſſit, imo vincere.

De quo narrantur plurima bona: atque ea quidem à plurimis bonis. Sid. ep. 8. l. 7. Cic. ep. 12. l. 5.

Magna hæc laus eſt, laude non corrumpi; malle animi illum fructum conſcientiæ horreo condirum, quam rumoris aura ventilatum, ſparſumque. Sen. ep. 103. Put. ded. ad 1. diatr.

Virtute tua, & doctrina excitor: quam utramq; ita conjungis, & exeris in patriæ & commune bonum, ut boni quique teament, admirentur omnes. Id. 4. ep. l. 1.

Singularem in tanta dignitate modeſtiam, in conſiliis jucundis prudentiam, in capiendis religionem, in exequendis vigilantiam, in congreſſibus publicis animi præſentiam, in privatis lenitatem, in ſermonibus eruditionem, in verbis leporem, in moribus ſuavitatem, &c. Morin.

Cujus actiones omnes, maximas, minimas, Gratia virtuteſq; deperibant adeo, ut earum gloriam utræque ambiguo certamine vendicare ſibi viderentur. Idem.

Ille meus, ille tuus, ille omnium, occidit, Amor & deliciæ, hactenus meum, tuum, omnium, nunc meorum. Put. 14. ep. l. 3.

Ut ſi quis magnitudinem imperii cum annis conferat, ætatem ultra putet. Flor. prol. Plin. ad Trajan.

Quibus contigit diem illum triplici gaudio lætum celebrare, qui principem abſtulit peſſimum, dedit optimum, meliorem optimo genuit.

Huic ego nihil per me acceſſurum putavi: & tamen deeſſe nolui, ſciens judicio erga illum tuo nihil adjici poſſe, ſi ſcriberem, deceſſurum aliquid tamen meo officio, ſi tacerem. Symmach. 20 ep. 1 l.

Sed utcunq; virtutis tuæ opera curioſæ poſteritatis oculis artificum manus reddat, cum tu vel Alpium dorſa ſuperantem, vel, &c. Hæc pictorum atque fictorum aſſequatur imitatio? Clementia imp. quo cœlo, quo pigmento, quo ære, amore ducetur? Qua tu ipſius victoriæ victor ita omnem cum armis iram depoſuiſti, ut ceciderit nemo poſt bellum. Pacat. paneg. ad Theodoſ.

Vituperandi.

FOeminæ pluſquam virili audacia inverecundiæ, viri pluſquam muliebri mollitie ac turpitudine eſſœminati. Cic. 2. in Verr. 3.

Homo factus ad iſtius libidines.

At homo interior, ignavior, magis vir inter mulieres nequam, impura inter viros muliercula proferri non poteſt. Ver.

Cic. pro Quinctio. C. Cassius (nunquam sine præfatione publici parricidii nominandus,) &c.

Cum ei natura nihil melius quam vocem dedisset, pater nihil præter libertatem reliquisset; vocem in quæstum contulit; libertate usus est, quò impunius dicax esset.

Cic. pro Rosc. Comœdo. Oro atque obsecro vos qui utrumq; nostis, vitam inter se utriusque conferte; qui non nostis, faciem utriusque considerate. Nonne ipsum caput & supercilia illâ penitus abrasa olere malitiam & clamitare calliditatem videntur? Nonne ab imis unguibus usque ad verticem summum, si quam conjecturam affert hominibus tacita corporum figura, ex fraude, fallaciis, mendaciis constare totus videtur! Qui idcirco capite & superciliis semper est rasis, ne ullum pilum viri boni habere dicatur, &c.

I. Pic. Mirand. Sordidos, rudes, incultos, quos nec vixisse viventes, nedum extinctos vivant? &, si nunc vivant, vivere in pœnam & contumeliam.

Tertul. Apol. 4. 4. c. De vestris semper æstuat carcer, de vestris semper metalla suspirant; de vestris semper bestiæ saginantur; de vestris semper munerarii noxiorum greges pascunt.

Asseverandi & Obtestandi.

Cic. 4. Verr. NOn mehercule criminis augendi causa dicam, Judices; sed quem accepi ipse oculis animoque sensum, hunc vere apud vos, & ut potero planissime exponam.

Turn. 11. Or. At ne putetis hæc non tam dici à me sincere ad veritatis involutam notionem explicandam, quam oratorie ad laudes ejus exaggerandas.

Nolite, quæso, Judices, brevitate orationis meæ potius, quam rerum ipsarum magnitudine, crimina ponderare. Sed fistitis fortasse hic cogitationem vestram: cogitate adhuc, quod vultis maximum, vincam profecto cogitationem vestram. En———

Corrigendi.

Liv. 3. dec. 8. l. EAm opinionem si ratio labefactârit, si veritas exterserit: ne difficiles vos præbeatis.

Invitus ea tanquam vulnera attingo, sed nisi tacta, tractataque, sanari non possunt.

Plin. 5. ep. 7. In summa (cur enim non aperiam tibi vel judicium meum, vel errorem?)

Tilen. Plusquam Chironium ulcus non contentus scalpro meo

meo aperuiſſe, ſed medicam etiam pro virili aggreſſus ſum.

Epanorthoſis.

Defendere (ſi hoc eſt defendere, &c non, &c.)

Hanc excogitavit rationem (ſi haec ratio potius quam amentia nominanda eſt.)

Auferet: imprudens huc incidi Jud. emit, non abſtulit, nollem dixiſſe. Cic. Verr.

Sic vixit ut muliebria quotidie convivia eſſent, vir accumberet nemo præter ipſum & prætextatum filium, tametſi recte ſine exceptione dixerim, Virum, cum iſti eſſent, neminem fuiſſe.

Non hoſpitii jus; ſed quid ego hoſpitii jura in hac tam immani bellua commemoro?

Quaſcunq; Martyres ſubierunt pœnas (ſubierunt maximi maximas.) Turn. or.

Humilitas tam fuit depreſſa in terram, ſeu potius tam fuit erecta in cœlum, ut primas præripuerit omnibus, ſecundas vix reliquerit illi. Ibid.

Hortandi, Suadendi, & Conſulendi.

PRudenter & te dignum feceris, ſi à ſcopo virtutis non declines.

Facilius eſt euntem (ut aiunt) incitare, quam languentem commovere.

Macte virtute, hac pierate in patrem patriamque T. Manli eſto. Macti virtute milites Rom. eſtote. Liv. 2.

Καὶ σὺ ἄλκιμος ἔσσο ἵνα τοι φρὴν ὀρσηται ὀπίσσω. Pallas ad Telemachum. Hom. odyſſ. 8.

Non ſibi cohortandum Sulpitium & Cottam, ſed magis utrumque collaudandum videri, quod, &c. Quamobrem pergite ut facitis, adoleſcentes: atq; in id ſtudium, in quo eſtis, incumbite, ut & vobis honori, & amicis utilitati, & reip. emolumento eſſe poſſitis. Cic. 1. de Or.

Vos vero è juventute iſta ad ſumma venietis, ſi à ſtirpe & indole non deflectatis, ſi rectam hanc ſemitam, quam calcare cœpiſtis, inſiſtere pergatis, ſemitam, inquam, literarum ad ſerena ſapientiæ templa ſtratam. Put. 5. diatr.

Sed & reficit audientem certo ſingularum partium fine, non aliter quam facientibus iter multum detrahunt fatigationis notata inſcriptis lapidibus ſpatia. Nam & exhauſtis laboribus, noſſe menſuram, voluptati eſt; & hortatur ad reliqua fortius exequenda, ſcire quantum ſuperſit. Quintil. l. 4. c. 5.

Cic. ad Attic. 3. l. Quid te aut horter, quod facis; aut agam gratias, quod non expectas?

Qui monet ut facias id quod facis; ille monendo. Laudat, & hortatu comprobat acta suo.

Me ad meliora sortis aleam movent & hortantur.

Plin. paneg. ad Trajanum. Facias ista semper, nec unquam in hoc opere aut animus tuus aut fortuna lassetur.

Ibid. Faciebas ergo, cum dicenes optimos: nec ipsorum modo vita à te, sed judicium Senatus comprobatur.

Plin. 17. ep. 5. l. Multum ac diu exoscultatus adolescentem, qui est acerrimus stimulus monendi, laudibus incitavi, pergeret qua cœpisset; lumenque quod sibi majores sui prætulissent, posteris præferret.

Tertul. de cultu fem. c. 12. Meditemur duriora, & non sentiemus: relinquamus lætiora, & non desiderabimus: stemus expediti ad omnem vim, nihil habentes quod relinquere timeamus, tetinacula sunt ista spei nostræ.

Camp. sat. 10. Aurum, gloriam, delicias, Veneres, contemnite. Quid enim aliud ista sunt quam terrarum illis, canorus æs, popina vermium, bella sturnalinia, &c.

Plin. 23. ep. 6. l. Neque enim cuiquam tam clarum statim ingenium est ut possit emergere: nisi illi materia, occasio, fautor etiam commendatorque contingat.

Idem 4. epist. 8. l. Proinde immitte rudentes, pande vela, ac si quando alias; toto vehere ingenio. Cur enim non ego quoque poeticè cum poeta.

Idem 24. epist. l. & Accedit, quod tibi certamen est tecum ——

Idem 9. l. 3. ep. Hæc ego tecum, quæ quotidie mecum; ut desinam mecum, si dissenties tu: quanquam non dissenties, ut qui semper clarum aliquid & immortale meditaris.

Sidon. l. 5. ep. 1. Nam satis eminet meritis ingenii proprii, qui fuerit fautor alieni.

Sid. 20. ep. l. 5. Gratulor tibi, quod istis moribus vivis ut necesse habeas electionem tui timere, laudo efficaciam.

Pacat. ad Senat. Mediolan. Vos modo marcescere ætatis vestræ florem, ne sinatis, sed magno animo gradimini, ne citra annos ingenium consistat. Cogitate quam spem alatis, & quo viatico vobis utendum. Ad Theol. Jurispr. Medic. transitis? literarum hæc studia vos dirigent. Ad Remp. & larum calvum ducent? Ad militiam & arma? hinc præcepta, hinc exempla suppetent. Sed quid ego ista copiosius? Bonas literas amare & tractare æque necessium est, ac non necessum laudare apud amantes.

Niger. Or. 1. Contendite honorario certamine cum ipsa Natura, ut

ut quantum illa contulit artificium ad orationis munia, tantum vos item adhibeatis artem ad abſolutionem operis.

Ira diſciplinæ belli aſſueſcas domi, ut aliquando ex aula pergas ad caſtra; ex umbra in ſolem; è paleſtra in aciem; atque è ludicris pugnis in vera prælia deſcendas: & luſoriis ornamentis in arma decertatoria commutatis, Vel æques majores, vel etiam ſuperes. Ibid.

Laudo veſtrum animum, conatus probo, commendo ſedulitatem: Vobis in tam fructuoſo labore ſtudii perſeverantiam exopto, mihi jucundiſſimam, gratiſſimam parentibus, vobis ipſis utiliſſimam, quam ſi retinueritis. Nigr. Or. 7.

Exclamandi, Querendi, Deteſtandi.

O Fallacem hominum ſpem, fragilemque fortunam, & inanes noſtras contentiones! quæ in medio ſpatio ſæpe franguntur & corruunt, & antè in ipſo curſu, obruuntur, quam portum conſpicere potuerunt. Tul. de Or. 3.

O clementiam Pop. Rom. ſeu potius patientiam miram ac ſingularem! 6. Ver.

O ſcelus! O portentum in ultimas terras exportandum! non enim poteſt ea natura quæ tantum facinus admiſerit, hoc uno ſcelere eſſe contenta: neceſſe eſt ſemper aliquid ejuſmodi emoliatur; neceſſe eſt, &c. Act. 2. in Verr.

Quæ vox? quæ latera? quæ vires hujus unius criminis querimoniam poſſunt ſuſtinere——— 5 in Verr.

Me Chriſte! ——— me Deus!

Omnia, Judices, in hac cauſa ſunt miſera & indigna, nihil tamen acerbius & inquius, quam——— Pro Roſc. Amer.

O divinam authoritatem, quam dum cogito, mente concido! O divinam poteſtatem, quam dum effero, lingua hæreo! Turn. or. 10.

Stupeo P. C. nec dum ſatis aut oculis meis, aut auribus, credo: atque identidem me an audirem an viderim interrogo. Plin. ad Trajanum.

Horror, & ſtupor, ubi eſtis: ubi lacrymæ & complorationes; ubi planctus & ejulationes? cui tam è pumice oculi, aut ita ex chalybe præcordia, ut non in lachymas ſolutus totus fluat, fleatque?

Nec unquam fando auditum, & omnium quæ monſtra dicuntur, monſtroſiſſimum. Macrob. 5. 17.

Ingens, atrox, horridum facinus! quale nec antiquitas

quitas vidit, nec credent poſteri; omnium denique flagitiorum compendium, in ferrei hujus ſeculi fæces reſervatum.

Monendi.

QUæ mihi commendas, ea tantæ mihi curæ ſunt, ut me admoneri nolim, rogari vel ſine magno dolore vix poſſim.

Tul. 6. Ver. Quamobrem te quoque, Hortenſi, qui monendi locus eſt ex hoc loco moneo, videas etiam atque etiam, & conſideres quid agas, quo progrediare, quem hominem & qua ratione defendas, &c.

Videte igitur utrum ſit æquius.

Quare ſi etiam monendi eſtis à me, quod non eſtis, Jud. video hoc leviter, pro mea authoritate vobis præcipere poſſe, ut ———

Divinat. in Verr. Video non te ſed hunc librum eſſe reſponſurum quem monitor tuus hic tenet: qui ſi recte monere valeo, ſuadebit tibi ut hinc diſcedas, neque mihi verbum ullum reſpondeas.

Non enim exprobrandi cauſa ſed commonendi gratia dicam.

Ira irritatis militum animis ſubdere ignem & materiam ſeditioni non eſſe ætatis, non prudentiæ ejus.

Cic. fam. ep. 50. l. 4 Neque monere te audeo præſtanti prudentiæ virum, nec confirmare, &c.

Apul. de Deo Socratis. Enimvero Socrates utpote vir apprime perfectus ex ſeſe, & ad omnia ſibi congruentia officia promptus, nullo adhortatore unquam indigebat, at vero prohibitore nonnunquam, &c.

Qui monet, ut facias, quæ jam facis, ille manendo
Laudat, & hortatu comprobat acta ſuo.

Sidon. ep. 30. l. 5. Redde te tamen expectantium votis, expetentiumque charitatem proba, qui jam probaſti pudorem.

Excuſandi.

QUod mihi conſuevit in cæteris cauſis eſſe adjumento, id quidem in hac cauſa deficit; nam quo minus ingenio poſſum, ſubſidium mihi diligentiam comparavi: quæ quantum ſit, niſi tempus & ſpatium datum ſit, intelligi non poteſt: & ros Exord. pro Quinctio.

Si vires deſint, tam æquum eſt æquos vos adverſum me eſſe, quam ego adverſus magnum illum Deum ſum, quem ſcio non uni omnia dediſſe.

Ego infirmitatis meæ deterritus conſcientia.

Culpam

Culpam deprecari, aut noxæ me eximere non posſem, ſi repulſam à me paterer.

Amœnitates vero & copias, ubertateſque verborum Latini omnis facundia vix quidem indipiſci poterit: mea tenuitas nequaquam. A. G. Phavo.

Quantum oratione mea nunquam æquem, quantum ſcribendo non conſequi poſſum.

Enimvero mirari ſatis non queo etiam te hæc deſiderare, quæ neque ego teneo, uti ii qui docent, neque ſunt ejus generis, ut ſi optime tenerem digna eſſent ſapientia & auribus veſtris. Cic. de orat.

Quid ad illa arma fato fumus neſcio quo Reip. miſero funeſtoque compulſi, etſi aliqua culpa tenemur humani erroris, à ſcelere certe liberati ſumus. Pro Marcel.

Judicavit à pleriſque ignoratione potius, & falſo atque inani metu, quàm cupiditate aut crudelitate civile bellum eſſe ſuſceptum.

Non cupiditate, præſertim aut pravitate aliqua lapſus, ſed opinione officii, ſtulta fortaſſe, certè non improba, & facie quadam Reip. Pro Marcel.

Quo in negotio, tamen illa me res, judices, conſolatur, quod hæc quæ videtur eſſe accuſatio mea, non potius accuſatio quam defenſio exiſtimanda eſt, &c. defendo enim multos, &c. Cic. divinat. in Verr.

Verum id mihi non ſumo, judices, & hoc non modo in oratione mea non pono, ſed ne in opinione quidem cujuſquam relinquo meæ, &c. Ibid.

Cum vero, &c. profectò vereri non debeo ne quis hoc quod facio, non exiſtimet ſummi officii ratione impulſum coactumque ſuſcepiſſe.

Abs te peto, Oppianice, ut me invitum de patris tui cauſa dicere exiſtimes, adductum fide atque officio defenſionis. Etenim tibi ſi in præſentia ſatisfacere non potuero, tamen multus mihi ad ſatisfaciendum reliquo tempore facultatis dabitur. Cluentio niſi nunc ſatisfecero, poſtea mihi ſatisfaciendi poteſtas non erit. Cic. pro A. Cluent.

Agnoſco equidem me lyram Apollinis nunquam tetigiſſe. Mallem ſane confiteri veram ignorantiam, quam profiteri vanam ſcientiam.

Oratione (quam è temporis veſtigio natam & quaſi inter prima labra vix dixero, me commentatum fuiſſe) perſtrinxi.

Quæ quidem omnia quoniam inſuavis materia devenuſtat, lectio benigna conciliet. Auſon. præf. ad 12. Edyl.

Perlege hoc etiamſi operæ eſt frivolum & nullius precii opuſculum; quod nec labor excudit, nec cura limavit, Id. ad 3. Edyl.

limavit, sine ingenii acumine & morae maturitate.

Id. ad 14. Eid. Igitur cui hic ludus non placet, ne legerit, aut quum legerit, obliviscatur, aut non oblitus ignoscat.

Tacit. Annal. 16. Etiamsi bella externa & obitas pro Rep. mortes tanta casuum similitudine memorarem, neq; ipsum satias cepisset, aliorumq; taedium expectarem, quamvis honestos civium exitus, tristes tamen & continuos aspernantium. At nunc patientia servilis, tantumque sanguinis domi perditum, fatigant animum & tristitia restringunt, &c.

Pacat. Paneg. Theodos. d. Huc accedit auditor Senatus, cui cum difficile sit, pro amore quo in te praeditus est, de te satisfieri; tum difficilius pro genita atque hereditaria orandi facultate, non esse fastidio rudem hunc & inculsum, Transalpini sermonis horrorem: praesertim cum absurdae sinistraeque jactantiae possit videri, ostentare facundiam, quam de eorum fonte manantem in nostros usque usus derivatio sera traduxit.

Ibid. Ita dum obsequio interpreter impudentiam, dum in eundem hominem non convenire puto gaudium & silentium, duas res diversissimas junxi, metum & temeritatem.

Apul. apol. 1. De eloquentia vero, si qua mihi fuisset, neq; mirum neque invidiosum deberet videri, si ab ineunte unis studiis literarum ex summis viribus deditus, &c.

Solin. c. 1. Cujus vel industria promptius suffragium, vel benignitas veniam spondebat faciliorem.

Pacat. paneg. Theodos. d. Dabitur utcunq; venia piae temeritati, si usurpasse communia, non occupasse videamur aliena.

Θέλγειτο ἐσθλοῖς διὰ τὸ συνήθειαν, ἔφη, ἔχειν, αἷς μὴ βούλομαι, ἀνιῶμαι, αἷς δὲ ἀνιῶμαι, βούλομαι, Stobaeus. Macrobius transtulit: Quae praesens locus & tempus exigit, ego non calleo; quae ego calleo, nec loco praesenti funesta, nec tempori.

Deliberandi.

Pro Rosc. Amer. De quo neque quomodo dicam neq; quomodo taceam reperire possim: si enim taceam, &c.

Paneg. or. 8. Quae omnia ita trivit Oratoris oratio, ut cum taedeat loqui, pudeat tamen tacere, sed cum amor efficit, ut malim loqui cum taedio, quam tacere cum pudore, persequar illam coquorum laudatam consuetudinem, &c.

Pacat. paneg. Sed quid facio? Novam quandam patior ex-

copia

copia difficultatem. Quid, inquam, faciam?

Quum igitur impediat turba delectum, atque præſtet geſta in ſummam referri, quam enumerando renuari, dixiſſe ſufficat, Unum illum divinitus extitiſſe in quo virtutes ſimul omnes vigerent, quæ ſingulæ in omnibus prædicantur. Ibid.

Quæ vos per hoſce annos appetiſtis atque voluiſtis, ea nunc ſi repudiaritis, abeſſe non poteſt, quin aut olim cupide appetiſſe, aut nunc temere repudiaſſe dicamini. A. Gel. ex or. C. Gracc.

Vereor mehercule ne aut gravioribus utar verbis quam natura fert, aut levioribus quam cauſa poſtulat.

Utrum impudentius à ſocio abſtulit? An turpius meretrici dedit? An improbius Pop. Rom. ademit? An audacius tabellas publicas commutavit? Pro Quinct.

Neque enim tantopere mihi conſiderandum eſt, quid vir optimus in præſenti velis, quam quid ſemper ſis probaturus. Plin ep. 7. l. 1.

Quid hoc homine faciatis? Aut ad quam ſpem tam perfidioſum, tam importunum animal reſerveris? Act. 2. in Ver.

Illudendi.

TUm iſte vir opt. (vereor ne derideri ſe putet quod iterum jam dico opt.) Pro Quinct. Cic. Nar.

Non comparat ſe tecum gratia P. Quinctius, Cic. pro Quinct.
Nævi: non opibus, non facultate contendit: omnes
las artes, quibus tu magnus es, tibi concedit, fate-
r ſe non, &c. non habere domum clauſam pudori
fanctimoniæ, patentem atque adeo expoſitam
pidinis & voluptatibus, &c.

Itanevero? Tu ille es qui cenſuram hic nobis ſine ſuffragio geris? Tu provides ne quid Reſp. capiat detrimenti? Bene eſt: ſtate firme cives hoctibicine deſtina? Sed tamen ego magiſtratus eſſe putam, quibus hæc curæ, &c. niſi tu unus plus ſapis & ides quàm cæteri omnes, *O mi ſenex, omnes videmur his ſaperde, feſtivi, belli, eum ſimus coprea.* Lib. adverſ. Dialogiſt.

Ite igitur, & ſi ita vultis, facultates divinas proiuite, cœlo emiſſum animum humi proſtratum ſigite, ſenſus rationi præponite: pergite eſſe virtun proditores, vitiorum jumenta, voluptatum mania.

Minandi.

VIdeſque, ô Juvenis, hoc dictu quam facto difficilius eſſe] vel facto quam dicto exprompeius Cæſar. ad Miſel. Trib. impedien-

Et tem.

Plut. 6. Verrin. Et, ſi me in hoc reo, quem mihi inimicum Siculi dederunt, ſatis vehementem, ſatis perſeverantem, ſatis vigilantem cognorunt; exiſtiment in iis hominibus, quorum ego inimicitias Pop. Rom. ſalutis cauſa ſuſcepero, multo graviorem & acriorem futurum.

Chion. in ep. Οἱ θεοὶ, ὦ ἀναίσχυντον ἐλθεῖ, ἠδύνησαν ἡμᾶς λόγχας ἴνας Θ.

Plaut. Quod ſi te perperrâſſe comperero, pejus cruce & furca lueres, nec ad commiſerationem me flecteres etiamſi fleres ſanguinem.

Metuendi & Obſtupeſcendi.

TAmen ita deos mihi velim propitios, ut cum illius diei mihi venit in mentem, quo die citato reo mihi dicendum ſit, non ſolùm commoveor animo, ſed etiam toto corpore perhorreſco. Qui tandem iſtius animus eſt, in recognitione ſcelerum ſuorum, cum ego ipſe in commemoratione eorum non ſolùm animo commovear, verùm etiam corpore perhorreſcam? venit enim mihi fani, loci, religionis illius in mentem; verſantur ante oculos omnia.

Turn. 11. Horret animus tanti vitii imagine. An hoc quicquam potuit audire majus? Audivit, audivit, quod cum dicere conor, lingua, ſuppreſſis fauciſbus, fluitans palato inhæreſcit. Num ad tantum myſterium enunciandum opus eſt non Oratoris alicujus voce, contentione, lateribus; ſed Cherubinorum ac ſeraphinorum linguis, ardore, flamma. Ad quid poteſt latere tantum? habet hoc quidem quod ſum dicturus flagitii ſpeciem, verùmtamen ſi non tu matis audire, audeo quidem dicere, non tenuiti meruit ſi audire, &c.

Plin. epiſt. 22. Si quis forte te, quod abominor, fallat.

Malè & bene precandi.

Androm. ad Ulyſſ. Sen. Troad. 696. verſ. Drex. in Æetern. 9. SIc te reviſat conjugis ſanctæ torus, annoſq; du te recipit extendat ſuos. Laetra, hic te juvet excipiat tuus, & vota vincens veſtra felice i dole. Ætate avum tranſcendat, ingenio patrem miſerere matris.

Plaut. Aſin. 3. act. Veritas te amet, mi N. & ſapientia, tam eni hoc ſapienter, quàm vere dixiſti.

Dii te ſervâſſint ſemper cuſtos herilis, decus popu theſaur

thesaurus copiarum, salus interioris corporis, amorisque imperator.

Tantum tibi boni Dii immortales duint. Plaut.

Dent tibi, Cæsar, ætatem Dii, quam mereris; serventque animum quem dederunt. Pseud. 3. Plin. Paneg. ad Trajan.

Quid isti benignitati precer? nisi ut semper obliges, obligeris, incertumq; facias utrum magis expediat civibus tuis debere tibi an præstitisse. Ibid.

Digna vota quæ semper suscipiantur, semperque solvantur. Ibid.

Pro nobis ipsis quidem hæc erat summa votorum, ut nos sic amarent Dii, quomodo tu. Ibid.

Nos inter secunda omnia & vota certantia, quæ præsenti tibi conferuntur, vehemur alacres. Ibid.

Quo majore fiducia iisdem illis votis, quæ ipse pro se nuncupari jubet, oro & obtestor: si bene Remp. si ex utilitate omnium regit, primum ut illum nepotibus nostris ac pronepotibus serves: deinde ut quandoq; successorem tribuas, quem genuerit, quem formaverit, similemq; fecerit adoptato. Aut si hoc fato negatur, in consilio sis eligenti, monstresq; aliquem quem adoptari in Capitolio deceat. Ibid.

Deum precor, conatum meum felicitet, teque V. C. nobis & Reip. servet. Put. 4. ep. 5. l.

Quod superest, Deum posco; ut te filii consequantur; aut, quod plus decet velle, transcendant. Sidon. ep. 7. l. 8.

Dii tibi omnes omnia optata afferant, &c. vid. form. Grat. agendi. Plaut. Stich. 2.

Propino tibi salutem plenis faucibus.

Ita mihi meam voluntatem, spemque reliquæ vitæ vestra Pop. Rom. existimatio comprobet, &c.

Ita amor hic inter nos perennet, quem coimus auspice & teste immortali tuo patre.

Ita perpetuus inter nos amor sit, mi L. ut cum aculeo discessi à vobis. Lipsi.

(Ita meus mihi genius faveat) (Dii meliora piis.)

Tu salve, & idem voveo Holmanno. B. & cæteris collegis.

At vos salus servassit. Plaut. Cistel.

C. Cæsari filiæ suæ filio, cum eum in Armeniam mitteret Augustus precatus est à Diis, gratiam Pompeii, audaciam Alexandri, fortunam suam conderi. Plut. Apoph.

Dii illum infelicitent omnes; qui, &c. Plaut. Pœn. 2.

Dii te eradicent.

Solennia vota pro incolumitate tua, qua publica salus continetur, & suscepimus, Domine, pariter & solvi- Plin. ep. 35. l. 10.

ſolvimus; precati Deos, ut velint ea ſemper ſolvi, ſemper ſignari.

Put. Vivite & annum hunc, & ſeculum hoc feliciter incipite atque tranſigite.

Put. diat. 10. Ergo florete, felices viri, Senatorio munere vere digni, florete urbes non muris magis turribuſq; quam Rectoribus munitæ; incrementa capite, quæ nulla unquam vis hoſtilis, nulla militiæ calamitas labefactet.

Eumenes ad milites ſous. Juſtin. l. 14. At vos devota capita reſpiciant Dii perjuriorum vindices; taleſq; vobis exitus dent, quales vos ducibus veſtris dediſtis. Nempe vos iidem paulo ante & Perdiccæ ſanguine eſtis aſperſi, & —— Ultima nunc ego perfidorum victima has vobis diras atque inferias dico; ut inopes extorreſque omne ævum in hoc caſtrenſi exilio agatis, devorentque vos arma veſtra, quibus plures veſtros, quam hoſtium, duces abſumpſiſtis.

Conſolandi.

Cic. fam. ep. l. 5. NAm quod allatura eſt ipſa diuturnitas, quæ maximos luctus vetuſtate tollit, id nos præripere conſilio prudentiaq; debemus. Etenim ſi nulla unquam fuit liberis amiſſis tam imbecillo mulier animo, quæ non aliquando lugendi modum fecerit: certe nos, quod eſt dies allatura, id conſilio anteferre debemus, neque expectare temporis medicinam, quam repræſentare ratione poſſimus.

Plin. ep. 16. l. 5. Ut enim crudum adhuc vulnus medentium manus reformidat, deinde patitur, atque ultro requirit: ſic recens animi dolor conſolationes rejicit, ac refugit, mox deſiderat & clementer admotis acquieſcit.

Cic. fam. ep. l. 4. Neque monere te audeo, præſtanti prudentia virum, nec confirmare, &c.

Ibid. Illud tamen me vel moruiſſe vel cenſuiſſe puta, vel propter benevolentiam tacere non potuiſſe, ut quod ego facio, tu quoque in animum inducas.

Homines ſane ſumus, & urit illud, Avelli. Solatur te quod non in longum. Liſp. Cent. 2. Ep. 30. tota, Ep. 55. 64. 67. Senec. ep. 67. & 99.

Turn. Or. 15. Non prius conquievit, quam è cœlo ſpes & conſolationis auram aliquam ſentiſceret.

Plin. ep. 1. l. 3. Quibus ex cauſis neceſſe eſt tanquam immaturam mortem ejus in ſinu tuo defleam: ſi tamen fas eſt aut flere, aut omnino mortem vocare; qua tanta viri mortalitas magis finita, quam vita eſt. Vivit enim, vivetque ſemper, atque etiam latius in memoria hominum & ſermone verſabitur, poſtquam ab oculis receſſit. Fuit,

Fuit hoc luctuosum suis, acerbum patriæ, grave bonis omnibus. Sed ii tamen Remp. casus secuti sunt, ut mihi non enepta L. Crasso à Diis immortalibus vita, sed donata mors esse videatur. Non vidit flagrantem bello Italiam, non ardentem invidia Senatum, non luctum filiæ, non exilium generi, non-non-non deniquein omni genere deformatam eam civitatem, in qua ipse florentissima multum omnibus gloria præstitisset. Ego vero te, Crasse, cum vitæ flore, tum mortis opportunitate, divino consilio & ortum & extinctum esse arbitror. Nam tibi ——— Cic. 3. l. de or.

O noctem mihi omni deinceps die clariorem! O numerandam candido lætitiæ calculo! vos pergite officiosæ lachrymæ, & alio nunc affectu fluite: madere gaudii rivis jam debet facies. Put. Diatr. 9.

Vide Sulpitii ep. 5. l. 4. & 5. epist. 12. Lucceii & 16. epist. Cic. Consol. Sen. ad Polyb. Marciam, Helviam matrem. Plut. ad uxorem, & ad Apollin. Hieron. ep. *&c.* enumeratas à J. G. Vossio, l. 3. institutionum, c. 4.

Judicem compellandi.

CAusa hæc, te Ephoro, peragatur: parva quidem si mores nostros spectes, magna si antiquos, & sic prudentia, doctrina, authoritate tua digna, atque in parte tua. Put. diatr. 7.

Dies dictus est, & tu judex, vir clarissime, ut inter pro pronuncies Neq; superstitiose tibi causam meam commendabo, neque neglectim. Tu ingenio rectus, judicio acer, non oculis sed animo ipso Argus, veram & incorruptam sententiam per te laturus. Id. Ibid.

Itaq; si tuo unius judicio justam causam laudasse Ibid.
& defendisse videar; honesto elogio clarus apud bonos, laudatusq; sum. Claritas enim, ut pulcherrime Seneca, non desiderat multa suffragia; potest & unius boni viri judicio esse contenta. Nam bonos omnes bonus unus judicat.

Moderandi & Dijudicandi formulæ.

APud Indos præstabile quoddam genus hominum fuisse memoriæ traditum est, quos Gymno-sophistas vocabant. Hi neque pe- Apol. Flor.
ri erant propagandæ vitis, nec inoculandæ arbo-, nec proscindendi soli. Non illi norant arvum ere, vel aurum colare, non equum domare, vel rum subigere, non ovem vel capram tondere, pascere. Unum pro his, & illud omnium sum-m, norant; Sapientiam colebant, tam magistri

senes,

ſenes, quam diſcipuli minores. Apud hos, ubi menſa poſita, omnes adoleſcentes ex diverſis locis & Officiis ad dapem convenerant, perrogabant magiſtri, quod factum, à lucis ortu ad illud diei, bonum feciſſent. Alius ſe commemoravit aliquid meditatione ſua reperiſſe, vel alterius demonſtratione didiciſſe: alius ſeſe parentibus quidpiam imperantibus obediſſe: alius ſe inter duos arbitrum delectum, ſanata ſimultate, reconciliata gratia, purgata ſuſpicione, amicos ex infenſis reddidiſſe. Qui nihil habuit adferre cur prandere, impranſus ad opus foras extrudebatur,

Xenoph. Cyri pæd. 1. 1. Atque utinam mihi, prandii tantum diſpendio, liceret hinc diſcedere, ac ne forte ſicut Cyrus quondam, qui puer à Magiſtro judex duobus aliis pueris datus, quorum alteri grandiori tunica erat brevis, alteri minori tunica erat longa, pronunciavit utrique magis convenire, ſi veſtes inter ſe mutarent, ſua deinde & ipſe tunica exutus, vere Gymnoſophiſta factus, verberibus excipiebatur, quod contra jus dominii nec ſecundum leges ſententiam tuliſſet: ſic & ego litis hodiernæ conſtitutus arbiter (in qua tu, Longine, majuſculorum patronus, magna voce ſonas, manuque tota, *Ineſt ſua gloria magnis*) Tu, Minuti, breviorum tueris partes, & in pedum digitos erectus exclamas, *Et ineſt ſua gratia parvis*. Theſea expectarem vindicem, ſi utrumque ad Procruſtis lectum dimenſus, alterum detruncandum extendendum alterum pronunciarem, meritas vel me judice daturus pœnas ſententiæ ex æquo magis quam ex juſto latæ. Sed aliam longe controverſiæ hujus dirimendæ rationem mihi incundam video quocirca ——

Anthol. β λ. Litem aliquando intenderat ſurdus ſurdo, ſibi trimeſtrem ædium penſionem deberi clamitans. Reus ſe illa nocte foras uſquam prodiiſſe pernegabat, ut qui domi pernox molam verſarit. Judex æque ſurdus, hunc, illum intuitus. Nam quid, inquit, ſuper hac re contenditis? Annon utriq; veſtrum mater eſt? Uterque alat, jus & æquum poſtulat. Ergo ſane ſurdus non ſum: & tam abſurdus eſſem, & dignus qui male audirem, modo ex allegatis veſtris ſententiam ferre velle, qui non ſurdi ſolum ſed & cæci; Andabatarum more digladiantes, à ratione præcipites toto cœlo. Quo enim tu tantum mihi lævus abis, quid? An in Contemplationis altum? Tu vero quo tam diverſus? an in cæca Practicæ ſaxa? Quin

ne ſequimini, ad tutæ pacis & tranquillæ quietis portum ———

Plato quoties à magiſtro ſuo Socrate diſſentire iubuit, excuſare ſe ſolitus. Amicum ſibi eſſe Socratem, magis amicam Veritatem; invidiæ mox ſuæ vindicem habuit & Ariſtotelem diſcipulum, quem etiam ingratitudinis nomine Pullum vocabat equinum, ut qui, lacte ſatur materno, calcibus matrem peteret. Hic itaque ſi quando à magiſtri placitis diſcedere in animo haberet, profiteri ſolebat. Amicum ſibi eſſe Socratem, amicum Platonem, ſed maxime amicam Veritatem. Abſit modo invidia, judicio pronanciatum ſano, exemplo utili. Sic diligendi ſunt amici, ut non diligantur eorum errores. Neque enim placet naſo duci, aut auribus trahi, ut pedibus eam in alterius ſententiam non prius examinatam probe ad veritatis ſtateram. Turpe vero cum ſit, ex omnium rerum dictatore atq; domino intellectu facere mancipium alienæ libidinis: Diſcernamus quas è metallis veſtris erutas attuliſtis maſſas in exploratore aurei veritatis conflatorii igne, idque ſeparatim ———

Ælian. Var. hiſt. l. 4. c. 9.

Ariſt. Eth. Nicom. l. 6. 1.

Scalig. exer. 6. ſect. 4.

——— Atque utinam mihi in manum daretur libra illa Critolai, qui cum in alteram lancem animi bona imponeret, in alteram corporis & externa; tantum propendere illam boni lancem putavit, ut terram & maria deprimeret.

Cic. 1. Tuſc. qu.

Καὶ τότε δὴ κεύσεια παλὴρ ἐπιτανυ πάλαιμα.
Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέε θανάτοιο
Ἰλω μὲν Ἀχαλ ῆ, τ δ' Ἐκτορ ἱπποδάμοιο
Ἕλκε δ μέσα λαβὼν, ῥέπε δ' Ἐκτορ αἴσιμον ἦ-
μαρ.
Ὤχετο δ' εἰς αἴδαο, λίπεν δ' ἰ Φοῖβ' Ἀπόλ-
λων.

Homer Ilias χ.

Jupiter ipſe duas æquato examine lances
Suſtinet, & fata imponit diverſa duorum:
Quem damnet labor, & quo vergat pondere lethum.

Virgil. Æn. 12.

Περὶ μὲν τ ῥηθησεσθ μείλλοντ ἀμείνοσός εἰμι μ δικαιοτέρως, μ τῇ ἢ κακείνοις κλίνων ὡς ὅπ πλάστιγξ ποῖς ἐπὶ τροχὸν ῥέπῃ μᾶλλον ἀμείνω, πολὺ δ' ἧττ ἐγὼ μὲ μ τ εἰσηγήσ μ τ' εἰπὼν ἐρῶ.

Plutarch. de educat. puer.

Veri-

Veritatem, quæ (ut opinabatur Democritus) in profundo mersa puteo latet, vos binæ quasi fistulæ, aut gemini ῥοδοπλεῖς certatim vicaria opera eaq; strenua, eruere laboravistis. Ad quam quia uterque summa fiducia affectare videri vultis, videamus & nos, ne forte quod fieri solet, altercando amittatur veritas, utrum remota erroris nebula, sublato opinionis velo, sedato denique affectuum vento, pura illa sit, simplex & sincera, uti prætenditis. Primum itaque prodeat———

Diog. Laert. l. 1. Chilo jam ætate provectus, dum modo vitæ anteactæ virtutibus vellet frui, modo vitia recensere, ut censura sua in ea animadverteret, dixit: Se sibi per totam vitam non conscium fuisse ingratitudinis; una tamen re se modice moveri, quod cum semel inter amicos illi judicandum esset, neque contra jus agere aliquid aut decernere vellet, persuaserit amico judicium à se provocaret; ut sic nimirum utrumque, legem & amicum servaret———

Plutarch. Apoph. Themistocles à duobus amicis suis cooptatus litis æstimandæ dijudicandæque arbiter, ingrati muneris invidiam declinare volens, judicium aversatus est, inquiens, Nolle se ex amico transire in judicem, ne ex amico jam utriusque, cogeretur in alterius transire inimicum———

Simonidi petenti à Themistocle ut in causa quadam iniquè judicaret: Neque tu, inquit, si præter modos caneres, bonus esses poeta; neque ego, si præter leges quid decernerem, magistratus probus———

Xenophon, ἀπομνημ. Socr. In deserto hoc bivio cum Hercule anceps animi hæreo. Hinc mollis mihi sese offert via rosis violisq; consita: Illinc ardua via & acclivis intercluditur dumis spinisque aspera. Utram tandem ingressam à Virtute & Voluptate, luculenta utrinque oratione admonitus, vixdum constat. Tu comes blanda hortaris———

Homer. Odyss. α. Unde oculis meis repente oborta in tam clara luce caligo; Unde menti stupor, cordi genibusq; tremor? Mihi ipsi qui vobis moderator datus sum moderamine opus est. Quis me Tiphys, quis Deus geminis hisce interceptum monstris expediet? *Hac rabiosa premit canis, hac lutulenta ruit sus.* Hinc latrat sæva luxus Scylla, inde vorat vomitq; Avaritia Charybdis. Quis mihi dabit, inter vastum gurgitem atque infamem naufragiis scopulum, iter tenere medium? Tu mihi sola Ratio, Circe, Calypso, Heleno prior dictabis

Arist. Eth. Nicom. l. 2. c. 8.

dictabis medium; Νῦν ἢ μὴ ποτὲ ἡμῖν ἡ νίκη σῴζειν ἔοργεν, per illud potius extremum in quo minus peccatur, à quo plus imminet periculi, ad portum tendere, ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστιν, Ἐξ ἐναντίας ἀντὶ πολλημέρου ἢ ἅμα πίστας.

In contentione Divitiarum, Nobilitatis, Honoris, Voluptatis, Scientiæ, Virtutis, &c. de summa felicitatis sede, poterit Moderator ab initio usurpare, aut etiam in orationem prosam solvere illud Lucretii.

Suave, mari magno turbantibus æquora ventis, Lib. 2.
E terra magnum alterius spectare laborem:
Non quia vexari quenquam est jucunda voluptas,
Sed quibus ipse malis careas, quia cernere suave est.
Suave etiam belli certamina magna tueri
Per campos instructa, tua sine parte periculi:
Sed nil dulcius est, bene quam munita tenere
Edita doctrina sapientum templa serena:
Despicere unde queas alios, passimque videre
Errare, atque viam palantes quærere vitæ:
Certare ingenio, contendere nobilitate:
Noctes atque dies niti præstante labore,
Ad summas emergere opes, rerumque potiri.
O miseras hominum mentes! O pectora cæca!
Qualibus in tenebris vita, &c.

Optimo sane consilio eductæ utrinq; copiæ, summa Ex Virg. 4. Georg.
arte instructæ acies vestræ concurrerunt fortiter, dimicarunt strenuè; obstinatis usque adeo animis obnixæ non cedere *dum gravis aut has, Aut has versa fuga victor dare terga coegit.* Faxo tamen ut *motus, Post animorum atque hæc certamina tanta Pulveris exigui jactu compressa quiescant.* Proinde è ductoribus meis revocatis, deterior qui visus detractis pinnis discet humi serpere; melior *vacua regnabit in aula,* & triumphans *caput inter nubila condet.*

Vipereos agnosco dentes, & lethali prætincta vene- Ex Ovid. 7. Met.
no semina. Colchia hæc sementis, ubi è serpentinis dentibus nati terrigenæ, in sua, in parentis viscera infestis animis armatas convertunt manus. Neq; enim nisi literis instructi, & eloquentia delibuti, illarum castra obsidere, hujus arcem oppugnare potuissetis aut etiam ausi fuissetis. Quum tamen destructum ab eis sic eloquenter, ut vel hoc ipso adstruatis, quo destruere præsumitis. Ita nihil eloquentiam destruere præter

præter eloquentiam poteſt: ideoque nec ipſa poteſt, quoniam ſcilicet hoc quoque poteſt quod omnino non poteſt. Ne tamen Cadmea forte victoria rem ad internecionem planè ducat; jam tempus adeoque diſcrimen poſtulat, ut ſilicem meum in medios jaculatus hoſtes, depulſum ab eloquentia Martem in ipſos convertam. Inteſtini itaque ferri licentiam vel ſic dearmatum venio.

Put. diatr. 7.

Militiam ſi intuemur? non turba, ſed diſciplina ad victoriam facit; non quam multi, ſed quam boni pugnent; etiam in oratione ſtabit victoria non à numero & multitudine, ſed robore & vi argumentorum.

Huc mentem adhibeatis, juſtane an injuſta dicam, hoc enim Judicis officium eſt, Rhetoris autem vera loqui.

Medorum judices, ferebant prætextas virtatas loris, & in capite tiaram. Atque hinc tiara cuique, cui appendet ad ſiniſtrum latus opus è margaritis fimbriatum, alteram autem ejus qui geſtat obtegens. Quibus ſignificabant, aurem quidem retectam accuſatoribus dari, tectam vero accuſatis ſed abſentibus reſervari.

Philippus inter duos malos judex conſtitutus, alteri ut è Macedonia abiret, alteri ut eum perſequeretur, imperavit.

Mercurio deferenti pomum Eridos, Joviſque mandatum, reſpondet Paris.

Videte autem quale à me judicium expectet vel etiam exigat, qui de me prius tam inique judicavit, hominum deorumque moderator ſummus. Qua enim fiducia mortalis ego, utique opilio & è plebe ſubſequa, cujus neque fori neque ſubſellii res eſt, quæ in certamen venit, decernam hanc litem anxiam & ancipitem de immortalium dearum forma? quarum etiam præſentiam tremulo horrore expaveſco, nondum ſatis aut mitiſſimo ipſarum aſpectu, aut molliſſimo vocalis dei affamine confirmatus. Quanto melius ipſe ſibimet ſumpſiſſem hunc judicii calculum, formarum ſpectator elegans, cupitor ardens, potitor notus? Sed video quid vélit, declinare ſcilicet, & à ſe amovere vultantæ dijudicationis invidiam, & in me tandem derivare. Jam olim docuerunt me rex ille aſininis donatus auribus, & vates oculis muctatus, quam periculoſæ machinæ ſubeat pleam, quicunq; veſtras dirimendis controverſiis arbiter adſcitus fuerit. Quo ego vos, ſereniſſimæ dominæ, oratas exoratas velim, quoniam Jovis ſummi nullatenus per hunc Ar-

gicida

gicidam diffugere authoritatem licet, ut ſententia (quod factu neceſſe eſt) ſecundum unam pronunciata, reliquæ duæ ſpe ſua fruſtratæ, me conjugis patriſque veſtri ſortitione judicem electum, rejectione veſtra non improbatum, nec offenſa excipiatis, nec odio aut vindicta proſecutum eatis. Agite igitur pulcherrima numina, veſtras perorate cauſas, veſtras prædicate dotes, namque hinc etiam venuſtatis commendatio, formæ conciliatio; dum ego interea temporis, me recolligo, totuſque divino huic ſpectaculo addictus, exactiori luſtratione ſingulas & ſingulares formas rimer, penſioreque examine de iis judicem.

Papæ! quale ſpectaculum, quanta pulchritudo, quæ undique voluptas? hic certè eſt, ubi Argus fieri velim, quo tot ſimul oculis tanta devorem gaudia. Quam venerabile & regium fulget præſtringitque tum oculorum tum animi aciem Saturno digna proles, Jove matrona, oculis veneranda, ulnis candida? quam inſuper imperiis pollens, quam muneribus potens, diademate caput cincta, ſceptro innixa, divûm incidit Regina, & vera inceſſu patet Dea! par rorandis cœlis, regendis terris, calcandis inferis: quo æquior (ita mihi faveat Saturnius) factus ſum Ixioni tam divinam formam ambienti, rotamque cui affixus, ſequiturque fugitque, vel uno illius amplexu, utcunque per ſubmiſſam nubem imaginario, redimere præoptem. Illa verò, quam ex facie agnoſcas, conſilii æque ac fortitudinis dominam, ex galeæ cono, olcaginâ redimito corona, lauro tamen præcincta; ſcias belli paciſq; mediam: namque & ægidem quatit, & haſtam vibrat, patris æmulata fulmen armipotens virago, belli ſpolia, paciſque firmamenta præ ſe ferens: medio tamen inter gratiam & terrorem tenore, nullis non obſequiis votiſque expenda, niſi in perpetem & pertinacem juraſſet virginitatem. Sed & hæc, dii boni! quam egregio decore conſpicua? neque ex parte ſpecioſa, ſed tota amabilis, amicabilis, admirabilis, divûmque hominumque voluptas alma Venus, intecto corpore perfectam formoſitatem profeſſa, colore in ſpem divino teſtata ortum; candida, quod cœlo remeat: cærula quod mari remeat. Erubeſcunt amicantes in genis roſæ, horrent ſororiantes ſub lactis mamillæ, lividentes paſſim per cutim tranſcent venulæ, per diffuſas undique ambroſia omas renident humeri eburnei; quam deni- ue vel ſic, neque gemmato ceſto cinctam, neque

Orationes trium Dearum excipit hac Paridis ſententia, Quam ſi placere ſenſero; & illas & alias hujuſce generis dabit iterata editio.

A

neque Gratiis gratissimis comitatam, neque suis cupidinibus circumfusam commendat dulcis risus, non decęcet ipse nævus, & supra omnia apud me valet ipsius oratio; qua se mihi ducturam nuptu pollicetur quandam forma præcipuam, suique similem, candidam utpote è Jove cygno fatam, ceteram ut quæ in ovo nutrita fuerit. Valeat itaque imperandi libido, facessat bellicæ gloriæ sitis, habendam in hoc certamine rationem pulchritudinis, monent & Jovis jussa, & Mercurii mandata, & ipsius aurei pomi inscriptio, *Pulchra capiat*, Hoc igitur cape tuo jure, O Venus. *Nam tuæ forma deam, me judice, vincit utramque.*

Et alias discernendi litium formulas, litem secundum alteram partem dandi, vel ampliandi, licebit affingere ex judicio Dolabellæ, & rejectione mulieris Smyrneæ ad Areopagitas. A. Gel. 12. l. 6. c. ex Val. Max. 8. 1. vid. & judicium Galatium Val. Max. 2. l. 8. c. Licinii Fimbriæ. l. 7. c. 2. Jul. Cæs. Sen. de benef. 5. l. 24. c. Philippi & mulieris. Val. Max. 6. l. 2. c. Cambysis, l. 6. 3. c. Claudii de muliere non agnoscente filium. Suet. Claud 15. c. Alexander alteram occludebat aurem, reo sc. reservatam. *Qui statuit aliquid parte inaudita altera, Æquum licet statuerit, haud æquus fuerit.* De judicis officio in litibus. A. Gell. 14. l. 2. cap. & 4. cap. & Cic. pro A. Cluentio. Judicium Pop. Rom. parum honestum inter Ardeates & Aricinos, Liv. 1. 3. & Val. Max. 7. lib. 3. c. Ampliationis, N. L. *non liquet*, Asconius, Cicero, Liv. *&c.* Ptolemæi, Ælian. Var. hist. lib. 14. cap. 43. Philippi dormitantis Plut. Apophth.

Ad implendum paginam hoc loco visum est titulum libri inserere qui, nisi fallunt de eo testimonia doctissimorum omnibus rarum studiosis per quam necessarius est futurus, h. e. Parlipomena *Orthographiæ, Etymologiæ, Prosodiæ, una cum Scholiis ad Canon de Genere Substantivorum, de Anomalis, præterito & supinis Verborum Syntaxi, Carminum ratione, & Figuris, ex optimis autoribus Grammaticorum Coryphais collecta, in 4 libros distributa. Per clarissimum & ad modum doctum Joan. Danesium, in 4to. venalisque habetur apud Philem Stephanum sub aurato Leone, in Cæmeterio Sancti Pauli, apud quem etiam sunt venales illæ editiones operum Virgilii & Martialis, quas edidit Farnabius cum notis suis sub ipsius correctione prælum curantis impressa.*

INDEX
POETICUS,

Commonſtrans,

Deſcriptiones, Comparationes, Alluſiones, Ritus, Locos communes, Fabulas illuſtriores, *&c.*

Quæ habentur apud Poetas, veteres & recentiores, majorum & minorum gentium.

LONDINI,
Typis *J. Wilde*, Impenſis *G. Conyers*, & *M. Wotton*. 1704.

INDEX
POETICUS

INDEX POETICUS.

A.

Aborigines, indigenæ, *Virg.* viii. 314.

Academia, *Casp. Barlæus, laud. Hortuli Leydensis.*

Academici honores, *Barlæus*, 12. *Miscellan.*

Accipiter, comp. *Virg.* xi. 721

Acies instructa, exercitus, (*vid.* Belli Conflictus) *Plaut. Amphytrio act.* i. *sc.* 1. *Virg.* viii. 593. *Stat. Theb.* 402. *Claud. in Rufin.* iii. 74. 331.

Actæon, *Ovid. Met.* iii. 138. *Sen. Oed.* 751.

Adolescentia, *Lavin. Torrentius, Casimirus Sarbievius*, i. *lyr. od.* 4. & iii. *lyr.* 22. *ode.*

Adonis, *Ovid. Met.* x. 503.

Adversa virtutem illustrant, *Ov. Trist.* v. *el.* 6. *vers.* 8.

Adulatio, *Barb. Urb.* PP. P. 278.

Adulterorum apud inferos Supplicia, *Virg*, vi. 612.

Ædificator, *Juvenal. Sat.* xiv. 86.

Ædificia, *vid.* Luxus in ædificiis.

Ægis, *Vir.* viii. 435. *Claudian. cons. Prob. & Olyb.* 93. *Claudian. Gigantomach.* 99. *Sidonius carm.* xv. 7.

Æmulatio, *Virg.* v. 229. *Barlæus* ii. *eleg.* 18.

Ænigmata, *Casp. Barlæus.*

Æolus, *Virg.* i. 56. *Val. Flacc.* i. 581.

Æquanimitas, *Hor. od.* ii. 10. iii. 1. *Sen. Troas*, 257. *Sen. Thyest.* 612. *Casimirus Sarb.* ii. *lyric. od.* 4.

Æquinoctium Autumnale, *Virg. Georg.* i. 208.

Aer, *Ovid. Met.* i. 52.

Æstas, *Bas. Zanchius.*

Æstus nimius, *vid.* Siria stella, *Stat. Theb.* iv. 69. 738. *Barlæi Silva Ducis.*

Ætas aurea, felicia secula, *Virg.* 6. *Ecl.* 28. *Georg.* i. 128. *Lucr.* v. 781. *Catul.* 64. *Tibul.* i. *el.* 3. *Ovid. Met.* i. 89. *Sen. Med.* 329. *Sen. Hippol.* 523. *Octavia*, 388. *Claud. rapt. Pros.* iii. 24. *Claud. in Rufin.* i. 389. *Sidon. carm.* ii. 105. *Boeth.* ii. 5. *metr. Casp. Barlæus Hymn. in Christum*, v. 224. *Idem.* ii. *el.* 6. *Casim. Sarb.* i. 1. *Zevecotius*, ii. *el.* 13. *Jac. Gaddius*, 24.

Ætas argentea, *Virg. Georg.* i. 128. *Ovid. Met.* i. 113.

Ætas ferrea, *Catul.* 64. *Ovid. Met.* i. 127. *Barlæus* ii. *el.* 5. *Zevecotius* ii. *el.* 13.

Ætate fruere, fugit enim, *Ovid. de Arte*, iii. 59. *Juvenal.*

venal. ix. *Sat.* 125. *Baudius*, i. *Iamb. alloquium moribundi ad amicos, & ii. Iamb. Ben. Turentino. Jo. Secundus* i. & 5. *Buchanan. eleg.* 2. *Heinſii Herodes, chorus*, iv.

Ætas hominis, *Hor. ad Piſones*, 157. *Ovid. Met.* xv. 221.

Ætates animalium, *Auſon. eidyl.* 18. *Epigr. Virgilio adſcript.*

Æternum, *Hor.* iii. *Od.* 30. *Ovid. Metamorph.* xv. 871. *Stat. ſylv.* i. 1. 90. *Sil. Ital.* vii. 477. *Claud. bell. Get.* 54. *Sannazarius de partu virgin.* ii. 392.

Æternum nihil, *Sen. Herc. Oet.* 1035.

Ætna, *Virg. Æn.* iii. 570. *Virg. Ætna*, 385. *Lucr.* vi. 639. *Ovid. Metam.* xv. 340. *Silius* xiv. 59. *Val. Facc.* ii. 29. *Claud. rapt. Proſ.* i. 161.

Affectus, *Virg.* vi. 733. *Ovid. Met.* ii. alluſ. 84. 233. *Sen. Med.* 385. *Paling. ſcorp.*

Affectus cum ratione lucta ſub perſona Medeæ, *Ovid. Metamorph.* vii. 12. *Sen. Med.* 925.

Affectus tollendi ut ſcias verum, ut velis bonum, ut vivas beatus, *Boeth.* i. 4. *metr.* & 7. iii. 5. *metr.*

Africa, *Sannazarius de partu Virginis* ii. 204. *Barcl. Argenis* iv. 6. *metr.*

Agricolarum vita, *vide* ruſtica vita.

Agricolarum arma, *Virg. Ge.* i. 160.

Agriculturæ ratio, *Virg. Georg.* i. 43. *Claud. Conſul. Mallii* 175. *Barb. Urb. PP. p.* 121.

Agriculturæ inventor, *Oſiris. Tibul.* i. *eleg.* 8.

Ahenum æſtuans, *Virg.* vii. 462.

Ajax Telamonius, *Ovid. Met.* xiii.

Ajax, *Oileus. Sen. Agam.* 527.

Alcyone & Ceyx, *Ovid. Met.* xi. 414.

Alexander magnus, *Juvenal.* x. *Sat.* 167.

Aliena noſtris potiora videntur, *Hor. Sat.* i. 1. *Baud.* i. *Iamb. ad Jan. Gruterum, & in Trochaicis, ad Eliam Bigotium.*

Ad aliena vitia aquilæ, ad noſtra talpæ, *Hor. Sat.* i. 3.

Aliis alia ſtudia & vota, mihi hoc, *Virg.* vi. 848. *Hor. od.* i, 1. *Propert.* iii. *eleg.* 7. *Ovid. Triſt.* ii. 485. *Sen. Herc. Fu.* 191. *Perſ.* v. 15.

Allii deteſtatio, *Hor. Epod.* 3.

Alpes, *Silius* iii. 477. *Petron.* 16. *metr.*

Alta cadunt, ſublimia vita, *Ovid. Triſt.* ii. *v.* 83. *Triſt.* iii. *eleg.* 4. *Sen. Hippol.* 1120. *Sen. Troas*, 257. *Agam.* 88. *Zevecotius* ii. *eleg.* 1. *vide* Mediocria firma.

Amantum umbræ in Elyſiis, *Virg.* vi. 442.

Amator, *Hor. Sat.* ii. 3. *Perſ.* v. 161.

Amazones, *Virg.* i. 494. xi, 570. 648. *Sil.* ii. 73. *Claud. rapt. Proſ.* ii. 63. *Conſ. Probini & Olyb.* 88. *Feſcennina in nuptiis Honorii & Mariæ*, 32.

Ambitio, *Hor. Sat.* ii. 3. *Sen. Herc. Oet.* 932. *Perſ.* v. 177. *Claud. de laud. Stil.* ii. 114. *Cauſſini Solyma, Chorus* i.

Amellus flos, *Virg. Ge.* iv. 271.
Amens, *Virg.* iv. 642. *Ovid. Met.* iv. 502. *alluſ.*

Amicus & amicitia certa, *Virg.* vi. 158. *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 3. *verſ.* 63. *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 4. *Dan. Heinſ.* i. *ſylv.* 3. *Zevecotius*, i. *eleg.* 6.
Amicorum prævaricator, *Hor. Sat.* i. 4.
Amicus ollaris, *Martial.* ix. 15.

Amicorum paria, *Ovid. de Ponto*, iii. *eleg.* 2. *verſ.* 67. *Manil.* ii. 599. *Claud. in Ruſin.* i. 107.

Amicitia requirit par. *Martial.* vi. 11.
Amicitiæ fides violata. Amicitia fortunam ſequitur, *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 7. *de Ponto*, iv. *eleg.* 3. *Petron.* 8. *metr. Plaut. Stichus. act.* iv. *ſc.* i. 14.

Amicorum deſiderium, *Buchanan. eleg.* 4. *& ſylv.* 2.
Ammonis templum, *Lucan.* ix. 511.
Amœnus locus, *Virg.* ix. *Ecl.* 40. *Culex* 120. *Ovid. de Arte*, iii. 667. *Stat.* i. *Sylv.* 3. *verſ.* 5. *Petron.* 20. *metr. Martial* x. 30. *Claud. rapt. Proſ.* ii. 101. *Sidonius carm.* xi. *Epith.* 6. *N. Reuſner. eleg. ad And. Cruſium. Franciſci Moncæi Paradiſus. Simon Egerius Sylv. Grotius* ii. *Epigr. Barlæi hortulus Leyd. Idem* ii. *eleg.* 3. *Gotofr. Torinus* i. *pag.* 3. *Jac. Gaddius*, i. 14. *Caſimirus Sarb. Epod.* i.

Amor, *Virg.* iv. 1. *Lucr.* i. 473. *Heinſii Scholium ſive Hymnus in Amorem.*

Comp. tonitrui, *Virg.* viii. 38.
Ex luxu & otio naſcitur, *Virg.* i. 619. *Ovid. Remed.* i. 139. *Remed.* ii. 350. *Ovid. Met.* iv. 302. *Seneca Hippol.* 203. *Octav.* 545. *Sil.* xi. 386.

Ex affectu naſcitur, *Virg.* i. 721.

Ejus vis, *Plaut. Aſin. act.* i. *ſc.* iii. *verſ.* 5. *Mercator act.* v. *ſc.* ii. *verſ.* 10. *Virg. Georg.* iii. 243. *Æn.* iv. 80. *Tibul.* ii. *eleg.* 4. *Propert.* ii. *eleg.* 7. *Seneca Hippol.* 272. *Octav.* 797. *Sil.* xi. 399. *Claud. rapt. Proſerp.* i. 225. *Bapt. Spagnolus. Titus Strozza. Herc. Strozza. p. Meliſſus elog. Baudius Var. Sylv.* i. *Paling. cancer. Barlæus in nuptias Adr. Blyenburgii. Alabaſtri Roxana, chorus.*

Amor inſanus, *Virg.* x. *ecl.* 44. *Hor. Sat.* ii. 3. *Propert.* ii. *eleg.* 1. *Seneca Hippol.* 99. 358. *Stat. Achilleid.* i. 301.

Amor militia, *Ovid. Amor.* i. *eleg.* 9. *de Arte* ii. 233.
Hortus Amorum, *Damaſ. Blyenburgius.*
Amor ſui, Φιλαυτία, *Catul.* 22. *Ovid. Met.* iii. 424. *Barb. Urban.* PP. *pag.* 253.
Amor optimum condimentum, *Plauti Caſina. act.* ii. *ſc.* iii. *v.* 1.

Amoris miſeriæ, *Plauti Ciſtel. ac.* ii. *ſc.* i. *verſ.* 1. *Mercator. act.* i. *ſc.* i. *v.* 18. *act.* iii. *ſc.* iv. *v.* 1. *Trinummus, act.* ii. *ſc.* ii. 10.

Anchora, *Virg.* vi. 44.
Ancile, *Ovid. Faſt.* iii. 371.
Andromedæ fab. *Men.* v. 531.

Anguis, *vid.* Serpens, *Virg.* i. 203. v. 84. *Ovid. Met.* iii. 31. vii. 150. *Claud. de rapt. Proſerp.* i. 182.

Preſſus, *Virg.* ii. 379. v. 273.
Nitidus juventa, *Virg.* ii. 471. *Lucr.* iv. 54. *Stat. Theb.* iv. 95. *Sil.* xii. 8.
Animum cole, & animi bona, *Ovid. de Arte*, ii. 119. *de Remed.* i. 127. *Ovid Triſt* iii. *el.* 7. *verſ.* 43. *Plaut. Pœnulus, act.* i *ſc.* ii. 88. *Paling. ſagitt. Gotofr. Torinus* vii. *p.* 135. *Caſimirus Sarb.* iii. *lyr.* 23. *od.*

Animi magnum auſum, *Virg.* ix. 181.
Anni quatuor partes, *Lucr.* v. 737. *Ovid. Met.* ii. 27. xv. 200. *Sen. Hippol.* 993. *Lucan.* i. 15. *epigr. Virgilio adſcrip. Cunnadini epigr.*
Anni ineuntis auſpicia & vota, (*vide* Calend. Jan. & Strena.) *Claud. Tert. Conſ. Honorii* 1. *de conſ. Probini & Olyb.* 6. *de laud. Stilic.* ii. 454. *Auſon. Eidyl.* 9. *Heinſius Lamb. ad annum Jo. Somm. Poemat.*

Annibal, *Sil. Ital.* & *Juvenal.* x. *Sat.* 147. *Sidonius, carm.* ii. 300.
Annulus, *Hug. Grotii Dactyliotheca Gorlei.*

Anſancti valles, *Virg.* vii. 565.
Anthropophagi, *Juv. Sat.* xv.
Antipodes, *Lucr.* i. 1048.

Aper, Comp. *Virg.* x. 707. *Sil.* i. 421. *Jan. Pannonius eleg.* 188.

Calydonius, *Ovid. Metam.* viii. 281.
Apes, earum cura & ratio, *Virg. Ge.* iv. 8. *Æn.* i. 434. *Claud. rapt. Proſerp.* ii. 124. *Dan. Heinſius* iii. *ſylv. Caſimirus Sarb.* iii. *lyric. od.* 15. *Gazaipia Hilaria*, p. 21. Examen, *Virg.* vii. 64. *Claud.* v. *Conſ. Honorii*, 259.

Pugna, *Virg. Ge.* iv. 67. *Joſ. Iſcanus*, iv. 19.
Natura, Politeia, Labor, *Virg. Geor.* iv. 149. *Æn.* vi. 707.

Apollo, *Virg.* iv. 144.
Aponus, fons, *Claud. Epig.*
Apotheoſis, *Virg.* 5. *Ecl.* 56.
Sacra, *Prud.* περὶ Στεφάνων.
Barlæi manes Auriaci, v. 325.
Cœlo adſcriptus, in cœlum receptus, *Claud. Tert. Conſ. Honorii*, 162.
Apotheoſeos vanitas, *Prudentius contra Symmachum. Joſ. Iſcanus*, iii. 455.
Aquæ medicæ, *Claudian. Aponus, Epigr.*
Aqua Mummia, *Paſſeratius* 13.
Aquila comp. *Virg.* ix. 563. *Sannazarius de partu Virg.* 1. 428. *Saluſt. Barthaſius*, v. *lib. Heb.* 2. *Caſimirus Sarb.* 11. *lyric.* 20. *od.*
Rapiens Ganymedem, *Virg.* v. 252. *Stat. Theb.* 1. 549.
Rapiens Serpentem, *Virg.* xi 751. *Ovid. Met.* 4. 362. 714. *Sil.* xii. 51.
Augurium, *Virg.* xii. 257. *Sil.* xvii. 52.
Explorans pullos ad ſolem, *Lucan.* ix. 903. *Sil.* x. 108. *Claud. præf. ad paneg. de tertio conſ. Honorii.*

Araneola, *Antonius Tilesius, Gazeus, pag.*

Arbores, *Virg. Culex*, 122. *Ovid. Met.* x. 90. *Stat.* ii. *Sylv.* 3. *Stat. Theb.* vi. 99. *Claud. rapt. Pros.* ii. 107. *Barcl. Argenis*, iii. *metr.* 3. *Casp. Barlai hortulus Leydensis, Jos. Sommeri poemata.*

Arborum infrugiferarum usus, *Virg. Georg.* ii. 429.

Arbor accisa, *Virg.* ii. 626. xi. 135. *Sil.* x. 523. *Val. Flacc.* iii. 163. *Caussini Solyma*, 3. *act.*

Statio, *Virg. Georg.* ii. 9.

Insitio, *Virg. Georg.* ii. 73. *Ovid. Met.* xiv. 626.

Archimedes, *Sil.* xiv, 342.

Arethusa, *Ovid. Met*, v. 573. *Stat.* i. *Sylv.* 2. *vers.* 204.

Argo, *Sen. Med.* 607. *Stat. Theb.* v. 337. *Val. Flacc.* i. 122. *Claud. bell. Get.* 8. *Jo. Iscanus*, i. 63.

Argus, *Ovid. Met.* i. 625.

Arion, *Ovid. Fast.* ii. 83.

Aristæi fab. de apibus reparandis, *Virg. Georg.* iv. 281. *Ovid. Fast.* i. 369.

Arma, Galea, *&c.* Turni, *Virg.* vii. 785. xi. 486. *Claud. laud. Stilic.* i. 351.

Arma pulchra, *virg.* xi. 769. xii. 87. 430. *Sil.* ii. 407. v. 132. xv. 667. *Casimirus Sarb.* i. *lyric.* 2. *od.*

Arma Vulcania, *Vir.* viii. 620. *Claud. tert. Cons. Honorii*, 191.

Arma variarum gentium, *Claud. laud. Stilic.* i. 109.

Armentum, *Claud. Epigr.*

Artes invenit necessitas, *Virg. Georg.* i. 131. & experientia, *Manil.* 163. 81.

Artes malæ in pretio, bonæ non ita, *Petron.* 10. *metr.*

Artium elogia, *Berssmannus, Stigelii Artes liberales, Got. Torin.* ii. *a pag.* 37. *usque ad lib.* iv. *pag.* 65. *& lib.* vii. *p.* 136.

Artificum opera, *Stat.* i. *Sylv.* 2. *vers.* 100. ii. *Sylv.* 2. *vers.* 63. iv. *Sylv.* 6. *vers.* 25. *Theb.* i. 542. *Claud. de laud. Stilic.* ii. 176.

Aruspicina, *Virg.* iv. 57.

Asia, *Sannazarius de partu virginis* ii. 126.

Asini encomium, *Jo. Lauterbachius. Jo. Majoris, Cumanus, Jac. Gaddius*, ii. 20.

Astrologi, *Lucan.* i. 640. *Juvenal.* vi. *Stat.* 554. *Tho. Mori Epigr.*

Astrologiæ defensio, *Jac. Mycillus*, iii. *Sylv.*

Astronomia, *vide* Causas cognoscere rerum, *Ovid. Fast.* iii. 106. *Lucan.* viii. 170. *Manilius lib.* v. *Buchanan* v. *de Sphæra, Barlaus in Equo Godefrid.*

Atalanta, *Ovid. Met.* x. 539.

Atlas mons, *Virg.* iv. 246. *Sil.* i. 202. *Val. Flacc.* v. 410.

Avaritia & Avarus, *Lucr.* iii. 59. *Hor. Sat.* i. 1. ii. 3. *Epist.* ii. 2. *Propert.* iii. *eleg.* 6. *Gal. eleg.* i. *Ovid. Fast.* i. 201. 317. *Sen. Herc. Oet.* 620. *Pers.* v. 130. vi. 75. *Manilius* iv. 1. *Juvenal. Sat.* xiv. 108. *Claud. in Rufin.* i. 101, 102. *de laud. Stilic.* ii. 114. *Boeth.* 2. *metr.* 4. *metr. Plaut. Aulid. act.* ii. *sc.* iv. *vers.* 29. *Buchanan. epig. de Chrysal.*

A.

lib. ii. *Buchanan.* i. *de Sphæra Strad.* ii. *prolus.* 6. *poetic. acad. Jac. Gaddius T.* 17. *Barber. Urban.* PP. *pag.* 20.

Audacia, *Virg.* x. 284. xi. 53.

In audaces non est audacia tuta, *Ovid. Metamorph.* x. 545. *Martial.* vi. 25.

Avernus, *Virg.* vi. 238. *Lucr.* vi. 812. *Sil.* xii. 120.

Aves diis immolatæ, *Ovid. Fast.* i. 445.

Aves, *Georg. Gallus Chrudimensis, Barlai hortulus Leydensis.*

Avis de pullis solicita, *Claud. rapt. Proserp.* iii. 141.

Avis paradisiaca sive Apous, *Lud. Celottus.*

Augurium, *vide* Vaticinia, *Jos. Iscanus* vi. 231.

Aula, *Virg.* i. 665.

Aulicæ Artes. Fraus sublimi regnat in Aula, *Sen. Agam.* 79. *Herc. Oet.* 608. *Octavia* 33. *Lucan.* viii. 400. *Claudian in Rufin.* i. 177. *Ranzovii emblema. Drurai, Aluredus* v. *act.* 10. *sc. Elisab. Jo. Westonia.* 7. *epigr. Heinsii Herodes act.* 2. *Jac. Gaddius*, i. 25. *Alabast. Roxan. act.* iii. *sc.* 4.

Aura, *Passerat.* 16.

Aurum, *Claud. de laud. Stilic.* iii. 226.

Auri sacra fames, *Virg.* i. 353. iii. 56. *Propert.* iii. *eleg.* 11. *Barlæi Argo Batava.*

Auri vis, *Hor. od.* iii. 16. *Propert.* iii. *eleg.* 12. *Lucan.* iii. 118. *Barclaii Euphorm.* ii. *metr.* 5. *Casp. Barl. Heriberti de Beaumont.*

Auriga, *Virg. Georg.* i. 511. *Sil.* 281.

B.

Aurora. *Virg.* iii. 521. 588. iv. 6. 584. v. 105. vii. 25. xii. 113. *Culex* 41. *Epigr. Virg. adscript. Lucr.* ii. 141. *Ovid. Amor.* i. *eleg.* 13. *Ovid. Metamorph.* ii. 172. *Sen. Herc. Fur.* 124. *Stat. Theb.* ii. 134. vi. 4. xii. 1. *Sil.* i. 574. v. 54. vi. 1. xvi. 230. *Val. Flacc.* ii. 72. iv. 90. *Claudian. rapt. Proserp.* iii. 1. 120. *Amalth. Sylv.* 5. *Sannazarius de partu Virginis*, iii. 499. *Jacob. Gaddius* i. 3. ii. 85. *Lud. Celotti Adrianus, Chorus*, 3.

Autumnus, *Petron. Fragm. Jam nunc ardentes, Autumn. &c. Basil. Zanchius. Barclaius* ii. *Barb. Urban.* PP. *pag.* 202.

B.

Bacchus, *Tibul.* i. *eleg.* 8. *Propert.* iii. *eleg.* 15. *Ovid. Metamorph.* iii. 553. 677. *Ovid. Fast.* iii. 715. v. *eleg.* 4. *Sil.* vii. 194. *Val. Flacc.* ii. 265. *Claudian. rapt. Pros.* i. 16. *Sidonius carm.* xxii. 22. *Nic. Rudingerus. Jac. Gaddius.*

Baccho immolatur caper, *Ovid. Fast.* i. 357.

Bacchanalia, *Virg.* vii. 386. *Catul.* 63. *Stat. Theb.* v. 653. *Claud.* iv. *Consul. Honorii*, 606. *Lævinus Torrentius, Barcl. Argenis.* iv. 7. *metr. Heinsii Herodes act.* 1.

Balneum,

Balneum, *vide* Thermæ, *Stat.* i. *Sylv.* 3. *ver.* 43. *Sylv.* 5. *Sidon. carm.* xviii.

Barbarus, *Virg.* i. 571.

Basia, *Catul. epigr. Janus Dousa. Joannes secund. Jan. Lernutius, Sannazar. Ep.*

Batrachomyomachia bellum ranarum cum muribus, *ex Homero, Henr. Smetius, Elisius Calentin. tribus lib.*

Baucis & Philemon, *Ovid Met.* viii. 634.

Bellatrix cultu Amazonio, *Virg.* vii. 805. *Joseph. Iscanus*, vi. 565, 589.

Bellona, *Sil.* 5. 220. *Claud. in Eutrop.* ii. 143.

Bellum, *Tibul.* i. *eleg. Ovid. Fast.* i. 703. *Seneca Hippol.* 536. *Sen. Thyestes* 551. *Sen. Theb.* 389. *Virg. Culex* 27.

Belli portenta, *Virg. Georg.* i. 469.

Bellicus apparatus, *Virg.* viii. i. *Seneca Theb.* 389. *Lucan.* vii. 139. *Stat. Theb.* iii. 578. *Achilleid* i. 425. *Sil.* iv. 9. *Petron.* xvi. *metr. Joseph. Iscanus*, i. 307. iv. 275. *Baudius, od.* ii. *lib.* 1. *Barlæus Panegyr. Fred. Henrie. Barlai Sylva Ducis, Caussini Solyma, act.* ii.

Belli miseri eventus, *Virg. Georg.* i. 505. *Hor. od.* ii. 1. *Ovid. Trist.* iii. *eleg.* 10. *vers.* 53. *Seneca Here. Fur.* 265. *Seneca Theb.* 546, 625. *Lucan.* i. 24. *Sil.* xv. 521. *Claud. in Rusin.* ii. 36. 59. *Joseph. Iscanus*, iv. 342. *Bucl. Euphorm.* ii. *metr.* 12.

Vide Mars & Comitatus.

Bellum dulce inexpertis, *Virg.* xi. 153.

Bellum inducitur, *Virg.* vii. 469.

In Bello consilium, *Baud.* iii. *Iamb. ab Jac. Endium.*

Belli & exercituum conflictus, pugna commissa, *Plaut. Amphitr.* i. *sc.* i. *act. v.* 62. *Virg.* vii. 525. *Lucret.* ii. 324. *Hor. od.* ii. 1. *Lucan.* vii. 475. *Stat. Theb.* vi. 416. viii. 386. 397. *Sylv.* ix. 320. 353. xvii. 391. *Val. Flacc.* vi. 182. *Jos. Iscanus*, v. 140. *Barlai Sylva Ducis.*

Bellum civile, *Virg.* vi. 832. *Hor. od.* ii. 1. *Epod.* 16. *Lucan.* i. 1. *&c.* iv. 169. *Claudian. in Eutrop.* ii. 573. vi. *consulat. Honorii*, 399. *Barlæi Oratio Veturiæ. Jac. Gaddius*, i. 8.

Bellicæ machinæ, *Lucan.* iii. 455. 490. *Heinsii Herodes. Chorus* ii.

Jos. secundus ii. *eleg.* ii. *invehitur* in tormentorum inventorem. Describit *Barlæus in obsid. Sylv. Ducis, Jac. Gaddius*, ii. 5.

Bellicæ gloriæ Nemesis, *Juvenal.* x. *Sat.* 133.

Belluæ ad Bellum comparatæ, *Lucr.* v. 1310.

Bibendi ars, *Vinc. Opsopæus.*

Bibliotheca, *Passeratius*, ii. *strena.*

Bison, *Nat. com.* iii. *venat.*

Bombyx, *Hieron. Vide lib. dom. Gazæi pia hilaria, pag.* 22.

Bonum ubi & quid sit ignorantes, quærimus, *Boeth.* iii. 8. *metr.*

Boreas, *Virg. Ge.* iii. 196. *Ovid. Met.* vi. 691. *Claud. rapt. Pros.* i. 70.

C.

Boum cura, forma, & notæ, *Virg. Ge.* iii. 50.

Briareus, *Virg.* x. 565.

Bubalus. *Natalis Comes*, iii. *venat.*

C.

CAcus, *Virg.* viii. 193. *Propert.* iv. *el.* 10. *Ovid. Faſt.* i. 551.

Caduceus, *Virg.* iv. 242.

Cædes, *Virg.* xii. 36. *Stat. Theb.* x. 368. *Claud. Tertio. Conſ. Honor.* 98.

Calendæ Januar. Decembres, Saturnales, *vide* Anni ineuntis auſpicia, *Ovid. Faſt.* i. 73. *Stat. Sylv.* 6. iv. *Sylv.* 9. *verſ.* 23. *Auſon.* 8. *Eidyll. Sannazarius*, iii. *eleg.* 3. *Paſſeratius*, 1. & *inde frequentes*, *Jo. Barclaius ad Jacobum Reg. Brit. Octav. Menius.*

Calendæ Maiæ, *Sannazarius Adrian. Blienburgius*, *Jo. ſecundus*, i. *eleg. ſolennes*, *Buchanan. eleg.* ii.

Caliſto, *Ovid. Met.* ii. 140. *Ovid. Faſt.* ii. 155.

Canis venaticus, *En.* x. *Ovid. Met.* i. 533. *Sil.* x. 77. *Claud. Laud. Stil.* iii. 397. *Natalis Comes*, 3. *Venat. Alabaſtri Roxana*, *act.* i. *ſc.* 3.

Canum alendorum ratio, *Virg. Geo.* iii. 404. *Hieronymi Fracaſtorii Alcon.*

Canum elogium, *Micyllus*, *Sylv.* iv. *Nathan. Chytræus*, *Jov. Pontacius*, *Jo. Darchius.*

Caprea, *Natalis Comes*, iii. *venat.*

Capreolus, *ibid.*

C.

Carmen amœbæum, *Virg.* 38. *Ecl.* 7.

Vide *Genethliacon.*

Vide *Epicedion.*

Amatorium Cyclopis, *Ovid. Met.* xiii. 790.

Carmine mulcetur labor, *Ovid. Triſt.* iv. *el.* 1. *verſ.* 5.

Carmina, incantatio, *vide* Magia.

Carniſ-privium, Pythag. *Ovid. Met.* 15. 77.

Carthago, *Virg.* 1. 12. *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 214.

Caſtitatis laus, *Avitus lib. ad ſuſcinam ſororem.*

Caſtor, *Natalis Comes* iv. *Venat.*

Catella Publii, *Mart.* i. 110.

Catellæ epitaphium, *Barcl. Argenis*, ii. *metr.* 6.

Cauſas rerum cognoſcere, *Virg. Georg.* ii. 490. *Ætna*, 230. *Ovid. Met.* xv. 69. *Ovid Faſt.* i. 313. *Perſ.* iii. 66. *Claud. Epigr. de Magnete*, *Boeth.* i. 2. *Metr.* iv. 5. *metr. Sannazar.* 1. *eleg.* 2. *Baudius*, vi. *epos*, *Heinſ.* i. *Sylv.* 4. *Grotius ſylv.* ii. *Zevecotius*, 117. *eleg.* 6.

Cerberus, *Virg.* vi. 299. *Sen. Herc. Fur.* 782. *Sannazarius de partu Virg.* i. 231.

Ceres, *Ovid. Faſt.* iv. 393. *Barcl. Argenis*, ii. *metr.* 1.

Ceteris ſacra, *Heinſii Herodes*, *act.* 1.

Certamen curſus. *Virg.* v. 363. *Val. Flacc.* iv. 250. *Sidon. carm.* v. 161.

Curſus, *Virg.* 286.

Sagittæ, *Virg.* v. 485.

Jaculi, *Sil. Ital.* xvi. 556.

Cupulæ,

Cærule, *Virg.* v. 144. *Sil.* xvi. 314. *Manil.* v. 74. *Sidonius carm.* xxiii. 314.

Navale, *Virg.* v. 111.
Gladiatorium, *Sil.* xvi. 526.
Singulare, *Virg.* xii. 116. *Sil.* xiii. 311. *Joseph. Iscan.* v. 448. vi. 630. *Famian Strada*, ii. 6. *prolus. poetic. academica.*

Super Armis Achillis, *Ovid. Met.* xiii. 631.
Cervus, *Virg.* vii. 484. *Stat. Theb.* v. 165. *Sil.* xiii. 116. *Jan. Pannonius, eleg.* 18. *Natalis Comes*, iii. *venat.*

Ceſtos Veneris, *Claudian. in nuptiis Honorii & Mariæ*, 114.

Cete, *Val. Flacc.* ii. 500. *Manil.* v. 565.
Chaos, *Ovid. Metam.* i. 6.
Ovid. Faſt. i. 103. *Sen. Thyeſt.* 830.
Charon, *Virg.* vi. 298. *Sen. Oe.* 166. *Sen. Herc. Fu.* 763.

Chartæ inventio, *Ritterſhuſii varia. Thr. Readi Inventa adeſpota.*

Charybdis, *Virg.* iii. 419.
Chimæra, *Ovid. Metam.* ix. 738.
Cryſtallus, *Claud. Epigr. var. Sidonius carm.* xi. *Epithalam.* 94.

Ciconia, *Cornelius Muſius. Gallus Claudimenus.*
Circe, *Virg.* vii. 11. *Ovid. Met.* xiv. 254.
Circus, *Ovid. Amor.* iii. *el.* 2. *de Arte*, i. 35. *Juvenal.* xi. 192.

Citharœdus, *Ebul.* iii. *el.* 4.

Civis bonus, *vide* vir bonus, *Sidonius carm.* vii. 566.
Claſſis, *Virg.* x. 155. *Sidonius carm.* v. 454. *Joſ. Iſcanus*, v. 815.

Clementia, *Ovid. Triſt.* ii. 33. *verſ.* iii. *eleg. verſ.* 33. *de Ponto*, i. *eleg.* 3. *verſ.* 53. *Stat. Theb.* 12. 492. *Claud.* 4. *Conſ. Honorii*, 113. *de conſ. Mallii.* 120. *de laud. Stilic.* ii. 6. *Epiſt. ad Hadrianum*, 1. *Barlæi Brit. Triumph.* 329. *Octav. Meninus. Heinſii Herodes, act.* 3. *Cauſſini Felicitas act.* 1.

Cleopatra, *Hor. od.* i. 37. *Epod.* 9. *Propert.* iii. 9. iv. 6.
Clientes, ſportulam emeriti, *Juvenal. Stat.* i. 96. Cœnæ injuria excepti, *Stat.* v. *Mart. ep. paſſim, Plauti Menechmi act.* iv. *ſc.* ii. v. 1.

Clypeus, ſcutum. *Virg.* x. 483.
Æneæ, *Virg.* viii. 447. 626.
Cœcitas, *Eris. Puteani Muſarum ferculum.*

Cœli Regia, *Ovid. Met.* i. 169. *Sannazarius de partu Virginis*, i. 444.

Cœlum ſuſpice. Cœleſtem perdit Eurydicen, qui in terra & Tartaris quærit, *Boeth.* iii. 12. *metr.* & iv. 1. *metr. Zovitotius*, i. *el.* 10. *Ejuſdem Maria Graca*, iv. *act. Ejuſdem Roſimunda, Chorus*, ii. *Got. Torinus*, v. *p.* 99.

Cœleſtia certo procedunt corpora curſu, *Boeth.* iv. 6. *metr.*

Cœlibatus, *Virg.* iv. 32.
Cognomina, *Ovid. Faſt.* i. 597.

Colica, *Joan. Sommerus poem.*
Columba, *Virg.* v. 213. *Passeratius*, 23.
Coma & Calvities, *Petron.* 15. *metr. Ludovicus Helmboldus.*

Coma Berenices, *Catul. ep.* 67.

Coma Earini, *Stat.* iii. *Sylv.* 4.

Comites, *Sil.* i. 459. *Manil.* i. 812. 874. *Claud. rapt. Proserp.* i. 233. *Bersman.* i. *eleg.* 3. *Georg. Sabinus* iii. *eleg.* 8.
Commendativa Epistola, *Hor. Epist.* i. 9.
Concilium Deorum, *Ovid. Met.* i. 167. *Claud. rapt. Prosp.* iii. 6. *Sidonius, carm.* vii. 28. *Sannazarius de partu Virginis* iii. 1.

Concilium ridiculum, *Juvenal.* iv. *Sat.*
Conjugium, *vide* Nuptiæ, *Hor. od.* i. 13. *Claud. rapt. Pros.* i. 184. *Fr. Taubmanni Concordia maritalis.*

Conjugii jugum grave, *Juvenal.* vi. *Sat. Plauti Miles Glorios. act.* iii. *sc.* i. *v.* 91.

Conjugium inæquale, *Virg. aluf.* viii. 485. *Claudian. rapt. Pros.* ii. 239.
Connubium *vide* Conjugium, Nuptiæ.
Conscientia recta, arx munita, *Hor. od.* i. 22. *Barlæus in cubile Scapeli. Barb. Urban.* PP. *pag.* 150.

Conscientia carnifex, *Lucr.* iii. 1025. *Hor. od.* i. 3. *Ovid. Metam.* ii. 447. iv. 498. *Seneca Hippol.* 168. *Juvenal.* xiii. *Sat.* 193. *Claud.* 4. *Cons. Honorii*, 104. *Boeth.* iv. *metr.* 2. *Zevecotii Rosimunda* i. *act.* & *Chorus* i. & *act.* 2. *sc.* 2. *Act.* iii. *Caussini Theodoricus*, i. *act.* & *chorus*, & 2. *act. Barb. Urb.* PP. *pag.* 152.

Consolatio, *Virg.* i. 202. iv. 394. *Hor. Od.* ii. 8. *Ovid. ad Liviam*, 357. *Stat.* ii. *Sylv.* 1. v. *Sylv.* 1. *Theb.* vii. 221. *Stigelius Ge. Rhœvo. Huga Grotius ad Patrem.*

Solamen miseris socios habuisse doloris, *Sen. Troad.* 1007. *Petron. Fragm. Naufragus ejecta, &c.*

Constantia, *alluf. Virg.* iii. 76. comp. quercui. iv, 441. comp. rapi. vii. 587. *Hor. od.* iii. 3. *Epist.* i. 16. *Sidon. carm.* xxiii. 536. *Boeth.* i. 4. *metr. Baudius* ii. *Iambic.* 1. *ad Barlæum.*
Contagio, *Ovid. Remed.* ii. 218.

Contentus suo, *vide* Dives est qui, &c. & *vide.*
Aliena nostris potiora.
Convivii læti apparatus, *Virg.* i. 638. *Hor. od.* i. 36. ii. 7. iii. 19. *Sat.* ii. 6.
Convivium bellum & facetum, *Baudius* ii. *Iambic. Genio Belli-montana libertatis.*

Convivium splendium, *Lucan.* x. 109. *Stat.* iv. *Sylv.* 2. *Silv.* ii. 721. *Jos. Iscanus*, i. 239. *Caussini Theodoricus, act.* 4. *Theodor.*

Convivium sordidum, *Hor. Sat.* ii. 8.
Coralium, *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ*, 169.

C.

Cornu Acheloi, cornucopia, *Ovid. Met.* ix. 85.

Coronæ, *Ovid. Faſt.* v. 339. *Claud. laus Serenæ*, 181. *Sidon. carm.* v. 594.

Crambe, *Jac. Auguſt. Thuanus.*

Crepuſculum, *Ovid. Met.* iv. 399.

Cruciatus, tormenta, *Hor. od.* i. 35. *Sil.* i. 172. vi. 539. *Plaut. Aſinar. act.* iii. *ſc.* ii. *v.* 4. *Barlaus* ii. *eleg.* 5. *Cauſſini Felicitas, trag.* 1. *act. &* 3. *act.*

Crudelis & Crudelitas, *Seneca Troad.* 1103. *Sil.* xiv. 528. *Juvenal.* xiv. *Sat.* 15. *Claud. in Ruſin.* i. 234. *Sidon. carm.* xxii. 1. *Berg. Pontii, Cauſſini Theodoricus*, 4. *act. Elpid. Caſimirus Sarb.* ii. *lyr.* 24. *od.*

Cuculus, *Gazæi pia hilaria, pag.* 23.

Culex, *Virg. Angel. Politianus* xii. *eleg. epiſt. Calius Calcagninus.*

Culex electro incluſus, *Jo. Jacomotus, Chriſtoph. Manlius.*

Cupido, *Ovid. Met.* v. 365. *Sen. Hipp.* 185. *Herc. Oet.* 540. *Sil.* vii. 444. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ*, 73. & 112. *Epigr. de Magnete Paling. Cancer.*

Cupido cruci affixus, *Auſon. eidyll.* 6.

Cupidinis tela, *Ovid. Met.* i. 468.

Cupidinis aſſeclæ, *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ*, 77.

Cura comes adſidet, *alluſ. Virg.* iv. 67. *Hor. od.* ii. 16.

Cura facit canos, *Boeth.* i. 1. *metr.*

D.

Curis mens hebet, *Boeth.* l. 2. *metr.*

Curioſus in re aliena, *Plaut. Stichus act.* ii. *ſc.* i. *v.* 44.

Currus veliferi, *Hugo Grotius* ii. *Epigr.*

Cyaneæ, *vide* Symplegades.

Cybele, *Catull.* 64. *Ovid. Faſt.* iv. 262.

Cybeles ſacra, *Lucr.* ii. 618. *Sil.* xvii. 17. *Claud. rapt. Proſ.* ii. 267.

Cyclopes, *Virg. Georg.* iv. 170. *Æn.* iii. 644. viii. 424. *Cauſſini trag. Felicitas*, 3. *act. Synopſis.*

Cygnus, *Virg.* i. 397. xi. 456. *Ovid. Metam.* ii. 373. *Paſſeratius* 32.

Cymba, *Barcl. Argenis*, ii. *metr.* 8.

Cynegeticon, *vide* Venatus.

D.

Dædalus, *vide* Icarus.

Danaides, *Hor. od.* iii. 11.

Daphnes Fab. *Ovid. Metam.* i. 452.

Dedicatio, *Virg.* 9. *ecl.* 8. *Ge.* i. 24. iii. 10. *Catul.* 1. *ep. Martial.* iii. 2. *Auſon. prafat.*

Degeneratio in pejus, *Virg. Georg.* i. 198. *Horat. od.* iii. 6. *Boeth.* iii. 6. *metr.*

Degeneratio hominum in pecudes, *Claudian. rapt. Proſ.* iii. 41.

Deliquium.

Deliquium animæ, *Virg.* iv. 389. *Ovid. Trist.* i. *el.* 3. *vers.* 89. *Jos. Iscanus*, vi. 540.

Delos, *Virg.* iii. 75. *Petron. Fragm.* Delos jam ſtabilis, *&c.*

Delphines, *Virg.* v. 594. *Ovid. Met.* iii. 672. *Cunradini Phalucia. Saluſt. Bartaſ.* ii.

Deſperatio, *Virg.* ii. 354. *Claud. in Ruſin.* ii. 18.

In Detractorem, *vide* Maledicentia.

Deus omnium conditor, libere agens, *Sen. Hippol.* 956. *Boeth.* i. 5. *metr.* iii. 9. *metr.* iv. 6. *metr. Sannazarius de partu virgin.* iii. 467. *Paling. ſagit. Zevecotii Maria Græca, act.* i. *ſc.* 1. *Heinſii Herodes, act.* i. *ſc.* 1. Dii gentium, *ibid. Cauſſini Nebuchodonoſor, act.* i. *Got. Torinus*, v. *p.* 89.

Deus omnia videt ſimul, omniſcius, *Boeth.* v. 2. *metr. Cauſſini Nebuchodonoſor, Act.* ii.

Deo cede, *Virg.* v. 455. terra marique impenditur labor, ut vana conſequamur, Impendendus homo eſt, eſſe ut deus poſſit in ipſo, *Manil.* iv. 389.

Deorum fuga, inſequente Typhœo, *Ovid. Met.* v. 321. *Barclaii Argenis*, i. *metr.* 6.

Diana, *Virg.* i. 503. *Sen. Hippol.* 405. *Agam.* 352. *Claud. rapt. Proſ.* ii. 27. *Barclaii Argenis*, ii. *metr.* 5.

Dianæ comites, *Claud. de laud.*

Diſtamnum, *Virg.* xii. 412.

Dies, *Ovid. Met.* xv. 190.

Dies fauſti & infauſti, *Virg. Georg.* i. 277.

Dies lætus, *Perſ.* ii. 1. *Claud. conſ. Probini & Olyb.* v.

Dies anniverſarius, *Virg.* v. 49.

Difficile quod pulchrum, *Claud. Feſcenn. in nuptis Honorii & Mariæ*, 105. *Barlæi Manes Auriaci*, v. 177.

Diſuculum, *Stat. Theb.* iii. 33. 684. viii. 251.

Diluvium, *Hor. od.* i. 2. *Ovid. Met.* i. 260. *Jo. Secundus Sylva*, 2. *Jani Pannonii eleg.* 7. *Barlæus in nuptias, Adr. Blyenburgii, Barlæus* i. *eleg.* 4.

Diræ, *vide* imprecatio.

Diſciplina dura, *vide* Educatio aſpera.

Diſcordia, *Petron.* 16. *metr. vide* Mars & Comitatus; *Barel. Euphorm.* i. *metr.* 9.

Dives & Divitiæ, *Tibul.* ii. *el.* 4. iv. *el.* 2. *Lucan.* vii. 755. *Stat.* i. *Sylva*, 2. *verſ.* 122. iii. *Sylva*, iii. *verſ.* 88. *Claud. in Ruſin.* ii. 134. *in Eutrop.* i. 226. *tert. Conſ. Honorii*, 216. *Boeth.* iii. 10. *metr.*

Dives eſt qui parvo beatus, nil cupit, *Horat.* ii. *od.* 2. 16. 18. iii. *od.* 16. *Sat.* ii. 5. *Bankuſius* iii *lib. epigr. &* iv. Quis dives?

Divititæ non expetendæ quia miſeræ, *Juvenal.* 8. *Sat.* 12. *Pas lingen. aries.*

Divitiarum contemptus, *Virg.* viii. 364. *Tibul.* iii. *eleg.* 3. *Sidonius carm.* vii. 231.

Divitiarum,

D.

Divitiarum quis modus, *Juvenal.* xiv. *Sat.* 315.

Uſus, *Hor. Sat.* i. 1, 2, 3. *Barlæus in Euchariſtico ad Comitem Pembroch.*

Divitiæ vitiorum miniſtræ, *Juvenal.* vi. *Sat* 299. *Martial.* v. 13.

Vivos cruciant, mortuos deſerunt. *Boeth.* iii. *metr.*

Divitum faſtus & neglectus pauperum, *Juvenal.* vi. *Sat.* 1. *Martial* ii. 44. 46.

In male doctos, *Lubini Satyra.*

Dolor, fortiſſima frangit pectora, *Senec. Herc. Oet.* 1279.

Dolus, *Virg.* ii. 389.

Dona fallacia, *Virg.* ii. 49.

Dos optima, *Plaut. Amph. Aſin* ii. *ſc.* ii. *v.* 299. *Aulid. act.* iii. *ſc.* v. *v.* 5.

Druidæ, *Lucan.* i. 446.

Dubius animus, *Virg.* iv. 280.

Comp. aquæ tremulæ ſole repercuſſæ, *Virg.* viii. 21. procelloſo mari. *Heinſii Herodes, act.* 4. *ſc.* 3. turbini puerili, *ibid.* Charybdi *ibid.*

Durus, *Catul.* 64. *Virg. Æn.* iv. 365. *Tibul.* iii. *el.* 4. *Ovid. Triſt.* 1. *el.* 7. *verſ.* 38. *Ovid. Triſt.* iii. *el.* 11. *verſ.* 3. *Claud. rapt. Proſ.* iv. 98. 104. *Barlæus* i. *el.* 16. *Drurei Alureda*, iv. *act.* 17. *ſc. Heinſii Herodes, act.* v. *ſc.* 2.

Dux prudens & ſtrenuus, *Claud. bell. Get.* 114. *Sidonius, carm.* v. 516. *Baudius* iii. *Iambic. ad Mauricium à Naſſau.*

E.

Dux imbellis & mollis, *Claud. bell. Gildon.* 444.

Dux exemplo præit, *Lucan.* ix. 380. *Sil.* i. 239. *Sidonius carm.* v. 551. *Claud.* iv. *conſ. Honorii*, 342.

E.

EBrietas, *Lucr.* iii. 479. *Horod.* i. 18. *Ovid. Met.* i. *alluſ.* 721. *Theod. Beza Caco. Nic. Friſchlinus, Sab. Hornmoldus, Jan Douza epigr. Dom. Lampſonius de duobus potatoribus blaſphemis. Simon Ogerius. Paling. gemini. Friſchlini eleg. Eryc. Puteani Muſarum ferculum, Gazæus*, pag. 126. *vide* Vinum & Noxium.

Echinus ſive Erinaceus, *Juſt. Lipſius in Miſcellan. Nathan. Chytræus, Natalis Comes* iii. *venat.*

Echo, *Virg.* v. 150. *Lucr.* iv. 576. *Ovid. Met.* iii. 356. *Auſon. Epigr.* 11. *Heinſius* iii. *Sylv. manes Douz.* 7.

Echo, luſus, *Friſchlinus Jo. ſecundus Sylv.* 4. *Bauhuſius* iv. *lib. epigr.*

Educatio aſpera, adeoque recta. *Plauti Bacchides act.* iii. *ſc.* iii. *v.* 18. *Virg.* ix. 603. xi. 570. *Horod.* iii. 124. *Perſ.* iii. 23. 53. v. 30. *Petron.* 1. *metr. Juvenal. Sat.* xiv. 70. *Martial.* v. 57. *Auſon.* 4. *Eidyll. Angeli Politiani Nutricia. Jov. Pontanus* 21. *Baud.* i. *Iambic. ad Gruterum de præceptoribus. Idem Oda.* viii. *lib.* ii. *Petr. Scriverius*

E.

Verius. Barlæi Panegyric. Fred. Henrici. Barberini Urban. PP. *pag.* 442.

Educato lenis, *Terent. Adelphi.*

Electrio apis incluſa, *Martial.* iv. 32. Vipera. iv. 59. Formica, vi. 15.

Elementa, *Lucr.* i. 710. *Ovid. Metam.* i. 26. xv. 239. *Manil.* i. 152. *Boeth.* iii. 9. *metr. Gotofr. Torinus*, v. *pag.* 97.

Elephas, *Lucr.* ii. 536. *Sil.* iv. 612. ix. 236. 575. *Claud. de laud. Stilic.* iii. 349. *Paſſeratius*, 20. *Sal. Barthaſ. Hebdm.* vi. *Natalis Comes*, ii. *Venat.*

Elogia, *Jo. Latomus.*

Eloquentiæ vis, *Virg.* i. 135. *Horat. ad Piſones, epiſt. de Orpheo. Sil.* xv. 456. *Sannazarius de partu Virginis*, i. 137. *Barlæus* 6. *Miſcellan.*

Eloquentia dominis ſuis perniciosa, *Juvenal.* x. *Sat.* 114.

Elyſii campi incolæ, *Virg.* vi. 638. 660. *Culex*, 295. 357. *Sen. Herc. Fur.* 738. *Sannazarius de partu Virginis* 236.

Emblemata, *Andr. Alciatus, Janus Chonradus. Rhumelius. Jo. Sambuccus. Ant. Fagus. Joach. Camerarius. Nicolaus Taurellus. Paul. Maccius. Adrianus Junius. Jo. Catzius. Elegidia epidittica. Henricus Oranus. Dionyſius Lobeus. Taubillius. Theodor. Beza.*

Enthuſiaſmus in vaticiniis, *Virg.* vi. 46. *Seneca Agam.* 70. *Lucan.* i. 675. v. 190. 210. *Stat. Achilleid.* i. 515. *Joſeph. Iſcanus* iii. 366. *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 422.

Enthuſiaſmus poeticus, *Claud. rapt. Proſ.* i. 4. *Sannazarius de partu Virginis* ii. 342.

Epicedion, elogium, *Virg. ecl.* 5. *Horat. od.* i. 22. *Ovid. Amor.* iii. *eleg.* 8. *Ovid. eleg. ad Liviam de morte Druſi. Lucan.* iv. 798. *Stat.* ii. *Sylv.* 1. & *Sylv.* 6. v. *Sylv.* 1. & 3. & 5. *Auſon.* 2. *eidyll. Petr. Crinit.* 2. *Sannazarii ecloga.* i. *Paſſeratius* 39, 43, 54, 47, 61. *Joſeph. Scalig. Funebria. Acidalius*, ii. *eleg.* 2. *Q. Æmiliani nania. Jo. Albini Funebria. Berſmanni epicedia. Eobani epicedia. Jani Gulielmi manes Palmeriani. Latichius. Micylli Silv.* i. *Poſthii elegiaca. Bern. Pratorii Funus Gulielmus & Funebria. Reuſneri elegiaca. Strigelii Funebria, Tileni Epicedia. Baudii Funebria, & iv. epos & Oda* vi. *Laur. Beyerlingius. Nic. Grudii Funerum lib. duo. Jan. Lernutii Funus Lipſianum. And. Marius in obitum Jo. Secundi. Fran. Modius. Elias Putſchius. Jo. Secundi, Funerum liber. Dan. Heinſius* i. *Sylv.* 6. *Sylv.* ii. 7. & iii. *Sylvarum Manes., Threni, Funera, Epitaph. Heinſii* i. *eleg.* 3. iii. *eleg.* 8. *Monobiblus* 8. *eleg. in obitum Jo. Buxtorfii. Scav. Sammarthani. Jani Gruteri. Petri Colonii. Tho. Erpenii. Jan. Pannonii eleg.* 8. *Jo. Filiczki Funebria. Hugo Grotius*, ii. *Sylv.* & ii. *Farraginis* 3. & iii. *Farr. Epigram.* i. *in mortem Scaligeri.*

E.

ligeri. Jo. Barclai. in obitum Iſabellæ a Boſchoit. i. lib. poem. & ii. Barlæi Manes Auriaci. Ejuſdem Manes Bavari. Idem in obitum Rutgerſii. Idem in obitum Willebr. Snellii: Idem in obitum Mariæ de Jonghe: Idem in obitum Erpenii. Idem. Miſcellan. 5. Octav. Meninus. Eryci Puteani Muſarum fercul. in Juſtum Lipſium: Jac. Gaddius, ii. 55. & 77. Caſimiras Sarb. iii. lyr. ode. 26. Barberini Urbani PP. in obitu Alexandri Farneſii pag. 188. in obitu Cardinalis Paleotti, pag. 196. Georgius Thurius.

Epinicion, Jo. Bachius. Jan. Lernutius. eleg. vi. Item, Epinicia alia. Levinus Torrentius. Barclaii Argenis. iii. metr. 1. Barlæi Argo Batava. Barlæi Sylva Ducis. Cauſſini Solyma. 3. Chorus. Jac. Gaddius, i. 18. Lud. Celotius. Caſimirus i. 15.

Epiſtolæ Herodium, Ovidius, Jo. Meurſius. Hugo Grotius i. eleg.

Epitaphia, Virg. ecl. 5. Lucan. viii. 793. Martial. i. 89. v. 75. vi. 28. 52. 76. vii. 39. 95. ix. 29. 30. x. 53. 63. 67. Claud. Epigr. de ſepulchro ſpecioſa. Auſonii Epitaphia Heroum, & aliorum; Petr. Bembus. Paſſeratius 58. 60. Theod. Beza. Juvenal. Berſmanni Epitaphia & Tumuli. Petron. Landebugius. Micyllus Sylv. 4. Baudius Var. poem. ſylva, Georg. Benedictus Ludovicus Maſurius. Jo. Secundus in Funerum libro. Hugo Grotius, ii. Farraginis. Barclaii Argenis iv. i. metr. Bauhuſius in epigr. Guilelm. Alabaſtri in Spencerum poetam Anglum. Idem in Morlæum. Epitaphia Joco-ſeria, Franciſco Sweertio Collectore: Petri Andreæ Canonherii flores Epitaphiorum.

Epithalamium, Catul. 62, 63. Senec. Med. 56. Stat. Sylv. i. 2. Martial. iv. 13. Claud. rapt. Proſerp. ii. 367. in Nuptiis Honorii & Mariæ. Epithal. Palladii & Celerinæ. Auſonii Cento nuptialis, eidyll. 13. Sidonii dict. Ruricio & Iberiæ carm. x. Polemio, & Araneolæ dict. carm. xv. Jov. Pontan. 17, 18, 19, 30. 32. Paſſeratius 71. Sammarthanus iii. Sylv. 4. Acontius Jo. Albini Nuptialia, Berſmanni Epithalamia Math. Chytreus Sylv. Lindebergius Loticeus iv. eleg. 3. ecloga vi. Ejuſdem Epithalamium. P. Meliſſi emmetra. Micylli Sylv. ii. Poſthii Sylv. Reuſneri elegiaca, Sabinus de nuptiis Sigiſmundi & Eliſſæ. Scheſenburgi Nuptialia. Schoſerus, Stigelii Ariſteus, & Epithalamia. Tileni Epithalamia, Gaſp. Ulſini Epithalamia. Joach. Axonii Gamelion. Baudius Heroic. ii. epos, & vi. Idem in Farragine, epithal. Henrici, iv. & Mariæ Medices, & alia ibidem. Adrianus Damman in Nuptiis Jacobi vi. Scotorum regis, &c. Adrianus Junius in nuptiis Philippi Hiſp. & Mariæ. Juſt. Lipſius in Miſcellan. Simon Ogerius Sylv. Eliæ Putſchius, Dan. Heinſii ii. Sylv. 1, 2, 3, 4, & 5. monobibl.

bibl. el. 7. *& poem. extemp. Epithal. Jacobi Golii, Jacobi Mufti Buchanan. Sylv.* 6. *Friſchlini Nuptialia, Jo. Filiczki poem. Hugonis Grotii Nuptialium tres lib. Epithal. Pollecii. Hug. Grotius*, ii. *Farraginis, &* iii. *Barcl. Argenis*, v. 2. *metr. &* 5. *Caſp. Barlai Venus Batava, Idem in nuptias Conſtantini Hugenii. Idem in nuptias Adriani Blienburgii. Idem in nuptias Patric. Hooſ. Idem* ii. *eleg.* 15. *Erycii Puteani Muſar. ferculam, Caſimirus Sarb. epod.* 7.

Equi generoſi forma & notæ, *Virg. Georg.* iii. 76. *Æn.* v. 566. xi. 422. xii. 84. *Hor. Stat.* i. 2. *Ovid. Met.* xii. 395. *Claudian. de nuptiis Honorii & Mariæ*, 290. *Buchanan. Silv.* 6. *Barlæus in hortulo Leydenſ. Idem. Jac. Vand. Stratem. Heinſii Herodes Act.* 3. *Natalis Comes* i. *Venat. Lud. Celotii Sapor.* 2. *chorus.*

Alendi ratio & cura, *Virg. Georg.* iii. 179.

Equus pulchre ornatus, *Virg.* iv. 135. vii. 274. *Barlæi equus Godefrid.*

Equus bellator, *Ovid. Met.* iii. 704. celer. *Lucan.* i. 293. vi. 396. *Sil.* x. 454. *Claud.* iv. *conſul. Honorii*, 547. *Barlæi equus Godefrid.*

Equi ſtatua, *Stat. Sylv.* i. 2. imagines equeſtres, *Hug. Grotius* i. *epigr.*

Equi Arcadii cingulum, *Claud. epigr.*

Equi Honorii phaleræ, frænum, cingulum, *Claud. epigr.*

Equus peritus, *Manil.* 86. *Sidonius carm.* v. 178.

Eucharisticon, *Sidonius carm* xvi. *Jo. Barclaii Corydon. Caſp. Barlæi ad Comit. Pembrochiæ.*

Eunuchus, *Claud. in Europ.* i. 45. 223. 320.

Europæ fabula, *Hor. od.* iii. 27. *Ovid. Faſt.* v. 610. *Met.* ii.

Ilii excidium, *Virg.* ii. 324. 361. *Petron.* xi. *metr. Joſeph. Iſcan. ſex. lib.*

Execratio, *vide* Imprecatio.

Exemplis trahimur, *Hor. Sat.* i. 4. *Juvenal.* xiv. *Sat.* 1. *&* 30. *Claud.* 4. *Conſ. Honorii*, 393. *Barlæi Panegyr. Fred. Henr.*

Exercitatio corporis, militiæ prævia, *Hor. Od.* i. 8. iii. 12. *Sen. Troad.* 172. *Sil.* viii. 553. *Claud.* 8. *conſ. Honorii*, 40.

Ingenium ut ager ſqualleat, niſi exerceatur, *Ovid. Triſt.* v. *eleg.* 14. *verſ.* 21.

Exilium, *Ovid. Faſt.* i. 475. *Ovid. Triſt.* i. *el.* 4.

Multos illuſtravit, *Ovid. de Ponto*, i. *el.* 4, *verſ.* 76.

Fabulæ, *Pantaleonis. Candidi*, 150. *Eliſab. Jo. Weſtonia.*

Fama, *Virg.* iv. 173. *Ovid. Met.* xii. 39. *Val. Flacc.* ii. 117. *Claud. Conſ. Probini & Olyb.* 34. *de Laud. Stilic.* ii. 408.

Fama immortalis, *Virg.* xi. 446.

Fames, *Ovid. Met.* viii. 795.

Lucan.

Lucan. iv. 92. *Sil.* ii. 471. *Juvenal.* xv. *Sat.* 39. *Plaut. Curculio. act.* ii. *ſc.* iii. *verſ.* 38.

Famis ſedes & deſcr. *Ovid Met.* viii. 755.

Fatum inexorabile, *Virg.* iv. 377. *Ovid. Met.* xv. 809. *Sen. Herc. Fu.* 187.

Fatis agimur, cedite fatis, *Sen. Ovid.* 980. *Manil.* iv. 13.

Fata libsat Jupiter, *Virg.* xii. 125. *vide* Parcæ.

Ferrum, *Lucret.* 5. 1284.

Fertilitas, *Claud. rapt. Proſ.* i. 188. Terra ferax. *Claud. in Eutrop.* ii. 269. *Siden. carm.* vii. 142.

Feſcennina, *Claud. in nup. Honorii, & Mariæ.*

Feſta, *Tibul.* ii. *eleg.* 1. 5. iii. *eleg.* 6. *Propert.* iii. *eleg.* 8, *Ovid. Amor.* ii. *eleg.* 12. *vide* ſacra & lætitia. *Sen. Herc. Fu.* 874. *Juvenal.* xii. *Sat.* 1.

Ficus, *Paſſeratius*, 26.

Fides, *Silius*, xiii. 281.

Fiducia, *Virg.* ii. 61.

Flora, *Ovid. Faſt.* v. 195.

Flores, *Virg.* 2. *ecl.* 45. *Culex.* 398. *Propert.* 1. *eleg.* 20. *Manil.* v. 255. *Petron.* 18. *metr. Claud. rapt. Proſ.* 128. *Claud. de laud. Stilic.* 467. *Sidon carm.* xxiv. 58. *Sannazarius de partu virginis*, ii. 17. *Florum picturæ. Hug. Grotii Epigr.* i. *Leochæus eclog.* 4. *Banhuſius* iii. *epigr.* i. *Barlæus in hort. Leydenſi. Caſimirus* iii. *lyr.* 21. *od. Barbarini Urban.* PP. *p.* 226.

Flos languens, comp. *Virg.* ix. 435.

Decerptus, *Virg.* xi. 68. *Catul.* 63.

Heliotropion, *Leochæus*, ii. *eleg.* 3.

Fluviale numen, *Virg.* viii. 33. *Claud.* iv. *conſ. Honorii*, 159. *Sannazarius de partu. virgin.* iii. 291. *Barlæi Rhenoberca.*

Fluvius, *vide* rivus Moſella, *Auſon. Eidyll.* 10. Fluvii Europæ. *Sidonius carm.* v. 208. *Simon. Ogerius, Jac. Gaddius*, ii. 4.

Fluvius exundans, *Vir.* ii. 305. 495. *Lucret.* i. 281. *Stat. Theb.* iii. 671. ix. 446. 465. x. 858. *Sil.* iii. 468. iv. 524. *Claud. in Ruſin.* i. 269. *Balzac. le prince.*

Flumina, *Caſp. Barlæus hymn. in Chriſtum*, 30. *v.*

Flumina Germaniæ, *Felix Fidelius.*

Fœderatum ſacrum, *Virg.* xii. 169.

Fons, *Ovid. Met.* iii. 407. *Stat.* i. *Sylv.* 5. *verſ.* 21. *Heinſius* iii. *el.* 9. *Barberin. Urbani* PP. *pag.* 266.

Forma bonum fragile & perniciosum, *Virg.* 2. *eclog. verſ.* 15. *Ovid. de arte*, ii. 113. *Triſt.* iii. *eleg.* 7. *verſ.* 31. *Sen. Hippol.* 758. *Herc. Oet.* 380. *Juvenal. Sat.* x. 288. *Auſon.* 54. *epigr. Paling. Cancer. Buchanan. eleg.* 6. *Cauſſini Felicitas trag.* 2. *act.*

Formæ decus, *Enni.* xi *Virg.* i. 406. 593. x. 135. xii. 67. *Tibul.* iii. *eleg.* 4. *Propert.* ii. *eleg.* iii. 21. iv. *eleg.* 5. *Gal. eleg.* 1. *Ovid. Met.* iii. 420.

iii. 420. iv. 353. *Sen. Medea* 75. *Hippol.* 738. *Octavia* 752. *Stat.* i. *Sylv.* 2. *verſ.* 113. & 130. ii. *Sylv.* 1. *verſ.* 39. & 139. iii. *Sylv.* 4. *verſ.* 39. *Achilleid.* i. 160. *Silius*, xii. 227. *Petron.* 30. *metr. Martial.* v. 38. *Claud. rapt. Proſ.* iii. 86. vi. *conſ. Honorii*, 560. *de nuptiis Honorii & Mariæ*, 264. *Epithalam. Palladii & Celerina* 41. *Sidonius carm.* xi. *Epithalam.* 73. *Joſ. Iſcanus* iv. 166. *Jo. Secundus* ii. *eleg.* 7. *Leochai Panthea* i. *Jo. Barclaii Argenis* i. *metr.* 1. *Heinſii Herodes act.* 2. *Jac. Gaddius*, i. 27. & 64.

Formicæ, *Virg.* iv. 403. *Lud. Bigius ad Strozam. Gazæi pia Hilaria, pag.* 21.

Formica ſuccino incluſa, *Martial.* vi. 15. *epig. Guil. Alabaſter epig. Jac. Gaddius*, ii. 30. & 31.

Formido, rete, *Virg.* xii. 750. *Seneca Hippolyt.* i. *act.* 1. *ſc. v.* 45.

Fortis, *Virg.* vi. 880. *Val. Flacc.* iii. 88. *Claud. in Ruſin.* ii. 183.

Fortium, qui in bello cæſi, umbræ, *Virg.* vi. 480.

Fortuna vices mutat, *Virg.* xi. 425. *epigr. Virgilio adſcript. Hor. od.* i. 34, 35. & iii. 29. *Sat.* ii. 8. *Ovid. Triſt.* v. *eleg.* 9. *verſ.* 15. *Seneca Thyeſt.* 594. *Manil.* iii. 525. *Petron.* 16. *metr. Boeth.* ii. 1. *metr. Joſephus Iſcanus*, i. 230. v. 511. *Petr. Crinitus*, 9. *Baud.* i. *Iambic. ad Lernutium, Lavinus Torrent.* ii. *od. Jo. Secundus Sylv.* 3. *Zevecc.* ii. *Maria Græca*, iii. *Chorus & act.* iv. & *Chorus* iv. *ejuſdem Roſimunda. act.* iv. *ſc.* 2. & iv. *Chorus. Gul. Alabaſtri epigr. Gotofr. Torinus*, vii. *pag.* 142. viii. *pag* 145. ix. *pag.* 160. *Caſimirus Sarb.* i. *lyr.* 7. *ode. Alabaſtri Roxana, act.* ii. *ſc.* 2.

Fortuna virtuti comes, *Virg.* x. 284. xii. 714.

Fortuna potens Dea, *Plauti Pſeudolus act.* ii. *ſc.* iii. *verſ.* 13.

Fortuna fortibus invida, *Seneca Herc. Fur.* 523. *vide* Providentia.

Fortuna Redux, *Claud.* vi. *conſ. Honorii*, i.

Fraudis Nemeſis conſcientia mala, &c. *Juvenal.* xiii. *Sat.*

Fraudis & furti pœnæ apud inferos, *Virg.* vi. 569.

Frigus, *Ovid. Triſt.* iii. *eleg.* 10. *Lucan.* iv. 50. *Claud. bell. Getic.* 320. 342.

Frugalis cœna, hoſpitium frugi, *Virg.* vii. 110. *Virgil. Moretum*, 55. *Ovid. Met.* viii. 634. *Sil.* vii. 266. *Juvenal. Sat.* xi. *Petron.* 25. *metr. Sidonius carm.* xvii.

Fulmina, *Virg.* viii. 429. *Lucr.* vi. 356. *Stat. Theb.* iii. 317. *Cauſſini Nebuchodonoſor, act.* 3. *Caſimirus*, iii. *lyric.* 24. *od.*

Funus, exequiæ, Funebris apparatus, pompa, ritus, *Virg.* vi. 178. 212. 884. xi. 30. 59, 72. 185. *Tibull.* iii. *eleg.* 2. *Propert.* ii. *eleg.* 10. *Ovid. de Ponto*, i. *eleg.* 10. *verſ.* 47. *Lucan.* viii. 730. ix. 174. *Stat.* ii. *Sylv.* i. *verſ.* 159. v.

v. *Sylv.* I. *verſ.* 211. *Theb.* vi. 55. *Sil.* x. 521. *Val. Flacc.* v. 8. *Joſ. Iſcanus* iv. 445. *Barlæus in obitu Rutgerſii.*

Funebria, *vide* Epicedion, *Lucan.* ix. 186.

Fures, *Plaut. Aulid. act.* iii. *ſc.* vi. *v.* 18.

Furiæ, *Alecto.* &c. *Virg.* vii. 324. 450. xii. 845. *Ovid. Metam.* iv. 452. *Sen. Med.* 13. 956. *Sen. Agam.* 754. *Senec. Herc. Fur.* 86. *Herc. Oet.* 1002. *Stat. Theb.* i. 104. *Sil.* ii. 541. *Claud. rapt. Proſ.* i. 39. *in Ruſin.* i. 27. 119. *Alabaſtri Roxana, act.* ii. *ſc.* 3.

Furiis actus, *Virg.* iv. 468.

Comp. turbini, *Virg.* vii. 578.

Furor, *Virg.* 298. *Senec. Herc. Fu.* 938. *Oedip.* 957.

GAllia, *Sannazarius de partu Virginis* ii. 194.

Gallorum & Batavorum mores, icones, *Barlæus* 18. *Miſcellan.*

Gallus leoni terror, *Lucret.* iv. 711. *vide* Leo.

Gallus avis, *Paſſeratius* 21. *Tolius Scultetus. Juvenal. Nathan. Chyræus, Barthaſius Hebd.* I. *lib.* 5. *Posthius.*

Gallorum pugna, *Barclaius* ii. *poematum.*

Galli ſacerdotes Cybeles, *Virg.* iii. 658, *Claud. in Eutrop.* i. 27.

Ganymedes, *vide* Aquila Ganymedem rapiens, *de raptu Ganymedis Melchior Barlæus, lib. ſingulari.*

Garrulitas, *Hor. Sat.* I. 9. *Ovid. Metamorph.* ii. 540. iii. 356. *Petron. Fragm.*

——— Nam citius.

Gemini, *Joſ. Iſcanus* iv. 165.

Gemma, *Buchanan.* 10. *Sylv. de adamante.*

Gemmata armilla, *Barclaii Argenis* ii. *metr.* 4.

Generatio ex corruptione, *Ovid. Met.* xv. 362.

Genethliacon, *Virg.* 4. *ecl. Stat.* ii. *Sylv.* 7. iv. *Sylv.* 8. *Martial.* vi. 3. *Claud. laud. Stilic.* ii. 342. *Laus Serenæ*, 86. *Auſon. Eidyll.* 5. *Fracaſtorius Naugerius*, 41. *Ti. Strozza, Sannazarius* i. *eleg* 4. & ii. *eleg.* 8. *Paſſeratius* 22. *Sammarthanus* iii. *Sylv.* 3. *Stigelii Geneth. Frid. Buchanan. Sylv.* 7. *Gul. Alabaſter. ad Jacobum Regem ſuper nepote nato ipſis Cal. Jan. Octav. Meninus nata filia Henrico* iv. *Gall. regi.*

Gens fera, *Ovid. Triſt.* v. *eleg.* 8. 15.

Gentium variæ facies, linguæ, mores, *Manil.* iv. 701. *Claud. laud. Stil.* i. 156.

Geographia, Mundi partes, &c. *Manil.* iv. 590. Poetica, *Lamb. Danæo Colteſt.*

Germania, *Huttenus, Stigelius.*

Geryon, *Silius.* xiii. 200.

Gigantomachia, *Virg. Ætna*, 42. *Hor. od.* iii. 4. *Ovid. Met.* i. 151. v. 3. 1. *Sen. Herc. Fu.* 965. *Manil.* i. 413. *Claud. de rapt. Proſ.* iii. 237.

G.

de bello Get. 62. *Claudiani Gigantomach. Sidon* vi. *carm.* 21. *præf. carm.* ix. 80. *Joſ. Iſcanus* vi. 44. *Sannazarius de partu virginis* iii. 40. *Idem eclega* iv. *Eilardus. Alma. lib. quatuor.*

Gladiatoria ars, *Dan. Heinſ. Caſp. Barlaus ad Gerrard. Thibautium & in Miſcellan. ad eundem.*

Glis, *Gazæus, pag.* 23.

Gloria, *Virg.* iv. 233. v. 137. ix. 204. dat gloria vires. *Ovid. Triſt.* v. *el.* 13. *verſ.* 37. *de ponto.* iv. *el.* 2. *ver.* 25. *Baudius* iii. *Iamb. ad Wouwerium, Barlaus* 8. *Miſcellan.*

Gloria, bulla, vapor, *Boeth.* ii. 9. *metr.*

Gloria inanis, *Perſ. Sat.* i. 24.

Græci & Trojani principes, depicti, *Joſ. Iſcan.* iv. 43.

Græcæ gentis artes malæ, adulatio, perfidia, &c. *Juvenal* iii. *Sat.* 62.

Græca lingua, *Barbarini Urban. PP. pag.* 237.

Grammaticorum conditio miſera, *Juvenal.* vii. *Sat.* 207. *Auſon.* 128. *epig. Buchan. el.* i. *Barlaus* 7. *Miſcellan.*

In Grammaticos, *Jo. Secundus, epig. ad Hieron. Suritam.*

Grando, *Virg.* x. 803. *Sil.* v. 385. *Cauſſini Nebuchodonoſor,* 3 *act.*

Gratiæ, *Paſſeratius.*

Gratias agendi formulæ, *Virg.* i. 601. iv. 333. *Ovid. de ponto.* iv. *el.* 5. *verſ.* 39. *Perſ.* v. 21. *Paſſeratius,* 6. 8.

Gratitudo, *Virg.* i. *ecl.* 60. *Æn.* vii. 321.

H.

Grues, *comp. Vir.* x. 264. *Lucan.* v. 711.

Gula, *vide* Luxus gulæ.

Gulones, *Claud. in Eutrop.* ii. 216.

Gyrgathus, *Gazæus pag.* 242.

H.

HArpyiæ, *Virg.* iii. 212. *Val. Flacc.* iv. 42.

Helena, *Ovid. Met.* xv. 231. *Joſeph. Iſcanus,* iv. 172.

Helleſpontus, *Val. Flacc.* i. 615.

Hercules, *Virg.* vi. 801. vii. 214. *vide* Hymnus, *Sen. Herc. F.*

Herculis Labores, *Lucr.* v. 2. *epigr. Virgilio adſcript. Ovid. Met.* ix. 182. *Sen. Agam.* 80. *Herc. Fu.* 214. 526. *Herc. Oe.* 15. *Silius* iii. 333. *Claud. pr. ad lib.* ii. *de raptu Proſ. Claud. Ruſin.* i. 284. *Sidon. carm.* ii. 91. *carm.* xiii. *Boeth.* iv. 7. *metr.*

Herculis laudes, *poeta Anonymus Claud. ſubjectus. Joſ. Iſcanus,* i. 109.

Herculis & Antæi lucta, *Luc.* iv. 610.

Hercules furens, *Sen. Herc. F.* 6. 8.

Hercules ſervivit Omphale, *Sen. Herc. Fu.* 464.

Herculis lethum, *Ovid. Met.* ix. 161. *Sen. Herc. Oet.* 1645.

Hercules Surrentinus, *Stat.* iii. *Silv.* 1.

Heredipetæ, *Hor. Stat.* ii. 5. *Juvenal.* xii. *Sat.* 93. *Martial.* vi. 63. *Plauti Miles glorios. act.* iii. *sc.* i. 115. *v.* parcus ob Hæredem, *Pers.* vi. 34. *Martial.* viii. 44.

Heroes, *Jul. Scaliger. Petr. Lindebergius.*

Heroine, *Jul. Scalig.*

Hesperus, *Sen. Medea*, 71.

Hesperidum horti, *Lucan.* ix. 360.

Hyems, *Virg. Ge.* iii. 334. *Ovid. Trist.* iii. *el.* 10. *Balbus* 2. *Raphael Thorius. Ericii Puteani Bruma, in Musarum ferculum & Piatr.*

Hyemis commoda, *Hug. Grotius* 1. *eleg.*

Hyems genialis, *Virg. Ge.* i. 300.

Hippolytus, *Ovid. Fast.* vi. 737. *Sen. Hippol.*

Hippomanes, *Virg. Ge.* 3. 280. *Æn.* iv. 515.

Hirundo, comp. *Virg.* xii. 474.

Hispania, *Sannaz. de partu Virginis* ii. 198.

Hispaniæ laus, *Claud. laus Serenæ*, 50.

Histrio, *Gazæus*, *pag.* 202.

Histrix, *Claud. epigr. Natalis Comes* iii. *venat.*

Hodœporicon, *Hor. Sat.* 1, 5. *Mart. Brascius: Joach. Camerarius, Georgii Fabricii itinera. Lindeberg. Hodæp. Georg. Sabinus* ii. *leg.* 1.

Hominis creatio, *Ovid. Met.* 1. 76. *Claud.* 4. *Cons. Honorii* 221. *Sedul. Iscanus* iv. 194. *Barlæus hymn. in Christum*, 95. *v.*

Reparatio ex lapidibus Deucal. & Pyrrhæ, *Ovid. Met.* 1. 400.

Os homini sublime datum est, ut cœlum tueatur, despiciat terras, cætera animalia versus terram spectant, *Ovid. Met.* i. 81. Boeth. v. *metr.* 5. *Paling. aries.*

Homo comparatur ædificio. *Plaut. Mustellaria, act.* 1. *sc.* 11. *v.* 9.

Homo bulla, *Bauhusius* ii. *lib. epigr.*

Homo non experendus, cujus apex lubricus, *Juvenal.* x. *Sat.* 54. *Claud. in Rufin.* 1. 22. *Jos. Iscan.* 1. 37. *Plaut. Aulid. act.* ii. *sc.* 1. *v.* 45. *Gazæus*, *pag.* 101.

Honoris Templum statuit poeta, *Virg. Ge.* iii. 13.

Horologium, *Nicod. Frischlini, Argentoratense: Cabillaus epigr. select. Barlæus* 10. *Miscellan. Famian. Strada*, ii. *prolus.* 3. *pars* 2.

Horoscopus, *Hor. od.* ii. 17. *Ovid. in Ibin.* 206. *Claud.* vi. *cons. Honorii.* 18.

Hortatio, *Virg.* vi. 95. 361. 546. ix. 641. *Sil.* iv. 477. ad virtutem, *Barb. Urban.* PP. *p.* 254.

Hortatio militum, *Virg.* x. 279. 369.

Hortatio Nautica, *Virg.* v. 189. x. 294.

Hortus, *Catul.* 19. *Virg. epigr. hortuli laudes*, *Martial.* iv. 64. viii. 68. *Lucan.* ix. 360. *Sidonius carm.* xxiv. 69. *Passeratius* 10. ii. *Nic. Rhedigerus, Barlæus de horto Leydensi. Jacob. Gaddius* ii. 48.

H.

Hortorum cura & cultus, *Virg. Ge.* iv. 118.

Ex Humili evectus, *Virg.* vi. 806.

Ex Humili loco evecti ferociunt, *Hor. Epod.* 4. *Claud. in Eutrop.* i. 181.

Hydrops, *Sannazarius de partu Virgin.* iii. *Barlæus* ii. *eleg.* 28.

Hyæna, *Natalis Comes* ii. *venat.*

Hylas, *Val. Flacc.* iii. 543. *Heinsius Monobibl.* 5. *eleg.*

Hymenæus. *Senec. Med.* 67. *Barcl. Euphorm.* ii. *metr.* 6.

Hymnus in Apollinem, *Senec. Agam.* 310. *Stat. Theb.* i. 696.

Hymnus in Palladem, *Barcl. Argenis* i. *metr.* 7.

Hymnus in Herculem, *Virg.* viii. 288.

Hymnus in Theseum, *Ovid. Met.* 7. 322.

Hymnus in Bacchum, *Hor. od.* ii. 19. iii. 25. *Ovid. Met.* iv. 11. *Sen. Oedip.* 403. *dithyrambus, Sannazarius* ii. *eleg.* 5. *Jacob Gaddius* i. 2.

Hymnus in Terminum, *Ovid. Fast.* ii. 658.

Hymni, *vide* Poemata sacra.

Hymnus in Christum, *Casp. Barlæus.*

Hymnorum naturalium, Jovi, Palladi, cœlitibus cæteris dict *Mauvilli libri quatuor.*

I.

I.

JAnus Anni choragus, *Ovid. Fast.* i. 65.

Janus custos mundi, belli pacis, &c. *Ovid. Fast.* i. 117.

Jani templum & belli porta *Virg.* vii. 607.

Jasonis expeditio in Cholco *Propert.* i. *eleg.* 20. *Ovid. Met.* vi 1. *Val. Flacc. Jos. Iscanus* i. 63.

Icarus, *Virg.* vi. 30. *Ovid. d arte,* ii. 45. *Ovid. Metam.* vii 183. *Sen. Oedip.* 891. *Herc. Oe* 683. *Sel.* xii. 88.

Ichneumon, *Lucanus* iv. 72 *Natalis Comes* iv. *venat.*

Ignis lambens, *Virg.* ii. 683. vi 74.

Ignorantia, *alluf. Virg.* ii. 60 *Boeth.* iii. 8. *metr. &* vi. 5. v. 3 *metr.*

Erudita ignorantia, *Hug. Grot us* i. *epigr.*

Imago, effigies, statua, tabel picta, *Martial.* x. 32.

Imago repræsentata, *Virg.* x 636. *Sil.* xvii. 527.

Imbellis, *Virg.* xi. 338. 39 *Claud. in Eutrop.* ii. 360. 460.

Immotus, *Virg.* vi. 271.

Imperii præsagia, *Sidonius carm* ii. 115.

Impietas, *Virg.* x. 773.

Imprecatio, *Virg.* ii. 535. iv. 2 608. *Virg. Diræ. Tibul.* i. *eleg.* 6 *Ovid. Trist.* iii. *eleg.* 11. *Ovid in Ibi* 105. 253. *Sen. Med.* 20, 531. *Se Hippol.* 668. *Sen. Thyest.* 1074. *Luca* iii. 110. viii. 823. *Jos. Iscanus V* 524. *J*

524. *Jo. Secundus* ii. *eleg.* 7. *Caſimirus Sarb.* ii. *lyr. od.* 24.

Inauguratio Regis, *Thomas Morus, Hugo Grotius*, ii. *Sylv. Caſp. Barlæi Britannia triumphans.*

Incantatio. *vide* Magia.

Incendium, *Virg. Georg.* ii. 304. *Æn.* ii. 304. x. 405. *Ovid. Metamorph.* ii. 210. *Sil.* iv. 304. 680. vii. 360. xiv. 308.

Incend. urbis, *Virg. Æn.* ii. 304. *Sil.* ii. 663.

Incend. navium, *Virg.* v. 680. *Sil.* xiv. 422. *Fam. Strada* ii. *proluſ.* 3. *par.* 2.

Inc. caſtrorum, *Sil.* xvii. 93.

Inc. ſylvæ, *Virg.* xii. 521.

Inconſtantia, *Hor. Sat.* ii. 7. *Epiſt.* i. 1.

Increpatio, *Virg.* ii. 42. xi. 732. *Joſephus Iſcanus* vi. 523.

Indignatio, *Claud. Eutrop.* i. 436.

Indoles, *Virg.* iii. 342. iv. 157. ix. 311. *Stat. Achilleid.* i. 275. *Martial.* vi. 38. *Claud.* 4. *Conſul. Honorii*, 190.

Indulge genio, *vide* vive velut rapto.

Ineffabile, *Virg.* vi. 626. *Perſ.* v. 1. *Joſephus Iſcanus*, vi. 765. *Sannazarius de partu Virg.* iii. 488. *Barlæus Hymn. in Chriſtum*, v. 463. *Barlæus paneg. ad Voſſium, Got. Torinus*, v. *p.* 98.

Infans, *Stat.* v. *Sylv.* 5. *verſ.* 81.

Infantes in orci limine, *Virg.* iv. 429.

Inferi, *Virg. Georg.* iv. 467. *Ovid. Metamorphoſ.* iv. 432. *Sen. Herc. Fur.* 670. xiii. 523. *Val. Flacc.* i. 828. *Claudian. de rapt. Proſ.* ii. 282.

Ad inferos deſcenſus, *Virg.* vi. *Sil.* xiii. 366. *Ovid. Metamorph.* iv. 432.

Decenſus facilis, adſcenſus inde difficilis, *Virg.* vi. 126.

De inferis perverſa opinio, *Juvenal.* ii. *Sat.* 149.

Inferni Judices, *Claud. in Ruſin.* ii. 479.

Inferni ſeu Orci ſatellites, *Virg.* vi. 273.

Bivium, *Virg.* vi. 541.

Inferorum ſupplicia, *Virg.* vi. 608. *Culex.* 231. *Tibul.* i. *eleg.* 3. *Ovid. Metam.* iv. 432. *Ovid. in Ibin.* 175. *Sen. Hippol.* 1225. *Sen. Agam.* 13. *Sen. Herc. Fur.* 730. 750. *Sen. Thyeſt.* 3. *Herc. Fur.* 942. *Octavia* 611. *Silius*, xiii. 608. *Joſephus Iſcan.* vi. 524. *per μετεμψύχωσιν. Claud. in Ruſin.* ii. 483. 506. *Drurei Alureduſ* v. *act.* 15. *ſc.*

Inferorum ſupplicia patimur in hac vita, *Luer.* iii. 952.

Inferorum fluvii, *Sil. Ital.* xiii.

Infernarum umbrarum feriæ, *Claud. rapt. Proſ.* ii. 326. *Barlæus hymn. in Chriſtum* 386.

Inferna monſtra, *Sannazar. de partu Virg.* i. 391.

Inferiæ, *Virg.* iii. 62. x. 518. xi. 81.

Ingratitudo, *Catul.* 74. *Ovid.*

I.

Metamorph. II. 285. *Virg. Culex.* 222.

Innocentia, *vide* Conſcientia recta, arx munita, *Tibul.* iii. *eleg.* 5. *Octav. Meninus.*

Ino & Melicerta, *Ovid. Metam.* ii. 285. *Ovid. Faſt.* iv. 489.

Inſaniunt aliqua ex parte omnes, *Hor. Sat.* ii. 3.

Inſidiæ bellicæ, ſtratagemata, *Virg.* xi. 522. *Ovid. Faſt.* ii. 214. *Lucan.* iv. 730. *Sil.* v. 42.

Inſulæ fortunatæ, *Sidonius carm.* ii. 407.

Invidia, *Epigr. Virgilio adſcript. Ovid. Metam.* ii. 761. *Martial.* v. 30. *Baudius* iv. *Iambic. in Typhoeum. Dan. Heinſius* i. *Sylv.* 2. *Zevecotius* iii. *eleg.* 16.

Invitatio, *Horat. ode.* i. 20. iii. 29. iv. 11. *Epiſtol.* i. 5. *Catul.* 13. *epigr. Juvenal. Sat.* xi. *Martial.* v. 79. x. 53. *Auſon. Ephemer. Sidonius carm.* xvii. *ad Ornatium. Baudius* ii. *Iambic. ad Q. Septimium, Juſt. Lipſius ad Victorem Gileſ.*

Invocatio numinis, patroni, *Virg. Georg.* i. 524. ii. 40. *Æm.* xii. 500. *Ætna* 4. *Lucan.* i. 63. *Stat.* i. *Sylv.* 4. *verſ.* 19. *Stat. Theb.* i. 23. *Sidonius carm.* xiv. *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 5. *Barlæi Britannia triumphans*, v. 37. *Got. Torinus* v. *pag.* 96. *Barb. Urban.* PP. *pag.* 286.

Invocatio Muſarum, *Virg.* vii. 641.

Jocandi ars, *Mat. Delius.*

Jovis furta & amores, *Ovid. Metam.* vi. 208. *Sen. Octav.* 220. *Petron.* i. 17. *metr. Sidonius carm.* xv. 173.

Ira, *Virg.* xii. 527. *Horat. ode* i. 16. *Ovid. Metamorph.* iii. 72. *alluſ. Sen. Med.* 591. *Sen. Troad.* 670. *Stat. Theb.* ii. 128. *Sil.* xi. 216. *Joſeph. Iſcan.* iv. 151.

Ira tauro comparata, *Virg.* xii. 101.

Aheno æſtuanti, *Virg.* viii. 462.

Ira generoſa, *Virg.* v. 493.

Iris, *Ovid. Metam.* xi. 63. xi. 590. *Sen. Oedip.* 315. *Claud. rapt. Proſ.* ii. 98. *Paling. ſagit. Jac. Gaddius*, ii. 68.

Irriſio, poſticæ ſannæ, *Perſ. Sat.* i. 58.

Irrita fecit, *Virg.* xi. 798.

Iſidis ſacra, *Claud.* iv. *Conſ. Honorii*, 570.

Italia, *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 181.

Italiæ laus, *Virg. Georg.* ii. 136. *Propert.* iii. *eleg.* 20.

Judex corruptus *Claud. in Eutrop.* i. 197.

Judex Integer, *Dom. Baudius* ii. *Iambic. ad Thuanum, item ad Molæum; & ad Myronem.*

Judicum mollities, *Juvenal.* ii. *Sat.* 66.

Judicium Paridis, *Sil. Ital.* vii. 466. Dearum orationes, & ſententia Paridis, *Joſ. Iſcan.* ii. 237. *Chriſtoph. Stummelius, Dionyſ. Gotofredus, in appendice ad Comment. in Ovid. Metamorph.*

Juno, *Ovid. Faſt.* vi. 27. *Seneca Agam.* 338. *Joſeph. Iſcan.* ii.

Juramenta, *Tibul.* iii. *eleg.* 6. *Ovid.*

Ovid. Triſt. 11. *verſ.* 53. *Juvenal.* xiii. *Sat.* 77.

Juriſconſulti, *Jo. Lotichius, Barlæus Miſcellan.* 7. 8. & 13.

Juſtitia, *Virg.* vi. 621. *Barlæi Britannia triumph.* 323.

Juventus, *Hor. ad Piſones, Epiſt. verſ.* 161. *Tibul. eleg.* 9. *Claudian. Conſ. Prob. & Olyb.* 70.

Juventus ſenilis, *Claud. Conſ. Mallii Theod.* 16. *Joſeph. Iſcanus* i. 19. *Barlæus ad Jac. Volmarium, Gotorf. Torinus* vii. *pag.* 129.

Juvenum a Philoſophia averſorum ſocordia, *Perſ.* iii. 19.

L.

LAbor omnia vincit, *Virg. Georg.* i. 145. *Caſimirus Sarbievius* i. *lyric. od.* 23.

Labyrinthus, *Virg.* v. 588. vi. 27. *Ovid. Metam.* viii. 158.

Lachrymæ, eſt quædam flere voluptas, *Ovid. Triſt.* v. *eleg.* 1. *v.* 53. *Sen. Agam.* 658. *Petron.* 27. *metr. Caſimirus* iii. *lyric. od.* 5.

Læſus cavet: ictus piſcatur ſapit, *vide* Nocumenta documenta.

Lætitia, Plauſus, *Claud.* vi. *conſ. Honorii*, 611. *Conſ. Probini & Olyb.* 247. *de laud. Stiliconis*, 184. ii. 397. iii. 63. *de nuptiis Honorii & Mariæ*, 207. 296. *Sannazarius de partu Virginis* iii. 96. *Baudius*, ii. *Iambic. in Soterio.*

Lanificium, *Ovid. Metam.* vi. 19. *Ovid. Faſt.* iii. 815.

Latium, *Virg.* viii. 323. *vide* Italia.

Laurus, *Virg.* vii. 59. *Joſ. Iſcanus* ii. 214. *Paſſeratius* 30. *ſirena.*

Leno, Lena, *Claud. in Eutrop.* i. 77. 90. *Ant. Flaminius, Plaut. Aſin. act.* i. *ſc.* iii. *verſ.* 23. *Plaut. Perſ. act.* iii. *ſc.* iii. *verſ.* 1. pro lena apologia, *Buchanan, eleg.* 3. & 7.

Leo comp. *Virg.* ix. 339. 793. xii. 4. *Sen. Oedip.* 919. *Lucan.* i. 205. *Stat. Theb.* viii. 124. 592. ix. 737. x. 405. *Achilleid.* ii. 184. *Sil.* ii. 684. iv. 375. v. 409. *Val. Flac.* iii. 587. *Claud. rapt. Proſ.* ii. 209. *Claudian de bello Get.* 323. *tert. Conſ. Honorii* 77. *de laud. Stilic.* iii. 333. *Sannazarius de partu Virginis*, i. 421. *Barlæus*, i. *eleg.* 13. *Zevecotii Maria Græca*, iii. *act.* 1. *ſc. Heinſii Herodes act.* 3. *Natalis Comes* ii. *venat.*

Leo manſuetus, *Stat.* ii. *Sylv.* 5.

Leo territus à gallo, *Gazæus, pag.* 24. *vide* Gallus.

Lepus. *Natalis comes*, ii. *Venat. Gazæus, pag.* 49. 140.

Liberalitas, hoc habeo quodcunque dedi. *Martial.* v. 43. *Claud. conſ. Probini & Olyb.* 45.

Libertas vera, *Hor. Sat.* ii. 7. *Perſ.* v. 74.

Libertate nihil dulcius, *Boeth.* iii. 2. *metr.*

Libra, *Auſon. de ratione libra, eclog.*

Libri & autores, *Claud. de nuptiis Honorii & Maria* 231.

Libri cultus, *Tibul.* iii. *eleg.* 1. *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 1. *verſ.* 5. *Mart.* i. 67. iii. 2.

Lilium, *Wolfg. Crellius, Nathan. Chytraus.*

Linguæ Gal. affectator, *Tho. Morus.*

Linx, *Natalis Comes*, iv. *Venat.*

Lucifer, *Virg.* viii. 590.

Lucretia, *Ovid. Faſt.* ii. 741. *Barlæi querela Lucretiæ.*

Luctus, ejulatus, *Virg.* ii. 486. iv. 683. *Propert.* ii. 1. 16. *Ovid. ad Liviam*, 102. *Ovid. Metamorphoſ.* ii. 334. *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 3. *verſ.* 73. *Senec. Troas.* 83. *Lucan.* ii. 20. *Stat.* iii. *Sylv.* 2. *Theb.* x. 560. 811. *Petron.* 27. *metr. Martial.* x. 50. *Joſephus Iſcanus* vi. 1. *Zevecotii Maria Graca ult. Chorus, Cauſſini Nebuchodonoſor*, 5. *chorus, Cauſſini Theodoricus* 4. *act. Elpid.*

Lucus, *Senec. Oedip.* 530. *Hercul. Oet.* 1628. *Lucan.* iii. 398. *Paſſeratius* 12. *Palingen. gemini. Barcl. Argenis*, iii. *metr.* 3.

Ludi, nequitiæ ſemina, *Ovid. Triſt.* ii. *v.* 279. *Epigramma Virgilio adſcript.*

Ludus Trojanus, *Virg.* v. 553.

Ludi Laconici, *Propert.* iii. *eleg.* 12.

Ludi pueriles, *Perſ.* iii. 48.

Ludus talorum & teſſerarum, *Ovid. de Arte* ii. 203. iii. 333.

Ludus calculorum, ſeu Latrunculorum ſeu Schacciæ, *Ovid. de Arte* ii. 208. iii. 337. *Hieron. vida.*

Luna, *Ovid. Metam.* xv. 196. *Manil.* ii. 97.

Lunæ eclipſis, *Claud. bell. Getic.* 233. *Sannazarius de partu Virginis*, i. 376. *Idem de morte Chriſti*, 25. *Fel. Fidlerus.*

Lupus, *Virgil.* ii. 355. ix. 59. *Stat. Theb.* x. 41. *Sil.* vii. 126. 718. *Sidon. carm.* vii. 355. *Natalis Comes*, ii. *venat.*

Luſcinia, *Virg. Georg.* iv. 510. *Sen. Agam.* 664. *Octavia*, 905. *Famian. Strada.* ii. *proluſ.* 6. *poetic. academ. de Luſcinia & Fidicine idem, Jacob. Gaddius* ii. 33.

Luſtratio, Februa, Expiatio, *Ovid. Faſt.* ii. 19. *Lucan.* i. 592. *Barlæi Venus* Ἀναδυομένη, nullum flumen eluit ſcelus, *Sen. Herc Fur.* 1322. *Barclaii Arg.* i.

Luxus gulæ & Veneris, *Virgil.* xi. 737. *Horat. Sat.* ii. 2. 4. *Lucan.* iv. 373. *Stat.* 4. *Sylv.* 6. *verſ.* 6. *Juvenal. Sat.* i. 140. *Petron.* 12. *metr.* & 16. *metr. Juvenal.* v. *Sat.* 28. xiv. *Sat.* 6. *Martial.* iii. 22. xii. 48. *Plaut. Pſeudolus, act.* iii. *ſc.* ii. *v.* 25. *Paling. gemini. Bauhuſius*, i. & ii. *epig.* i. & iii. *epig. diſcincti nepotis proſopopœia.*

Luxus in veſtitu, *Virg.* iv. 262. vii. 814. *Lucr.* iv. 1117. *Tibul.* i. *eleg.* 9. ii. *eleg.* 6. *Propert.* i. *eleg.* 2. *Ovid. de Arte* iii. 100. *Ovid. Metamorph.* ii. 733. v. 52. *Sen. Hippol.* 386. *Herc. Oet.* 659. *Silius* xiv. 653. *Claud.* iv. *conſ. Honorii* 585. vi. *conſ. Honorii* 523. *de laud. Stilic.* ii. 88. *de nuptiis Honorii & Mariæ*, 87. 99. *Phœnix. Claud.* 84. *Sidonius carm.* xv. 126. *de palla Jovis. Sannazarius de partu virginis* i. 435. & ii. 508. *Barber. Urbani PP. pag.* 231.

Luxus in ædificiis, *Hor. od.* ii. 15. 18. iii. 1. *Epiſt.* i. 1. *Tibul.* iii. *eleg.* 3. *Propert.* ii. *eleg.* 23. *Stat.* i. *Sylv.* 2. *verſ.* 147. *Sylv.* 3. *v.* 35. 48. *Petron.* 16. *metr. Barlæus in prætorium Fred. Henr. Got. Torinus* i. *pag.* 5.

Luxus diſſuaſor honeſti, publica pernicies, *Lucan.* i. 158. *Sil.* xi. 32. *Manil.* iv. 9. *Claud. rapt. Proſ.* iii. 28.

Luxuria, *Manil.* v. 505. *Petron.* 6. *metr.* 12. *metr.* & 16. *metr. Juvenal.* xi. *Sat.* 93. 120. *Martial.* ix. 23. *Claud. de laud. Stilic.* ii. 132. *de nuptiis Honorii & Mariæ*, 213.

Lyra, *Claud. præf. ad eleg.* ii. *de rapt. Proſ.*

Machinator, *Sil.* vi. 552. Magici ritus, *vide* Veneficia Necromantica.

Magiæ vis, *Virg.* 8. *ecl.* 68. *Æn.* iv. 483. *Tibul.* i. *el.* 2. *el.* 9. *Ovid. Metamorph.* vii. 200. *Sen. Med.* 751. *Oedip.* 547. *Herc. Oet.* 454. *Lucan.* vi. 431. 460. *Sil.* viii. 498. *Petron.* 24. *metr. Claud. in Rufin.* i. 144. *Sannazarius eclog.* v. *Jo. Secundus* iii. *eleg.* 1. *Leochæus eclog.* 3. *Barcl. Euphorm* i. *metr.* 4. *Cauſſini Nebuchodonoſ. act.* 2. *Lud. Celotti Sapor. act.* ii. *ſc.* 13.

Magnes, *Claudiani epigram. Famian. Strada* ii. *proluſ.* 6. *poet. academic. ibid. Chryſo magnes.*

Maledicentia, in maledicos detractores, *Hor. Epod.* 6. *Ovid. Triſt.* iii. *eleg.* 11. *Martial.* v. 30. vi. 64. *Sannazarius* i. *eleg.* 11. *Sabini Hendecaſyllab. Baudius in Scioppium* iv. *Iamb. ibid. in rabulam falſarium, & alios. In Tragoram, Var. Sylv. Dan. Heinſii Hipponax, Malapertius in Miſcellan. Zevecotius* ii. *ſylv.* & iii.

Malum aureum, citreum, punicum, medicum, *Virg. Georg.* 2. 126. *Sannazarius*, ii. *eleg.* 10.

Manium invocatio, *Senec. Med.* 739. *Hippol.* 1095. *Lucan.* vi. 694. *Claudian. rapt. Proſ.* i. 20.

Mare infidum, *Virg.* v. 848. *Catul.* 64. *Propert.* iii. *eleg.* 5.

Maris æſtus, comp. *Virg.* xi. 124. *Caſp. Barlæus hymn. in Chriſtum, v.* 100.

Maris diſcrimina, *Tibul.* iv. *eleg.* 1.

Marius & Sylla, *Lucan.* ii. 69.

Mars & Comitatus, *Virg.* xii. 320. *Stat. Theb.* iii. 222. 422. *Sil.* iv. 446. ix. 447. *Val. Flacc.* ii. 204. *Petron.* 16. *metr. Claud. in Rufin.* i. 342. *Claud. Gigantomachia*, 75. *Fauſt. Avocatus.*

Mars & Venus irretiti, *Ovid. Metam.* iv. 51. *de Arte* ii. 562.

Martyres, *Prudentius* περὶ στεφάνων, *Cauſſini trag. Felicitas prolog. Franciſc. Mendoza flor. poet.*

Mathematica, *Grotius*, ii. *Sylv. Barlæus Miſcellan.* 2. & 10. *Idem ad Jo. Heurnium.*

Medea, *Ovid. Metamorph.* vii. 9. *Sen. Medea. Val. Flacc.* vi. 439.

Medicina & Medicamenta, *Virg.* xii. 392. 418. *Sat.* i. *Sylv.* 4. *verſ.* 99. & 111.

In medicos malos, *Scholerus.*

Medicina adhibeatur tempeſtiva, *Virg. Georg.* iii. 452.

Medici elogium, *Baudius*, iii. *epos. Barlæus*, ii. *eleg.* 7. *Idem* 5. *Miſcellan.*

Mediocriats aurea, tuta, & firma, *Horat. Od.* ii. 10. *Ovid. Metamorphoſ.* i. 134. *Sen. Hippol.* 1120. *Sen. Oedip.* 872. *Agamem.* 102. *Herc. Oet.* 675. *Boeth.* ii. 4. *metr. Baudius*, i. *Iambic. ad Lud. Tranſaquanum, &c. Barlæus*, ii. *eleg.* 22.

Medium tene, *Virg.* iii. 785.

Mens concipit, agit, ſcit omnia, *Boeth.* v. 4. *metr.*

Comparata aquilæ, *Paling. Gemini.*

Menſes, *Ovid. Faſt.* i. 31. *Auſon. in eclogario, Nath. Cytrai epig. Ranzovius.*

Mercurius, *Virg.* iv. 238. *Ovid. Metamorph.* i. 671. *Stat. Theb.* i. 305. *Claudian. rapt. Proſ.* i. *Sidonius carm.* vii. 20.

Mergus, *Virg.* iv. 255. *Jacobus Eyndius.*

Meridies, *Virg. Ge.* iii. 327. iv. 401. 425. *Culex* 100. *Stat. Theb.* iv. 680.

Metalla, Fodinæ, *Sil.* i. 281.

Midæ votum, *Ovid. Met.* xi. 101. *Claud. in Rufin.* i. 164. *Paling. Aries.*

Miles ſtrenuus, *Virg.* vi. 889. *Tibul.* iv. *eleg.* 1. *Sil.* i. 160. *Flacc.* iii. 88. *Sidonius*, v. *carm.* 186. *Barlæi Manes Auriaci, v.* 87.

Militaris diſcipl. *Claud.* iv. *conſ. Honorii*, 320. 527. *de laud. Stilic.* i. 162. *Petr. Tiara.*

Milit[illegible]gna, *Sidonius carm.* v. [illegible]r. lyr. i. od. 11.

[illegible]es ordines comp. cygnis, [illegible]. vii. 699.

Militum privilegia, *Juvenal. Sat.* xvi.

Militaris ſeditio, *Lucan.* v. 240.

Nulla fides pietaſque viris, qui caſtra ſequuntur, *Lucan.* x. 406.

Minæ, interminatio, *Virg.* iv. 384. *Sen. Hippol.* 327.

Miner-

Minervalia & Minervæ opera, *Ovid. Faſt.* iii. 809. *Sannazarius de partu Virginis*, 435.

Miſeratio, *Juvenal. Sat.* xv. 10.

Modeſtia in rebus proſperis, *vide*, Æquanimitas; fortunam reverenter habe, &c. *Claud. in Ruſin.* ii. 442. *Conſ. Mallii*, 210. 231. *Auſon. Epig.* 8. *de Agathocle. Joſ. Iſcanus*, i. 33. *Baudius* i. *Iambic. ad Lud. Tranſaquanum, &c.* ii. *Iambic. ad Winandum Everwinium.*

Molles & Mollities, *Virg.* iv. 215. ix. 614. *Manil.* v. 146. *Juvenal.* ii. *Sat.* 93. *Claud. in Eutrop.* ii. 335.

Moly, *Ovid. Metamoph.* xiv. 291.

Monendi formulæ, *Virg.* iii. 433.

Monſtra, *Virg.* vi. 285. *Claud. in Eutrop.* i. 1.

Monſtra inferna, *Sannazarius de partu Virginis*, i. 395.

Monſtrum hominis, *Claud. in Ruſin.* i. 90. *in Eutrop.* i. 289.

Moras pelle, *Lucan.* i. *Sil.* iv. 734. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ*, 14.

Mora: quicquid id eſt, da moram & ſpatium tibi, *Sen. Agam.* 127. *Stat. Theb.* x. 697.

Morari, *Virg.* vii. 315.

Morbus, *Ovid. Triſt. eleg.* 3. *de Ponto*, i. *eleg.* 11. *verſ.* 7. *Sannazarius de partu Virginis*, iii, 355. *Buchana. eleg.* 4. & 6. *Zevecotius* ii. *eleg.* 7. & 9.

De antiqua Morum ſimplicitate, *Fr. Dedekinai lib.* ii.

O tempora, O Mores! *Bauhuſius* i. *epigr.* 1. *Caſimirus Sarb.* i. *lyric. ode.* 8. & 15. & *Epod.* 8.

Moribundus, *Joſeph. Iſcanus* iv. 440. *Alabaſtri Roxana, act.* i. *ſc.* 2.

Mors, *Virg.* x. 745. *Horat. Epiſt.* i. 16. *Propert.* iii. *eleg.* 3. *Sen. Theb.* 151. *Herc. Oet.* 105. *Silius*, xii. 242. xiii. 559. *Claud. rapt. Proſ.* ii. 296. *Barlaus* ii. *eleg.* 9. Proſopopœia Mortis.

Nemo ante obitum felix, *Ovid. Met.* iii. 135.

Mors non optanda nec adſciſcenda, *Sen. Theb.* 189. *Martial.* i. 9. ii. 80. *Dan. Heinſius lib.* iv. *de contemptu mortis.*

Mortis meditatio, *Barberini Urban.* PP. *pag.* 149.

Mors [illegible]tura comparatur flori langu[illegible] aut decerpto, *Virg.* ix. 436. [illegible]. *Stat.* iii. *Sylv.* 3. *verſ.* 12[illegible]. *Sylv.* 5. *verſ.* 148. *Sylv.* [illegible] *Barlaus in obitum* [illegible] *Jonghe. Barber. Urban.* [illegible] *pag.* 149. *Caſimir* iii. *lyr. od.* 26.

Ad mortem mille patent aditus, ubique mors eſt, *Stat.* ii. *Sylv.* 1. *verſ.* 212. *Boeth.* iv. 4. *metr. Barlaus* ii. *eleg.* 1.

Mortis portenta, *Virg.* iv. 451.

In morte lucta, *Virg.* iv. 688.

Mortis bellicæ gloria, *Barlaus Rhenoberca.*

M.

Mortis votum, *Gal. eleg.* 1. Cohortatio ad mortem, *Lucan.* iv. 476.

Mortis neceſſitati nemo non obnoxius, *Lucret.* iii. 1038. *Virgil. Æn.* iv. 690. *Horat. ode.* i. 4 28. ii. 3. 14. iii. 1. iv. 7. *Epiſt.* ii. *Propert.* iii. *eleg.* 16. *Gal. eleg.* 6. *Ovid. eleg. ad Liviam*, 360. *Ovid. Metamorphoſ.* x. 32. *Martial.* iv. 60. *Boeth.* ii. *metr.* 7. *Plaut. Trinumm. act.* ii. *ſc.* iv. *v.* 90. *Paling. Virgo. Zevecotii Maria Græca*, iii. *chorus.*

Oppida poſſe mori, *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 214. *eleg.* 9.

Morus candida, *Sannazarius* ii. *eleg.* 4.

Morus, *Paſſeratius* 25.

Morus exciſa, *Adrianus Marius* ii. *eleg.* 1.

Multi, innumeri, comp. *Virg.* vi. 309. 626. vii. 718. ix. 668. *Claud. rapt. Proſ.* ii. *Ovid.* iv. *Triſt.* iv. *de Ponto*, i. *de Arte* 308. *Joſephus Iſcanus* vi. 614. *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 271. *Silius* vii. *Marullus. Sen. Herc. Fu. Oedip.*

Mulierum laus, *Propert.* iii. *eleg.* 9. *Claud. Laus Serenæ*, 12. 149. *Simion. Ogerius. Sylv. Barlæus hymn. in Chriſtum*, 768. *v. Idem in Manibus Bavaris. Idem. ad Ann. Mariam à Sch. Lud. Celotti Adrianus*, *chorus* 4.

Mulierum nequitia & ſcelera, *Propert.* iii. *eleg.* 17. *Sen. Med.* 263. *Juvenal.* vi. *Sat.* tota. *Joſ. Iſcanus* iv. 202. *Plauti Miles glorioſ. act.* ii. *ſc.* ii. *v.* 33.

Mulier comparata navi, *Plauti Panulus act.* i. *ſc.* ii. *v.* 1.

Mulier umbra viri, *Barth. Anlus.*

Muliebris mundi artifices, *Plaut. Aul. act.* iii. *ſc.* v. *v.* 34. veſtes ipſæ, *Epidicus*, *act.* ii. *ſc.* ii. *v.* 45.

Mundi creatio, *Virg.* 6. *ecl.* 32. *Tibul.* iv. *Ovid. Metamorphoſ.* i. 5. *Jovian. Pontanus*, *Sannazarius de partu Virginis*, iii. 10. *Nath. Chytræi Uranoſcopia*, *Geoſcopia*, *Zooſcopia*, *Æoloſcopia: Palingen. libra. Saluſt. Bartaſius Hebdom. Caſp. Barlæi hymn. in Chriſtum*, 69. *Barlæus* i. *eleg.*

Mundi rudimenta, *Virg. Ætna*, 93. *Stat.* iv. 278. *Manil.* i. 75.

Mundi diſſolutio, *Senec. Herc. Oet.* 1103. *Lucan.* i. 72.

Mundi plagæ quatuor, *Sen. Hippol.* 184. *Herc. Oet.* 1521. *Claud. in Ruſin.* ii. 240. *Sannazarius de partu virginis*, ii. 123. *Zevecotius Maria Græca*, *chorus* i. & *act.* iv.

Mundi Geographica deſcriptio, poetarum, *Collectore Lamb. Danæo.*

Mundus Concordi Stat vinctus amore, *Boeth.* ii. 8. *metr.*

Mundus in tela pictus, *Claud. rapt. Proſ.* i. 250.

Murmuri maris comp. fremitus populi, *Virgil. Æn.* xi.

Muſæ, *vide* Poeta.

Muſa comes fugæ; *Ovid. Triſt.* iv. *eleg.* 1. *verſ.* 19. & *eleg.* 10.

N.

eleg. 10. *vers.* 121. *Boeth.* i. 1. *metr.*

Musarum inventa, *Auson. eidyl.* 20. *epig. Virgilio adscript.*

De Musca aureæ phialæ insculpta, *Hen. Cuyradinus.*

Musica, *Lucret.* v. 1381. *Gal. eleg.* 5. *Ovid. Metamorphos.* x. 41. *Sil.* xi. 433. 464. xiv. 468. *Claudian. cons. Mallii* 310. *Jo. Linckius, Palingen. genuini.*

Mutantur omnia, Nihil constat, *Ovid. Metamorphos.* xv. 185. *Manil.* iii. 529. iv. 414. *Boeth.* ii. 3. *metr. Joseph. Iscanus,* v. 512. *Jo. Albinus, Jo. Secundus Sylv.* 3. *Barlæus Panegyr. ad Vossium, Heinsii Herodes, chorus* v. *Barberini Urbani PP. pag.* 145.

N.

NArcissus, *Ovid. Metam.* iii. 413. *Auson. Epig.* 94, 95.

Natalis celebratus, *Epigr. Virgilio adscript. Tibul.* ii. *eleg.* 2. iv. *eleg.* 5. *Ovid. Trist.* iii. *eleg.* 13. v. *eleg.* 7. *Pers.* ii. 1. *Martial.* iv. 1. *Passeratius* 19. *Lotichius* ii. *eleg.* 8. *Sabinus* vi. *eleg.* 1. *Lipsius in Natali Jani Douzæ Miscellan. Fran. Modius, Heinsius in Iambicis. Hugo Grotius* ii. *Farraginis,* & iii. *Farrag.*

Natalis infaustus, *Ovid. in Ibin.* 217.

Natura parvo & parabili contenta, *Lucr.* ii. 23. *Lucan.* iv. 377. *Petron. fragm. Omnia quæ miseras, &c.*

Naturæ mira, *Ovid. Metamorph.* xv. 308.

Naturæ opera, *Sannazarius de partu Virginis,* iii.

Naturæ rerum divisio, *Sidonius carm.* xv. 102.

Naturæ potentia, *Boeth.* iii. 2. *metr.*

Naturalis simplicitas vitiata, *Virg. Ge.* ii. 464. *Pers.* ii. 63. *Juvenal.* iii. *sat.* 19.

Naves, *Virg.* viii. 68.

Naves & insignia navium, *Virg.* x. 169. *Jos. Iscanus,* iii. 164.

Navium fabrica, *Claud. rapt. Pros.* iii. 359.

Navale certamen ludicrum, *vide* Certamen.

Navale prælium, Actiacum, *Virg.* viii. 670. *Lucan.* iii. 538. *Silius,* xiv. 358.

Navigatio, *Hor. ode.* i. 3. *Catul.* 65. *Propert.* i. *eleg.* 17. iii. *el.* 5. 19. *Ovid. Amor.* ii. *eleg.* 11. *Trist.* i. *el.* 2. *vers.* 72. *Senec. Med.* 301. 607. *Stat.* iii. *Sylv.* 3. *vers.* 3. & 61. *Val. Flacc.* i. 687. *Petron.* 4. *metr. Juvenal.* xii. *sat.* 55. *sat.* xiv. 266. *Claudian. pref. ad rapt. Pros. Josephus Iscanus,* i. 63. 184. *Baudius* v. *epos. Lorchai eclogæ nauticæ: Barlæi Manes Auriaci,* 56. v. *Ejusdem Argo Batava. Zevecotius* ii. *eleg.* 11. *Jacob. Gaddius* ii. 66. *Casimirus Sarb.* ii. *Lyric.* 21. *ode.*

N.

Naufragium, *Lucr.* ii. 552. *Propert.* iii. *eleg.* 3. *Ovid. Metam.* xi. 552. *Lucan.* i. 498. *Sil.* x. 321. xvii. 273. *Juvenal. Sat.* xiv. 295. *Claudian.* 4. *conſul. Honorii*, 136. *Barlæi Venus ἀναδυομένη.*

Nauta, *Ovid. Metam.* iii. 590. *Seneca Herc. Fur.* 151. *Sil.* xiv. 453. *Val. Flacc.* i. 482. *Heinſii Herodes act.* 3.

Nautæ portum ſubeuntes, *Virg. Georg.* i. 303.

Necromantia, *Lucan.* vi. 619. *Sil.* xiii. 396.

Nemo, Luſus, *Virg. Huttenus, Theodorus Marcilius, Jo. Huldrich. Grobius.*

Neptuni currus & chorus, *Virg.* v. 817. *Ovid. Metamorph.* i. 275. *Sil.* iii. 310. *Claudian. de nuptiis Honorii & Mariæ*, 195. *Sannazarius de partu Virginis*, iii. 291. *Barlæus in nuptiis Adr. Blyenburgii.*

Nihil, *Paſſeratius*, 185. *Lambert. Ludolphus, Zevecotius*, ii. *eleg.* 6.

Nilus, *Lucr.* vi. 707. *Tibul.* i. *eleg.* 8. *Claudian. epigr. Heinſii Herodes, chorus*, i.

Nili inundantis cauſæ excuſſæ, *Lucan.* x. 200.

Nimbus, *Virg.* xii. 451.

Nobilitas, *Virg.* i. 136. *Horat. Sat.* i. 6. *Stat.* v. *Sylv.* 2. *verſ.* 15. *Silic.* viii. 295. *Boeth.* iii. 6. *metr.*

Nobilitas ſola eſt atque unica virtus, *Juvenal.* viii. *Sat. tota, Sannazarius* iii. *eleg.* 1. P. *Scriverius, Petr. Tiara. Paling. Virg. Barlæus ad Adrianum Ploſium.*

Genus, & proavos, & quæ non fecimus ipſi, vix ea noſtra voco, *Ovid. Metam.* xiii. 140. *Seneca Herc. Fur.* 336. *Boeth.* iii. 6. *metr.*

Nobilium degeneratio ignobilis, *Juvenal.* viii. *Sat.* 140.

Noctua, *Virg.* xii. 862.

Nocumenta documenta, *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 1. *verſ.* 75. *de Ponto*, ii. *eleg.* 7. *verſ.* 7.

Noſce teipſum, *Perſ.* iv. 23. 52. *Juvenal.* xi. *Sat.* 23. *Mich. Hoſpitalius Sermonum* iv.

Notarius velox, *Martial.* xiv. 208. *Auſon.* 137. *Epigram.*

Notus, *Ovid. Met.* i. 264.

Nova veteribus potiora, *Ovid. Faſt.* i. 225.

Nox, *Virgil.* ii. 250. iv. 351. 523. v. 835. viii. 28. 369. *Stat. Theb.* i. 337. & 498. *Achilleid.* i. 618. *Sil.* i. 558. *Claudian. in Ruſin.* ii. 324. *bell. Gildon.* 213. *Auſon.* 19. *Ep. Joſeph. Iſcanus* iii. 268. iv. 520. v. 1. *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 309. *Buchanan, eleg.* 1. *Jacob. Gaddius* ii. 19.

Nox tempeſtuoſa, *Stat. Theb.* i. 345, 371.

Nox conſiliis apta, *Virg.* ix. 124.

Nubes, *Lucr.* iv. 136.

Nugæ, *Paſſeratius* 17.

Numeri temarii gryphus, *Auſon. epiſt.* xi.

Numerus Senarius, *Auſon. Epiſt.* 18.

Nunquam

Nunquam à contrariis, *Virg.* *Dira*, 4. *Ovid. in Ibin.* 31. *Seneca Hippol.* 567. *Sen. Herc. Fur.* 372. *Seneca Thyeſt.* 475. *Herc. Oet.* 334. *Octav.* 219. *Claud. conſ. Prob. & Olyb.* 169. *Sidon. carm.* v. 281. *Buchanan. Sylv.* 3.

Nuptiæ, *Virg.* i. 77.

Nuptiæ multo emptæ, *Claud. laus Serenæ*, 165. *Sidonius carm.* ii. 490.

Nuptiale feſtum, ritus, apparatus, pompa, *Virg. Cyc.* 443. *Ovid. Metam.* iv. 758. *Lucan.* ii. 254. *Stat.* i. *Sylv.* 2. *verſ.* 230. *Theb.* ii. 227. *Claud. rapt. Proſ.* ii. 320. *de nuptiis Honorii & Mariæ, Iſcan.* ii. 86.

Nuptiæ impares, *alluſ. Virg.* viii. 485.

Nuptiæ inauſpicatæ, *Virg.* iv. 167. *Ovid. Metam.* vi. 429. *Lud. Celotti, Nuptiæ Tragicæ Mahumetis* ii. *Alabaſtri Roxanæ, act.* iv. *ſc.* 1.

Nuptiæ Thetidos & Pelei, *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ præfat.*

Nuptiale carmen, *vide* Epithalamium.

Oblivio, *Virg.* 9. *ecl.* 51.

Obſidio urbis & expugnatio, *vide* Oppugnatio, *Sil.* i. 298. xiii. 104. *Joſ. Iſcanus*, i. 378. vi. 557. *Barlæi Veſalia deprehenſa, Barlæi Sylv. Ducis, Barlæi Rhenoberca capta, Cauſſini Solyma, Chorus* 2. & 3. *act.* & 3. *chorus.*

Obſunt quæ proſunt, *Ovid.* ii. *Triſt. verſ.* 267. 279. iv. *eleg.* 1. *verſ.* 31.

Obteſtatio, *Virg.* ii. 141. iv. 316. *Ovid. Triſt.* ii. *verſ.* 155. *Sen. Med.* 258. 479. *Herc. Fur.* 1245.

Occaſionis ſimulachrum, *Auſ.* 12. *epigr.*

Occidens, *Virg. Georg.* iii. 358.

Ocelli, *Jan. Lenertius.*

Otia læta, *Virg.* i. *ecl.* 51.

Oti[illegible] animus quoquo[illegible] *id. de Ponto*, i. *eleg.* 5. *v*[illegible] *Dom. Baudius*, ii. *Iamb.* [illegible] *Dupeyrat. Juſtus Lipſius ad* [illegible] *Denzam.*

Oeſtrum, [illegible] *Virg. Georg.* iii. 146.

Oliva, *Paſſera*[illegible], 24.

Olor, *vide* Cygnus.

Omnia, *Stat.* [illegible] 495. *Claud. rapt. Proſ.* iii. [illegible]. *Claud. bel. Get.* 226. *Ze*[illegible]*ius*, i. *eleg.* 3. *Alabaſtri Rox*[illegible] *act.* iv. *ſc.* 1.

Omnis lu[illegible] *Jo. Alexander Braſſicanus.*

Onager, *Martial.* xiii. 97. & 101. *N*[illegible] *venat.*

Opportunum tempus alloquii, *Virg.* iv. 293. 421.

Oppugnatio, *vide* Obſidio, *Virg.* ii. 440. v. 439. ix. 505. xii. 575. *Petr. Angelius ad Coſm. Medicem. Lotichius*, ii. *eleg.* 4. *Baudius* iii. *Iambic.* Oſtendæ obſidio *Barclaius*, ii. *lib. poemat.*

Oracula, *Virg.* iii. 90. *Sen. Oedip.*

Oedip. 227. *Stat. Theb.* iii. 471. *Claud. bell. Get.* 550. iv. *Conſ. Honorii*, 25.

Oraculum Delphicum, *Lucan.* v. 86.

Oraculum conſultum per ſomnia, *Virg.* vii. 81.

Oraculum Fauni, velleribus incubando, *Virg.* vii. 81. *Ovid. Faſt.* iv. 647.

Oraculorum defectus, *Sannazarius* ii. *eleg.* 7. *Caſp. Barlaus hymn. in Chriſtum*, 3780.

Sapiens ſibi eſt Oraculum, *Lucan.* xi. 566.

Oratores inepti, *Perſ. Sat.* i. 82.

Oratorum & cauſſidicorum conditio vilis, *Juvenal.* vii. *Sat.* 104.

Oriens, *Virg. Georg.* i. 251.

Orion Gigas, *Virg.* x. 763.

Orpheus, *Virg.* vi. 645. *Culex.* 269. *& epigram. Virgilio adſcript. Horat. Epiſt. ad Piſones verſ.* 392. *Senec. Med.* 624. *Senec. Herc. Fur.* 568. *Herc. Oet.* 1031. *Sil.* xi. 460. *Manil.* v. 320. *Martial. lib. ſpect. Epigram.* 21. *Claudian. præf. ad.* ii. *lib. rapt. Proſ. Epiſt. ad Serenam* dona Orpheo à feris delata. *Boeth.* iii. 12. *metr. Joannes Secundus ſylv.* 5. *& Mythologiſt.*

Deſcendit ad inferos, *Virg. Georg.* iv. 454. *Ovid. Met.* x. 11.

Diſcerptus à Mænadibus, *Ovid. Met.* xi. 40.

Oryx, *Natalis Comes*, iv. *Venat.*

Otiosis mors, *Martial.* i. 32.

Ovium & caprarum cura, *Virg. Ge.* iii. 294.

PAllas, *vide* Diana, *Sen. Agam.* 352. 522. *Sil.* ix. 442. *Claudian. rapt. Proſ.* ii. 18. 141. *Claudian. Gigantomach.* 94. *Sidonius. carm.* xv. *Epithal.* 3. *Joſ. Iſcanus* ii. 335.

Palilia, *Ovid. Faſt.* iv. 719.

Pallor, *Erye. Putean. Muſarum ferculum.*

Palma, *Paſſeratius* 27.

Pan, *Silius* xiii. 325.

Pani aſinus Immolatus, *Ovid. Faſt.* i. 425.

Panicus terror, *Gazæus p.* 174.

Panegyris, *Tibul.* iv. 1. *Ovid. vel Lucan. ad Calp. Piſonem. Claud. de Conſolatu* 3, 4, 6. *Honorii de Coſſ. Mallii Theodorii, de Conſolatu Probini & Olyb. item Mallii Theodori: Paneg. Anthemio Auguſto dicta. Sidonius Apol.* ii. *carm. Valerio Auguſto dict. Sidon. carm.* iv. *Avito Aug. dict. carm.* vii. *Caſp. Enſius, Ulric. Huttenus, Poſthii epos gratulatorium. Janus Pannonius, epiſc. poem.* 1. *&* 2. *Friſchlinus de Caſ. Auſtr. Barlæus de Fred. Henrici præfect. ad Jo. Ger. Voſſium. Caſim. lyr.*

Panthera, *Natalis Comes*, iv. *Venat.*

Paraſitus, *Plaut. Captivi act* 2. *ſc.* 1. *v.* 1.

Parcæ, *vide* Fata, *Senec. Herc. Fur.* 180. *Claudian. rapt. Proſ.* i. 48.

Pardus, *Natalis Comes*, iv. *Venat.*

Parentes, ſoliciti de liberis, *Virg.* i. 650.

Parentum indulgentia, *Adrianus Junius.*

Parentalia, *Virg.* iii. 301. v. 49. 76. *Ovid. Faſt.* ii. 533 *Silius* xvi. 287, 304. *Auſonius opere cognominis. Joſeph. Iſcanus*, vi. 73. *Jo. Major.*

Parnaſſus, *Lucan.* v. 71. terræ umbilicus, *Claud. præfat. ad conſulatum Mallii Theodori.*

Ne Pars ſincera trahatur, &c. *Ovid. Met.* i. 191. *Claud. in Eutrop.* ii. 21.

Parthenope, *Aud. Aurelius.*

Parvis ineſt ſua gratia & virtus, *Virg. Georg.* ii. 412. iv. 6. *Æn.* v. 75. *Ovid. Remed.* ii. 23. *Stat.* i. *Sylv.* 4. *verſ.* 34. *Manil.* iv. 913.

Parvo contentus, *vide ſub. tit.* Avaritia, Dives eſt qui parvo beatus nihil cupit, *Tibul.* i. *eleg.* 1. *&c.* Natura parvo contenta, *Claudian. in Ruſin.* i. 215.

Paſiphae, *Virg.* 6. *ecl.* 45. *Ovid. de arte* i. 290. *Petron. vario metri genere.*

Paſſer, *Catul.* 23. *Adr. Marius, epigr. Jo. Secundus epigr. Jo. Auratus.*

Parientia, *Virg.* v. 710. *Propert.* ii. *eleg.* 20. *Claudian. Conſ. Mallii* 210. *Joſ. Iſcan.* i. 141. *Val. Acidalius*, i. *eleg.* 7. *Plaut. Aſin. act.* ii. *ſc.* 2. *v.* 57.

Patriæ amor & deſiderium, *Virg.* vi. 823. *Ovid. de Ponto.* i. *eleg.* 4. *verſ.* 33. *Joach. Bellaius. Heinſii monobiblos*, 9. *eleg.*

Patria eſt ubicunque bene eſt, *Ovid. de Ponto. eleg.* 4. *verſ.* 75. *Barlæus* i. *eleg.* 5.

Patris exemplum, *Virg.* xii. 433. *Juvenal.* xiv. *Sat. tota.*

Pavo, *Paſſeratius*, 15.

Pauper, *Virg.* xii. 518.

Paupertas læta, ſecura, *Ovid. Metam.* viii. 634. *Lucan.* v. 525. *Claud. in Ruſin.* i. 202. *Jo. Fabricius, Palingen. taurus, Drurai Aluredus* ii. *act.* viii. *ſc.*

Paupertatis & divitiarum collatio, *Claud. in Ruſin.* i. 204. *Auſon.* 53. *Epig.*

Paupertas contemptui habetur, *Juvenal.* iii. *Sat*, 147.

Paupertatis mala, *Natalis comes*, i. *Mythol. c.* 10.

Pax, *Virg. eclog.* 16. *Æn.* i. 295. *Tibul.* i. *eleg.* ii. *Propert.* iii. *eleg.* 3. *Ovid. Faſt.* i. 705. *Senec. Medea.* 63. *Senec. Herc. Fur.* 927. *Lucan.* i. 60. *Sil.* xi 595. *Claud. bell. Gildon. præfat. Claud. de laud. Stilic.* i. 220. ii. 191. 287. *de nuptiis Honorii & Mariæ*, 195. *Calpburn. eclog.* i. *Paſſeratius.* 5. *Nath. Chytræi ſylva. Secundus*, iii. *eleg.* 8. *Paling. cancer, Barcl. Argenis*, iii. *metr.* 2. *Heinſii Herodes, charus* iv. *Caſimirus Sarb.* i. *lyr.* 1, *ode.*

Peccata non ſunt æqualia, *Hor. Sat.* i. 3.

Pecudes, *Luer.* ii. 318.

Regina

Regina Pecunia, *Hor. Epist.* i. 6. *Petron.* 2. *metr. &* 28. *metr. Andr. Libavius*, *Jo. Secundus*, *Sylva* 1.

Pegmata, *Claud. cons. Mallii* 317.

Pelicanus, *Jo. Lotichius*,

Pentheus, *Virg.* iv. 368. *Ovid. Met.* iii. 511. *Claud. in Eutrop.* ii. 522.

Peregrinatio. *Casimirus Sarb.* iii. *lyric.* 8. *od.*

Perjuria ridet amantum Jupiter, *Horat.* ii. *od.* 8. *Tibul.* iii. *eleg.* 6. *Ovid. Amor.* iii. *eleg.* 3.

Pestis, *Virg. Georg.* iii. 478. *Æn.* iii. 137. *Lucret.* vi. 1131. *Ovid. Metamorphes.* vii. 422. *Sen. Oedip.* 36. 110. *Stat. Theb.* i. 630. *Sil.* xiv. 582. *Caussini Nebuchodonos.* 3. *act.*

Phaeton, *Ovid. Metamorph.* ii. 1. *Sen. Med.* 599. *Claud.* iv. *Cons. Honorii*, 62. *Sidonius carm.* vii. 406. *Barclaii Euphorm.* i. *metr.*

Phalarica, *Virg.* ix. 705. *Sil.* i. 352.

Phalaridis taurus æneus, *Sil.* xiv. 213.

Philomela, *vide* Luscinia, *Ovid. Met.* vi. 452.

Philosophia, *vide* Causas cognoscere rerum.

Philosophia naturalis, placita de principiis rerum. *Claud. cons. Mallii Theod.* 71. *Gul. Xylander de Philosophia & ejus partibus*, *Barlaus* 25. *Miscellan.*

Philosophia moralis, *Claudian. cons. Mallii Theod.* 92. *Barlaus ad Jac. Volmarium.*

Gnomæ moralis & civilis Philosophiæ, *Dem. Baudius Iamb.*

Metaphysica, *Barlaus* 26. *Miscellan.*

Philosophorum sectæ, *Sidonius carm.* ii. 165.

Philosophorum hypocrisis, *Juvenal.* ii. *Sat.* 1.

Phœbus, *Virg. Culex*, 12. *Tibul.* ii. *eleg. Ovid. Metam.* i. 515. ii. 1. *Sidonius carm.* xxii. *Burg. Pontii*, 66.

Phœnix, *Ovid. Metamorph.* xv. 392. *Claudian. de laud. Stilic.* ii. 415. *Claudian. Epigr. de Phœnice*, *Sannazarius de partu Virginis*, ii. 413. *Barcl. Euphorm.* i. *metr.* 11. *Barlai Britann. triumphans vers.* 110.

Pictoris elogium, *Baudius ad Rubenium*, *Var. Sylv.* 2. *Janus Pannonius*, *eleg.* 16.

Pietas in parentes, *Virg.* ix. 284. *Claudian. Epigr. de Amphinomi & Anapii statuis.*

Piscator, *Ovid. Metamorph.* iii. 584. *Seneca Hercul. Fur.* 153. *Sil.* v. 46. vii. 501. *Plautus Rudens act.* ii. *sc.* 1. *vers.* 1. *Leochai ecloga Piscatoria.*

Piscis, *Lucret.* i. 372. *Lucan.* x. 200.

Planetæ, *Got. Torinus*, iv. *Anticlaud. pag.* 76.

Plantarum natura, *Barclaii Euphorm.* i. *metr.* 10.

Pluto, *Seneca Herc. Fur.* 721. *Claudian. rapt. Prosp.* i. 55. *Sannazarius de partu Virginis*, i. 400.

Podagra, *Claudian. epigram. in Podagram*, *Posthii elegiaca*, *Joan. Som-*

Sommeri poemata, Bilibaldus Birekheymerus, Georg. Bartholdus Pontanus, Barberini Urban, PP. *pag.* 238.

Poeta, *Lucr.* i. 918. *Horat. Od.* i. 1. iv. 3. *Propert.* iii. *eleg.* 2. *Ovid. de Arte*, iii. 539. *Juvenal.* vii. *Sat.* 52. *Sidon. carm.* ix. 208.

Poetarum catalog, *Sidon. carm.* xxiii. 135. *Heinsius* iii. *eleg.* 4. *Barlæus* ii. *eleg.* 27. *Idem, Miscellan.* 3. *Jacob. Gaddius*, ii. 32. & 49. & 55. & 82. *Casimirus Sarb. lyric.* 22. *ode.*

Poeta solicitudine omni liber, Musis vacet, *Hort. od.* i. 26. *Epist.* ii. 2. *Ovid. Trist.* i. *eleg.* 1. *vers.* 39. *Ovid. Trist.* v. *eleg.* 13. *vers.* 3. *Juvenal.* vii. *sat.* 56. *Zevecotius* ii. *eleg.* 10.

Poetarum vita, studia, mores asseruntur, *Heinsii Hipponax.*

Poetæ ducibus curæ, *Claudian. præfat. ad* iii. *de laud. Stilic. Barlæus Panegyr. ad Comitem Penbrochia.*

Poetarum Latinorum elogia, *Barlæus.*

Poetarum sterile studium, miseriæ & neglectus, *Martial.* i. 77. x. 4. *Juvenal.* vii. *Sat.* 1. *Barlæus D. Oldisworthio. Zevecotius*, ii. *eleg.* 12.

Poetarum fabulæ & mendacia, *Virg. Ætna*, 74. 567. *Jos. Iscanus*, iii. 456. *Palmg. aries & gemini.*

Poetarum œstrum, amor, *Ovid. Trist.* ii. *vers.* 363. *Martial.* viii. 73. *Heinsius* iii. *eleg.* 7. *Barlæus in Epithalam. Const. Hugenii.*

Facit indignatio versum, *Juvenal.* i. *Sat.* 22. 79.

Carmina morte carent, *Horat. od.* iii. 30. iv. 9. *Ovid. Amor.* i. *eleg.* 15. *Lucan.* ix. 980. *Martial.* x. 2. *Claud. laus Serenæ*, 4. *Sannazarius* i. *eleg.* 9. *Baudius*, ii. *Iambic. ad Sebast. a Berghen. Scriverius. Barberini Urbani*, PP. *pag.* 270.

Carmine fit vivax virtus, *Hor. ode.* iv. 8. *Tibul.* i *eleg.* 4. *Propert.* iii. *eleg.* 1. *Ovid. de Ponto*, iv. *eleg.* 8. *vers.* 45. *Barlæus in Panegyr. ad Comitem. Penbroch.*

Poetæ veteres in precio, *Hor. Epist.* ii. 1. *Pers.* i. 76. *Martial.* v. 10.

In Poetarum recitationes, *Pers.* i. 45. *Juvenal.* i. *sat.* 1.

Poetæ mali notæ, *Virg.* 3. *ecl.* 26. *Horat. Sat.* i. 4. *Pers.* i. *tota*, *Theod. Beza sylva* 10. *Schoberus*, *Thom. Morus epigr.*

Poetæ vinosi, *Horat. Epist.* i. 19.

De Arte Poetica, *Horat. ad Pisones Epist. Ovid. Remed.* i. 373. *Scriverius. Barberini Urbani* PP. 1. *pag.* 1. *Wolgang. Lariseca.*

Poemata sacra, *Auson. Ephem. oratio, Damasi Episcopi Romani elogia, Juvenci historia Evangelica, Aurelii Prudentii Psychomachia, vitiorum & virtutum pugna. Hymni cathemerini. Peristephanos de corona Martyrum. Apo-*

Apotheosis de divinitate. Augustini Opera de origine peccatorum in Symmachum. Hypomnesticon novi & veteris Instrumenti. Paulinus de S. Jo. Baptista, & epist. ad Ausonium: Honorii Fortunati lib. 4. de partu Virginis, de Christo, de vita hominum, de miraculis piorum, Sidonius carm. xvi. ad Faustum Episcop. Eucharistic. Frischlinus de Natali Christi, lib. Barberini Urbani PP. Hymnus ad Sp. S. de S. Elizabetha Lusitaniæ regina, de S. Maria Magdal. ode. de partu Virginis Sannazarius, Christi Genethliacon. lib. 3. Idem de morte Christi, Sannazarius, Hieron. Vida. Christi Natalitia, Theod. Bezæ sylva 3. Cuna Christi Valens Acidalius, i. eleg. 1. Fabricii victoria cœlestes, Husanus de Angelis. Conradi Leii Idiotismi sacri. Lotichii Natalis Christi, iv. eleg. 6. Jo. Major. Adam. Silberus. Baudius, i. Iambic. in Trochaicis Canticum Mosis. Idem à Baldvino, Berligenio dictum. Hugo Grotius, i. sylv. Malapertius, Bauhusius Cabillanis, Barlæus, l. i. elegia plurima, Jac. Zevecotius, Jacobus Gaddius, Lud. Celotti Adrianus, chorus, 2. Ejusdem Hendecasyllaba ad Christum nascentem, Casimirus Sarb. Franciscus de Mendosa flor. Pect.

Polyphemus, *Virgil.* iii. 617. *Ovid. Metam.* xiii. 770.

Pompa, *Joseph. Iscanus* iii. 299. *Robertus Turnerus*, *vide* Triumphus.

Populi favor pernicioſus, *Sen. Octav.* 867.

Portenta, *vide* Prodigia.

Portus, *Virg.* i. 163. iii. 533. *Josephus Iscanus*, iii. 211.

Posteri, *Virg.* iii. 98.

Prælium, *vide* Belli, & exercituum conflictus, *Lucret.* vii. 475. *Stat. Theb.* viii. 597. *Josephus Iscanus* v. 140. 230. *Casimirus Sarb. lyr.* iv. *ode.* 4.

Præclustria vita, *vide* Alta cadunt.

Præmia victorum, *Virg.* v. 110. *Silius* xv. 254. xvi. 445.

Præmia promissa, *Virgil.* ix. 254.

Priapo immolatur asinus, *Ovid. Fast.* vi. 339.

Principia rerum sunt ardua, *Ovid. Metam. alluſ.* ii. 63. *Auson.* 801. *epigram.*

Rudia, *Claud. conſ. Mallii Theod.* 43.

Principiis obsta, *Ovid. de Remed.* i. 79. *Sen. Hippol.* 130. *Senec. Troad.* 535. *Pers.* iii. 63. *Claud. in Eutrop.* ii. 5. *Palingen. Scorpius.*

Principis officium & virtutes, *Virgil.* i. 521. *Senec. Med.* 220. *Senec. Octav.* 463. *Claudian.* iv. *conſ. Honorii* 257. 487. *Marten. Pratorius, Joh. Simonii, Princeps. Baudius*, ii. *Iambic. in Soterio Barlæi*

Barlai Britannia triumph. Balzac. le prince.

Cura solicita, *Virg.* v. 700.

Amicitiæ emerendæ, *Hor. ep.* i. 17.

Vitia, *Sidonius carm.* v. 322.

Procris & Cephalus, *Ovid. de Arte* iii. 675. *Ovid. Metam.* vii. 694.

Prodigia, portenta, *Virgilius Georg.* i. 468. *Ovid. Metamorphos.* xv. 785. *Lucan.* i. 525. *Stat. Theb.* ii. 53. vii. 403. *Sil.* v. 45. 624. *Claud. in Eutrop.* ii. 40. *de bello Get.* 226. *Joſ. Iſcanus*, vi. 662. *Barclaii Argenis*, ii. *metr.* 2.

Prodigus, *Perſ.* vi. 23.

Proditio, *Claud. bell. Gildon.* 262. Trojæ, *Joſ. Iſcanus*, vi. 707.

Prometheus, *Hor. od.* i. 3. *Val. Flacc.* iv. 64. *Martial.* ix. 490.

Prometheus & Epimetheus: ratio provida & ſenſus improvidus, *Claud. in Eutrop.* ii. 490.

Propempticon, *Stat.* iii. 2. *Sylv. Dan. Heinſius, Sylv.* i. 1. & *Sylv.* ii. 9. *Barclaius lib.* ii. *poematum, Barcl. Argen.* v. 4. *metr. Caſp. Barlæus ad Georg. & Winceſlaum. Cigan. Ejuſd. ad Foppium. Ejuſd. ad Jo. Schoterb. Zevecotius*, ii. *eleg.* 8.

Proſerpinæ raptus, *Ovid. Met.* v. 391. *Ovid. Faſt.* iv. 423. *Stat. Theb.* xii. 269. *Claudius trib. lib. perpetuis.*

Proteus formas mutans, *Virg. Georg.* iv. 407. *Sil.* vii. 421. *Sannazarii eclogæ* iv.

Protrepticon, *Stat.* v. *Sylv.* 2. *Auſonius.*

Providentia divina, *Boeth.* iv. 6. *metr.*

Providentia divina ſi regat vitam, cur bonis male ſit, malis bene, *Senec. Hippol.* 971. *Boeth.* i. 5. *metr. Plaut. Miles glor. act.* iii. *ſc.* 1. *verſ.* 135. *Palingen. ſcorpius, Hugo Grotius*, iii. *Farrag.* Bono nihil mali. *Barlæus* i. *eleg.* 12. *Zevecotii Maria Græca*, ii. *act.* 2. *ſc. Alabaſt. Roxan. act.* iv. *ſc.* 5.

Providentiane an fortuna res humanæ regantur, *Claudian.* in *Ruſin.* i. 1. *Barlæi Venus ἀναδυομένη. Cauſſini Theodoricus* 1. *act. Nemeſis, Lud. Celotti Sapor. act.* ii. *ſc.* 7.

Pſittacus, *Ovid. Amor.* ii. *eleg.* 6. *Stat.* ii. *Sylv.* 4. *Th. Strozza. Paſſeratius*, 28. *Lotichius*, 21. *carm. Gazæus pag.* 25.

Pſyllii, *Lucan.* ix. 906.

Puericia, *Hor. Epiſt. ad Piſones*, v. 158.

Pugna tumultuoſa, *Ovid. Metamorphoſ.* v. 2. xii. 222. *Stat. Theb.* i. 412. v. 240. vi. 64.

Pulchritudo, *vide* forma.

Pulex, *Ovidius, Lud. Bochellus, Barn. Briſſonius*, pulex *Catharinæ*

Q.

Catherina Rupella, Joseph. Scaliger. Jacob. Mangetius. Nic. Rapinus, Hieron. Angerianus.

Pulicis Epitaphium, *Fr. Taubmannus, Adam Siberius. Sal. Frencelius.*

Pulverea nubes, *Sil.* v. 535. *Claud. de bell. Get.* 455.

Purpura, *Nic. Rigaltius.*

Pigmæi, *Juvenal.* xiii. 167. *Claud. de bell. Gildon.* 474.

Pigmalionis Statua, *Ovid. Met.* x. 243.

Pythagorica, *μετεμψύχωσις Tibul.* iv. *eleg.* 1. *Ovid. Met.* xv. 157.

Pythagorica litera Y, *Pers.* iii. 56. *epigram. Virgilio adscript.*

Python, *Ovid Metam.* i. 438. *Claud. præf. ad* i. *in Rufin.*

Q.

QUercus *δρυοφόρος Lucan.* i. 136.

Quercui immotæ comparata constantia, *Virg.* iv. 441.

Quies, *Propert.* ii. *eleg.* 19. *Barcl. Euphorm.* ii. *metr.* 11.

R.

RAmus aureus, *Virg.* vi. 136.

Ranarum & murium pugna, *Huntingd. Plumtreus*, vide Batrachomyomachia.

Rationis cum affectu lucta, vide Affectus.

Rector navis, *Claud.* iv. *Cons. Honorii*, 419.

Regia, *Virg.* vii. 170. *Catul.* 64. *Ovid. Met.* ii. 1. *Sen. Thyest.* 641. *Claud. rapt. Pros.* i. 239. *Simon Ogerius Sylv.*

Regum splendida miseria, *Sen. Oedip.* 6. *Troad.* 1. 269. *Agam.* 56 *Thyest.* 451. *Herc. Oet.* 648. *Octav.* 615. *Zevecotii Maria Graca, act.* ii. *sc.* 2. & iii. *chorus. Ejusdem Rosimunda*, iv. *act.* 2. *sc. Drurei Aluredus* i. *act.* iv. *sc.* & *act.* ii. *sc.* 4. *Heinsii Herodes act.* iii. *Lud. Celotti Chosroes, act.* 3. *sc.* 3.

Regni administrandi præcepta, *Claud.* iv. *cons. Honorii*, 257.

Religio, *Lucr.* i. 89. *Sil.* vii. 88. xiii. 316. *Petron. frag. Primus in orbe deos, &c. Jos. Iscanus* i. 101. *Casimir. Sarb. Lyr.* iv. *od.* 1.

Remora, *Gazæus pag.* 25.

Res secundæ non nôrunt modum, *Virg.* x. 509. *Jos. Iscanus* i. 33.

Rex, *Sen. Herc. Fu.* 796. *Lud. Celotti Sapor.* 3. *chorus*

Rex est qui metuit nihil. Mens bona te Regem non Diadema facit, *Sen. Thyest.* 345. *Claud.* iv. *Cons. Honorii*, 257. *Tho. Morus, epigr. Malapertii Sedechias*, iii. *chorus, Druræ Alureidus, act.* iv. *sc. ult. Heinsii Heredes, act.* 4. *Caussini Felicitas trag. act.* 1. *Jac. Gaddius*, 12. *Casimir. Sarb.* i. *lyric.* 17. *ode, Casimir.* iv. *lyric.* 3. *ode,*

Rex

Rex colendus, ut qui ſalus populi, *Virg. Georg.* iv. 210.

Rex juvenis, *Silius*, xiv. 87.

Rhetorum conditio miſera, *Juvenal.* vii. *Sat.* 150.

Riſus encomium, *Cal. Calcagninus.*

Rivus *vide* Fluvius, *Catul. ep.* 69. *Claud. rapt. Proſ.* ii. 112.

Robigalia, *Ovid. Faſt.* iv. 914.

Roma, *Virg.* vi. 781. *Sidonius carm.* ii. 395. *carm.* v. 13. 100. *Zevecotius* i. *eleg.* 3. *Heinſius Herodes chorus* iv. bonarum artium nutrix. *Caſimirus Sarb.* iv. *lyric.* 9. *ode. Barber. Urban.* PP. *pag.* 209, 210.

Romæ incunabula & incrementa, *Virg.* viii. 338. 630. *Tibul.* ii. *eleg.* 5. *Prop.* iv. *eleg.* 1. *Ovid. de Arte*, iii. 115. *Ovid. Faſt.* i. 103. *Sil.* i. 606. *Aud. Aurelius perpetuo carmine, Lipſius Miſcellan.*

De vitis Cæſ. ex numiſmatis Romanis reſtitutis, *Barlæus* ii. *Miſcellan.*

Romani imperii majeſtas, *Virg.* xii. 838.

Ros, *Sannazarius de partu Virginis* ii. 360.

Fabula roris, *Dan. Heinſius Eleg. Juvenal.* 2.

Roſæ, *Auſon. eidyll.* 14. *Paſſeratius*, 31. *Valens Acidalius* 2. *Joach. Camerarius, Janus Gulielmus, Barb. Urban.* PP. *pag.* 236.

Rubor ex Verecundia, *Ovid. Metamorphoſ.* iii. 183. iv. 330. *Claudian. rapt. Proſ.* i. 273.

Rupes, *Virg.* vii. 587. comp. x. 694. *Stat. Theb.* ix. 92. *Laud. Alealmus, Dom. Baudius*, epos vii.

Ruſtica vita laudata, *Virg. Ge.* ii. 458. 513. *Ætna.* 259. *Culex* 57. *Hor. Epod.* 2. *Sat.* ii. 6. *Epiſt.* i. 10. 14. 16. *Tibul.* i. *el.* 1. 5. ii. *el.* 3. *Ovid. Re.* i. 169. *Sen. Hippol.* 482. *Manil.* v. 235. *Juvenal.* iii. *ſat.* 190. *Martial.* x. 51. *Claud.* i. *in Ruffinum* 201. & *epigr. de ſene Veronenſi. Ang. Politiani ruſticus, Ant. Muretus, Sannazarius* i. *elez.* 2. *Hen. Stephanus Idyl. Lotichius*, iii. *eleg.* 8. *Jo. Secundus, epigr. ad Hier. Suritam, Leochæus, eclog.* 1. *Saluſt. Bartaſ.* iii. *Zevecotii Reſimunda, act.* iv. *ſc.* 2. *Jac. Gaddius* ii. 68. *Barber. Urban.* PP. *pag.* 168. *pag.* 192. *pag.* 199.

Urbanæ vitæ & ruſticæ diſcrimina, *Caſp. Barl.* ii. *eleg.* 13. *Eliſ. Jo. Weſtonia* 8. *epigr.*

Urbanæ & aliis vitæ inſtitutis prælata, *Virg. Ge.* ii. 493.

Ruſtica ſacra, *Virg. Ge.* i. 338. ii. 380. *Ovid. Faſt.* i. 667.

Ruta, *Lotichius* ii. *eleg. carm.*

S.

Sabinæ raptæ, *Ovid. Art.* i. 100. *Ovid. Faſt.* iii. 196.

Sacerdotum mollities perverſa, *Juvenal.* ii. *Sat.* 84.

Sacra, *Virg.* i. 420. iv. 200. viii. 179. 273. *Tibul.* ii. *eleg.* 1. 5. *Senec. Agam.* 575. *Hercul. Fu.* 908. *Herc. Oet.* 764. *Sil.* i. 119.

Sacra exſecranda, *Sen. Thyeſt.* 686. *Sil.* iv. 799. *Heinſii Herodes, act.* 1.

In ſacris velamen, *Virg.* iii. 405.

Mens pura melius litat, quam manus plena, *Hor. od.* iii. 23. *Ovid. Triſt.* ii. 75. *v. Perſ.* ii. 71. *Joſ. Iſcan.* iii. 10.

Victima parva litat, *Ovid. de Ponto*, iv. *eleg.* 8. *verſ.* 37. *Stat.* i. *Sylv.* 4. 125. *Martial.* x. 58. *Barlæus in Euchariſtico ad comitem Penbroch. Idem* ii. *eleg.* 2.

Sagittandi geſtus, *Virg.* xi. 853.

Sagittandi peritus, *Sil.* ii. 93.

Sagitta Parthi, *Virg.* xii. 856.

Salices, *Sannazarii ecloga* vi.

Salmoneus, *Virg.* vi. 585.

Salubria pro ſuavibus propinanda, *Lucr.* i. 932.

Sapientia robore potior, *Hor. od.* iii. 4. *Ovid. Met.* xiii. 371. *Cor. Torinus* ii. *pag.* 35.

Sapientia præſtat tranquilitatem, quam cætera impediunt, *Lucr.* ii. 1.

Sapiens, *Hor. ep.* i. *Lucan. alluſ.* ii. 268. *Claud. Conſ. Mallii* 205. *Dom. Baudius* ii. *Iamb. ad Win. Evarwinium. Caſimir. Sarb. lyr.* iv. *ode.* 3.

Sapientes 7. Græciæ, *Auſonii ludus ſapientum*, *Sidonius carm.* ii. 157. *carm.* xv. 44. *carm.* xxiii. 98.

Saturnalitius riſus, *vide* Cal. Jani. Decembris, *Stat.* iv. *Sylv.* 9.

Saxum de monte ruens, *Virg.* xii. 684.

Scævæ factum, *Lucan.* vi. 149.

Scævolæ ſpectaculum, *Martial.* viii. 30. *lib. ſpect. ep.* 7. factum, *Martial.* ii. 22. *Sidon. carm.* v. 76. *Barlæi oratio Scævola.*

Scelera, *Manil.* ii. 583. *Juvenal.* xiii. *Sat.* 145. *Claud. Bell. Gildon.* 166.

Scelera in autores redeunt ſuos, *Ovid. de Arte* 650. *Claud. in Eutrop.* i. 158. *Heinſii Herodes trag. act.* 4. *ſc.* 1. *& 3. Lud. Celotti Choſroes, chorus*, 1. *& 4.*

Scelus horrendum, ſuorum cædes & epulæ, *Senec. Med.* 40. 120. *Thyeſt.* 690. *Lucan.* i. 375. *Stat. Theb.* vi. 498. *Juvenal. Sat.* xv. 122. *Sidon. carm.* ix. 107. *Alahaſtri Rex. act.* v. *ſc.* 4.

Sceptrum, *Virg.* xii. 206.

Schola, *Hulricus Schoborus.*

Scholarca, *Barlæus 6. Miſcellan.*

Scientiæ

Scientiæ votum, *Virg. Ge* ii. 475.
Scientiæ contemptus, *Perſ.* iii. 78.
Sciurus, *Natalis Comes*, iii. *venat.*
Scriptoria penna, *Jan. Douza epiſt. ad Janum Haustenum, Michael Ferdius.*
Scripturæ elegantis ſeu calligraphiæ laus, *Dom. Baudius* iii. *Iambic. ad Cornel. Boiſſens, Barb. Urban. PP. p.* 224. *vide* Notarius velox.
Scylla, *Virg.* iii. 419. *Ciris. Sen. Med.* 250.
Scylla Niſi, *Ovid. Met.* viii. 81. *Virg. Ciris*, 135.
Scythia, *Virg. Georg.* iii. 349. *Sidon. carm.* ii. 239.
Seculare carmen ad Apollinem, *Hor. poſt. lib. epod.*
Seculare carmen ad Dianam, *Catul.* 35.
Securitas, *Virg.* iv. 560.
Seditio, *Virg.* i. 154.
Senectus, *Virg.* v. 395. 415. viii. 598. *Horat. Epiſt. ad Piſones, verſ.* 168. *Prop.* ii. *eleg.* 14. iv. *el.* 5. *Gal. eleg.* 1. 1 & 2. *Ovid. Triſt.* iv. *eleg.* 8. *de Ponto* i. *eleg.* 5. *verſ.* 1. *Claud. in Rufin.* i. 134. *in Eutrop.* i. 110. *Aud. Aurelius eleg. ad filium, Bucha. eleg.* 2. *Jac. Gaddius*, i. 23.
Senectus miſera, *Ovid. Metam.* xiii. 518. *Juvenal. Sat.* x. 190.
Senectutem præproperant curæ, *Boeth.* i. 1. *metr.*
Senſus quinque, *Got. Torinus*, iv. *pag.* 68.
Senſuum delinimenta, *Lucr.* ii. 498.
Sepultura, *Virg.* x. 904. *Ovid. Triſt.* i. *eleg.* 2. *verſ.* 52. ii. *eleg.* 3. *verſ.* 69.
Sepultura alia apud gentes aliæ, *Sil.* xiii. 468.
Serpens, *Virg. Culex.* 161. *Stat. Theb.* v. 505. *Sil.* iii. 185. vi. 151. 254.
Serpentes, *Virg. Georg.* iii. 414. *vide* Anguis, *Lucan.* ix. 700.
Servus frugi, *Plaut. Aulul. act.* iv. *ſc.* 1. *v.* 1. *Menechmi. act.* v. *ſc.* vi. *v.* 1.
Servus nequam & inutilis, vile mancipium, *Claud. in Eutrop.* i. 32. 128. *Plauti Bacchides, Act.* iv. *ſc.* iv. *v.* 8. *Plauti Perſa act.* iii. *ſc.* iii. *v.* 13.
Sexum qui mutarint, *Auſon.* 68. *Epigr. Ovid. Met.* Tireſias, Ceneus, &c.
Sibyllæ antrum, *Virg.* vi. 42.
Sibyllæ folia, *Virg.* iii. 445. vi. 74.
Sicilia, *Virg.* iii. 414. *Lucr.* i. 715. *Silius* xiv. 20. *Claud. rapt. Proſ.* i. 144.
Sidera ſigna cœleſtia, *Manil.* i. 297. *Auſon. eclog. Heinſius Sylv.* iii. *manes Douzæ* 5. *Barlaus in obitum Willebr. Snellii, Zevecotii Roſimunda chorus*, ii. *Heinſius Herodes, chorus*, ii. *eleg. Juven.* 3. *Got. Torinus*, v. *pag.* 84.
Silenus, *Virg.* 6. *ecl.* 14. *Petron.* 23. *metr.*
Simia, *Claud. in Eutrop.* i. 303. *Micyllus ſylv.* iv. *Jac. Eyndius cercopitheci epicedium. Dan. Heinſius*, ii. *Sylv.* 8. *Natalis Comes*, iii. *venat. Gazæi pia Hilaria, p.* 11. & 96.
Sirenes, *Epigr. Virg. adſcripſ. Martial.* iii. 64. *Claud. rapt. Proſ.*

Prof. iii. 254. *Claudian epigr.*

Siria ſtella, *Virg.* x. 273. *Stat.* iii. *Sylv.* 1. *verſ.* 52. *Sil.* xiv. 255.

Sitis, *Lucan.* iv. 333. *Raph. Thorius hymn. Tabac. p.* 2.

Sol, *Ovid. Metamorphoſ.* ii. 24. iv. 226. xv. 192. *Heinſius* iii. *Sylv. manes Doucæ*, 4. *Paling. cancer. Barlæus hymn. in Chriſtum*, 90. *v. Idem.* 10. *Miſcellan.*

Solis regia, *Ovid. Metamorph.* 2. 1.

Sol refugus, *Sen. Thyeſt.* 783.

Solis eclipſis, *Sannazarius de partu Virginis* i. 371.

Somnium, *Virg.* vi. 283. xii. 908. *Lucr.* iv. 35. 454. 1000. *Tibul.* iii. *eleg.* 4. *Ovidii ſomnium, Ovid. Metamorph.* xi. 634. *Lucan.* vii. 7. *Sil.* iii. 166. *Petron.* 19. *metr. Martial.* vii. 53. *Claudian. in Rufin.* ii. 327. *Auſon. Ephemeris, Joſeph. Iſcan.* v. 428. *Tit. Strozza, Beza Juvenilia, Heinſius*, iii. *eleg.* 2. *Zevecotii Maria Graca* iii. *act.* 2. *ſc. Drurei Aluredus*, ii. *act.* 1. *ſc. Cauſſini Nabuchodonoſ. act.* 2. *Alabaſtri Roxana, act.* ii. *ſc.* 4. *& act.* iii. *ſc.* 2.

Somnia ſibi quiſque facit, *Lucr.* iv. 959. *Sen. Octav.* 630. *Petron.* 13. *metr. Zevecotii Maria Graca, chorus* ii.

Somnii portæ, *Virg.* vi. 893. *Claud. præf. in* vi. *conſ. Honorii.*

Somnus, *Virg.* iii. 511. v. 854. vi. 523. *Culex* 155. *Ovid. Metamorph.* xi. 624. *Sen. Herc. Fur.* 1064. *Stat.* v. *Sylv.* 4. *Theb.* i. 342. v. 196. *Sil.* x. 341. *Val. Flacc.* viii. 70. *Jo. Secundus*, ii. *eleg.* 9. *Jan. Pannonius eleg.* 12. *Tho. Morus epigr. Leochæus* i. *Panthea.*

Somni regia, *Ovid. Metam.* xi. 593. *Stat. Theb.* x. 86.

Soteria, *Stat.* i. *Sylv.* 4. *Baudius* ii. *Iambic. Henric.* iv. *Gal. Reg. Barcl. Argenis*, v. 1. *metr. Barlæus reſt. Conſt. Hugeti.*

Spectrum, *Zevecotii Roſimunda act.* iii.

Spelunca, *Virg. Ge.* iv. 419. *Ovid. Metam.* iii. 22. *Sannazarius de partu Virginis* ii. 284.

Spes, *Tibul.* ii. *eleg.* 7. *Ovid. de Ponto*, i. *eleg.* 7. *verſ.* 27. *Barcl. Euphorm.* i. *metr.* 3.

Sphæræ & Zonarum ratio, *Virg. Georg.* i. 234. *Ovid. Metam.* i. 45. *Buchanan. lib. quinque Claud. epig. in Sphæram Archimedis.*

Sphinx, *Sen. Oedip.* 29.

Spolia hoſti exuta, *Virg.* vii. 185.

Sponſio, *Virg.* 3. *ecl.* 29.

Statuæ, *vide* Artificum opera.

Stella cadens, *Virg.* v. 527. *Sil.* i. 348.

Sterilitas, *vide* Terra ſterilis.

Straminis encomion, *Widebrami Palamedia.*

Strena, dona Saturnalitia, *vide* Cal. Decembris, *Stat.* i. *Sylv.* 6. *verſ.* 10. *Jo. Paſſeratii plurima & varia, Dom. Baudius* ii. *Iambic. ad Elizabetham regin. Ibidem ad Jo. Boiſſiſium*, ix. *epos ad Philipp. Sidnetum, Jun. Lernutius D. Ferdinanda, Juſt. Lipſius. Buchanan. Strena, epigr.* iii.

Struthiocamelus, *Claud. in Eutrop.* ii. 310.

Stryges, *Ovid. Fast.* vi. 131.
A Studiis assuetis haud facile cedimus, *Ovid. de Ponto*, i. *eleg.* vers. 35.
Studia, *Barlæus Paneg. ad Ger. Voss.*
Stygis jusjurandum, *Virg.* ix. 104. xii. 817. *Ovid. Metam.* iii. 399.
Superbia, *Claudian. de laud. Stilic.* ii. 260. *Got. Torinus*, iv. *Mag.* 76.
Superbo ulciscitur Deus, *Hor. Od.* i. 34.
Insolentia Niobes, *Ovid. Met.* vi. 193.
Superstitio, *Hor. Sat.* ii. 3. *Pers.* i. 30. v. 180. *Juvenal. Sat.* vi. 12. xv. 1. *Jos. Iscan.* iv. 320.
Supplicatio deorum, *Virg.* xi. 477.
Symplegades, *Sen. Med.* 341. *Val. Flacc.* iv. 636. 658.
Syrtes, *Lucan.* ix. 301.

TAbaci seu Pæti Hymnus, *Raphael. Thorius. Petrus Bethius.*
Contra Tabacum, *Barclaii Euphorm.* ii. *metr. ult*, *Petrus Bethius.*
Taciturnitas, *Hor. od.* iii. 2. *Petron. Frag.* Nam citius flammas, &c. *Claud. in Rufin.* ii. 285. *Auson. Epist.* xxv. 26.
Tantalus, *Sen. Agam.* 762. *Sen. Thyest.* 140. *Petron.* 9. *metr.*

Tarpeia, *Propert.* iv. *eleg.* 4.
Tartarus, *Virg.* vi. 574. *Val. Flacc.* iii. 398.
Taurus, *Sannazarius de partu Virginis*, i. 413.
Taurorum pugna, *Virg. Ge.* iii. 220. *Æn.* xii. 715. *Lucan.* ii. 601.
Taurus Maurinus, *Sen. Hippol.* 1033.
Tela Martia, *Virg.* xii. 283. *Stat. Theb.* v. 384. vi. 406. *Achilleid.* ii. 418.
Telæ, *Ovid. Metam.* vi. 55. *Claudian. rapt. Pros.* i. 249. ii. 41. *Claudian.* iv. *Cons. Honorii* 529.

Tempestatum prognostica, *Virg. Ge.* i. 253. 311. 350. *Æn.* v. 11. *Lucan.* 540. *Claud. de bell. Gildon.* 490.
Tempestas Cœli, *Virg. Ge.* i. 318. *Æn.* iv. 160. v. 694. *Lucr.* vi. 172. *Sil.* xii. 608, 652. *Malaperitus de Ventis lib. duob.*

Tempestas Maris, *Virg.* i. 83. iii. 194. *Culex* 346. *Hor. Epod.* 10. *Ovid. Metamorph.* xi. 481. *Ovid. Fast.* iii. 587. *Ovid. Trist.* i. *eleg.* 2. & *eleg.* 3. *vers.* 105. *el.* 10. *vers.* 15. *Sen. Agam.* 462. *Thyest.* 575. *Lucan.* v. 565, 635. *Stat. Theb.* iii. 26. v. 363. *Sil.* xvii. 241. *Val. Flacc.* i. 614. *Juvenal.* xii. *Sat.* 17. *Adr. Damman. Barcl. Euph.* i. *metr.* 2. *Caussini Solyma* 3. *act. scen.* 2. *Jac. Gaddius*, ii. 65.

Templum & lucus, *Virg.* i. 445. *Sil.* i. 81. *Calphurn. eclog.* vii.

Tempus fugit, *Tibul.* i. *eleg.* 4. *Ovid. Metam.* ii. *allus.* 70. xv. 179.

Tempus edax rerum, *Gal. eleg.* 1. *Ovid. Metam.* xv. 233. *Ovid. de Ponto* iv. *eleg.* 10. *verſ.* 3. *Sen. Troas*, 380. *Claud. de laud. Stilic.* ii. 427. *Auſon.* 34. *Epig. Hugo Grotius*, i. *Farrag. in Gruteri Inſcriptiones.*

Tempus duriſſima mollit, *Ovid. de Arte* 473. *Ovid. Triſt.* iv. *el.* 6. *verſ.* 1. *de Ponto*, i. *eleg.* 4. 15. *Sen. Agam.* 127.

Temporis opportunitas, *Ovid. Remed.* i. 131.

Tempora ſignat propria Deus quæ nobis obſervanda, *Boeth.* i. 131.

Tenebræ, *Lucr.* iv. 168. *Sil.* v. 34. *Barcl. Euphorm.* ii. *metr.* 8. *Cauſſini Nebuchodonoſor.* 3. *act. ſc.* 2.

Terminalia, *Ovid. Faſt.* ii. 640.

Terra mater omnium, *Lucr.* ii. 990. *Ovid. Metam.* ii. 15. *Stat. Theb.* iv. 302.

Terra ſterilis, *Tibul.* iv. *eleg.* 1. *Ovid. Metam.* v. 476. *Ovid. Triſt.* iii. *eleg.* 10 *verſ.* 71. *de Ponto*, i. 4. *eleg.* 51. *verſ.* 3. *eleg.* 1. *verſ.* 13. *Sen. Here. Fur.* 697. *Secundus*, iii. *eleg.* 11.

Terrarum naturæ variæ, *Virg. Ge.* i. 53. ii. 109. 179. *Ovid. de Arte*, 759. *Manil.* iv. 724. *Sidon. carm.* v. 42.

Terræ motus, *Virg. Ætna* 149. *Ovid. Met.* xv. 300. *Sil.* v. 611. *Sannazarius de partu Virg.* i. 381.

Terræ Deiparæ, & Diis ſacræ, *Claudian. quart. Conſ. Honorii* 127. *Sannazarius de partu viginis*, ii. 257. *Sannazarius eclog.* iii.

Thermæ, *Poſthii elegiaca.*

Theſeus & Ariadne, *Catul.* 64.

Theſſalia, *Lucan.* vi. 333.

Thraces, *Sidon. carm.* ii. 35.

Tigris, *Stat. Theb.* ii. 128. iv. 315. x. 114. *Silius* iv. 333. xii. 457. *Claudian. Rapt. Proſ.* iii. 263. *Natalis Comes*, oii. *Venat.*

Timor, *Virgil.* ii. 737. iii. 30. 259. 308. vi. 54. *Ovid. Metamorphoſ.* ii. 180. xi. 417. *Senec. Troad.* 621. *Hercul. Oet.* 706. *Lucan.* i. 192.

Nihil ſtulte timendum aut concupiſcendum, *Caſimirus Sarb.* ii. *lyric.* 16. *ode.*

Titanes, *vide* Cyclopes & Gigantomachia, *Claud. rapt. Proſ.* iii. 182. *Claud. tert. conſ. Honorii*, 159.

Tityus, *Virg.* vi. 595.

Toga dono miſſa, *Martial.* viii. *Epigram.* 28. *Paſſeratius* 7.

Tonitru, *Virgil.* vii. 141. *Lucret.* v. 1270. vi. 95. *Horat. ode.* i. 34. *Sil.* xii. 604. *Cauſſini Nebuchodonoſor, act.* 3.

Tormenta, *vide* Cruciatus.

Torpedo, *Claud. Epigr.*

Torpor, *Barberini Vrbani* PP. *pag.* 283.

Torrens, *vide* Fluvius exundans.

Tragœdiæ.

T.

Tranquillum mare, *Virg.* i. 146. *Senec. Agam.* 425. *Lucan.* v. 442. *Stat.* ii. *Sylv.* 2. *verſ.* 24. *Theb.* iii. 255. *Achilleid.* i. 35. *Sil.* vii. 264.

Tranquillitas, *Tibul.* iv. *eleg.* 1. *Prop.* iii. *eleg.* 8. *Stat. Theb.* v. 468. *Val. Flacc.* ii. 56.

Triton, *Ovid. Metam.* i. 332. *Claudius nuptiis Honorii & Mariæ*, 1320.

Triumphus, *Propert.* iii. *eleg.* 3. *Ovid. Triſt.* iv. *eleg.* 2. *Silius*, xvii. 632. *Claudian.* vi. *Conſ. Honorii*, 374. *de laud. Stilic.* iii. 67. *Sidonius carm.* v. 592. *Barlaus ſub fine obſid. Sylv. Ducis Ejuſdem capta Olinda Parnambuci.*

Trojæ deſcriptio, *Joſeph. Iſcan.* i. 474.

Trojæ excidium, *Sen. Agam.* 605. *Petron.* Ἰλίου ἅλωσις xi. *metr. Joſephus Iſcanus ſex lib.*

Tropæum, *Virg.* ix. 583.

Tuba, *Virg.* ix. 503. *Lucr.* iv. 543.

Tulliæ facinus parricid. *Ovid. Faſt.* vi. 595. *Sil.* xiii. 834.

Tumultus populi, *Sen. Octavia*, 770.

Tumultus, *Virg. Culex* 392. *Joſ. Iſcanus.*

Mauſolæum Gulielmi principis Aurau. *Barlaus.*

Turbo, *Virg.* vii. 378.

Turris, *Virg.* ii. 46.

Tutelares locorum Dii, *Sidonius carm.* ix. 165.

Typographiæ inventum, *Tho. Readi inventa adeſpota. Octav. Meninus, Eliſab. Joanna Weſtonia*,

V.

Caſimirus Sarb. iii. *lyric.* 31. *ode.*

Tyrannorum metus & miſeria, *Boeth.* iv. 2. *metr. vide*, Regum ſplendida miſeria.

Tyrannicidæ, *Buchanan. 7. ſylv.*

V.

Valedicendi formula, *Virg.* iii. 493. *Dira* 89.

Vana omnia, ô quantum eſt in rebus inane! *Zevecotius* ii. *eleg.* 13. *Idem.* i. *Sylv.*

Varietas grata, *Petron. Frag.* Nolo ego ſemper idem.

Vates & vaticinium, *vide* Enthuſiaſmus, *Virg.* ii. 359. *Sen. Troad* 352. *Lucan.* i. 587. v. 194. vi. 425. *Stat. Theb.* vii. 706. *Sil.* iii. 695. *Claud.* iv. *Conſulat. Honorii* 141. *Sidonius carm.* v. 260. ix. 187. *Barcl. Argenis* ii. *metr.* 7.

Vates, *Virg.* x. 177.

Velox, *Virgil.* v. 316. vi. 700. vii. 808. x. 248. *Prop.* ii. *eleg.* 23. *Ovid. Metamorphoſ.* x. 653. *Lucan.* i. 228. *Stat. Theb.* vi. 638. *Senec. Thebaid. Hippolyt. Claudian. rapt. Proſ.* ii. 197. *tert. Conſulat. Honorii.*

197. *Sidonius carm.* v. 165. xiii. 342.

Venatrix, *Virg.* i. 319.

Venatus, *Virg.* iv. 130. 151. *Propert.* ii. *eleg.* 15. *Ovid. Remed.* i. 199. *Metam.* iii. 144. vii. 339. *Seneca. Hippol.* 1. *Olympii Nemesiani Cynegeticon. Claud. de laud. Stilic.* i. 64. iii. 317. *Ranzovii Epigr. Barlæi Britannia triumph.* 177. *Caussini Nabuchodonos.* 5. *act. scen.* 3. *Nat. Comes lib.* 4.

Veneficia, *vide* Magiæ vis. *Virg.* 8. *ecl.* 63. *Ciris*, 374. *Horat. Epod.* 5. 17. *Sat.* i. 8. *Tibul.* ii. *eleg.* 4. *Propert.* iv. *eleg.* 5. *Ovid. Remed.* i. 249. *Metamorph.* vii. 182. 235. *Sen. Med.* 716. 739. *Lucan.* vi. 517. *Sil.* i. 94. *Juvenal.* vi. *sat.* 611. *Sidonius carm.* v. 125. *Leochaus eclog.* 3.

Venetiarum situs, *Sannazarius* i. *lib. Epigr.*

Venetiarum, *lib. tres Germ. Aud. Aurelii. Sannazarius*, iii. *eleg.* 1. *Jo. Lauterbachius, Guil. Alabaster Epigr.* 2.

Venti, *Virg.* i. 56. ii. 416. *Lucret.* i. 271. *Ovid. Metam.* i. 56. *Manil.* iv. 580. *Mulapertius, de Ventis lib. duo.*

Venti secundi, *Virg.* iii. 69. 130.

Venti discordes, *Enn.* xvii. *Virg.* x. 355. *Ovid. Trist.* i. *lib.* 2. *vers.* 23. *Stat. Theb.* xi. 1. 3. *Sil.* vii. 570. *Jan. Pannonii*, Eranemus, *id est*, ventorum contentio, *vide* Tempestas.

Venti quare ex Astræa & Aurora fingantur nati, *Berginannus* i. *eleg.* 10.

Venus, *Jos. Iscanus* ii.

Venus omnium genitrix, *Lucret.* i. 1. *Gal. eleg.* 5. *Ovid. Fast.* iv. 92. *Senec. Hippol.* 467. *Stat.* i. *Sylv.* 2. 183. *Barlæi Venus Batava.*

Venus Dormiens, *Claud. Epithal. Palladii & Celerini.*

Veneris pervigilium, *Catul.*

De Venere & vino, *Epigr. Virgilio adscript. Barberini Urbanii PP. pag.* 135. *vide* Luxus gulæ & Veneris.

Ver, *Virg.* 3. *ecl.* 56. *Ge.* ii. 320. *Horat. od.* i. 4. *Catul.* 47. *Ovid. Metamorphos.* xv. 201. *Fast.* i. 149. iii. 237. iv. 127. *Ovid. Trist.* iii. *eleg.* 12. *Stat. Theb.* v. 459. *Martial.* x. 51. *Bonamicus* 8. *Fracastorius*, *Naugerius* 25. *Basil. Zanchius, Adrian. Marius, lib.* ii. *eleg.* 4. *Jo. Secundus* ii. *eleg.* 1. *solennes, Zevecot. Maria Græca, act.* 1. *sc.* 1. *Jacob. Gaddius*, i. 7. ii. 26. & 63. & 75. & 93.

Vertumnus, *Propert.* iv. *eleg.* 2. *Ovid. Metamorphos.* xiv. 640. *Just. Lipsius, Miscellan.* 1.

Vesævus, *Val. Flacc.* iv. 507.

Vesper, *Virgil* 1. *ecl.* 83. *Ge.* i. 252. iii. 236. *Æn.* i. 378. *Stat. Theb.* ii. 41. & 527. iii. 407. *Strada* iii. *Mimus.*

Vesta, *Ovid. Fast.* vi. 290.

Veſtis, *vide* Luxus in veſtitu.
Vetita appetuntur, *Hor. od.* i. 3. *Dom. Baudius* iii. *Iambic. ad Scriverium.*

Via Domitiana, *Stat.* iv. *Sylv.* 3.

Viciſſitudines rerum, *vide* omnia mutantur: poſt nubila Phœbus, poſt tempeſtatem tranquillitas, *Buch.* 1. 3. *metr. Paling. Cancer. Caſimirus Sarb.* 1. *ode.* 2.

Victus tenuis commoda, *Hor. Sat.* ii. 2.
Victoria, *Claud. de laud. Stil.* iii. 199.
Vigila, *Virg.* x. 228.
Vigiliæ, *comp.* fœminæ lanificæ, *Virg.* viii. 408.

Villæ laus, *Stat.* i. *Sylv.* 3. ii. *Sylv.* 2. *Martial.* iii. 58. *Auſon.* 3. *idyl.*

Vina parant animos, faciuntque ad gaudia promptos, *Horat. ode.* i. 18. iii. 21. *Epiſt.* i. 5. *Ovid. Remed.* ii. 410. *Baudius* ii. *Iambic. Genio Bellimont. libert. Leochaus* i. *eleg.* 2.

Vinum ut noxium, *Virg. Georg.* ii. 454. *Epigr. Virgilio adſcript. Terent. Eunuch.* iv. *act.* 5. *ſce. Horat.* i. *ode.* 18. *Propert.* ii. *eleg.* 24. *Ovid. Metamorph.* iii. *alluſ.* 331. *Leochaus* ii. *eleg.* 4. *Baudius* ii. *Ep.* 1.

Vinalia, *Ovid. Faſt.* iv. 861. *Vinitoria ecloga Leochai.*

Vindicta, *Juvenal.* xiii. 180. *Senec. Medea, act.* i. *& Hercules Fur. act.* 1. *Alabaſtr. Roxan. act.* ii. *ſc.* 4.

Vir bonus, *Lucan.* ii. 380. *Stat.* ii. *Sylv.* 2. *verſ.* 123. *Sylv.* 3. *verſ.* 70. *Martial.* iv. 5. x. 23. *Auſon. Eidyl.* 16. *Epigr. Virg. adſcript. Ulric. Huttenus.*

Virtutis & voluptatis deliberatio, *Silius* xv. 11.

Virtus colenda, inſuper celebranda, *Barbarini Urbani* PP. pag. 195.

Virtus ſeipſa contenta, *Plaut. Amph. Act.* ii. *ſc.* ii. 15. *Claud. conſ. Mallii Theod.* i. *Baudius* ii. *Iambic. ad Levinum de Witte; Barlaus* 13. *Miſcellan.*

Virtus, *Stigelius Guil. Duci Juliæ.*

Tendit in arduæ Virtus, preſſa renititur, *Ovid. Met.* ii. 63. *Ovid. Triſt.* iv. *eleg.* 3. *verſ.* 73. *vide*, Adverſa illuſtrant. *Sen. Herc. Fur.* 436. *Lucan.* ix. 395. *Baud. præf. ad Iambic. &* i. *Iambic. ad Lernutium, Cauſſini trag. Felicitas* 2. *act.*

Virtus in formoſo, *Virg.* v. 344.

Virtus neſcit mori. Virtutis fama ſuperſtes, *Virg.* x. 467. *Ovid. Metamorphoſ.* xii. 615. *de Ponto* iii. *eleg.* 2. *verſ.* 31. *Senec. Herc. Oet.* 1577. 1983. *Sil.* xiii. 662. *Claud. Conſ. Mallii. Theod.* 5. *Baudius* iv. *Iambic. cantio cygnea Zevecotii*, i. *elgg.* i.

Viſcum, *Virg.* vi. 205.
Vita beata, *Martial.* x. 47. *Jo. Fabricii vita beata. Baudius* i. *Iambic. ad Lud. Tranſaquanum, &c. Barcl. Euphorm.* ii. *metr.* 11.

Vita privata & humilis : bene qui latuit, bene vixit, *Ovid. Triſt.* iii. *eleg.* 4. *Sen. Hippol.* 1134. *Here. Fur.* 191. *Thyeſt.* 390. 447. *Herc. Oet.* 652. *Octavia*, 368. 883. *Lucan.* v. 528. *Martial.* i. 56. ii. 90. *Claud. Epigr. de ſene Veronenſi. Joach. Bellaius ad* i. *Morellium. Barcl. Argenis*, v. 3. *metr. Heinſii. Heroides, chorus*, 3. *Caſimir. Sarb.* iii. *lyric.* 21. *ode.*

Vita quieta omnium ſcopus & terminus, *Horat. od.* ii. 16.

Vita ſolitaria, *Adrian. Turnebus.*

Vita aulica, *Caſimirus Sarb. Epigr.* 76. *vide* Aula.

Vita Bulla, *Sen. Troas.* 390. *Fr. Quintilianus*, 2. *Thom. Morus, Epigr. Barlaus ad Conſt. Hugenium.*

Vita via, *Ery Puteanus, Muſarum ſpeculum, Caſſini Theodoricus*, 4. *act. Umbra.*

Vitæ inſtituta, ſtudia, & vota varia, *Virg. od.* ii. 506. *Horat. Od.* i. 1. *Ant. Muretus.*

Huic vel illi vaca, *Ovid. de Arte*, ii. 669.

Vita brevis benefactis extendenda, *Mart.* x. 23. *Caſimirus Sarb.* ii. *lyric. Ode* 2.

Vitæ tedium, *Gal. eleg.* 1. *Ovid. Triſt.* v. *eleg.* ii. *verſ.* 45. *Juvenal.* x. *ſat.* 240.

Vitis vidua, *Catul.* 63.

Vitium colendarum ratio, *Virg. Ge.* ii. 260.

Vive hodie ; velut rapto ; memor brevis ævi, *Horat. Ode* i. 479. ii. 3. 11. *Epod.* 13. *Terent. Adelph. Act.* v. *ſcen.* c. *Catul.* 5. *Senec. Hippol.* 444. *Hercul. Fu.* 173. *Perſ.* v. 150. *Martial.* i. 16. ii. 59. viii. 90. iv. 54. v. 21. 59. 77. *Cauſſini Felicitas, trag.* 2. *act.*

Ultio divina, *Virgil.* i. 545. xi. 255. *Joſephus Iſcanus*, i. 38. *Barclai. Argenis*, iv. 4. *metr. Zevecotii Roſimunda*, iv. *act. ſc.* iii. *Cauſſini Nebuchodonoſ. chorus* 2. *Cauſſini Theodorieus*, 1. *act. Juſt. Divin. &* 3. *chorus Lud. Celotti Choefroes, chorus* 2.

Ulyſſes, *Horat.* 1. *Epiſt.* 2. *Juvenal. Sat.* xv. 14. *Sidonius carm.* ix. 147. *Stigelii Ulyſſes.*

Ulyſſes ſocii in beſtias, *Virg.* vii. 11. *Ovid. Metamorphoſ.* xiv. 254. *Boeth.* iv. 3. *metr.*

Umbra, *Paſſeratius*, 14. *Thom. Campianus, Joan. Wouwerus.*

Umbra vindex, *Virg.* iv. 384. *Ovid. in Ibin.* 141.

Unicornus, *Natalis Comes*, iv. *Venet.*

Voluptas, *vide* Virtus, *Gal. eleg.* 4. *Sirenes Martial. alluſ.* iii. 64. *Boeth.* iii. 7. *metr. Palingen. Gemini. Zevecotii Maria Graca* ii. *act. &* iii. *chor. Barberini Urbani PP. pag.* 135.

Invicem cedunt dolor & voluptas, *Senec. Thyeſt.* 594. *Cauſſini Nebuchodonoſor*, 2. *act.*

Voluptatis assertio, *Paling. Geminii.*

Vicisse voluptatem voluptas maxima, *Symbolum Sculteti, Hugo Grotius* i. *Far.*

Vota immodica, *Ovid. Met.* ii. 54.

Votum, *Virg.* 4. *Ecl.* 53. *Ge.* i. 498. *Ovid. Fast.* v. 681. *Ovid. Trist.* v. *eleg.* v. *vers.* 25. *de Ponto*, ii. *eleg.* 8. *ver.* 39. *Stat.* i. *Sylv.* 3. *vers.* 105. *Claud.* iv. *Cons. Honorii*, 643. *de nuptiis Honorii & Mariæ*, 337.

Votum tranquillæ & honestæ senectæ, *Hor. od.* 1. 31. ii. 6. *Sat.* i. 1. *Hipp. Capilupus.*

Vide vitæ institutæ & aliis alia studia & vota.

Vota arcana, *Pers.* ii. 4.

De Votis, *Juvenal.* x. *Sat. tota*, quid vovendum, *vers.* 346. *Fran. Modius*, *Paling. Leo*, *Jo. Barclaius* ii. *lib. poematum.*

Urbana vita, *Virg. Georg.* 495. *Horat. Sat.* ii. 6. *Epist.* i. 10, 14. *Sen. Herc. Fu.* 161.

Urbis incommoda & mala, *Juvenal.* iii. *Sat. vide* Rustica vita.

Urbs fundata, *Virg.* 1. 427.

Urbes nobiliores, *Auson. Claræ urbes Jul. Scaliger. Audebert. Aurelius Lindebergius*, *Jan. Lernutius.*

Urbes Batavæ, *Barlaus*, 28. *Miscellan.*

Burgi Pontii Leontii mœnia, fertilitas, &c. *Sidonius carm.* xxii. Narbo *Sidon. carm.* xxiii.

Ursus, *Natalis Comes*, iii. *venat.*

Usu atteruntur omnia, *Lucr.* i. 312.

Vulcani officina, *Virg.* viii. 416. *Stat.* iii. *Sylv.* 1. *v.* 131.

Vulcanus cœlo dejectus, *Val. Flacc.* ii. 87.

Vulgus, *Virg.* ii. 39.

Vulgus mobile, *Stat. Theb.* i. 191.

Vulgus fortunam sequitur, *Ovid. Trist.* 1. *eleg.* 8. *de Ponto* ii. *eleg.* 3. *v.* 7. iv. *eleg.* 8.

Sannazarius de partu Virg. i. 315. *Barlaus* 1. *eleg.* 12.

Vulnus, *Virg.* xii. 387.

Vulnera honesta, *Sidon. carm.* xxii. 72.

Vulsus & auxilium, &c. *Ovid. Trist.* 2. *vers.* 19.

Vulpes, *Natalis Comes* iii. *venat.*

De Vulpe lusus, *Schopperus*, *lib. quatuor.*

Vultus animi Index, *Jo. Secundus* iii. *eleg.* 2.

Fronti nulla fides, *Sen. Hippol.* 312. *Juvenal.* ii. *Sat.*

Uxor pudica, *Stat.* iii. *Sylv.* 5. *vers.* 7. *Sidonius carm.* xxiv. 38.

X.

XErxes, *Juvenal.* x. *Sat.* 173. *Sidonius carm.* ix. 87.

Y.

YLitera Pythagorica, *Pers.* iii. 56. *Epigr. Virgilio adscript.*

Z.

ZElotypia, *Propert.* iii. *eleg.* 13.

Zephyrus, *Claud. rapt. Pros.* ii. 63. 88. *Jac. Gaddius*, i. 5.

Zodiacus, *Ovid. Met.* ii. 130. *Bartas. hebd.* i. *Barlai Britannia triumph.* 480. *Strada* iii. *Memus.*

Signa 12. *Sen. Tyest.* 846. *Lucan.* ix. 533. *Manil.* i. 264. 670.

Ad quid inclinent, *Manil.* iv. 121.

Zonæ, *Virg.* i. *Georg.* 233. *Ovid. Met.* i. 45.

FINIS.

Catalogus Poetarum.

Poetæ Veteres.

Q. Ennius
M. Accius Plautus
P. Terentius
Caius Lucilius
T. Lucretius
C. Valerius Catullus
Virgilius Maro.
Q. Horatius Flaccus
Alb. Tibullus
Ch. Cornelius Gallus
Sex. Propertius
P. Ovidius Naſo
L. Annæus Seneca
Caius Aſinius Gallus
Aulus Perſius
Annæus Lucanus
Publius Statius Papinius
Silius Italicus
Caius Valerius Flaccus
Junius Juvenalis
M. Valerius Martialis
Rufus Feſtus Avienus
Alphius Avitus
Titus Calphurnius
Aurel. Olympius Nemeſianus
Cl. Claudianus
Decius Auſonius
Damaſus Hiſpanus
[illegible]ncus Hiſpanus
Aurelius Prudentius Clemens
Pontius Paulinus
Venantius Honorius Fortunatus
C. Sollius Sidonius Apollinaris.

Poetæ Recentiores.

ITALI.

Fauſtinus Advocatus
Andr. Alciatus
Jo. Bapt. Amalthæus
Petrus Angelius
Hieron. Balbus
Mapheus Barber. Ur. 8. PP.
Petrus Bembus
Lud. Bigus
Laz. Bonamicus
Calius Calcagninus
Hippolytus Capilupus
Natalis Comes
Petrus Crinitus
Hieron. Fracaſtorius
Jacobus Gaddius
Paulus Maccius
Octavius Maninus
Andreas Naugerius
Angelus Politianus
Marcellus Palingenius
Jo. Jovianus Pontanus
Franciſ. Quintianus
Actius Syncerus Sannazarius.
Jul. Caſ. Scaliger
Baptiſta Spagnolus
Famianus Strada
Titus Strozza
Hercules Strozza
M. Heiron. Vida
Baſilius Zanchius

GAL-

GALLI.

Ludovicus Alcalmus
Bartholomæus Anulus
Germ. Aubertus Aurelius
Gul. Salluſtius Barthaſius
Joachimus Bellaius
Barnabas Briſſonius
Theodorus Beza
Nicholas Cauſſinus
Ludovicus Celottus
Anthonius Faya
Dionyſius Gotofredus
Michael Hoſpitalius
Adrianus Junius
Theodorus Marcitius
Antonius Muretus.
Johannes Paſſeratius
Nicholaus Rapinus
Nicholaus Rigaltius
Scævola Sammarthanus
Joſephus Scaliger
Adrianus Turnebus
Raphael Thorius
Gotofredus Torinus

BELGÆ.

Eilardus Alma
Joachimus Axonius
Melchior Barlæus
Caſpar Barlæus
Dominicus Baudius
Bernardus Bauhuſius
Georgius Benedictus
Baldvinus Berlegomius
Laurentius Beyerlingius
Adrianus Blienburgius
Damaſius Blienburgius
Johannes Bochius
Baldvinus Cabillaus
Johannes Catzius
Adrianus Dammas
Janus Douza
Angelinus Gazæus
Hugo Grotius
Nicholaus Grudius
Daniel Heinſius
Adrianus Junius
Dominicus Lampſonius
Janus Lernutius
Juſtus Lipſius
Carolus Malepertius
Adrianus Marius
Ludovicus Maſuarius
Johannes Meurſius
Franciſcus Modius
Simon Orgerius
Ludolphus Pithopæus
Elias Putſchius
Adrianus Scorelius
Petrus Scriverius
Joannes Secundus
Franciſcus Sweertius
Petrus Tiara
Lavinus Torrentius
Jacobus Zevecotius

GERMANI.

Valens Acidalius
Melchior Acontius
Quintius Æmilianus
Joannes Albinus
Georgius Berſmannus
Martinus Braſchius
Alexander Braſſicanus
Joachimus Camerarius
Pantaleon Candidus
Andræas Canonhertius
Nathan Chytræus
Wolfgangus Crellius
Henningus Cunradinus
Fredericus Dedekindus
Matthæus Dolius

Caſpar

Caſpar Enſius
Helias Eobanus
Georgius Fabricius
Felix Fidlerus
Sal. Frencelius
Nicodemus Friſchlinus
Janus Gulielmus
Sebaſtianus Hernmoldius
Henricus Huſanus
Ulricus Huttenus
Joannes Lauterbachius
Conradus Læus
Andreas Libavius
Joannes Linckius
Petrus Lindebergius
Joannes Lorichius
Petrus Lotichius Secundus
Eilhardus Lubinus
Joannes Major
Paulus Meliſſus
Jacobus Mycillus
Vincentius Obſopæus
Joannes Poſthius
Bernardus Prætorius
Martinus Prætorius
Henricus Ranzavius
Nicholaus Rheuſnerus
Nicholaus Rhedigerus
Conradus Ritterſhuſius
Nicholaus Rudingerus
Georgius Sabinus
Chriſtophorus Schellenbergius
Hulricus Schoberus
Joannes Schoſſerus
Tobias Sculteſus
Adam Siberus
Joannes Simmonius
Henricus Smetius
Joannes Stygelius
Chriſtophorus Stummelius
Fredericus Taubmannus
Georgius Tilenus
Caſpar Urſius Widebramus
Fredericus Widebramus
Guſielmus Xylander

ANGLI.

Gulielmus Alabaſter.
Thomas Campianus
Gulielmus Drurœus
Joſephus Iſcanus
Thomas Morus
Robertus Turnerus
Eliſ. Johanna Weſtoniæ

SCOTI.

Georgius Buchananus
Joannes Barclaius
Arthurus Jonſtonius
Joannes Leochæus
Thomas Readus

HUNGARI.

Joannes Filiczki
Janus Pannonius Epiſcopus Quinque eccleſienſis
Joannes Sambucus
Joannes Sommerus
Georgius Thurius

Franciſcus de Mendoſa, Luſitanus

Michael Tarchanita Marullus, Conſtantinopolitanus.

Matthæus Caſimirus Sarbievius, Polonus.

Nicolaus Taurellus Montebelgradenſis.

Joan. Huldricus Grobrius, Tigurinus.

Hieronym.

Catalogus Poetarum.

Hieronym. Angerianus
Lodovicus Bochellus
Eliſtus Calentius
Johannes Darchius
Jacobus Eyndius
Michael Pendius
Ludovicus Helmboldus
Johannes Jacomotus
Dionyſius Lebeus
Jacobus Mangotius
Chriſtophorus Mantius
Antonius Tileſius

FINIS.

Imprimatur,

THO. WEEKES, *R. P. D.*
Epiſcopo Lond. Cap. domeſt.

Advertiſement of BOOKS *Sold by* Mat. Wotton, *and* Geo. Conyers.

NOmenclatura *Trilinguis Anglo-Latino Græca:* Or, A ſhort Vocabulary, *Engliſh*, *Latin* and *Greek*. Containing *Nouns* Subſtantive, Adjective, with their *Genders* and *Declenſions*. *Verbs* with their ſeveral *Conjugations*. To which is added, A Collection of witty Proverbs; with Examples of the Five Declenſions of *Latin Nouns*, eſpecially *Heteroclite*. Written by *P. K.* The Sixth Edition, Enlarged by *R. C.* containing near a Thouſand Words more than any extant. Price Bound 9*d.*

The Poſing of Parts.

The Compleat School-Maſter.

Cooper's Engliſh Teacher.

Roman Antiquities.

Eraſmus De Copia Verborum.

Sclickard's Hebrew Grammar.

Wincheſter Phraſes.

BL